

DARJA MIHELIČ

OBZORJE DUHA ISTRANOV
ZGODNJEGA NOVEGA VEKA

Popis zapuščine
premožnega Pirančana (1599)

DARJA MIHELIČ

OBZORJE DUHÀ ISTRANOV ZGODNJEGA NOVEGA VEKA

POPIS ZAPUŠČINE PREMOŽNEGA
PIRANČANA (1599)

KOPER 2023

DARJA MIHELIČ: OBZORJE DUHÀ ISTRANOV ZGODNJEGA NOVEGA VEKA. Popis
zapuščine premožnega Pirančana (1599)

- Zbirka:** Knjižnica Annales Majora
Odgovorni urednik zbirke: Darko Darovec
Urednici: Lara Petra Skela, Urška Lampe
Recenzenta: Martin Bele, Žiga Oman
Oblikovanje: Manca Švara, Zavod Epiona
Slika na naslovnici: Vodni znak papirja SI PAK PI 9, vicedominska
knjiga 153 (orig. velikost znaka: 62 x 40 mm)
(Foto: Vinko Oblak)
Založnika: Založba Annales, Koper, Zgodovinsko društvo za
južno Primorsko, Koper® (www.zdjp.si), Inštitut
IRRIS za raziskave, razvoj in strategije družbe,
kulture in okolja®, Čentur (www.iris.eu)
Soizdajatelj: Pokrajinski arhiv Koper
Finančna podpora: Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in
inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS),
Ministrstvo za kulturo

Elektronska izdaja

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 178368515

ISBN 978-961-6732-62-8 (Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, PDF)

TABULA CONTENTORUM

INTROITUS	5
AVIZO	5
KOLAŽ ZGODNJEGA NOVEGA VEKA	6
AD FONTES	12
MAVZOLEJI KNJIG SREDNJEGA IN ZGODNJEGA NOVEGA VEKA.....	16
 INTELLECTUALES PIRANENSES	17
PROTAGONISTI V ZAPISU	17
RADICES FAMILIAE	18
MEMBRA FAMILIAE – ELLECTI SOCIETATIS.....	24
MATRICULAE – FAMILIA PETRONIO.....	29
BIRDS OF A FEATHER FLOCK TOGETHER.....	32
 NARRATIO FONTIS.....	37
INTROITUS	37
IMMOBILIA	38
MOBILIA: KLET IN PRVA HIŠA	40
MOBILIA: DRUGA HIŠA	42
EXTIMATIO RERUM MOBILIIUM	45
THESAURUS LIBRORUM.....	52
CARPE DIEM: DE MANE AD VESPERAM.....	55
PECUNIA ET MENSURAE	59

DE MANUSCRIPTO	61
DESCRIPTIO	61
DE TRANSLITERATIONE ET INDICIBUS	63
TRANSLITERATIO.....	65
INDICES	115
INDEX VERBORUM, PERSONARUM, LOCORUMQUE	115
INDEX PERSONARUM EX TITULIS LIBRORUM SUMPTUS	141
FONTES AC LITTERAE	161
ILLUSTRATIONES	168
FACSIMILE MANUSCRIPTI	169
SUMMARIA.....	191
POVZETEK	191
SUMMARY	193
RIASSUNTO	195

INTROITUS

AVIZO

Strokovni opisi dogodkov, dogajanj in pojavov v preteklosti niso nekaj samo po sebi danega, ampak temeljijo na podatkih – virih. Ti so lahko pisni, materialni ali ustni, a vsi zahtevajo ustrezne, specifične strokovne raziskovalne pristope, ki se razlikujejo tako glede na obdobje, ki ga nameravamo bolje spoznati, kot na vrsto vira.

V laični javnosti je prisotno zmotno prepričanje, da je zgodovina starejših obdobji že davno raziskana, znana in dorečena, in da v njej ni pričakovati novih spoznanj.¹ To pa še daleč ne drži. Osnovni okvir in razvojne tendence dogajanja v bolj oddaljeni preteklosti so sicer res v veliki meri raziskani in v strokovnih krogih sprejeti, vendar pa naše poznavanje preteklosti ni dokončno. Izpopolniti se more z razvojem novih vedenj in tehničnih možnosti,² zlasti pa s pomočjo novoodkritih virov. Novi pristopi k raziskavam in upoštevanje virov, ki so bili v preteklosti prezrti ali še niso bili celovito raziskani, omogočajo, da so določeni minuli dogodki in pojavi deležni novih razlag, dopolnitev in osvetlitev.

Največji izziv pri izpopolnjevanju zgodovinarjevih dognanj o preteklosti predstavlja velika količina neobjavljenega ali celó še neevidentiranega in nepregledanega (roko)pisnega gradiva v arhivih in knjižnicah, deloma pa tudi materialnih ostankov v muzejih in na terenu. Prav na novo odkriti, neznani, doslej neregistrirani in nepreučeni avtentični arhivski rokopisi so tisti, ki morejo glede poznavanja preteklosti nuditi resnično nove zgodovinske podatke, iz katerih more raziskovalec – ob ustreznem analitično-kritičnem pristopu – pridobiti, dopolniti in ponazoriti podobo nekdanjega dogajanja. Eden takih zapisov, ki bo obogatil naše poznavanje in razumevanje življenja in obzorja ljudi v delu severozahodne Istre v 16. stoletju, je tudi predmet te publikacije.

Pred več kot poldrugim desetletjem je Alja Brglez objavila knjigo *Zrno soli za imperij* (Brglez, 2005), v kateri je na osnovi nekaterih izbranih virov, a tudi sočasnega stanja na terenu, skušala razkriti urbanistično, bivanjsko in kanček kulturne podobe severozahodne Istre na primeru mesta Piran v zadnjih desetletjih 16. in prvem 17. stoletja³ in naselbino umestiti v širši okvir evropskega dogajanja. V knjigi je obžalovala:

Manjka nam seznam knjig, ki so jih premožnejši in bolj izobraženi meščani zagotovo imeli v svojih skriptorijih. Iz njihovih naslovov bi brali zgodbo o pogledu prebivalcev Pirana na svet in čas, a tudi o njihovi umeščenosti vanju: vemo, da je prav v tistem času Evropa dobila nekatere najpomembnejše prevode,⁴ a kdor je govoril latinsko/italijansko, ni potreboval prevajanja in Pirančani in

1 Pač pa bi nekatere njene segmente marsikdo rad – ne oziraje se na trezna, na virih temelječa zgodovinarska dognanja – populistično reinterpretiral v skladu s politično ali osebno pogojenimi željami.

2 To velja npr. za področje arheologije in nekaterih naravoslovnih znanosti.

3 Eno izhodišč in pobud za raziskavo je bila objava Mihelič, 1990b.

4 'Leta 1579 je Thomas North v angleščino prevedel Plutarhove *Vitae*, 1599 George Chapman sedem knjig Homerjeve *Iliade*, 1600 Philemon Holland Livijevo *Rimsko zgodovino*, leto pozneje pa še Plinija starejšega *Historia Naturalis*.'

Pirančanke so bili native speakers prvega jezika⁵ svoje dobe. Tudi njihovo pismenost imamo za verjetno ... (Brglez, 2005, 146).⁶

Iz razmerja števila evropskih prebivalcev področij, kjer so poznali tisk (100 milijonov) in pred 1500 natisnjenih knjig (20 milijonov) 5 : 1 je avtorica sklepala, da je na pet oseb prišla ena knjiga (Brglez, 2005, 177). Piran, ki je ob cerkveni vizitaciji Agostina Valiera v koprski škofiji 1580 štel do 4000 prebivalcev (*incolae*), oz. 3000 do 3500 duš (*animae*) (Lavrič, 1986, 18, 19, 21), bi torej posedoval 600 do 800 knjig, razpršenih predvsem med 20 uglednih družin, kar bi pomenilo 30 do 40 kosov na družino. »Da jih nihče ne omenja, lahko pomeni, da jih niso imeli, ker so bile tako drage ali iz kakšnega drugega razloga« zaključuje Brglezova (Brglez, 2005, 177).

Pred nekaj leti se je za te pomisleke nenadejano našel odgovor v obliki doslej neznanega piranskega zapisa iz konca 16. stoletja, ki oporeka trditvi, da knjig nihče ne omenja, saj v posesti enega (!) premožnega Pirančana navaja blizu 370 tiskanih knjig in rokopisov. Ne le, da najdemo med njimi prevode Plutarha⁷ in Plinija,⁸ v italijanski ljudski (*volgare*) jezik, ampak so tu še številna druga pretežno latinska dela grških in rimskih filozofov, zgodovinarjev, teologov, pravnikov, antičnih in renesančnih pesnikov, gramatikov in jezikoslovcev, naravoslovcev, astronomov ter mnogih zdravnikov. Zdi se, da je angleški prostor svoje prevode antičnih klasikov dobil kasneje kot italijanski. Dokument vabi k novim raziskavam piranskega in koprskega⁹ arhivskega gradiva v upanju na nova podobna odkritja, ki bi mogla razkriti svetovljanskega duha obeh mest v vznemirljivem zgodnjemoveškem razdobju.

KOLAŽ ZGODNJEGA NOVEGA VEKA

Zgodovina poznega 15. in 16. stoletja je bila živahna in burna. Odkritja novih celin so dotedanja evropska obzorja razširila na svetovno raven, Sredozemlje je postalo le majhen rokav svetovnih morij, ki so odpirala nove priložnosti za kopičenje bogastva in uveljavitev naročnikov in udeležencev raziskovalnoosvajalnih čezoceanskih podvigov, kar pa je šlo v korak s širitvijo splošnega miselnega obzorja.

V **političnem** pogledu so dogajanje na jugovzhodnem pragu Evrope v tem času zaznamovali agresivni Osmani. Na svoji ekspanzivni poti so pognali v beg množico ljudi, ki so se umikali pred njimi na varnejša območja proti severu in zahodu Evrope. Osmani so jim bili tesno za petami. Od 1408 so prodirali tudi na Slovensko, v drugi polovici 15. stoletja so vpadali v Istro. Konstantinopel je kot zadnji

5 Latinščina v srednjeveških piranskih zapisih je popreproštena, v 16. stoletju in kasneje prevladujoča italijanščina pa se zgleduje po beneškem dialektu, ne po sodobnem jeziku, zasnovanem na podlagi toskanskega govora.

6 Pismenost Pirančanov za ta čas ni le verjetna, saj so poslovneži v 16. stoletju tudi v Piranu vodili lastno knjigovodstvo, prim. Mihelič, 2017, 105; Mihelič, 2018b, 100.

7 Med knjigami so omenjene njegove *Vitae*, prevedene »di greco in latino: et di latino in volgare«, ki so bile natisnjene 1537 v Benetkah (oštevilčenje v prepisu [159]).

8 Plinijeva *Historia naturalis* »di lingua latina in fiorentina tradocta« je izšla 1516 v Benetkah; tudi ta se omenja med knjigami v popisu (oštevilčenje v prepisu [24]).

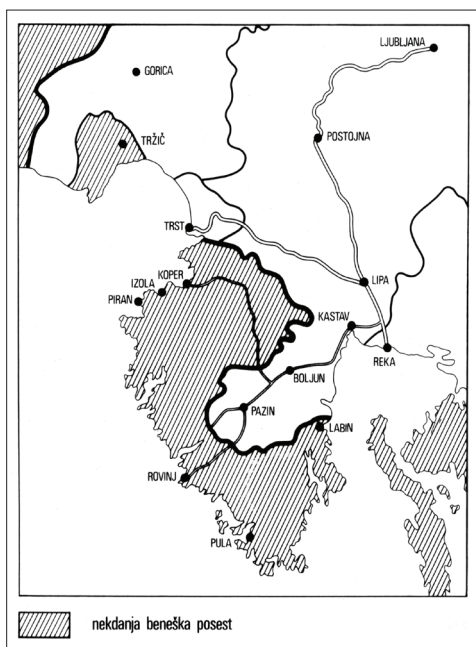
9 Koprski arhiv, ki so ga med drugo svetovno vojno odpeljali v Italijo, je po novem dostopen v Archivio di Stato di Venezia.

ostanek nekdanj mogočnega bizantinskega cesarstva 1453 klonil pod njihovim obleganjem in se predal Mehmedu II. Osvajalcu (1432–1481). Dobrih sedem desetletij kasneje (1526) je v bitki pri Mohaču na Madžarskem vojska Sulejmana I. Veličastnega (1494–1566) prepričljivo porazila vojsko ogrsko-češkega kralja Ludvika II. Jagiellonskega (1506–1526), čemur je 1529 sledilo prvo osmansko obleganje Dunaja. Dobrih deset let kasneje, 1541, so Osmani osvojili ogrsko prestolnico Budim. Njihova flota je 1571 v pomorski bitki pri Lepantu utrpela usoden poraz v spopadu z ladjevjem Svete lige krščanskih držav, ki so Otomansko državo ustavile na njenem prodoru v Sredozemlje.

V prvih desetletjih 16. stoletja je v Evropi prihajalo do različnih zavetstev in vojaških spopadov. Vanje so bili vpleteni tako Habsburžani kot Benečani. Interesi obojih so se soočali med Alpami in Jadranom, kar je v veliki meri občutilo tudi zahodno obrobje slovenskega prostora. L. 1508 je prišlo do oblikovanja protibeneške Cambraiske lige z nestabilnimi evropskimi zavetstvi in spremenljivimi vojaškimi uspehi. Na furlanskih tleh se je med 1508 in 1516 odvijala habsburško-beneška vojna, po kateri se je posestno stanje v Istri izčistilo. Izoblikovala se je značilna dvojna podoba beneško-habsburške Istre, ki se je ohranila tudi po stoletje kasnejši uskoški vojni (1615–1617) in se obdržala do propada beneške republike konec 18. stoletja.

V **gospodarskem** pogledu je ob koncu srednjega in v začetku novega veka Evropa še vedno živela pretežno od kmetijstva. Na podeželju se je ohranjal sistem zemljiških gospodstev, katerih lastništvo in struktura pa sta bila podvržena spremembam. Na kmetih položaj ni bil rožnat, takó zaradi vremenskih neprilic, vojnih nevarnosti, katerih posledice so bile slaba obdelanost kmetijskih površin ter posledično lakota in bolezni, kot zaradi apetitov zemljiških gospodov po večjih dajatvah v denarju, kmetje pa so občutili tudi rastoča davčna bremena, ki jih je predpisovala država, zemljiški gospodje pa so jih prevladali na ramena podložnikov. Po Evropi je zato prihajalo do družbenih nemirov – kmečkih uporov. Na Slovenskem sta koróškemu kmečkemu upor (1478) v 16. stoletju sledila 1515 slovenski in 1572/73 hrvaško-slovenski kmečki upor.

Kriza podeželja je mesta, katerih vloga v prostoru je od poznega srednjega veka skokovito rasla, zaobšla. Še več: visoke mezde v njih so bile magnet za doseljence z obubožanega podeželja. Živahne neagrarne dejavnosti v

Zemljevid 1: Politična razdelitev Istre (Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino, 37, 1/2, 1989, 55).

Slika 1: Lesena naprava za tisk iz 1568
(Wikimedia Commons).

mestih: obrt, trgovina, denarni posli, so konec srednjega veka pripomogle k prebujanju zgodnjega kapitalizma, katerega nosilci so bili podjetni, premožni meščani. Ti so si v mestih – tudi v konfliktih s starejšo elitno strukturo meščanov – postopno izboljšali večji vpliv na oblast in upravo.¹⁰ Mesta pa so postajala vse pomembnejši dejavniki tudi v razumniškem in kulturnem življenju.

V **verskem** pogledu je 16. stoletje zaznamoval protestantizem. Prav mesta so bila središča verskih bojev, ki so jih sprožile reformacijske pobude Martina Luthra (1483–1546), njegovih sopotnikov in razširjevalcev sorodnih nauk. Katoliška cerkev se jim je zoperstavila s svojimi orodji – s prepovedjo opravljanja božje službe (interdikt) in z izobčenjem (ekskomunikacija), njej vdani oblastniki pa z izgonom drugače mislečih po načelu *cuius regio eius religio*. Reformacijskim prizadevanjem se je v veliki meri uspešno zoperstavila 1542 ustanovljena rimska inkvizicija v službi katoliške obnove – protireformacije.

Spor obeh versko razdvojenih strani je neuspešno skušal rešiti tridentinski koncil (1545–1563), katerega namen je bil celovito reformirati katoliško Cerkev od znotraj od glave do udov (*in capite et membris*) (Jedin, 1945–1949; Ganzer, Alberigo & Melloni, 2010). Vpliv katoliške cerkve je razviden tudi iz uvedbe novega koledarja papeža Gregorja XIII. (1572–1585), ki je s črtanjem desetih dni v oktobru (med 4. in 15.) 1582 in z nadaljnjo natančnejšo določitvijo prestopnih let popravil rastočo razliko med pomladnim enakonočjem in dotedanjim julijanskim koledarskim izračunom.

Vsi ti pestri dogodki pa so hodili vstric z razcvetom **intelektualnih** humanistično-renesančnih prizadevanj za obnavljanje antičnih znanj, klasičnega jezika in umetnosti, za nadaljnje odkrivanje novih svetov, za širjenje védenja o naravi, človeku, zemlji in vesolju ter za razvijanje znanosti in tehnike. Širjenje novih zamisli in vsakovrstnih verskih, znanstvenih in kulturnih spoznanj po Evropi je ob porasti proizvodnje papirja omogočil Gutenbergov¹¹ epohalni izum tiska okoli srede 15. stoletja, ki mu je sledil izid Biblije.

10 Za Piran prim. Pahor, 1972.

11 Johannes Gensfleisch zur Laden zum Gutenberg (ca. 1400, Mainz – 3. 2. 1468), kovač, zlatar in tiskar.

Tiskarne so v pomembnejših evropskih mestih, zlasti v trgovskih in univerzitetnih središčih, rasle kot gobe po dežju. Produkcija knjig pa tedaj še ni bila neobvladljiva: premožni razumniki so jo spremljali in z novimi prvotiski (do 1500) in njim sledečimi objavami plemenitili svoje knjižnice. Katoliška cerkev ob tem dogajanju ni držala križem rok: rimska inkvizicija je izdala edikt proti svobodi tiska na verskem področju. L. 1557 je bil pod papežem Pavlom IV. natisnjen prvi indeks prepovedanih knjig (*Index auctorum, et librorum*, 1557), ki pa je bil umaknjen in dve leti kasneje (1559) zamenjan z novim (Brown, 1907). Veljal je za vse katolike, enako kot že omenjeni novi gregorijanski koledar.

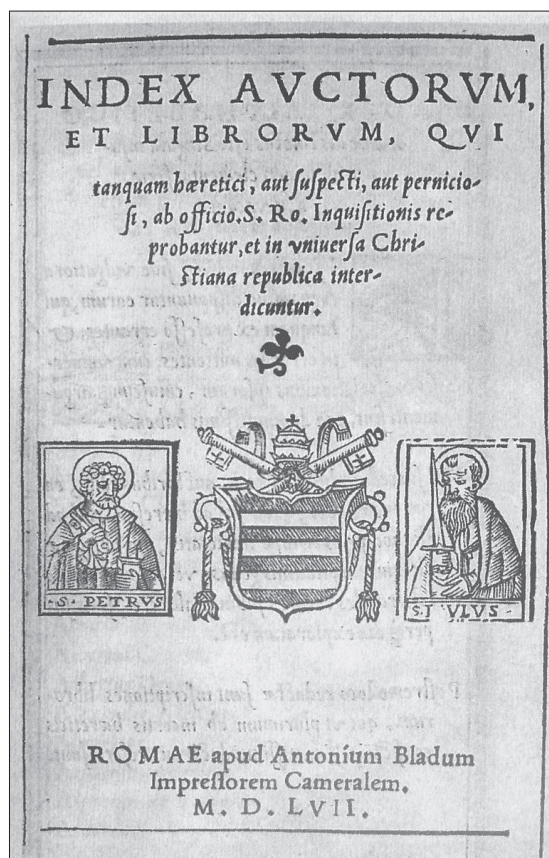
Severozahodna Istra je sledila splošnemu evropskemu razvoju. Napredovala je pismenost, premožnejši meščani so se šolali. V Kopru naj bi že pred Gutenbergovim izumom tiska (nedokazano) tiskali prve knjige,¹² tamkajšnja *tipografia* pa je dokazano delovala od 1620 do 1624.¹³ Njen ustanovitelj in prvi tiskar je bil Antonio Turini (1496–1576), ki se je izučil v Benetkah. Natisnil je knjižico *Relazione del passaggio dell'Imperatrice Eleonora pel Veronese* (1622) (Ivančič, 2001). Koper je 1612 dobil prvo šolo *Collegio dei Nobili*, ki je dodobra zaživela 1675. *Accademia dei Risorti* je 1647 nasledila predhodni *Accademio dei Desiosi in Palladiano* ter s spremenljivo usodo obstajala do 1806. V Piranu se v 17. stoletju omenja *Accademia degli Intricati*. Uveljavljali sta se glasbena in gledališka dejavnost.

Zgodnji novi vek je postregel s številnimi znanimi in vplivnimi učenjaki ter literarnimi, likovnimi in gradbenimi umetniki. Posamezniki so stopili iz anonimnosti. Vidni kulturnik in razumnik istrskega okolja v 16. stoletju je bil Koprčan Peter Pavel Vergerij mlajši (1498–1565). Študiral je v Benetkah in Padovi, kjer je doktoriral iz prava. Služboval je v Veroni, pri papežu v Rimu, bil nuncij pri cesarju Ferdinandu I. (1503–1564). Bil je v stiku s kardinalom in bellunskim škofom Gasparom Contarinijem, ki je zagovarjal strpno dogovarjanje s protestanti. L. 1536 je bil imenovan za modruškega (Modruč) in še isto leto za koprškega škofa. Sčasoma je postal pristaš reformacije. L. 1546 je inkvizicija proti njemu sprožila postopek, ki se je zaključil z razrešitvijo s položaja in izobčenjem. Umaknil se je v Švico in od tam v južno Nemčijo. Poznal je slovenskega reformatorja in utemeljitelja slovenskega knjižnega jezika Primoža Trubarja in ga spodbudil k nadaljevanju prevajanja svetega pisma (*Acta Histriae*, 1999). Reformacija se v beneški Istri ni zakoreninila in jo je inkvizicija že pred sredo 16. stoletja zatrla, kar 154 procesov proti protestantom pa kaže, da je bila precej razširjena.

Od kulturnikov je v Kopru v prvem desetletju 16. stoletja kot *rector scholarum* deloval pesnik latinist Marco Antonio Grineo (1468–1550). Tu sta študirala Tržačan Andreas Rapicius (1533–1573), latinski pesnik in poznejši tržaški škof (1567–73) (Zlobec, 2002) ter iz Padove priseljeni dvorjan in literat Girolamo Muzio (1496–1576) (Glavina, 2013). Kot prevajalec v latinščino je znan Andreas Divus iz Kopra (ok. 1490–po 1548) s proznimi prevodi Homerja, Aristofana in Teokrita (Pobežin, Štoka, 2016). V Kopru je bil rojen tudi zdravnik in izumitelj Santorio Santorio (1561–1636), ki je študiral v Padovi, kjer je kasneje tudi predaval (Castiglioni, 1920; Grmek, 1952;

12 Domnevo o prvem koprskem tiskarju Panfiliju Castaldi da Feltre so kasneje ovrgli (Marković, 2001, 436–437).

13 V Ljubljani je od 1575 delovala tiskarna Janeza Mandelca (Ioannes Manlius) (Reisp, 1993).

Slika 2: Naslovnica indeksa prepovedanih knjig 1557 (*Index auctorum, et librorum, 1557*).

je odlikoval na področju zdravstva. V piranski kulturno-intelektualni krog so sodili tudi 1534 v Benetkah kot heretiki zaslišani¹⁴ Pirančani Marco Petronio Caldana, Marco Antonio Venier, Giovanni Antonio Petronio, učitelj, ki je pridigal v cerkvi sv. Frančiška v Piranu, in zdravnik Nicola Colantonio po rodu iz Apulije (Cavazza, 1980–1981, 153–154; Miculian, 1984, 174–175; Bernardi, 2022, 10–15). V 17. stoletju je bil znan piranski intelektualec Nicolò Antonio Petronio Caldana (pred 1610–1670),¹⁵ doktor obeh prav in sindik univerze v Padovi. Služboval je na dvoru Leopolda I. Habsburškega in pridobil plemiški naslov, papež Aleksander VII. (1655–1667) pa ga je 1664 imenoval za poreškega škofa. L. 1667 so mu someščani postavili spomenik v prezbiteriju cerkve sv. Jurija v Piranu. Znamenit potomec družine Petronio Caldana je bil mojster peresa Marco (1651/55–1717) (Bernardi,

Santorio, 2023). Zdravil je ugledne osebe in napisal vrsto razprav in knjig, najbolj znana je *De statica medicina* (Benetke, 1614). V drugi polovici 17. stoletja je Koprčan Prospero Petronio napisal zgodovinski opis Istre (*Delle memorie dell'Istria sacre e profane con la più esatta topografia, o sia descrizione de' luoghi, che sino hora s'habbia veduto: il tutto tratto dall'opere de migliori scritti, et in specie dalli scritti dell'eruditissimo Monsignor Giacomo Filippo Tomasini fu Vescovo di Città Nova col parte seconda* (1681)), ki pa ni bil natisnjen (Bertoša, 2005).

Iz Pirana je bil Ambrosius Phoebeus (1485–1554), pisec moralno-filozofskega dela *De virtute aquirenda* (Benetke, 1505). V Kopru je poučeval leposlovje pesnika Andrea Rapiciusa. Iohannes Baptista Goineus (Giovanni Battista Goineo, Goineus, Goynaeus, 1514–ok. 1580), *sholar* v Bologni in Padovi, je bil zdravnik v Piranu do 1550, ko se je moral kot protestant zateči v Nemčijo. Pisal je o medicini, opisoval je Istro (*De situ Istriae libellus* (med 1540 in 1548)) (Cavazza, 1980–1981). Njegov brat Nicolò se

14 Ko so se pokesali, so bili obsojeni le na duhovne kazni.

15 <https://www.obrazislovenskihpkraj.in.si/oseba/petronio-caldana-nicolo-antonio/> (zadnji dostop: 2023-04-22).

Zemljevid 2: Coppov zemljevid Istre (Wikimedia Commons).

2013; Bernardi, 2022; Kamin-Kajfež & Pobežin, 2012),¹⁶ ki ga je brat Bartolomeo Giassi v Piranu učil humanistike in retorike. Izpopolnjeval se je na univerzi v Bologni, nato pa živel na francoskem dvoru. Ludviku XIV. (1638–1715) je 1687 posvetil pesnitev *Clodiados* v 12 knjigah (Pobežin & Štoka 2019; Zudič Antonič, 2014, 119, 123).

V Izoli je deloval slavní geograf beneškega rodu Pietro Coppo (1460–1555). Poročil se je z Izolanko in se 1499 preselil v Izolo, kjer je živel do smrti. Že v mladosti je veliko potoval po Sredozemlju in risal zemljevide. V Izoli, kjer je opravljal notarski poklic, je 1518–1520 pripravil knjigo zemljevidov – atlas *De toto orbe*, 1524–26 *De summa totius orbis*, 1528 navigacijski vodnik *Portolano* in 1529 *Del sito de Listria* (natis: Benetke 1540). V atlasu je objavil prvi dokaj natančen zemljevid Istre (Zudič Antonič, 2014, 59–64).

Pomembno središče humanizma na severu Istre je bil tudi habsburški Trst, od koder je bil Peter Bonomo (1458–1546), tržaški škof, humanist in pesnik. Na njegovem dvoru v Trstu se je zbirala skupina humanistično usmerjenih izobražencev. Bonomo in kulturniki okrog njega so sprejeli nekatere ideje reformacije. Med Bonomovimi učenci je bil tudi Primož Trubar (1508–1586), ki se je krajši čas šolal v Trstu. Po rodu Tržančan je bil tudi ljubljanski škof Krištof Ravbar (1488–1536). V začetku 16. stoletja je v škofiji ustvaril humanistični krog, ki mu je pripadal Augustin Prygl Tyfernus (1470/79–1535/37), ki je bil tudi prijatelj škofa Bonoma (Simoniti, 1979, 83–112; Simoniti, 1990).

¹⁶ https://www.treccani.it/enciclopedia/marco-petronio-caldana_%28Dizionario-Biografico%29/ (zadnji dostop: 2023-03-30).

V okviru opisanega védenja o tem času skušajmo predstaviti omenjene pojave v utripu konkretnega mikrookolja in ugotoviti, koliko je bil posameznik seznanjen s temi tokovi in bil vanje vpet. Mikroštudija, ki bo postregla z novimi podatki, bo zadevala mesto **Piran** v drugi polovici 16. in začetku 17. stoletja. Že na tem mestu pa moremo navesti imena nekaterih manj znanih piranskih in koprskih razumnikov, ki so se doslej uspela izmuzniti zgodovinskemu spominu: V drugi polovici 16. stoletja je v Piranu živel Almerigo Petronio, sin pokojnega gospoda Nicolò-ja, ki je poleg velikega premoženja v nepremičninah imel tudi impozantno knjižnico, o kateri bo govora v nadaljevanju. Na pragu 17. stoletja je v Piranu deloval *precettor di grammatica* Francesco del Taceo (Pahor & Šumrada, 1987, 223–228). V začetku 17. stoletja je mesto financiralo dva študenta v Padovi (Mihelič, 1990a). V hiši gospoda Nicolò-ja Caldana se približno v istem času omenja skriptorij (Brglez, 2005, 125). V knjižnici Almeriga Petronija je bilo tudi delo *Flores latinitatis* doslej neznanega razumnika, Pirančana Iacoba Antonija Petronija (oštevilčenje v prepisu [122]), ki se je posvečal latinskemu jeziku. Izpod peresa koprskih piscev pa sta našla pot v Almerigovo knjižnico nevezani izvod Davidovih psalmov koprskega kanonika Pelegrina Spatarija (oštevilčenje [190]) in satira *Lo Scolare* koprskega pesnika Ottonella (de) Belli (oštevilčenje [324]).

AD FONTES

Piranski fond Pokrajinskega arhiva Koper (SI PAK PI) vsebuje za obdobje 1325–1656/61 impozantno zbirko 170 vicedominskih knjig (VK), ki so nasledile predhodne notarske (NK) (Darovec, 1994; Darovec, 2006; Darovec, 2010; Darovec, 2015). V drugih so zabeleženi skrajšani koncepti, v prvih pa povzetki poslovnih dogovorov različnih vsebin. Od NK, ki zajemajo razdobje 1281–1320/21 so štiri ohranjene v celoti, trinajst pa fragmentarno (Mihelič, 1984; Mihelič, 1986; Mihelič, 2002; Mihelič, 2006; Mihelič, 2009; Mihelič, 2016; Mihelič, 2018a). VK sprva vsebinsko niso odstopale od NK, kasneje pa so se usmerjale na posamezne vsebine, npr. na zadeve v zvezi z nepremičninami.

Med vicedominskimi kodeksi je posebej zanimiva VK 153 (1538–1626).¹⁷ Vsebinsko je enotna: v njej so zbrani zapuščinski inventarji, podrobni popisi premoženja pokojnih posameznikov, v katerih so zapuščinski predmeti v veliki meri tudi cenovno ovrednoteni.¹⁸ Pot do inventarja je potekala v dveh korakih. V pričakovanju svoje zadnje ure je dal testator zapisati oporoko, v kateri je navedel volila in njihove prejemnike ter določil komisarje – izvajalce svoje poslednje volje. Ti so po njegovi smrti pregledali njegovo zapuščino in poskrbeli za izpolnitev oporočiteljevih navodil, v primeru mladoletnih potomcev – dedičev pa so sestavili podroben popis – inventar celotne zapuščine. Z imetjem so nato gospodarili skrbniki, ob dosegu njihove polnoletnosti pa so ga morali neokrnjenega predati dedičem.

17 Nanjo me je pred nekaj leti, ko sem raziskovala zgodovino cen pred sredo 16. stoletja, opozoril Marjan Rožac, sodelavec SI PAK PI, za kar se mu iskreno zahvaljujem. Zahvalo dolgujem tudi drugemu osebju arhiva, tako direktorici mag. Nadi Čibej za naklonjenost, kot arhivistu Mateju Muženiču za gostoljubje in pomoč v čitalnici. Moja zahvala gre tudi dr. Flaviju Boninu, ki mi je z digitalnimi posnetki rokopisa olajšal delo na prepisu.

18 Eden od inventarjev izpred srede 16. stoletja je bil že pritegnjen za analizo tedanjih cen (Mihelič, 2017; Mihelič, 2018b).

Taki zapuščinski inventarji predstavljajo – ob oporokah in ženitnih dogovorih – podatkovno izjemno bogate zapise, saj slikajo rodbinske povezave, nudijo vpogled v premoženje posameznika, v nekdanji način življenja, v bivanjsko kulturo in miselnost, v gospodarstvo okolja, v nekdanjo toponomastiko in še in še (Weyrauch, 1985; Stipišić, 1977; Stipišić, 2000; Ladić, 2003; Ladić, 2012; Budeč, 2013; Seche, 2016).¹⁹

V omenjenem piranskem rokopisnem kodeksu zbujajo pozornost imeniten inventarni popis zapuščine premožnega piranskega intelektualca gospoda Almeriga Petronija iz konca 16. stoletja (12. decembra 1599 do 20. decembra 1600²⁰), ki na enajstih listih (na 22 straneh) 89^{v(er)so}–100 v italijanščini in italijanizirani latinščini navaja pokojnikovo impozantno nepremično in premično imetje v Piranu, Umagu in Bujah. V njem preseneča zlasti unikatni popis knjižnega fonda preminulega razumnika. Inventar v bivanjskih in drugih objektih je podrobno popisano, v veliki meri pa tudi cenovno ovrednoten. Skupna cena vseh ocenjenih predmetov je znašala 4.087 liber in 4 solde ali 681 dukatov,²¹ 1 libro in 4 solde. Večjih premičnin in nepremičnin – med temi so bile nedvomno zelo vredne soline – a tudi knjig niso ocenili. V popisu so se najprej posvetili neproizvodnemu premoženju v Piranu, sledi popis blizu 370 knjig, inventar pa se zaključi z omembo plovila za prevoz soli, navedbo kmetijskih nepremičnin in solnih površin v Piranu ter nepremičnega imetja v Umagu in Bujah.

Knjige so v inventarju popisane na straneh kodeksa 96^v–98^v. V tem delu se način beleženja besedila spremeni. Od običajnega celovrstičnega, ki sega od levega do desnega roba strani, preskoči v dvokolonskega. Fond knjig in rokopisov, ki so jih popisovalci našli v knjižničnem korpusu zapuščine pokojnika, šteje skupaj z nekaterimi rokopisnimi 366 enot,²² poleg teh pa se v popisu drobne opreme omenja tudi Marijin oficij (brevijar).²³ Vsebina knjig je pestra: zajemajo teologijo, filozofijo, zgodovino, pravo, jezikoslovje, gramatiko, leposlovje, medicino, naravoslovje, vzgojo itd. Avtorji so bodisi interpretirani antični klasiki ali sodobni eruditi, ki pa si pogosto nadevajo imena antičnih učenjakov. Knjige niso popisane po sodobnih bibliotekarskih pravilih; omenjena sta le njihov avtor ter skrajšan naslov. Pri splošnejših delih tudi avtorja ni, pri knjigah z daljšimi naslovi pa je včasih zaveden le smiselni povzetek naslova. Leto in kraj izida knjige nista navedena, kar onemogoča sledljivost konkretne publikacije. Knjige so namreč tedaj doživljale številne hkratne natisne in ponatisne v tiskarnah različnih evropskih mest. Med temi so imele vidno mesto Piranu bližnje Benetke, ki so politično, ekonomsko in kulturno obvladovale zahodni in južni del istrskega polotoka in kjer so delovali številni izdajatelji in tiskarji. Kraj in leto izida knjige *Flores latinitatis* Pirančana Iacoba

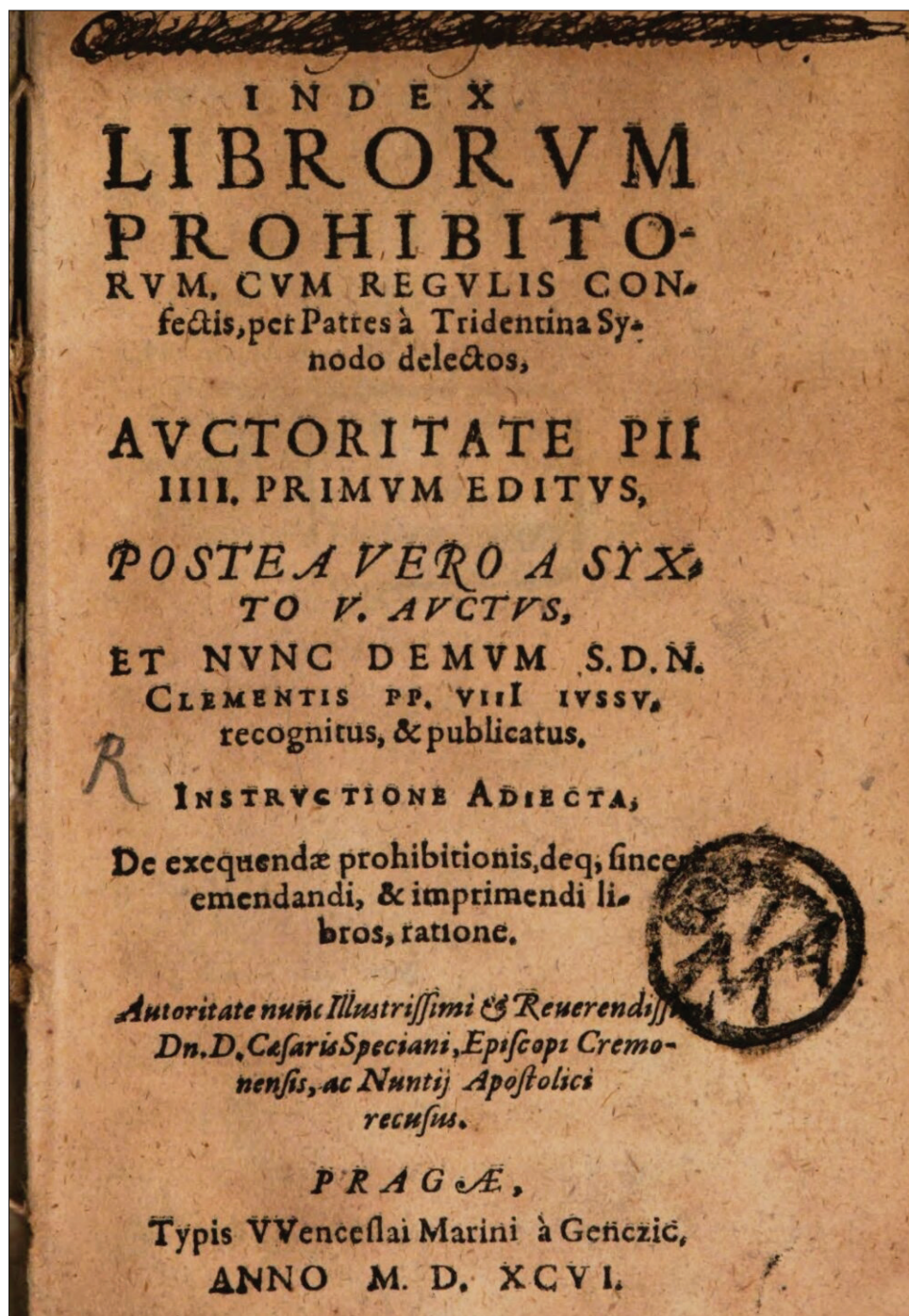
19 Hrvaški raziskovalci srednjega in zgodnjega novega veka so se že pred desetletji lotili sistematičnega objavljjanja tovrstnega gradiva, pri nas je zanimanje za to, žal, zapostavljeno.

20 Odstopanja obeh letnic ne znam pojasniti drugače, kot da gre za napako. Inventar so verjetno pisali od 12. do 20. decembra 1599, notar pa ga je zapisal v knjigo šele čez nekaj dni, po novem letu, ki je po beneškem običaju nastopilo s 25. decembrom, zato je dodal letnico 1600.

21 Iz podatka v inventarju je razvidno, da je bil dukat vreden 6 liber.

22 Za primerjavo: knjižnica Pomorskega muzeja »Sergej Mašera« Piran hrani 113 knjižnih enot iz 16. stoletja (Presl, 2018, 242–263).

23 Inventar omenja tudi spise: veliko rdečo skrinjo polno spisov (*cassa grande rossa piena de scrittura*), šivalno košarico s spisi (*vna cestella de cusidura con carte scritte*), okroglo škatlo, polno spisov in pisem (*vna scatola tonda piena de scritte et lettere*) in vrečko s spisi o kreditih in imetju v Lendenari (*sachetto de scritte spettanti alli crediti, et beni di Lendenara*).

Slika 3: Seznam prepovedanih knjig Papeža Klementa VIII. (Index librorum prohibitorum, 1596).

Antonija Petronija (oštevilčenje v objavi [122]), ki jo zasledimo med popisanimi knjigami na listu 97 kodeksa, in nevezanega izvoda Davidovih psalmov koprskega kanonika Di Pelegrina Spatarija (oštevilčenje [190]), zabeleženega na strani 97^v, ostajata neznanka, satira *Lo scolare* Koprčana Ottonella (di) Belli (oštevilčenje [324]), navedena na strani 98^v, pa je bila 1588 natisnjena v Padovi.

Raznolikost vsebin kaže, da imamo pri Almerigu opravka z interdisciplinarnim učenjakom (polimatom), kakršnih v sodobnem času ni več zaradi preobilice objav, ki v globalnem obsegu obravnavajo najrazličnejše finese problemov določene vede, kar onemogoča obvladovanje pregleda nad celotno knjižno béro. Če bi družina Petronio knjige kopičila skozi nekaj generacij, bi bilo na mestu vprašanje, ali je pokojnik vsa dela poglobljeno prebral. V večini primerov gre za zgodnje tiske 16. stoletja, katerih večji del je najverjetneje nabavil Almerigo sam. Redke knjižne enote so rokopisi, pri katerih gre za prepise izvirnikov. Nekatere knjige so omenjene kot že stare, odslužene in poškodovane od uporabe, brez platnic in delov besedila, kar kaže, da so bile nabavljene iz strokovnega zanimanja in ne kot vrednostna naložba.

Največ knjig iz Almerigove knjižnice je bilo natisnjenih Benetkah, mnogo pa jih je izšlo tudi v drugih italijanskih mestih: v Rimu, Firencah, Bologni, Pisi, Lucci, Paviji, Milanu, Brescii, Mantovi, Ferrari, Padovi, Urbinu, Pesaru in Brixnu. Več izvodov knjig je izviralo iz Francije: iz Lyona, Pariza in Strasbourga, posamezni iz španske Sevilje in Burgosa, iz nizozemskega Antwerpna, z avstrijskega Dunaja, iz švicarskih Basla in Züricha ter iz številnih nemških mest kot Köln, Frankfurt, Mainz, Nürnberg in Freiburg. Knjižni trg je bil razvejan, mali Piran – nedvomno še manj Koper – pa iz njega ni bil izvzet. Njegovi izobraženci so bili razgledani; imeli so pregled nad knjižnimi novostmi, premožni med njimi pa tudi materialne možnosti za nabavo knjig, ki so jih – sodeč po obravnavanem inventarju – s pridom izkoristili.

Iz knjižnega fonda, ki ga zrcali popis, je očitno, kakšno zanimanje je v piranskem in širšem okolju vladalo za antične klasike in njihova dognanja. Imena klasičnih piscev so v naši sodobni zavesti prisotna v mnogo večji meri kot imena humanističnih eruditov, ki so dela zaznali kot izjemno pomembna, jih prevedli, komentirali, izdali in natisnili ter njihovo poznavanje ohranili spominu kasnejših rodov.

Kje so popisane knjige končale, ne vemo, delno je znana le usoda osmih del nizozemskega humanista, filozofa in teologa Erazma Rotterdamskega in enega dela italijanskega humanista Polydora Virgilija, ki so v inventarju označene s križcem,²⁴ ker so bile na seznamu prepovedanih knjig papeža Klementa VIII. (1592–1605), izdanem 1596 (*Index librorum prohibitorum*, 1596); izročili so jih piranskemu gvardijanu.²⁵ V zaključku popisa je zabeleženo: *Nota, che li soprascritti libri al n° di 9 segnati in margine con la + sono prohibiti dall'indice di N. S. P. Clemento Ottauo, et perciò furno consegnati al Reuerendo Padre Maestro Nicolò Sola guardiano di Pirano.*

Za naša primorska mesta je tak seznam (katalog) enot zasebne knjižnice unikat, ni pa rečeno, da bo tako tudi ostalo, saj je velik del gradiva SI PAK PI v podrobnostih še nepregledan, medtem ko je koprsko gradivo v Benetkah sicer popisano (Majer, 1904), a skoraj neraziskano.

24 Označene knjige so v objavi pod št. [95], [96], [103], [164], [167], [175], [176], [179] in [180]. Knjiga Erazma Rotterdamskega pod št. [327] v seznamu ni označena s križcem, ampak samo s prečno črtico.

25 Predstojnik minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu.

MAVZOLEJI KNJIG SREDNJEGA IN ZGODNJEGA NOVEGA VEKA

Po Evropi in tudi v slovenskem prostoru znotraj Svetega rimskega cesarstva so že v srednjem veku nekatere ustanove načrtno zbirale rokopise in kasneje tiskane knjige (Pivec-Stelè, 1971). Šlo je predvsem za cerkvene ustanove: samostane, kjer so menihi v skriptorijih tudi prepisovali kodekse predvsem nabožnih vsebin (Mlinarič, 1982; Mlinarič, 1988; Mlinarič, 1995; Mlinarič, 1996). Knjižnice so bile tudi ob škofijah (Grgin, 1994; Budin, 2003). Vzpodbudo za širjenje knjig je pomenilo ustanavljanje univerz v Italiji, Franciji in nato v srednji Evropi. V univerzitetnih knjižnicah so knjige zaradi njihove vrednosti priklepali na police. S knjigami so se ponašale tudi knjižnice na plemiških gradovih (Kosić, 2005; Dular, 2012). Na Slovenskem je bila znamenita knjižnica knezov Auerspergov v Ljubljani, ki se je začela oblikovati že v 14. stoletju (Reisp, 1989).

Kot lastniki knjig so se že zgodaj pojavljali posamezni laični in cerkveni izobraženci (Richardson, 1999; Manfredi, 2007). Sezname knjižnih fondov zasebnikov že za čas pred iznajdbo tiska v mediteranskem prostoru (tudi v Dalmaciji) niso redkost, čeprav številčno zaostajajo za tistimi v lasti cerkvenih oseb.²⁶ Zadarski kanonik Ivan de Scomle je imel že v 13. stoletju lastno pravno knjižnico (Lonza, 1990; Lonza, 1992). Knjige omenja zapuščinski inventar zadarskega trgovca s suknom Mihovila pokojnega Petra (umrl 1385) (Stipišić, 2000; Janeković Römer, 2013; Janeković Römer, 2014). Znan je inventar kotorskega in barskega meščana grškega rodu Nikolaja de Archiluppis, ki je živel v 15. stoletju. Bil je notar in pisar srbskih despotov in poslanec v Benetkah (Marković, 2016). Lastni bibliotečni fond so imeli humanistični pesnik in latinist Ilija Crijević (Aelius Lampridius de Crieva) iz Dubrovnika (1463–1520), trebinjski škof (1492–1513) Georgius de Cruce, duhovnik Nicolaus Mich. Barneus, dubrovniški zdravnik Petrus, po rodu iz Benetk, dalje dominikanec, hrvaški astronom albanskega porekla Iohannes Gazulus (1400–1465), magister Stephanus Albanensis, Trogirčan Fantinus de Valle (umrl 1475), kanonik Šibenčan Iacobus Zilliauch, kanonik Šibenčan Petar Ivanov, znameniti pesnik in pisatelj iz Splita Marko Marulić (Marcus Marulus, 1450–1524), Korčulan plemiškega rodu Ludovik Žilković (Ludovicus Zilchovich/Zilio, 1460–1555), ki je tudi deloval v cerkvenih krogih (Stipčević, 1984; Stipčević, 2004–2008).

Na Kranjskem je obdobje protestantizma v 16. stoletju pripomoglo k vstopu knjig v domove humanističnih izobražencev, knjige so imeli slovenski protestantski pisci, med njimi kot prvi Primož Trubar. Po sredi 16. stoletja so zasebne knjižnice nastajale tudi pri katoličanih. Za podatke o knjižnih fondih so dragoceni zapuščinski inventarji, ki so jih zbirali pri deželskem sodišču v Ljubljani (Žvanut, 1987). Število razumnikov, ki so si omislili lastne knjižnice, je z razmahom novih tiskarn in tiskov sčasoma raslo. Živahna je bila tudi trgovina s knjigami (Jireček, 1899; Dular, 2002; Fiesoli, Lai & Seche, 2016).

Sloviti – a kasnejši – zasebni knjižnici na Kranjskem sta Valvasorjeva (Bibliotheca Valvasoriana, 1995) in Zoisova (Vidmar, 2015), v Kopru pa knjižnica družine Grisoni (Žitko & Mišković, 2017; Žitko & Mišković, 2018; La biblioteca Grisoni, 2018).

26 Zasebne biblioteke so poznali tudi v srednjeveški Srbiji (Stokić Simončić, 2008).

INTELLECTUALES PIRANENSES

PROTAGONISTI V ZAPISU

Ozrimo se sedaj na družino Petronio (Mihelič, 2022a), iz katere je izviral pokojni Almerigo, ki je v 16. stoletju nabavljal in v svojih prostorih hranil knjige raznovrstnih vsebin, ki so konec 15. in v 16. stoletju izhajale v tiskarnah evropskih kulturnih središč.

29. novembra je piranski podestat določil varuhe, upravljavce in skrbnike za potomki preminulega (*quondam*) Almeriga, sina pokojnega gospoda Nicolòja, in njegove žene Catharine: za njuno mladoletno hčerko Marijo ter za imetje njene odrasle sestre gospe Fantine in njenega moža gospoda Piera Petronija, sina gospoda Marca. Skrbnika mladoletne Marije naj bi bila sestra Fantina in njen mož Piero. Imetje naj bi bilo podrobno popisano in ocenjeno v prisotnosti enega štirih mestnih sodnikov (Pahor, 1958, 113–115), častitljivega gospoda Apollonija Vidali, sina pokojnega gospoda Antonija, ter treh cenilcev – justiciarjev (Pahor, 1958, 119–120), kar naj bi zagotovilo, da bi mladoletna Maria ob svojem času (*à suo tempo*) prejela ustrezen delež premoženja. Za popisovalca je bil določen Nicolò Petronio, sin gospoda Marca, ki je moral priseči, da bo opravil vse v skladu z zapisom in predložil obračun Marijinima varuhoma: zakoncema (svojemu bratu) Pieru in (svoji svakinji) Fantini. Nicolòju naj bi pri popisu pomagal gospod Pelegrin Petronio, sin pokojnega gospoda Marquarda. Fantina je smela od popisovalca premoženja gospoda Nicolòja Petronija zahtevati obračun upravljanja očetove zapuščine takò zanj kot za njegovega pokojnega tasta, gospoda Piera Petronija, sina pokojnega gospoda Domeniga, ki je bil prej Fantinin in Marijin varuh. Imetje je v svojem in v imenu ostalih dveh justiciarjev ocenil tretji justiciar, notar Hyeronymo Polloncinii, sin pokojnega gospoda Stephana.

Popis so začeli sestavljati 12. decembra 1599 v hiši dedinj pokojnega Almeriga Petronija in njegove pokojne žene Catharine v piranski Poljski četrti (*porta Campo*), ki se je raztezala ob nekdanjem notranjem pristanišču, na obrobju današnjega Tartinijevega trga. Prisotna sta bila Pirančana gospod Piero Caldana, sin pokojnega gospoda Zuanneja, in gospod Zuan Paulo Furegon, sin pokojnega gospoda Piera. Priča in overovatelj zapisa je bil odlični gospod doktor obeh prav (cerkvenega in svetnega) Nicolò Caldana, vicedomin piranske skupnosti (*eccelente D. Nicolò Caldana dottor, et vicedomino del comun di questa terra*). Inventar je zapisal javni notar gospod Antonius de Dardis. Datiral ga je z 20. decembrom 1600 (verjetno je prav: 1599, prim. op. 20).

Zapuščinski inventar ponuja o sorodstvenih povezavah družine, ki je nabavljala in v svojih prostorih hranila raznovrstne knjige, ki so konec 15. in v 16. stoletju izhajale v evropskih kulturnih središčih, naslednje podatke: preminuli Almerigo Petronio je bil sin pokojnega gospoda Nicolòja Petronija. Bil je vdovec, njegova pokojna žena je bila gospa Catharina (Catherina). Njegovi potomki in dedinji njegovega impozantnega imetja sta bili hčerki mladoletna Maria in njena poročena sestra gospa Fantina. Mož slednje je bil Piero Petronio, sin gospoda Marca Petronija. V vlogi skrbnika je Pierov brat gospod Nicolò Petronio, (tudi) sin gospoda Marca, nasledil svojega tasta (ženinega

očeta) – pokojnega Piera Petronija, sina pokojnega gospoda Domeniga Petronija, ki je bil pred Fantinino poroko varuh obeh sestrà.²⁷ Poslovne račune naj bi kot Marijina tutorja preverjala Marijina sestra Fantina in njen mož Piero. Gospod Pelegrin Petronio, ki naj bi Nicolòju pomagal pri popisu, je bil sin pokojnega gospoda Marquarda.

Tabela 1: Sorodstvo družine Petronio²⁸ po inventarju.

Nicolò + NN	NN + NN	Domenigo + NN	NN + NN
Almerigo + Catherina	Marco + NN	Piero + NN	Marquardo + NN
Fantina + Piero, Maria	Piero + Fantina, Nicolò + NN	NN + Nicolò	Pelegrin

RADICES FAMILIAE

Družina Petronio je bila starega porekla in ji je po omembah v listinah in notarskih knjigah mogoče slediti v 13. stoletje (Mihelič, 2022b). Starejša oblika priimka je bila Petroгна. Prvi obrobno omenjeni član družine je bil **Dominicus**. V zapisih nastopa kot priča: 1247 je v Piranu prisostvoval investiciji Pirančanov Henrica Gojne in Marcoarda Apolonija v fevd *ville de Siçole* s strani piranskega podestata Vosalca iz Momjana (CP I., št. 83),²⁹ 1254 razmejiti ozemlja med Piranom in Izolo (CP I, št. 91), 1258 odstopu pravice do zemljišča s kostanji v *Pesente* piranskemu župniku in kapitlju s strani vdove notarja Dominica (CP I, št. 98), 1261 pa razsodbi piranskega podestata, po kateri so bili nekateri člani piranske komune dolžni poravnati plačo prejšnjega podestata (CP I, št. 103). – Dominicus je bil v prvi polovici 1281 že pokojen. Iohanes, sin *condam* (pokojnega) Dominica Petrogne, je pred 28. majem 1281 na kredit kupil žito pri žitnem trgovcu Martinu Lugnanu (NK 1, št. 8). L. 1285 se omenja vinograd sinov pokojnega Dominica Petrogne v Portorožu (NK 2, št. 290), 1291 pa travnik in zemljišče pokojnikovih sinov v Strunjanu (NK 7, št. 22, 105). Za katere od sinov konkretno gre, notarski beležki ne izdaja.

Dominicus je imel pet otrok: sinove Adalpera, Almerica, Henrica in Iohanesa ter hčerko Marijo, ime njegove življenjske sopotnice pa ni znano. Kot prvi od Dominicovih potomcev se 1257 omenja Adalpero *Dominico*³⁰ de Petroгна (CP I, št. 100).

27 Družina Petronio je bila zelo razvejana, tako sta mogla imeti ženin in nevesta enaka priimka. Vnuki so bili običajno imenovani po dedu po očetovi strani. Marco je imel sina Piera in Nicolòja, verjetno je bil tudi Marcov oče Piero ali Nicolò.

28 Neposredni člani in potomci družine Petronio so pisani krepko.

29 Med pričami se omenja tudi piranski gastald Petrus. Vsebina obeh hkrati omenjenih vodstvenih funkcij – podestata in gastalda – ni jasna.

30 Tu bi verjetno morala stati roditeljska oblika *Dominici*, Adalpero je bil torej Dominicov sin.

Bil je ena od prič,³¹ ko sta piranska konzula³² s soglasjem piranskega (Velikega) sveta³³ in komune skupaj z gospodom Leonardom Revardom iz Benetk zaupala dvema uglednima Pirančanoma v razsojo spor glede mlina v Strunjanu. Leto kasneje (1258) se v zapisu pojavi Almericus de Petrogna (CP I, št. 99), ki je bil prisoten, ko so se dediči notarja Dominica v korist piranske cerkve sv. Jurija odpovedali dohodkom in pravicam na zemljišču v *Pesente*. Med pôroki, ki so 1270 jamčili za pristojnosti in regale oglejskega patriarha in njegovih podanikov v Piranu, se omenjata brata Henricus in Almericus, sinova (!) Dominica Petrogne (CP I, št. 133). Henricus Petrogne in (ob upoštevanju Adalpera) četrti brat Iohanes pa sta 1273 s svojim premoženjem jamčila za poravnavo dveh sprtih piranskih frakcij, do katere je prišlo po posredovanju zastopnikov koprškega kapitana in koprške komune (CP I, št. 142). V zvezi z Almericom spoznamo tudi njegovo sestro Marijo, ki ji je 15. junija 1278 v oporoki namenil denar za nakup oblačila (*clamis*) njeni hčerki (NK 7, št. 56, 111).

Dominicovega sina **Adalpera**, ki je bil domnevno najstarejši od otrok, omenja le zapis 1257 (CP I, št. 100) kot eno od prič, ko sta piranska konzula imenovala dva ugledna Piranča za razsodnika v sporu med piransko komuno in beneškim meščanom glede mlina v Strunjanu. O hčerki **Mariji** je znana le zgoraj navedena omemba v testamentu njenega brata, Dominicovega sina Almerica.

Almericus de Petrogna, verjetno Dominicov drugorojenec (za Adalperom) je 1258 prisostvoval odpovedi zemljišču v *Pesente* v korist piranske cerkve sv. Jurija s strani dedičev notarja Dominica (CP I, št. 99). Deset let kasneje, 1268, je bil eden treh konzulov, ki so skupaj s 25 piranskimi veljaki pri premožnem koprskem meščanu najeli kredit za Piran (CP I, št. 125).³⁴ Skupaj z bratom Henricom je bil med pôroki, ki so 1270 jamčili za pristojnosti in regale oglejskega patriarha in njegovih podanikov v Piranu (CP I, št. 133). Kot konzul je sodeloval 8. julija 1274 ob razglasitvi piranskega zakonika (*stattuta*) (Pahor & Šumrada, 1987, 3). Konzulsko funkcijo je opravljal tudi 1281, ko je skupaj z drugimi tremi konzuli razsodil v korist (brata) Henrica (*Enrica*) Petrogne v zvezi z njegovim denarnim zahtevkom do piranske komune (CP I, št. 162).

Pri raziskovanju Almericove poslovne dejavnosti naletimo na težavo, ker sta se tako imenovala Dominicov sin in vnuk, sin Almericovega brata Iohanesa. Njuno nastopanje na piranskem poslovnem prizorišču je do 1291, ko se Almericus starejši omenja kot pokojni, občasno težko ločiti. Predvidevamo, da je do 1291, ko je umrl, pri tehtnejših zadevah sodeloval starejši Almericus (Dominicov sin), pri vsakdanjih poslovnih dogovorih pa mlajši (Dominicov vnuk).

Oseba z imenom Almericus se pojavlja občasno kot priča pri sklepanju pôslov: 1287 v pravdi glede ribolovnega območja (NK 3, št. 165, 81), 1290 pa ob

31 Da je prisostvoval dogodku na tako visoki ravni, je Adalpero moral biti že zrela osebnost, star vsaj 25 let, rojen bi bil torej okrog 1230, njegov oče Dominico pa v prvem desetletju 13. stoletja. Rojstvo sorojencev moremo špekulativno umestiti v trideseta leta 14. stoletja in kasneje.

32 Mestni predstavnik, prim. De Franceschi, 1924, XXIX–XXX, XXXII–XXXIII.

33 Odločujoči organ, prim. De Franceschi, 1924, XXX–XXXIII; Pahor, 1958, 111–112.

34 Za nemoteno poslovanje je Piranu in Pirančanom primanjkovalo sredstev, zato si je mesto pomagalo z najemanjem posojil, s katerimi je gospodarilo, a tudi poravnava starejše dolgove, pooblaščenim skrbniki pa so posojila na drobno preposojali zasebnim porabnikom.

zapisu oporoke (NK 6, št. 148). Starejši Almericus je tega leta s sinom Dominicom prisostvoval razsodbi glede dela hiše (*domus*) v Miljski četrti (*porta Mugle*), ki jo je kupil Henricus Petrogne – verjetno gre za brata starejšega Almerica (NK 6, št. 189). Almericus Petrogne je v letih 1281 (NK 1, št. 37), 1284 (NK 1, št. 467), 1285 (NK 1, št. 721, št. 756) in 1286 (NK 1, št. 1010, št. 1053) na kredit kupoval žito: pšenico, rž, proso, bob pri Martinu Lugnanu, trgovcu iz Caorla. V tem letu je včasih Martinovemu sinu Vastianu Lugnanu poravnal dolg v olju (NK 1, št. 895) ali njegovemu očetu Martinu v olju plačal za žito (NK 1 št. 1076), kar kaže, da je posedoval oljčni nasad. Do poravnave vseh dolgov v tem razmerju je prišlo 1289, ko je Martinov sin Menecus Lugnanus v svojem in v imenu brata Vastiana izjavil, da so Almericovi dolgovi izplačani (NK 1, št. 1096). Almericus je 1285 (NK 2, št. 234) na kredit kupoval platno od trgovca s platnom Fantinina (Vendilino), 1286 pa se v zvezi z nakupom platna na kredit od Fantinina izrecno omenja Almericus de Petrogna *senex* (stari) (NK 2, št. 470). Ta je verjetno opravljal poklic notarja in je 1289 naveden kot upnik v zadolžnici (NK 6, št. 2). Almericus nastopa kot upnik še 1290 (NK 6, št. 146), na kredit je prodajal vino (NK 6, št. 176), kar kaže na posest vinogradov. Notar *ser* Almericus (starejši) je 1290 zapisal zadolžnico, ki se omenja 1303 (NK 11, št. 160, 96–97). Od nepremičnin, s katerimi je za življenja razpolagal, se 1278 v oporoki Almerica starejšega (NK 7, št. 56, 111) navajajo njegovo zemljišče v dolini *de Prato* in tri oljke v vinogradu Venerija Rufa v Puzzolu, 1285 zasledimo še (verjetno njegov) vinograd v Strunjanu (NK 2, št. 208), 1286 pa hišo v Miljski četrti (NK 2, št. 497). Almericus starejši je umrl v prvih mesecih 1291: 16. maja tega leta je dal zapisati oporoko Facina, sin pokojnega (*condam*) Almerica Petrogne (NK 6, št. 483).³⁵

Glede njegovih sorodstvenih povezav je povedna njegova oporoka, zapisana 15. junija 1278 (NK 7, št. 56, 111). Ob njenem zapisovanju se med prisotnimi omenjata Almericus Petrogne³⁶ in brat Iohanes (*presentibus ... Almerico Petrogne, Iohane frater ...*), kot prejemnica volila pa sestra Maria. Almericus je ženi Mateuldi zapustil zemljišče v dolini *de Prato* (morda pri Kortah), hčerki Boni in sinovoma Facinu in Mingulinu³⁷ pa vsakemu po eno od treh oljk v vinogradu Venerija Rufa v Puzzolu. Ostalo premično in nepremično imetje je namenil sinu Henricu in hčerkama Mariji in Aldigardi. Almericova oporoka iz 1278 je v sešitku, v katerem si vpisi sledijo po kronološkem redu, zabeležena šele pred vpisi s 25. marca 1291. Približno tedaj je Almericus starejši umrl, zato so dokument potegnili na plan. Kot pokojni se Almericus omenja 16. maja 1291 v testamentu sina Facina (NK 6, št. 483). Almericova žena Mateulda je dala zapisati poslednjo voljo 9. februarja 1290 (NK 5, št. 159, 80), ko je bil njen mož še živ.³⁸ V njej mu je namenila del polja v dolini *de Prato*, ostalo imetje pa je zapustila sinu Henricu in hčerkama Gradosi in Mariji.

Z ženo Mateuldo je imel Almericus po podatkih njegove in ženine oporoke moške potomce Dominica (Mingulina), Facina in Henrica, ter hčerke Aldigardo, Bono, Gradoso in Marijo.

35 Kot preminul se Almericus starejši omenja tudi v zadolžnici 21. junija istega leta (NK 7, št. 23, 105).

36 To bi mogel biti sam testator ali – malo verjetno – Almerikov istoimeni nečak, sin Almericovega brata Iohanesa.

37 Sopomenka imena Dominicus.

38 Umrl je torej med 9. februarjem 1290 in 16. majem 1291.

Dominicov sin (**H**)enricus se v zapisih prvič pojavi med pôroki, ki so 1270 jamčili za pristojnosti in regale oglejskega patriarha in njegovih podanikov v Piranu. Tam se omenjata brata Henricus in Almericus, sinova Dominica Petrogne (CP I, št. 133). Henricus Petrogne in brat Iohanes pa sta 1273 s svojim premoženjem jamčila koprskemu kapitanu in komuni za vzpostavitev poravnave dveh sprtih piranskih frakcij (CP I, št. 142). Henricus, ki je 1282 opravljal funkcijo piranskega konzula (CP I, št. 164), je 1281 zahteval izplačilo v neki zadevi od piranske komune, njegov brat Almericus, v tem letu piranski konzul, pa je skupaj z drugimi tremi konzuli razsodil v njegovo korist (CP I, št. 162).

Henricus je pogosto nastopal kot priča pri sklepanju poslov in pravnih dogovorov: 1283 (NK 2, št. 211) in 1284 (NK 1, št. 382, št. 528) pri zadolžnicah, 1284 ob določitvi roka za poravnavo (NK 3, št. 93, 64), 1285 ob poravnavi dolga v olju (NK 1, št. 859), 1290 ob razsodbi (NK 10, št. 21, 115). Z bratom Iohanesom sta 1290 prisostvovala menjavi koč v piranskem predelu *Carara maiora* za hišo in desetino v Osrednji četrti (*porta Misana*) (NK 6, št. 203). L. 1291 je Henricus opravljal sodniško funkcijo: kot eden dveh sodnikov je bil prisoten ob podestatovi potrditvi razsodbe glede dote (NK 6, št. 286), bil je priča ob podestatovi odredbi glede javnega razglasa o izgubljeni listini (NK 6, št. 304), ob ženitnem dogovoru (NK 6, št. 318), kot sodnik je skupaj z drugim sodnikom in podestatom prisostvoval zavezi Pulčana, da bo jamčil za dva Pirančana (NK 6, št. 332); isti so bili prisotni tudi, ko sta razsodnika odločila v sporu strank glede skupnega zidu med hišama (NK 6, št. 336). Henricus je v sporih nastopal kot eden dveh razsojevalcev (*iudex albitar*): 1290 v zvezi s presojo o zemljišču (NK 6, št. 161), leto kasneje (1291) pa dvakrat v zadevi glede odškodnine za izgubljeno plovilo (NK 6, št. 322, št. 536, št. 548). Z žitom se je oskrboval pri žitnem trgovcu Martinu Lugnanu in ga 1284 kupil na kredit (NK 1, št. 563). Omenjenemu trgovcu je 1285 poravnal svoj dolg v olju, verjetno pridelanem na svoji posesti (NK 1, št. 858). V zadolžnicah je občasno nastopil kot upnik, tako 1291 (NK 6, št. 446). Posloval je tudi z nepremičninami. L. 1283 je klicar objavil, da je Henricus kupil kočo (*casale*) v Miljski četrti (NK 1, št. 254). Dlje časa (od 1275) je trajal njegov spor s sosedom glede skupnega zidu. L. 1290 je prejel dosojeno plačilo za poravnavo (NK 6, št. 182), sledil pa je dogovor o postopku v primeru nadzidavanja zidu (NK 6, št. 185). Istega leta je kupil hišo v Miljski četrti, o kateri se je razsojalo v prisotnosti njegovega brata Almerica in nečaka Dominica (NK 6, št. 189).

28. junija 1291 je prisostvoval ženitnemu dogovoru za svojo nečakinjo Aldigardo, hčerko pokojnega brata Almerica in njenega izbranca Venerija, sina Articha Tresija³⁹ (NK 6, št. 533). Sam je imel hčerko C(h)uniço, ki se je poročila slab mesec za sestrčno. 15. julija 1291 je tudi zanjo prišlo do sklenitve ženitnega dogovora (CP I, št. 208; NK 6, št. 545). Poročila naj bi se z Andreo, sinom pokojnega Dominica Rufa. Oče Henricus ji je dodelil imenitno doto: od nepremičnin hišo v piranski Osrednji četrti, dva vinograda: enega z zemljiščem v Pacugu in drugega s pritiklinami v Čedoli, eno zemljišče na ravnici Moriago v Strunjanu, dve v Pantiagu, od tega eno z oljkami, potem tretjino ribolovnega

39 Ženinov oče je bil sosed, s katerim se je Henricus pravdal glede skupnega zidu.

območja v *piscaria maiora*, vrt v piranskem predelu *Carara maiora* in prostor v cerkvi sv. Jurija. Od hišne opreme ji je oče namenil sod (*vasculum*), kad za grozdje (*cauciculum*), eno posteljo z baldahinom (*lectum pareglatum*) in dve brez, denar za odejo (*cultra*), dve pregrinjali (*mantilus*) dva prta (*tuuagla*), bakren kotel (*calderum de rame*), železno verigo (*chadena de fero*), dve klopi iz jablanovine (*banchus talponi*), volilo, ki ji ga je zapustila Maria, pokojna teta po materini strani, sukneno in platneno blago, ki ga je tedaj imela, ter biserni nakit (*çoa de perle*) (CP I, št. 208; NK 6, št. 545). V ženitni pogodbi omenjene nepremičnine: vinograda, zemljišča, oljke, hiša, vrt in del ribolovnega območja so pred opisanim dogovorom pripadale Henricu. Ta je umrl pred 15. novembrom 1302. Tedaj je Iohanes, sin pokojnega *ser* Henrica de Petroгна, opravljal službo vicedomina (CP II, št. 5).

Dominicov sin **Iohanes** se v zapisih pojavi 1273: skupaj z bratom Henricom je s svojim premoženjem jamčil ob poravnavi navzkrižja dveh piranskih frakcij, ob kateri sta posredovala koprski kapitan in komuna (CP I, št. 142). Bil je prisoten ob zapisu oporoke svojega brata Almerica (15. junija 1278, NK 7, št. 56, 111). Tudi sicer je pogosto naveden kot priča v zapisih: 1281 v zadolžnici za nakup žita (NK 1, št. 7), 1284 ob objavi nakupa kože s strani brata Henrica Petrogne (NK 1, št. 254), ob nakupu žita (NK 1, št. 591), ob oddaji solin v najem (NK 1, št. 377) in ob oporoki (NK 2, št. 9), 1286 ob zapisu darovnice za del vinograda s posestjo (NK 2, št. 430) in darovnice za kočo (NK 2, št. 536). L. 1288 je prisostvoval zapisu zadolžnice (NK 2, št. 577), zadolžnice za nakup vina na kredit (NK 2, št. 564) in zadolžnice za nakup žita (NK 2, št. 578). Tudi 1290 je naveden kot priča v zadolžnicah (NK 10, št. 50, 120; NK 10, št. 89, 127), skupaj z bratom Henricom je bil prisoten ob menjavi kože v piranskem predelu *Carara maiora* za hišo in desetino v Osrednji četrti (NK 6, št. 203). Kot priča je v zadolžnicah naveden tudi 1291 (NK 6, št. 508; NK 7, št. 113, 123), navzoč je bil ob prodaji hiše (NK 6, št. 430), 1293 pa je bil prisoten ob sklenitvi dogovora o *socidi*, družbi za rejo živine (Mihelič, 2015) (NK 10, št. 281, 165). Na kredit je (1281) nabavljal žito pri trgovcu Martinu Lugnanu (NK 1, št. 8). Imel je gostilno: 1288 je bil upnik za vino *sue taberne* (NK 2, št. 569, št. 570, št. 588), 1289 se omenja njegov vinograd v Seči (NK 1, št. 1122, št. 1135). Vinograd je (1290) imel tudi v Strunjanu (NK 6, št. 208). V mestu je imel nepremičnino: 1290 je prejel izplačilo od sosedu, ki je ob njegovem zidu postavil zgradbo (NK 6, št. 183). Sklenila sta dogovor glede skupnega nadgrajevanja zidu (NK 5, št. 184). Ozadje njegove izjave (1292), da je od piranskega podestata prejel 20 soldov velikih denarjev (32 liber) (NK 8, št. 21, 130), ostaja neznanka. Kdaj je umrl, ne vemo, morda v prvem desetletju 14. stoletja. Zapis omenjajo njegovega sina Almerica, ki je v letih 1301 in 1303 – nedvomno že kot zrela oseba – opravljal občinske naloge in službe (CP II, št. 1, št. 2, št. 8).

Družina Petroгна se je v nadaljnjem razdobju razraščala, njena dejavnost pa je bogato dokumentirana. Do srede 14. stoletja omenjajo zapisi skupaj 109 članov družine vključno z zakonskimi partnerji, ki jih je v seštevku 24. Oče rodbine Dominicus je imel pet potomcev, v naslednji generaciji smo zasledili 10 vnukov, generacija pravnukov je štela 25 članov, tem pa je v naslednji generaciji sledilo 44 prapravnukov (Mihelič, 2022b).

Tabela 2: Sorodstvo Dominica Petrogne (starejšega) do 1350.

Dominicus († 1281)				
Adalpero	Almericus († 1291) + Mateulda	Henricus († 1302)	Iohanes	Maria
	Dominicus († 1344) + Tenda > Almericus [+ Maria > Catarinus] Anoe Cadu(lu)s Facina Henricus († 1344) Petrus († 1345) [+ Matelda] Bona Ginana [+ Leon sin Iohanis Rubei de Leo? > Maria] Sophya [+ Almericus sin Pelegrina de Viglia] Facina + Cuniça> Almericus Bon(et)a Maria [+ Citadinus sin pok. Domi- nica de Margarita > Nicolaus, Catharina, Cuniça, Michola] Sufia Henricus Barchaça († 1344) + Odorlica > Almericus [+ Maria > Henricus?, Catarina, Odorlica] Iohanes († 1341) [+ Maria hči pok. Petra Iacomina > Petrus, Lucia, Zanet(t)a] Nicolaus Donatus Petrus [+ Fumia > Pelegrinus, Flora, Maria] Ric(h)arda Aldigarda (por. 1291) + Venerius sin Artichi Tresii Bona Gradosa Maria	Iohanes († 1325) + Grimelda > Almericus [+ Binola > Dominicus, Henricus, Iohanes, Marquardus, Petrus, Pretus, Druda [+ Henricus, sin Marca Tayacoço], Ricarda [+ Marcus Tayacoço notarius]] Dominicus [+ Mat(h)elda hči Adalpera Stachine > Almericus, Iohanes, Marquardus, Pre(t)tus, Grimelda] Henricus († po 1350) [+ Nicolotta > Iohanes, Laponus, Mengolinus, Petrogna, Pretus, Istria, Maria] Marquardus († 1338) [+ Ystria > Iohanes, Grimelda] Petrus Pretus († 1333) [+ Flos > Sclauonus, Iohanes, Pretus, Grimelda] C(h)uniça (por. 1291) + Andrea pok. Dominica Rufa	Almericus († 1328) + Flos > Iohanes († 1328) [+ Francisca > Flos, Iohanes, Mengolinus? († 1336)]	

MEMBRA FAMILIAE – ELLECTI SOCIETATIS

Družinska linija Petroгна – kasneje Petronio se je kontinuirano nadaljevala skozi stoletja (Mihelič, 2022a). V njej se je ohranjala tradicija osebnih imen, ki so po običaju prehajala od deda na vnuka: Almericus/Almerigo, Dominicus, Henricus, Iohanes, Marquardus, Nicolaus, Petrus, Pretus itd. Stalnost je opazna tudi pri udeleževanju članov družine v javnem življenju. Bili so člani piranskega Velikega sveta kar beležijo piranski statuti (Pahor & Šumrada, 1987), knjigi članov piranskega Velikega sveta *Libri consiliariorum* (LC) in kodeks o dejavnosti svetnikov *Acta consiliariorum* (AC). To jih umešča v vrste mestne elite, najdemo jih med modreci (*sapientes*) oz. v 12-članskem sestavu modrih (Mali svet). Na njihov ugled kaže nastopanje v vlogah mestnih uradnikov, konzulov, sodnikov, vicedominov, zastopnikov mesta itd, na njihovo premoženje pa njihovo članstvo v Kolegiju dvajsetih za sol, katerega predstavniki so v imenu piranskih lastnikov solnih polj in piranske komune sklepali z Benetkami solne pogodbe. V 16. stoletju srečamo člane družine tudi med piransko duhovščino.

Almericus (sin Dominica) de Petroгна je kot konzul sodeloval, ko so 8. julija 1274 razglasili piranski zakonik (*stattuta*) (Pahor & Šumrada, 1987, 3). Almericus de Petroгна (potomec Almericovega brata, Dominicovega sina Iohanesa) je bil član dvanajstčlanskega Malega sveta oz. Sveta modrecev (Pahor, 1958, 112), ki so pripravili novo redakcijo⁴⁰ mestnih statutow, razglašeno 15. avgusta 1307 (Pahor & Šumrada, 1987, 18).

Ob redakciji statutow 1332 je med modreci prisostvoval Henricus, sin Iohanesa Petroгне (Pahor & Šumrada, 1987, 20). Poltretje desetletje kasneje (1358) se v redakciji statutow kot modrec pojavi *ser* Iohanes, sin pokojnega *ser* Henrica Petroгне (Pahor & Šumrada, 1987, 21). L. 1369 je bil Almericus, sin *ser* Dominica de Petroгна, eden dveh prosilcev za članstvo v Velikem svetu, kjer so bili že njegovi predniki (Pahor & Šumrada, 1987, 233). *Ser* Almericus de Petroгна se 1395 omenja med štirimi odgovornimi, ki naj bi preprečevali tihotapljenje soli (Pahor & Šumrada, 1987, 702–705).

L. 1378 je bil *ser* Marquardus, sin pokojnega *ser* Dominica de Petroгна – najbrž brat zgoraj omenjenega Almerica, sina *ser* Dominica de Petroгна –, eden štirih mestnih sodnikov (Pahor & Šumrada, 1987, 639), 1384 pa je *ser* Marquardus de Petroгна kot eden modrecev omenjen v uvodu nove (zadnje integralne latinske) redakcije piranskega statuta (Pahor & Šumrada, 1987, 18), enako (Marquardus de Petroгна oz. Marguardo Petronio) tudi 1401, ob razglasitvi piranskih statutow, prevedenih v »domač jezik« (*vernacula lingua*), natisnjenih 1606.⁴¹ Glede na to, da so bili v tem razdobju dejavni trije Marquardi iz družine Petroгна – poleg omenjenega Marquarda, sina pokojnega *ser* Dominica, še *ser* Marquardus, sin pokojnega *ser* Iohanesa (LC 1, f(olio) 11), in *ser* Marquardus, sin (pokojnega) *ser* Petra (LC 1, f. 12^v) –, ne vemo, za katerega od njih gre.

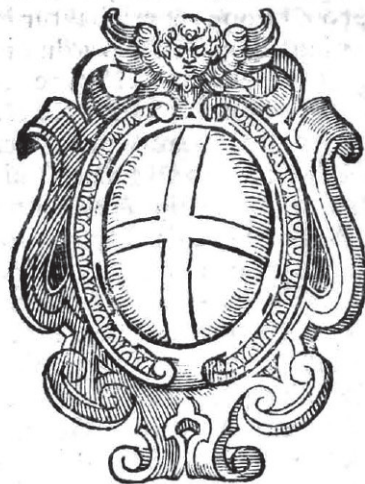
40 Po 1307 so do 1384 statute redigirali na 25 let, kasnejše odloke pa so dodajali.

41 <http://hdl.handle.net/10077/20800>, 1, 2 (zadnji dostop: 2023-04-29).

^I
INCIPIVNT STATVTA,
LEGES, AC IURA
Communis Terræ Pirani

TRANSLATA IN VERNACVLAM

*Linguam Sumono studio, ac diligentia D. Nicolai
Petronij I. V. Doct. D. Petri Filij, Patricij
nuper in lucem data.*

C.

P.

CVRRENTE ANNO NATIVITATIS
Domini Nostri Iesu Christi MDCVI.

Slika 4: Naslovnica objave statutov 1606 (*Incipiunt statuta, leges, ac iura*, 1606).

Ser Henricus, sin pokojnega (!) *ser Almerica de Petroгна*, je bil ob pregledu in popravkih statutov 1384 eden štirih sodnikov (Pahor & Šumrada, 1987, 20), prisostvoval pa je tudi razglasitvi statutov 1401.⁴² Ta *Almericus* očitno ni identičen z zgoraj omenjenim nadzornikom nad tihotapljenjem soli, ki je bil 1395 še živ. Kot sodnik se 1395 omenja tudi *ser Pretus de Petroгна* (Pahor & Šumrada, 1987, 705). Tudi njegova sorodstvena linija ni jasna, lahko bi šlo za *ser Preta*, sina pokojnega *ser Almerica* (LC 1, f. 15), za *ser Preta*, sina pokojnega *ser Dominica* (LC 1, f. 13^v), za *ser Pretta*, sina *ser Henrica* (LC 1, f. 12) ali za *Preta*, sina pokojnega *ser Iohanesa* (LC 1, f. 12) de Petroгна.

Ser Lapus, sin pokojnega *ser Iohanesa de Petroгна*, je 1416 kot sodnik dal soglasje k izvolitvi piscev statutov in njihovega notarja (Pahor & Šumrada, 1987, 21).⁴³ L. 1488 je pretorjev izbrani kancler, notar *ser Nicolaus Petronius*, sin pokojnega *ser Ioannes*a, zapisal razsodbo o plačilu in taksah, ki naj bi jih prejeli kanclerji in klicarji za prodajo zapadlih zastav, ki so jih judovski posojevalci dali na prodaj (Pahor & Šumrada, 1987, 769–771).

Ohranjeni knjigi piranskih mestnih svetnikov, LC, zajemata čas od 1380 do 1405 (LC 1) in od 1408 do 1448 (LC 2). Vanju so najprej z razmiki zabeležili člane sveta v obstoječi sestavi. Ko je članstvo posameznika zaradi smrti ali (redko) zaradi drugega razloga ugasnilo, so sprožili postopek za imenovanje novega svetnika.⁴⁴ V knjigo so nato ob imenu predhodnika včasih zapisali datum njegove smrti, nato pa ime in po navadi datum nastopa novega svetnika ter ime njegovega elektorja. V knjigah so tako zavedena imena (nekdanjih) svetnikov, ki jim je mandat presahnil, tistih, ki so bili v svetu aktivni in so nastopali kot elektorji, ter tistih, ki so šele začenjali svetniško kariero. Novinci so se mogli v kratkem – če so ob postopku izbire novih članov iz klobuka izvlekli pozlačeno kroglico – pojaviti v vlogi elektorjev. Člani družine Petroгна se med svetniki v vseh treh naštetih vlogah pojavljajo zelo pogosto, žal pa njihova omemba ni vselej kronološko opredeljena. Težave pri identifikaciji sorodstvenih zvez povzroča ponavljanje imen v družini.

Predstavniki starejše generacije, katere potomci se kot svetniki omenjajo v osemdesetih in devetdesetih letih 14. ter prvih letih 15. stoletja v starejši knjigi (LC 1), so: *Almericus*, *Dominicus* in *Henricus*, vsaj dva *Iohanesa* (*Iohanes*, sin pokojnega *Almerica* (LC 1, f. 4^v, 17),⁴⁵ in *Iohanes Petii* (LC 1, f. 4)), *Nic(h)olaus* (LC 1, f. 5, 11), *Petrus* (LC 1, f. 11, 13^v, 14, 14^v, 16^v) in vsaj štirje člani družine z imenom *Pretus* (*Pretus*, sin *Dominica* (LC 1, f. 13^v), *Pret(t)us*, sin *Henrica* ali *Righa* (LC 1, f. 12, 14), *Pretus*, sin *Iohanesa* (LC 1, f. 11^v, 12, 16^v), in *Pretus*, sin pokojnega *Preta* (LC 1, f. 17^v)).

42 <http://hdl.handle.net/10077/20800>, 142 (zadnji dostop: 2023-04-29).

43 *Ser Lapius* oz. *Lappus* se 1400 (LC 1, f. 13^v) in 1424 (LC 2, f. 13) omenja v svetu kot elektor, 1434 (LC 2, f. 12) pa je bil na njegovo mesto izvoljen nov svetnik.

44 Izbor novih članov v svet je potekal tako, da so v klobuk položili toliko kroglic, kolikor je bilo prisotnih članov. Med kroglicami je bilo toliko pozlačenih, kolikor je bilo kandidatov. Član, ki je izvlekel pozlačeno kroglico, je postal elektor in je imenoval novega člana sveta, prim. Pahor, 1958, 111.

45 Del zaznamka z imenom je prečrtan.

V teh dobrih dveh desetletjih se omenjajo Almericovi potomci: Catarinus (LC 1, f. 4^v), Dominicus (LC 1, f. 6^v), Facina (LC 1, f. 8), Iohanes (LC 1, f. 4^v, 16^v), Pretus (LC 1, f. 15) in Rigus (LC 1, f. 4). Dominicus je imel naslednika Almerica (LC 1, f. 15), Marquarda (LC 1, f. 12^v), Preta (LC 1, f. 13^v) in Riga⁴⁶ (LC 1, f. 16^v), Henricus (Rigus) pa Christofora (LC 1, f. 6), Henrica (LC 1, f. 6^v), Preta (LC 1, f. 12) in Iohanesa (sin Henrica Iohanis) (LC 1, f. 7^v). Iohanesom(a) so sledili potomci Georgius (sin Iohanesa Petii) (LC 1, f. 4), Henricus (LC 1, f. 2, 8), Henricus, sin Iohanesa, sina pokojnega Almerica (LC 1, f. 17), Iohanes (LC 1, f. 6^v), Lapus (LC 1, f. 14^v), Marquardus (LC 1, f. 11, 12^v), Perius ali Petrus (LC 1, f. 12^v, 14) in Pretus (LC 1, f. 14), Nic(h)olausu pa Andreas (LC 1, f. 5, 11). Petrus je imel potomce Almerica (LC 1, f. 13^v), Dominica (LC 1, f. 11), Iohanesa (Zannesa) (LC 1, f. 14, 14^v) in Marchuarda (LC 1, f. 167^v). Svetnike z imenom Pretus so nasledili Almericus (LC 1, f. 17), Christoforus (LC 1, f. 12) in Pretus (LC 1, f. 15^v). Potomec Preta, sina pokojnega Dominica, je bil Mengolinus (LC 1, f. 13^v), Preta, sina Henrica (Righa), sta nasledila Henricus (Rigus) (LC 1, f. 9, 14) in Petrogna (LC 1, f. 2, 17), naslednika Preta, sina Iohanesa, sta bila Georgius (LC 1, f. 16^v) in Iohanes (LC 1, f. 11, 13^v), Pretu, sinu pokojnega Preta, pa je sledil Nicolaus (LC 1, f. 2^v, 17^v). Potomstvo družine se v knjigah svetnikov v nadaljnjem razdobju nadaljuje in precej nepregledno prepleta.

V drugi knjigi rokopisnih popisov članov piranskega Velikega sveta (LC 2) je najstarejši datum 1. marec 1411 (LC 2, f. 8), ko je bil v svet namesto pokojnega *ser* Facina, sina *ser* Almerica de Petrogna, izvoljen *ser* Valterius, sin *ser* Nicolaya de Goyna. Kar tri člane družine Petrogna so izločili iz sveta zaradi kazni izobčenja zaradi uboja (*quare/quia est in bano pro morte hominis*). To so bili (bratje?) *ser* Almericus, sin *ser* Petra de Petrogna (LC 2, f. 14^v), *ser* Dominicus, sin pokojnega *ser* Petra de Petrogna (LC 2, f. 17), in Iohanes, sin Petra de Petrogna (LC 2, f. 17^v). Zadnja omenjena sta bila v svetu zamenjana 25. februarja 1412.

V naslednjem stoletju se 1517 med sodniki omenja *ser* Petrus de Petrogna (Pahor & Šumrada, 1987, 773). Gospod Dominicus Petronio, ki je uporabljal novo obliko priimka, je bil 1528 priča ob sprejetju odloka o komunskih davkih in dacarjih (Pahor & Šumrada, 1987, 658). Leto kasneje (1529) je bil Almerico Petronio priča razglasu o čuvajih v Momjanu (Pahor & Šumrada, 1987, 781), 1533 se omenja kot priča ob sprejetju sklepa o prodaji soli Kranjcem in Morlakom (Pahor & Šumrada, 1987, 685), 1540 pa je bil mestni sindik⁴⁷ (Pahor & Šumrada, 1987, 754). *Ser* Henricus Petronio je omenjen v odloku, sprejetem 1529 (Pahor & Šumrada, 1987, 655), 1539 pa je bil eden od sodnikov (Pahor & Šumrada, 1987, 177), medtem ko je bil tedaj gospod Marcus Petronio mestni sindik (Pahor & Šumrada, 1987, 175).

Dva člana te družine omenja tudi slavní humanistični pisec piranskega porekla Iohannes Baptista Goineus (1514–ok. 1580). Njegov učitelj književnosti je bil Iohannes Antonius Petronius, njegov sodobnik pa pravnik Marcus Petronius (Caldana), ki naj bi se odlikoval po poštenem življenju in poznavanju

46 Del zaznamka z imenom je prečrtan.

47 Nadzornik nad obračuni skladišč in komune, prim. Pahor, 1958, 115–116.

svetih knjig (Darovec, 1999, 77, 82; Cavazza, 1980–1981, 154, 163). Duhovno izobraženi pravnik je najverjetneje identičen s heretikom Marcom Petronijem Caldano, ki se je moral 1534 pokesati in se odpovedati svojemu prepričanju (Cavazza, 1980–1981, 153–154, 163). Ob tej priložnosti je bil prisoten in zaslišan tudi (Goineusov učitelj) Iohannes Antonius Petronius, »šolski mojster, pokvarjen heretik, ... ki si je drznil v piranski cerkvi sv. Frančiška pridigati ob branju sv. Pavla«. ⁴⁸ Marcova odpoved hereziji je bila le navidezna, o čemer je 1549 inkvizitorski poverjenik zbral pričevanja: Marco Petronio Caldana naj bi bil še vedno podpornik heretičnega gibanja in naj bi imel in razširjal številne prepovedane knjige, med njimi il *Beneficio di Christo*. Med pričami se omenja tudi Almerico Petronio Caldana (Cavazza, 1980–1981, 155–156; Bernardi, 2022, 11–21). V vizitacijskem zapisniku iz 1577⁴⁹ pa so naštet župnik in bratje kanoniki piranske cerkve (skupaj osem), med njimi veroučitelj (*scolasticus*) Antonius Petronius, Hillemus Petronius C,⁵⁰ Nicolaus Petronius C, Marquardus Petronius, Ioannes Petronius in Petrus Petronius.

Petronije je pred strogimi inkvizicijskimi sankcijami varoval njihov ugled, ki je temeljil na njihovem materialnem blagostanju. V 15. stoletju in kasneje so bili posestniki obsežnih solin. To je razvidno iz **solnih pogodb**, ki so jih Pirančani sklepali z Benetkami. Sogovornika v njih sta bila Magistrat za sol, ki je predstavljal beneško vlado, in Kolegij dvajsetih za sol (*Consiglio dei XX savii, Colleggio dei XX del sal*), ki je zastopal piranske lastnike in komuno. Sestavljali so ga lastniki solnih fondov (Bonin, 2011, 13). Kolegij dvajsetih za sol sta 1460 zastopala Piero de Petrogna in Nicolò de Amantin. Sredi 16. stoletja (1551) so kot člani Kolegija ob sklepanju pogodbe sodelovali Aloysio de Pretho, Laurentio Vitali in – morda prav zgoraj podrobneje predstavljeni – Marco Petronio. Čez nekaj let (1556) so piranske lastnike solin zastopali Marc' Antonio Venier, Lorenzo Vidali in Nicolò Petronio, deset let kasneje (1566) pa Antonio Apollonio in Antonio Petronio (Bonin, 2011, 14, 40, 44). Pogodbo 1577 je zabeležil piranski vicedomin Petrus Petronius Caldana, sin pokojnega gospoda Antonija (Bonin, 2011, 81). Član družine Petronio (Rigus Petronius) pa se v osemdesetih letih (1586) omenja med solinarji, ki so se pritožili nad neustreznim ravnanjem pisarja, ki je imel na skrbi skladišče za sol (Bonin, 2011, 15).

Za razdobje od ponedeljka, 14. aprila 1561, do torka, 31. marca 1562 moremo v sešitku **AC 1** spremljati delo Velikega sveta: volitve in imenovanja svetnikov za različne naloge in uradniške službe v zvezi s preskrbo in skladiščenjem žita, nadzorom nad soljo, vinom, oljčnimi mlini, mesom, gozdovi, pašniki, obalami, vasmí, vinogradi, solinami in zdravstvom (*sanitas*), izbor kamerlengov, kataverjev, justiciarjev, sodnikov, pa tudi vicedominov, učitelja (*profesor grammatice*), zdravnika itd. ter predstavnikov – ambasadorjev, odvetnikov in pôrokov. Izbor za nekatere naloge je potekal ob aktivnem glasovanju vseh svetnikov, pri čemer je bil izbran tisti, ki je zbral največ glasov, za druge službe pa je pravica

48 ... *mastro di schola, eretico marcio ... che hebbe animo di leger san' Paulo in modo de predicar in la chiesa de san Francesco in Pirano*. Več o njem: Cavazza, 1980–1981, 163, 169.

49 Posnetek objavljen (a napačno interpretiran) v: Bernardi, 2022, 16.

50 Kratica bi mogla pomeniti bodisi canonicus ali Caldana.

do imenovanja pripadla svetniku elektorju, ki je iz klobuka izvlekel pozlačeno kroglico (Pahor, 1958, 111, 113–114, 119). V sešitku se v različnih vlogah kot elektorji in – včasih uspešni, drugič ne – kandidati za različne naloge in službe pojavljajo naslednji svetniki, člani družine Petronio:⁵¹ *ser* Ambrosius Petronius, sin pokojnega *ser* Antonija (AC, f. 33^v), *ser* Ambrosius Petronius, sin pokojnega *ser* Petra (AC, f. 18), *ser* Antonius Petronius, sin pokojnega *ser* Nicolausa (AC, f. 19), *ser* Dominicus Petronius, sin pokojnega *ser* Hieronyma (AC, f. 18), *ser* Dominicus Petronius, sin pokojnega *ser* Petra (AC, f. 7^v), *ser* Franciscus Petronius, sin pokojnega *ser* Nicolausa (AC, f. 10^v), Georgius Petronius, sin pokojnega *ser* Iohanesa (AC, f. 13), gospod Georgius Petronius, sin gospoda Petra (AC, f. 11), Iohanes Petronius, sin pokojnega *ser* Mingolina (AC, f. 7^v), *ser* Iohanes Petronius, sin pokojnega *ser* Nicolausa (AC, f. 33^v), *ser* Marquardus Petronius, sin pokojnega *ser* Peregrina (AC, f. 10^v), *ser* Nicolaus Petronius, sin pokojnega *ser* Almerica (AC, f. 19), Nicolaus Petronio, sin pokojnega *ser* Iohanesa⁵² (AC, f. 48), *ser* Nicolaus Petronius, sin *ser* Petra (AC, f. 27^v), *ser* Petrus Petronius, sin pokojnega *ser* Dominica (AC, f. 45^v), *ser* Petrus Petronius, sin pokojnega *ser* Georgija⁵³ (AC, f. 17^v), Petrus Petronius, sin pokojnega *ser* Iohanesa (AC, f. 48), *ser* Petrus Petronius, sin pokojnega *ser* Riga (AC, f. 46), *ser* Petronius Petronius, sin pokojnega *ser* Nicolausa (AC, f. 19), *ser* Rigus Petronius, sin pokojnega *ser* Petra (AC, f. 23), in *ser* Rigus Petronius, sin pokojnega *ser* Zorzija (Georgija) (AC, f. 14). Raynaldo Petronio, sin pokojnega *ser* Ioannesa, pa ni bil član sveta, ampak se omenja kot dobavitelj žita za Piran (AC, f. 40^v, 41). 21 članov sveta iz družine Petronio je v 150-članskem piranskem Velikem svetu (Pahor, 1958, 111–112) pomenilo kar 14 %.

L. 1578 je bil gospod Dominicus Petronio, sin pokojnega gospoda Ioannesa, mestni sodnik, gospod Marchus Petronio, sin pokojnega gospoda Nicolausa, sindik in gospod Georgius Petronio, sin pokojnega gospoda Petra, eden dveh vicedominov (Pahor & Šumrada, 1987, 764–765). V **vizitacijskem poročilu** Agostina Valiera o koprski škofiji (1580) se kot eden od štirih sodnikov omenja *nobilis* Marquardus Petronius. Tedaj je imel 58 let (Lavrič, 1986, 19–21, 25). Marcus Petronio, sin pokojnega Nicolòja, je bil ob tej priložnosti izvoljen za enega od štirih odbornikov v svetu za gradnjo nove piranske cerkve (Lavrič, 1986, 24, 26; Mihelič, 1992; Kovač, 2007; Kovač, 2010). Tretji član družine Petronio, ki ga omenja vizitacijsko poročilo, je kanonik Simon Petronio, čigar očeta ne poznamo (Lavrič, 1986, 21, 22, 125).

MATRICULAE – FAMILIA PETRONIO

Številni podatki o družini⁵⁴ so razvidni iz piranskih **matičnih knjig** krščenih (MKK 2, MKK 3) iz razdobja 1533–1610 in umrlih (MKU 1, MKU 2a) iz razdobja 1509–1597, ki jih hrani škofijski arhiv v Kopru za piransko župnijo

51 Navedena je le po ena omemba in ena (latinska) inačica imena za vsakega člana, upoštevano je originalno oštevilčenje listov.

52 Ime je prečrtano.

53 Ta se v tem sešitku od vseh Petronijev pojavlja daleč največkrat.

54 Priimek je zapisan v raznih niansah: Petronio, Petronis, Petronius, Pitronio, Pitronis, Petrogna ipd.

(ŠAK Ž PIR).⁵⁵ V prvih so zabeleženi: datum krsta, ime duhovnika, ki je opravil obred, ime(ni), vera (katoliška) in spol krščenca/krščenke, ime in priimek staršev, zaznamek o njunem statusu (poročen), imena in priimka dveh botrov (botric), večkrat tudi ime babice, ki je pomagala pri porodu, ter včasih kaka opomba. V drugih je navedenih manj podatkov: datum, priimek in ime, spol in vera pokojnika, včasih tudi cerkev (Sv. Jurij, Sv. Frančišek, Sv. Bernardin ipd.). Razen v enem snopiču (1571–1574) pokojnice skoraj niso navedene, občasno je ob moškem imenu omenjeno, da je pokojna njegova žena. Med letoma 1509 in 1597 je zaradi časovnih vrzeli v gradivu zabeleženih manj kot 70 umrlih članov družine, ugotavljanje povezav med njimi pa je nedokazljivo in tvegano.

Drugače je s podatki o krščenih. Med letoma 1533 in 1599 je bilo krščenih okrog 340 otrok iz razvejane družine Petronio, med njimi tudi osrednja oseba, ki je s svojim inventarjem zbudila našo pozornost: 20. februarja 1544 (MKK 3) je bil krščen Almerico Iohanis staršev Nicolòja Petronis in Fantine. Njegovi mlajši sorojenki sta bili Antonia Maria, krščena 4. junija 1545, in Maria Lucia, krščena 6. oktobra 1546. Almerigo je svojo starejšo hčerko Fantino očitno poimenoval po svoji materi. Njegova hčerka Fantina (*Fantina fiola di Almerigo Petronio quondam Nicolò*) je 24. avgusta 1599 omenjena kot krstna botra.

Še več podatkov razkrivajo knjige o družini Fantininega moža Piera, čeprav datum njegovega krsta – enako kot Fantininega in njene sestre Marije – v razpoložljivem gradivu ni zaveden.⁵⁶ Omenjata se zakonca Nicolò Petronio in Catarina, ki sta dala 11. decembra 1538 krstiti Antonija Andrea, 7. avgusta 1541 Petronija Augusta, 6. marca 1544 Marca Petronis (kasneje Fantininega tasta) ter 20. maja 1545 Perino Michielo. Družinski oče Nicolò je umrl pred 29. avgustom 1559, ko se kot boter omenja Antonius Petronio, sin pokojnega Nicolausa. Sin slednjega, Marcus, je imel v zakonu z ženo Antonijo poleg Fantininega moža Piera še sedem otrok, enega sina in šest hčera. To so bili Nicolaus Petrus (krščen 18. februarja 1571), Maria Bortolamia (krščena 14. oktobra 1572), Cattarina Bortolamia (krščena 4. maja 1577), Petronia Madalena (krščena 7. avgusta 1579), Camilla Isabella (krščena na svečnico 2. februarja 1582), Benvenuta Lucia (krščena 21. junija 1593) in še ena Catarina Bartolomia (krščena 6. marca 1596). Če bi bila Antonia ob rojstvu Nicolausa Petra stara dvajset let, bi jih ob rojstvu Catarine Bartolomije štela že kakih petinštirideset. Poimenovanje zadnje hčerke z enakim imenom, kot ga je nosila že ena prejšnjih hčera gotovo pomeni, da je prva Cattarina Bortolamia najkasneje v prvih dneh marca 1596, ko je bila krščena njena sestra soimenjakinja, že umrla, in to pred svojim devetnajstim rojstnim dnem, ki bi ga praznovala pred 4. majem 1596. Enajstletni presledek med krstoma Camille Isabelle in Benvenute Lucije gre verjetno pripisati omenjeni časovni vrzeli v gradivu v osemdesetih letih. Manj verjetno je, da gre za dva para staršev enakega imena.

55 Knjige so predmet raziskav Urške Bratož na ZRS Koper. Ljubeznivo mi je dala na razpolago izseke članov družine Petronio iz 16. stoletja po svojih prepisih in mi s tem naredila neprecenljivo uslugo, za katero se ji iskreno zahvaljujem.

56 Podatkov o krščenih v letih 1583 do vključno 1586 v knjigi ni.

Sicer pa sta bila glede števila otrok »heroja« Marquardus Petronio in Bart(h)ol(omi)a. Med letoma 1542 in 1556 sta dala krstiti sedemnajst otrok, enkrat dvojčka. To so bili Petro Iacomo (krščen 10. avgusta 1542), Maria Bartolomia (krščena 26. februarja 1543), Giralda Bartola (krščena 29. junija 1544), Domenica Maria (krščena 17. februarja 1545), Ioanna Bartola (krščena 27. februarja 1546), Domenica Margarita (krščena 11. maja 1546), Pellegrin Iacomo (krščen 4. maja 1547), Catarina Andriana (krščena 1. oktobra 1548), Maria Iulia (krščena 17. junija 1550), Hericolo Bartolo (krščen 14. septembra 1550), dvojčka⁵⁷ Nicolo Bartolo in Simon Georgius (krščena 24. oktobra 1552, kot babica pri porodu je navedena Agnes Lapidica), Maria Margarita (krščena 25. januarja 1553), Maria Truita (krščena 28. aprila 1554), Georgius Bellon (krščen 8. novembra 1554), Lutia Helisabet (krščena 15. novembra 1556) in Catarina, za katero datum krsta ni naveden. Glede na to, da so v posameznih letih opravili po dva krsta, je očitno, da so se otroci rojevali zelo na gosto, nekateri so bili rojeni prezgodaj. Tako pogosta spočetja pa tudi kažejo, da mati otrok ni redno dojila, kar bi preprečevalo zanositev. Marquardus, oče otrok, ni identičen z Marquardom, ki ga 1580 omenja Valierjeva vizitacija. Umrl je namreč že pred 31. marcem 1571, ko se omenja krst njegove vnukinje, hčerke njegovega prvorojenca Petra: *Bartolomea Maria*, hčerka *Pitri quondam* (pokojnega) *Marquardi Petronio*.

Iz družine Petronio je izhajalo več kanonikov in župnikov, ki so opravljali obred. To so bili Antonio, Bellono/Billonis, Iohanis Hedrico, Nicolò/Nicolaus in Simon, ki ga omenja tudi Valierjeva vizitacija. MKK ponujajo množico podatkov tudi o drugih vejah družine. Za njihovo podrobno analizo bi bil potreben računalniški pristop.

Več podrobnosti o družini kot v matičnih knjigah zasledimo vpiranskih **oporokah** (OP), ki predstavljajo sijajno bazo podatkov. V seznamu piranskih oporok (OP-S) je za 16. stoletje (1500–1599) zabeleženih 2.294 oporok, 123 so jih dali zapisati člani širše družine Petrogna oz. Petronio.⁵⁸ Celoten korpus (9777) oporok, ki zajema čas od 1296 do 1699,⁵⁹ pa pomeni raziskovalni izziv, ki kliče po kolektivnem delu.

Skupna tabela podatkov o osebah skuša ponazoriti drevo Petronijev od konca tridesetih let 16. stoletja z vključitvijo Almerigove družine in potomstva, priteguje pa tudi nekatere podatke, do katerih se je prikopala oz. jih zajela v izbranih objavljenih fragmentih piranskega gradiva Alja Brglez (Brglez, 2005, 99, 102, 104, 107, 108, 113, 124, 137, 184, 186–195, 197, 199, 204, 207).

57 V širši družini Petronio sta se tudi staršema Pieru Pitroniju in Luciji rodila dvojčka. To sta bila Zorzi Nicolo in Domenego Bortolamio, krščena 23. februarja 1578. Pri porodu je pomagala babica Orsetta.

58 OP: 4431, 4438, 4450, 4524, 4659, 4705, 4706, 4727, 4730, 4770, 4818, 4824, 4835, 4862, 4873, 4874, 4889, 4890, 4895, 4905, 4941, 4960, 4963, 4997, 5074, 5107, 5108, 5129, 5136, 5141, 5142, 5172, 5173, 5206, 5239, 5261, 5275, 5316, 5320, 5331, 5338, 5355, 5412, 5436, 5455, 5465, 5492, 5503, 5504, 5522, 5529, 5532, 5553, 5600, 5633, 5658, 5659, 5699, 5721, 5722, 5724, 5743, 5772, 5785, 5787, 5826, 5841, 5843, 5886, 5945, 5952, 6040, 6043, 6055, 6076, 6081, 6083, 6084, 6085, 6101, 6105, 6106, 6121, 6127, 6128, 6135, 6140, 6141, 6153, 6178, 6181, 6197, 6221, 6230, 6260, 6271, 6272, 6279, 6294, 6295, 6305, 6309, 6336, 6370, 6392, 6395, 6415, 6422, 6448, 6462, 6464, 6465, 6473, 6482, 6514, 6520, 6618, 6622, 6624, 6625, 6650, 6663, 6665.

59 Tem oporokam je dodana še ena iz 1814, tako je dejansko število oporok v fondu 9778.

Tabela 3: Družinske povezave od 1538⁶⁰.

Ioannes/ Zuanne + NN	Nicolò + Catarina	Nicolò + Fantina	Petrus + NN		Antonius + NN	Peregrino + NN	Dominicus/ Domenigo + NN
Dominicus sodnik Nicolaus/ Nicolò vicedomin	Antonio Andrea Petronius Augustus Perina Michiela Marc(h)us sindik, odbornik, notar + Antonia	Antonia Maria Maria Lucia Almerigo /Al- merico Iohanis + Catharina	Georgius/ Zorzi notar, vicedomin + NN	Ioannes Zuanne notar + NN	Iacobus lingvist Nicolaus/ Nicolò odbornik	Petrus Marquardus / Marquardus + Bartola	Ioannes Petrus/Piero + Maria
	Nicolò /Nicolaus Petrus notar Maria Bartolamia Cattarina Bartolamia Petronia Madalena Camilla Isabella Benvenuta Lucia Catarina Bartolomia Piero/Petro + Fantina	Fantina + Piero Maria	Nicolò Petrus	Petrus Vicentius Franciscus + Maria		Maria Bartolomia Giralda Bartola Domenica Maria Domenica Mar- garita Ioanna Bartola Peregrino/ Pel(I) egrin Ia- como Catarina Andriana Hericolo Bartolo Maria Iulia Nicolo Bartolo Simon Georgius Maria Margarita Georgius Bellon Maria Truita Lutia Helisabet Cattarina Petrus/Petro Ia- como + Agnis	NN + Nicolò
						Marquardo Bar- tolo	

BIRDS OF A FEATHER FLOCK TOGETHER

Družina Petronio je bila premožna, njeni člani so pred sredo 14. stoletja (Mi-
helič, 2022b) posedovali številne nepremičnine: imeli so hiše in koče v vseh predelih
Pirana: v Miljski, Osrednji, Poljski in Stolni četrti (*porta Domo*), vrtove v Marčani in
Carari maiori, *Carari piçoli*, in v predelu *Castello*. Obsežna je bila njihova kmetij-
ska posest, ki je pomenila osnovo njihovega blagostanja: vinogradi, oljčna drevesa,
žitna polja, travnik, ribolovna območja. V proračun družine so kmetijske posesti⁶¹ in
ribolovna območja (Strunjan, *piscaria maior*) prispevali poglavitni delež. Nekateri

⁶⁰ Podatki iz inventarja so pisani krepko.

⁶¹ Vinograde in zemljišča so imeli na lokacijah: Albucan, Čedola, Fizine, Gaz (v *Comedonu*), Kalčinar, Kampolin, Karbonar, Kaštinjol, Kaverije, Kazarole, Liminjan, Lucan, Mogoron, Moriago v Strunjanu, Musela, Nožed, Pacug, Paderno, Pantiago, Parecag, Piaggio, Porotorož, *val de Prati*, Puzzol, Ronek v Strunjanu, Seča, v Rižente, Strunjan, Šentjane, Viaro v Strunjanu, Vinjole. Njihova oljčna drevesa so rasla v *Canaçe*, Gazu, Museli, na Ronku (Strunjan), v Pantiaqu, Parecagu, Puzzolu in na Seči, medtem ko se v Nožedu omenjajo jablane. Njiv na Piranskem ni bilo dosti, člani družine Petrogna so jih imeli v *Canaçe*, Gazu, Portorožu, *val de Prato/Prado* in na Savudriji (*Carso*).

Petrogne so imeli tudi mline, pač pa posesti solin pregledani zapisi v zvezi s to družino v zgodnjem obdobju ne navajajo. Ukvarjali so se tudi z rejo drobnice in živine, ki se je pasla v piranskem zaledju. Družinsko premoženje so v naslednjih stoletjih oplemenitili in v prvi polovici 17. stoletja z njegovo vrednostjo dosegli primat v Piranu: po popisu nepremičnin v Piranu in Kaštelu iz 1626 je bila družina Petronio po skupni vrednosti nepremičnega premoženja vodilna v mestu (Bonin, 2005; Mihelič, 2022a, 72–73).

Tabela 4: Premoženje najbogatejših piranskih družin 1626⁶².

družina	Piran		Kaštel		skupaj
	št. članov	vrednost	št. članov	vrednost	
Petronio	26	27.697	14	10.520	38.217
Apollonio	8	21.600	3	7.300	28.900
Pretto de	16	28.848	–	–	28.848
Caldana	5	17.600	1	3.000	20.600
Venier	3	19.600	–	–	19.600

Družina Petronio se je v 16. stoletju postopno povezovala z ugledno družino Caldana, kar je razvidno iz obojnega priimka posameznikov. Med slednjimi je najopaznejši Marco Petronio Caldana, ki se je moral 1534 kot heretik zagovarjati na procesu v Benetkah, medtem ko je kot priča v vprašanju herezije v Piranu 1549 nastopil Almerico Petronio Caldana. L. 1577 je solno pogodbo med Piranom in Benetkami zabeležil piranski vicedomin Petrus Petronius Caldana, sin pokojnega gospoda Antonija.

Proti koncu 16. stoletja so bila zastavljena dela za prezidavo piranske cerkve sv. Jurija, ki je v tridesetih letih 17. stoletja dobila današnjo podobo (Lavrič, 1986, 24, 26; Mihelič, 1992; Kovač, 2007; Kovač, 2010). V zapisih o adaptaciji cerkve se 1593 kot član predsedstva gradbenih del omenja veličastni gospod vitez (*magnifico signor ... caualier*) Apollonio d'Apollonio; morda mu je že tedaj v odboru delal družbo piranski doktor, odlični gospod (*eccellente domino*) Nicolò Caldana, ki se je pod dokument iz 1595 podpisal kot Nicolò Petronio (!) siue Caldana, *dottor di leggi da Pirano*. V letih 1580–1612 je bil piranski vicedomin. Bil je sin Pietra Petronija Caldana, upravitelja žitnega skladišča. Ta je imel ob Nicolòju še sina Zuaneja Petronija Caldana, ki je bil kataverski pisar in je imel sina Pietra, ki je bil Nicolòjev nečak (gl. spodaj). Nicolò je imel sinova Zuana in Dominica, čigar sin je bil (tudi) Zuan(n)e (Brglez, 2005, 124, 125, 137, 208). – Konec 1599 je pisànju zapuščinskega inventarja, ki je predmet te objave, prisostvoval Pirančan, gospod Piero Caldana, sin pokojnega gospoda Zuanneja, medtem ko je bil odlični gospod doktor obeh prav Nicolò Caldana, vicedomin piranske skupnosti, priča in overovatelj zapisa.

62 Po Bonin, 2005, 135–138. Vrednosti v tabeli so izražene v dukatih.

V zvezi z gradnjo podnožja za cerkveni zvonik se 1600 ob Nicolòju omenjata še notar Piero Caldana, sin pokojnega Marca, in Marco Caldana, sin pokojnega Pettira. Člani predsedstva za gradnjo cerkve so bili v tem letu gospodje: doktor prava eccelente domino Nicollò Caldana, Appollonio Vidal, sin pokojnega Angela, Znpaulo Furegon, sin pokojnega Pierra, in Agustin Veniero (Mihelič, 1992).

Med člani mestnega sveta, ki so 1602 uspešno nasprotovali starejšemu odluku o komunskih dolžnikih, srečamo Nicolòja Petronia, sina pokojnega Antonija. Šest let kasneje (1608) so v uvodnem delu zapisa o izgradnji zvonika cerkve sv. Jurija kot člani predsedstva navedeni Francesco dal Seno, dva (!) Nicolòja: doktor prava Nicolò Petronio, imenovan Caldana, in Nicolò Caldana, ter Zuane Vidal. Med podpisniki na koncu zapisa se omenja član predsedstva Nicollò Petronio, sin pokojnega Antonija. Verjetno je istoveten z uvodoma omenjenim Nicolòjem Caldana, ki ni bil doktor prava (Mihelič, 1992).

Ser Nicolò Petronio Caldana, doktor prava in piranski sindik, je prevedel in 1606 v Benetkah in *vernacula lingua* objavil piranske statute, ki so bili razglašeni junija 1401, o čemer govori besedilo na koncu izdaje.⁶³ 25. novembra 1624 je dal zapisati poslednjo voljo, iz katere je razvidno, da je imel v hiši pisarno – skriptorij. Dediča po njem sta bila žena Catharina in sin Zuane, drugi sin Dominico pa je umrl nekaj mesecev pred očetom, potem ko je 7. maja 1624 napisal oporoko (Brglez, 2005, 84, 115, 118, 124, 125). Nicolò je še ne 60-leten umrl 4. decembra istega leta. Ob tej priložnosti je Nicolòjev krščenec, gospod Hippolytus Boccus, doktor filozofije in svobodnih umetnosti, v čast pokojnemu odličniku sestavil ter v Benetkah 1625 objavil posmrtni govor in verze, Nicolòjev nečak, študent četrtega letnika Pietro Petronio Caldana, pa je v knjižico, polno slavospevov pokojniku, prispeval uvodne besede (*Oratio ac metra*, 1625). Verjetno je identičen s Pierom Caldana, ki se omenja v dvajsetih letih, ko je znan tudi Zuane Caldana, sin pokojnega Domenega, sina doktorja prava Nicolòja Petronija Caldana (Brglez, 2005, 137). Na naslovnici knjige je v sredini upodobljen piranski grb z Jurijevim križem, na levi evangelist sv. Marko s knjigo in peresom v rokah ter levom pod seboj, na desni pa je sv. Jurij na konju z zmajem.

Tabela 5: Družina Petronio Caldana⁶⁴.

Piero Petronio Caldana, upravitelj fontika + NN		Zuanne Caldana + NN	Marco Caldana + NN	Pettiro Caldana + NN	Antonio Petronio (Caldana) + NN
Nicolò Petronio Caldana vicedomin, predsednik v gradbenem odboru, doktor obeh prav + Catharina	Zuane Petronio Caldana kataverski pisar + NN	Piero Caldana	Piero Caldana notar	Marco Caldana	Nicolò Petronio (Caldana)
Dominico Petronio Caldana + NN	Zuane Petronio Caldana	Pietro Petronio Caldana študent			
Zuan Petronio Caldana Lucia					

63 <http://hdl.handle.net/10077/20800>, 142 (zadnji dostop: 2023-05-19).

64 Po: Mihelič, 1992; Brglez, 2005, 137, 84 (po Pahor, 1972, 144), 118, 120, 124, 125, 208, po obravnavanem inventarju in iz *Oratio ac metra*, 1625.

Slika 5: Naslovnica posmrtnega govora Nicolau Petroniju Caldani, napisal ga je Hippolytus Boccius (*Oratio ac metra*, 1625).

Slika 6: Angelo de Coster, Čudež sv. Jurija, 1706, Piran, župna cerkev sv. Jurija (Žitko, 2023, 224).

Znani člani družine Petronio (Caldana)⁶⁵ v drugi polovici 17. in prvih desetletjih 18. stoletja so bili uvidoma že omenjeni: Koprčan Prospero Petronio, ki je 1681 napisal zgodovinski opis Istre, ter Pirančana Nicolò Antonio Petronio Caldana, doktor obeh prav in sindik univerze v Padovi, ki je na habsburškem dvoru pridobil plemiški naslov in bil 1664–1670 poreški škof, ter mojster peresa Marco Petronio Caldana ki se je izpopolnjeval na univerzi v Bologni, nato pa živel na francoskem dvoru in 1687 posvetil Ludviku XIV. (1638–1715) pesnitev *Clodiados*.

65 O družini Petronio Caldana: Bernardi, 2022.

NARRATIO FONTIS

INTROITUS

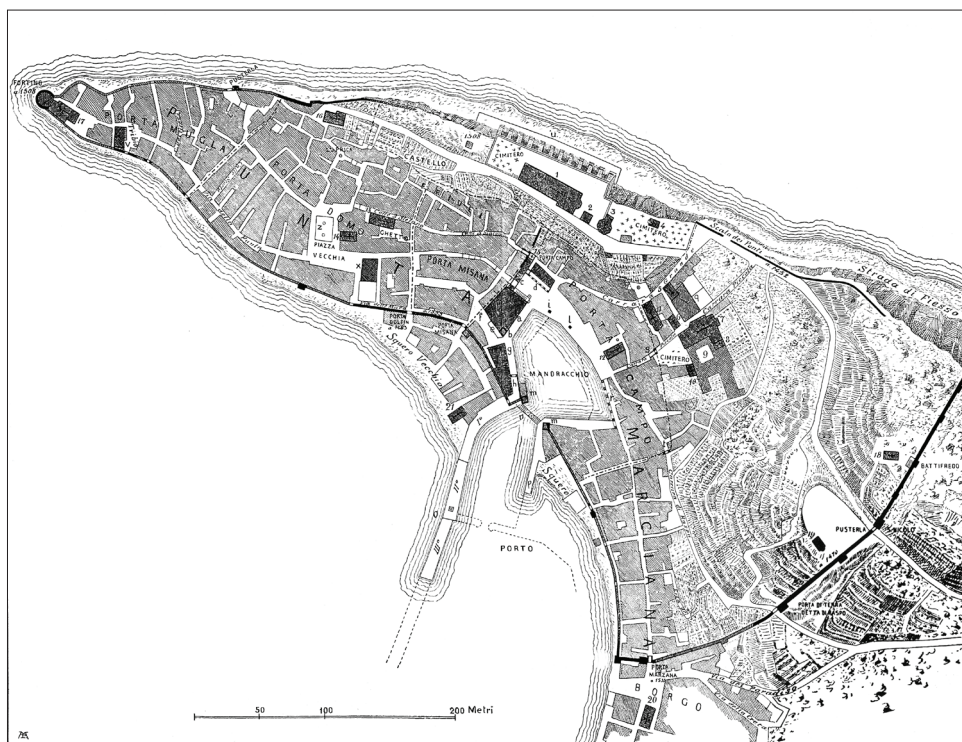
Pri izdelavi zapuščinskega inventarja so se protagonisti držali utečenega in premišljenega postopka. Almerigo Petronio, sin pokojnega gospoda Nicolòja, je umrl star komaj 45 let, njegova žena Catharina pa je umrla še pred njim. Za življenja je razpolagal z velikim premoženjem, katerega dedinji – hčerki, ki ju je imel s Catharino, sta bili po njegovi smrti v različnih položajih: Marija je bila še mladoletna, Fantina pa že osamosvojena in poročena. Prva je potrebovala varuha, upravljalci premoženja pa naj bi zagotovili, da bi ob dosegu polnoletnosti (*à suo tempo*) prejela svoj delež dediščine neokrnjen. Temu namenu je tudi služil podrobni popis in ocena vrednosti zapuščine.

V postopek priprave inventarja se je vključil podestat, ki je v ponedeljek predzadnjega (29.) novembra 1599 imenoval skrbnike za Almerigovo in Catharinino mladoletno hčerko Marijo in upravljalce imetja Marije in njene sestre gospe Fantine ter njenega moža gospoda Piera Petronia, sina gospoda Marca. Po smrti družinskega očeta Almeriga Petronija – morda pa celó že po smrti njegove žene⁶⁶ – je bil sestrama Fantini in Mariji dodeljen skrbnik Piero Petronio, sin pokojnega gospoda Domeniga, ki pa je umrl kmalu za Almerigom. V vlogi skrbnika ga je nasledil njegov zet gospod Nicolò Petronio, sin gospoda Marca, ki je bil brat Fantininega ženina Piera. Fantina se je poročila in s tem dosegla status emancipirane dedinje. Skupaj z možem je pridobila skrbništvo nad mlajšo sestro Marijo. Smela je zahtevati obračun upravljanja s premoženjem od popisovalca imetja, svojega svaka gospoda Nicolòja Petronia, takó za njegovo kot za poslovanje prejšnjega skrbnika, Nicolòjevega pokojnega tasta gospoda Piera Petronija. Fantina in njen mož sta prevzela popisano imetje in poslej gospodarila z njim.

Častitljivi gospod sodnik Apollonio Vidal, sin pokojnega gospoda Antonija, je dal odlok o opisanem skrbništvu prebrati gospodu Nicolòju Petronio, ki je moral priseči, da bo izvedel vse v skladu z zapisom in predložil račun Marijinima varuhoma, Fantini in njenemu možu. Premoženje je v svojem in v imenu ostalih dveh justiciarjev ocenil tretji justiciar, notar Hyeronym Polloncinii, sin pokojnega gospoda Stephana.

Popis so začeli sestavljati v nedeljo 12. decembra 1599 v hiši dedinj pokojnega Almeriga Petronija in njegove pokojne žene Catharine v piranski Poljski četrti, ki je obdajala nekdanje notranje pristanišče na mestu današnjega Tartinijevega trga. Popisovalcu Nicolòju je pri popisu pomagal gospod Pelegrin Petronio, sin pokojnega gospoda Marquarda. Priči dogodka sta bila Pirančana gospod Piero Caldana, sin pokojnega gospoda Zuanneja, in gospod Zuan Paulo Furegon, sin pokojnega gospoda Piera. Priča in končni overovatelj, ki je zapis podpisal in registriral, pa je bil odlični gospod doktor obeh prav Nicolò Caldana, vicedomin piranske skupnosti. Javni notar gospod Antonius de Dardis je inventar zapisal in ga datiral z 20. decembrom 1600 (verjetno je prav: 1599, prim. op. 20).

66 Ob smrti enega od staršev je moglo priti do imenovanja dveh skrbnikov otrok. To sta bila običajno preživeli zakonec in dodaten skrbnik iz vrst sorodstva.

Zemljevid 3: Piran s Poljsko četrtjo (Caprin, 1905, 124/125).

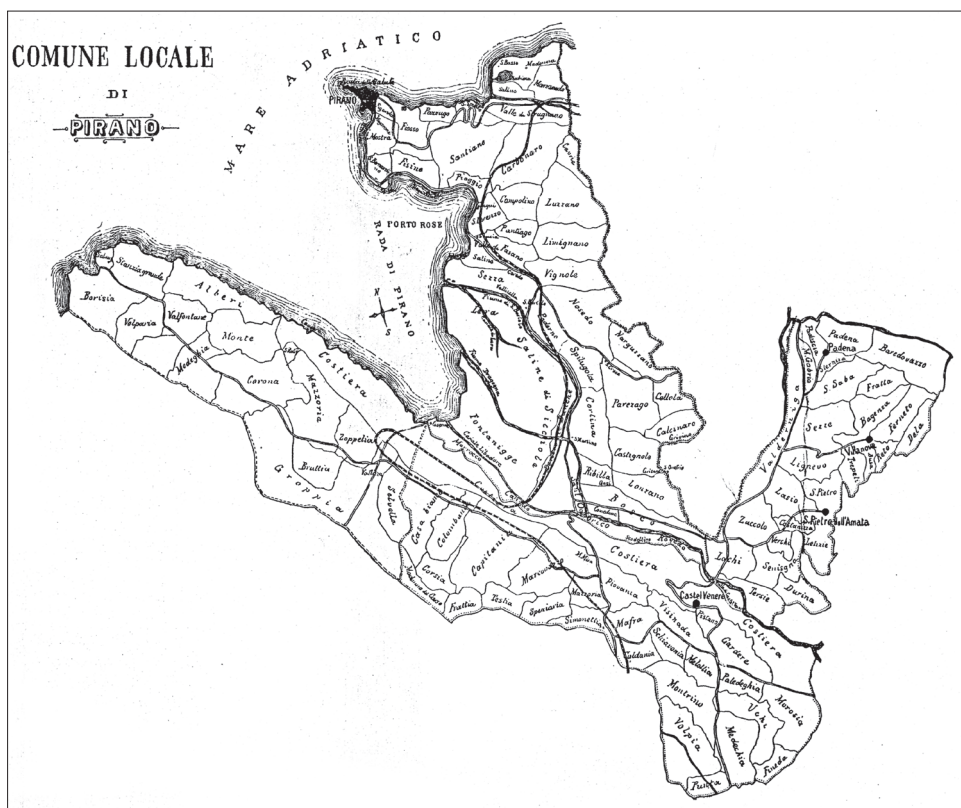
IMMOBILIA

Zdaj pa pobrskajmo po imetju, s katerim je za časa življenja gospodaril pokojni Almerigo Petronio. Začnimo z nepremičninami, ki jih inventar omenja na koncu (f. 99–99^v [20–21]⁶⁷), pri čemer začne pri piranskih in nadaljuje pri tistih na območju Umaga in Buj.

Almerigo je zapustil dve hiši z vrtovi v piranski Osrednji četrti, hišice (*stazzonelle*) poleg kruharne (*panatoria*), hišo v Miljski četrti in hišo pri ribolovnem območju (*pescaria*). Oljčne nasade je imel na lokacijah Sv. Martin, Fizine, *val de Prado*, Seča, Spilugola, Parecag, Pantiago, vinograde v okolju Sv. Martin, Albucan, Gaz, Kazarole, travnike v Sečovljah pri Fontanigah in Ribili.

Glavno premoženje družine so predstavljale soline: v sečoveljskih solinah Fontanigge je imel Almerigo tri solne fondamente, v njih pa 30 kristalizacijskih bazenov (*cavedino*), v Leri je imel 45 kavedinov, v solinah v Fažanu 18 in v strunjanskih sedem, skupno je torej posedoval okroglih 100 kristalizacijskih bazenov. Pridelek soli na bazen so Benetke 1375 omejile na dva modija (Darovec, 2001, 75). Beneški solni modij je meril 12 starov (po

67 V zagradah je navedena stran v rokopisu v zaporedju od 1 do 22.

Zemljevid 4: Piransko ozemlje v 19. stoletju (Morteani, 1906, 20/21).⁶⁸

83,3 litra) oz. okoli 1000 litrov (Herkov, 1971, 180), pridelek omenjenih solnih površin bi torej znašal kar okrog 200 ton soli, od česar so svoj delež odškrnile Benetke in občina.

V zapuščini se omenja tudi plovilo (*barcha*) s štirimi vesli velikosti šestih (solnih) modijev (*mozum*) (po okoli 1000 litrov oz. po en kubični meter, gl. zgoraj). Barka, ki so jo najverjetneje uporabljali za prevoz soli, bi imela nosilnost šest kubikov.

Popisu piranskih sledi v inventarju spisek nepremičnin v Umagu in Bujah. V Umagu je imel Almerigo tri hiše v slabem stanju drugo ob drugi, hišo brez strehe, kočico za potrebe vrta, krušno peč, ki se je podirala, dve hišici nad umaškim trgom, najet hlev z zemljiščem z dvema oljkama v trgu, potem vrtiček poleg vrat na trg in še druge vrtičke, še en najet hlev, v mestni okolici⁶⁹ pa stancijo z ornim zemljiščem v kontradi Pizudo (*Pizuda*), vinograda v okoliših Gažon (*Gasò*) in

⁶⁸ Sv. Peter (San Pietro dell'Amata) je bil pridružen piranskemu ozemlju šele v 19. stoletju.

⁶⁹ Ubikacija nekaterih ledinskih imen je povzeta po Miroslavu Bertoši (Bertoša, 1979), za Mujelo mi je posredoval podatek mag. Jakov Jelinčič, ki se mu zahvaljujem za prijaznost.

Spinello (*Spinello*), oljke v predelu Canal (*Canal*), neobdelano zemljišče z oljkami v predelu *Terra fosca*, neobdelana zemljišča v Spinello, Boscaia (*Buscagna*) in Roia (*Roia*) in travnik v kontradi Mujela (*Muggiela*).

Pri Bujah je razpolagal z ornimi zemljišči, ki jih je oddal v zakup. V vrečki z zapisi o kreditih in imetju v *Lendenari* je bil tudi zapis o livelu – obliki zakupa – v vrednosti 200 ducatov, ki navaja opremljeno poslopje: v njegovi kleti (*caneua*) je bila velika vinska kad (*cauecchio*), trije veliki sodi (*botta*) in manjši sod (*caratello*) ter ena velika in dve majhni kamniti posodi (*piera*) za olje. V kuhinji (*cusina*) sta stali dve stari skrinji (*cassa*), ognjišče je bilo opremljeno z dvema kovinskima podstavkoma za drva (*cavedon*), pripadajočim železjem in dvojno verigo (*cadena*). V mali vežici sta stali dve beli klopi (*bancha*) in Kristus z lučko (*cesendello*). V majhni sobici sta bila dva poslikana kovinska kovčka (*foricero*), jedilna miza, dve zeleni odeji, Madona z lučkami (*lanta*). V sobi, ki je gledala na obalo, so stale tri velike skrinje in svečnik, bela skrinjica, poslikana miza iz jelovine (*albeo*), lesen opornik za odlaganje oblačil in votla mera za sipke snovi *stariolo*. V kabinetu (*studietto*) je bila postelja s tremi lesenimi obroči z žigom sv. Marka, pernata postelja, vzglavnik (*cauazzal*), blazina in odeja iz modrega in zelenega bombaža, par starih rjuh, pozlačen baldahin (*cultrina*) in stara slika; okvirji okrog sobe so bili rožnati in poslikani.

MOBILIA: KLET IN PRVA HIŠA

Premični inventar in oprema inventariziranih prostorov v Piranu osuplja s svojo pestrostjo in bogastvom. Popisovalci so se najprej lotili kleti ali skladišč hiše v Poljski četrti, kjer so izvajali popis. V prvi kleti je bilo deset praznih sodov (*botta*), od tega pet novih in štirje stari ter eden iz jelovine (*albedo*); njihova velikost je znašala od 14 do 25 urn (tistega iz jelovine pa le osem) po 64,7 litra (Mihelič, 1989, 25), skupaj 201 urno ali 13.005 litrov. Tu sta bila še dva sodčka (*caratel*) iz kostanjevine prostornine po šest urn (skupaj 12 urn ali dobrih 776 litrov), sod (*tinazo*) pa je držal 20 urn (1.294 litrov). V vseh sodih skupaj bi mogli shraniti kar 15.075 litrov vina. Za pridelavo vina so imeli dve veliki kádi iz jelovine, ki sta držali po okoli 20 tovorov (*somma*, po okoli 190 litrov oz. kilogramov (Herkov 1971, 88)) ali po dobrih 38 hektolitrov (3.816 litrov), skupaj pa blizu 76,5 hektolitrov ali blizu 7,65 tone. Vsekakor gre za občudovanja vredne zmogljivosti, čeprav je bilo posodje prazno (!?). Sledijo omembe kamnitih podstavkov (*piera*) za sode. Dve kamniti posodi za olje (*piera*) sta držali po dve urni, korito (*pilla*), ki je bilo spravljeno pod zemljo nasproti vrat v kleti pod vežo, pa okoli osem urn (skupaj torej 12 urn).⁷⁰ Tu je bila shranjena tudi *brenta* in več delov posodja.

V drugi vinski kleti je bil še en star sod v slabem stanju (*botta uecchia trista*) velikosti okoli 16 urn (1.035 litra), vinska kad prostornine 18 tovorov (*somma*) ali 3.420 litrov ter dve drugi po okoli osem tovorov (1.520 litra) vsaka. V tem prostoru je bila shramba za olje: dve kamniti posodi po 10 urn in ena po 12, vse tri so prinesli iz Umaga, ena (prostornine 6 urn) pa je bila v podzemni jami stare hiše skupaj s posodo za redčenje apna (*calcina*) velikosti pol urne. Posode za olje na tej lokaciji so imele skupno prostornino 38 urn. Pri prostorninah posod za olje ni omenjeno, ali gre za standardne ali oljne urne, ki so bile petino manjše od vinskih (Mihelič, 1989, 25).

⁷⁰ Omenjene posode za olje so bile okrogle.

Hiša se je ponašala z veliko dvorano, kjer je bilo shranjeno raznovrstno pohištvo, slike, orožje in drobní inventar. Tam so stali deska iz orehovine, dolga en čevlj⁷¹ v obliki mizice (*deschetto*), dve okrogli deski, na katerih je bil naslikan sv. Jurij, rabljena, črviva mizica iz orehovine s tremi predali, dolgimi 11 četrtink (*quarta*)⁷² z medvedjo šapo, pet starih zelenih naslanjačev (*cariég(h)a*) s Petronijevim grbom (*arma Petronia*), dva nova naslanjača iz orehovine, star polomljen naslanjač in bukovine, trije ženski slamnati naslanjači iz orehovine, šest rabljenih klopi(c)/pručk (*scagno*) iz orehovine, dve rabljeni beli klopi s pokrovoma, ki sta se odpirala, stara starinska kredenca z grbom Petronijev in stojalo (*spalla*) iz bukovine za plašče.

Od slik se omenjata dva majhna ženska portreta, portret gospoda Almeriga, majhna stara slika Kristusa s križem na ramenih, pozlačena slika Madone v obliki cerkvice,⁷³ dolga 4 čevlje (okoli 1,4 m) s Petronijevim grbom, preprosta platnena slika Anunciate brez okvirja in platnena scefrana slika sv. Jurija. V sali je bilo (na stenah?) tudi nekaj razstavnih kosov orožja: samokres (*pistolese*) s tokom brez opreme in ročaja, bakren tulec za smodnik, šest pozlačenih helebard (*alabarda*), okrašenih z resicami in pobarvanim velurjem z dvema pozlačenima železnima lučalcema (*lanciaera*), železna ost brez ročaja, enoinpolročen meč z odsluženo nožnico, z dotrajanimi kovinskimi obeski in obtolčenimi držaji, moderen meč (*spada*) z mandljasto oblikovanim branikom na ročaju⁷⁴ z žametastimi scefranimi čopki, ukrivljen turški nož (*cortelletta*) z odsluženo nožnico ter rabljen oklep (*corazzina*), prekrit z rdečo raševino. Zanimiva je omemba dveh godal: violine z lokom (*violin con il suo archetto*) in zgodnjebaročne 7 tečajne lutnje (*liuto à 7 ordini*) s škatló in ključavnico.⁷⁵

Od raznovrstnega drobnega inventarja v tem prostoru omenja popis tri okrogle pladnje (*mezolera*) iz orehovine (za kozarce) in enega podolgovatega za štetje denarja (!), plesno palico z naslikano podobo, mošnjiček iz konopnenega platna s svilenó vrvice, usnjeno torbico z zeleno prevleko, usnjen jermen s pasjo ovratnico (*colarin da can*), stekleno bučko (*zuchetta*) za črnilo (*inchioistro*), metlico iz rdeče slame z ročajem ovitim v svilo.

Kovinski predmeti v dvorani so bili podvrženi cenitvi pretežno glede na težo: iz medí (*laton*) je bilo 22 svečnikov (*candelliere*), težkih 27 liber,⁷⁶ ocenjenih na 27 liber,⁷⁷ dva ptička s svečniki v kljunu, vredna 2 libri, sedem okrašenih in pet preprostih umivalnikov (*bacille*) vrednosti 20 liber, dve pokriti posodi, ocenjeni na 4 libre, dve vedri (*secchiel*), od teh eno okrašeno, drugo veliko, preprosto in poškodovano, težki 7 1/2 libre in vredni 6 liber. Ostali inventar so sestavljali dve polomljeni svetilki, imenovani *caminetti*, steklena bučka za svetilko, steklenička iz stekla, ki je držala pol *inghistare*,⁷⁸ lesena steklenička, velikosti ene *inghistare*, dalje sodček iz

71 Beneški čevlj (*pie*) = 0,347 m, prim. Herkov, 1971, 103, *passim*.

72 Četrtinka čevlja.

73 Zgornji del okvirja v obliki treh lokov, od katerih je srednji višji. Opis mi je pojasnila Ana Lavrič, ki se ji toplo zahvaljujem.

74 Pri tolmačenju mi je pomagal Tomaž Nabergoj, ki se mu toplo zahvaljujem.

75 V nadaljnjem popisu se omenja tudi lira.

76 Po 0,477 kilograma (Herkov, 1971, 77–80).

77 (Utežna) libra medí je imela vrednost ene (denarne) libre.

78 Inghistara je mera za vino, ki se prodaja na drobno, kot bokal, Boerio, 313.

majhnih obročev s prostornino ene *inghistare*, dva para kadí (*tenaieta*), (s)tiskalnica (*torcholetto*) z železnimi vijaki dolžine poldrug čevljev (dobrega pol metra), tri železna kladivca (*martelletto*), star zabojček (*scatola*) velikosti enega čevlja z nekaj železja, ocenjen na 2 libri, oblič (*piagnolla*), trije stari listi za žago, debela železna plošča, podporno železo za tramove.

MOBILIA: DRUGA HIŠA

Vhodna vrata hiše, ki je pripadala Farusijem, so imela železen tolkač. Stene vhodne veže – portika so krasile tri črne uokvirjene zastekljene slike in mala slika v okvirju z vrezanim Kristusom. Tam je stala štiri čevlje (okrog 1,4 metra) dolga bela klop/miza iz jelovine, druga jelova klop z belimi pokrovi, dolga 8 čevljev (okrog 2,8 metra), stara miza iz orehovine, dolga okrog 3 čevlje (1 meter). Inventar omenja še dve skrinjici (*casselletta*) iz cipresovine, dolgi poldrugi čevljev (dobrega pol metra), katerih ena je imela kjučavnice, dve veliki stekleni skodeli, brizgalo iz medí (*laton*) za pranje in svinčen kotliček (*lambichetto*) (za vodo).

Kuhinjski inventar so sestavljali: dva para starih železnih podstavkov za drva z železnim obročem, par železnih rešetk (*gradella*) s sedmimi šipkami (*granpio*), okrogel železen kavelj (*granpin*) z raznimi kavljí (*ancino*), raženj (*spiedo*) s podstavkom, bakrena ponev (*padella*) z železnim podstavkom, dve neuporabni ponvi (*frisuruol*, *fersora*) z ročajem, dva razbita in dva dobra lonca, tri majhne in velika pokrovka (*coperta*) za lonce (*pignata*), lonček iz gline z železnim ročajem, štiri bele lončene (*de maiolica*) sklede (*tazzon*), trije pisani, lončeni pladnji (*piato*), pet lesenih korcev (*cazza*), velik in majhen strgalnik (*grata casa*), majhna tehtnica (*stadiera*), par starih ženskih škarij (*forfe*), dva grelca za posteljo, bela jelova klop/pručka, stara bela skrinja, trije stari, slamnati ženski naslanjači (*cariègha*) in en polomljen iz jelovine in slame. Tudi v kuhinji je visela majhna, stara, odslužena podoba Kristusa. Kovinskih predmetov iz medí in bakra (*peltro*) je bilo 67, tehtali so 86 liber in so bili ocenjeni kot celota na 103 libre in 4 solde. Podobno je 8 bakrenih vedric (*secchiello*) z železnim ročajem skupaj z dvema starima z železnimi ročaji skupaj tehtalo 31 liber in bilo ovrednotenih na 29 liber, tri bakrene posode (*concha*) težke 19,5 libre so bile ocenjene na 19 liber, dva bronasta kotla (*bronzino*) z bronastimi kuhlalnicami (*mazza*) teže 12 liber pa sta bila vredna 10 liber in 16 soldov.

Na dvorišču pri zgornjem vodnjaku (*pozo*) je bila zunanja kuhinja: tu se je nahajal star kovinski podstavek za polena, stara veriga za nad ognjišče, majhna železna trinožna ponev (*tre pié*) z ročajem, dva stara kotla (*caldiera*), železo vedra za precejanje (?) (*colar*) vode, bakren vrč (*mezèna*) za pranje skodelic, škaf (*mastel*) prostornine 4 veder (*secchio*)⁷⁹ (43 litrov), dve siti, stara lopata za polaganje kruha v peč (*concolo*), nož za rezanje zelišč.

V sobici nasproti kuhinje je visela stara in polomljena pozlačena slika z Madono z okvirjem v obliki cerkvice, tam je bil polomljen kovček (*foricer*), stara skrinja (*cassa*), dve rdeči skrinjici s Petronijevim grbom nad posteljnim pultom.

⁷⁹ Vedro je držalo 10,73 litra (Herkov, 1971, 35)

Tri pernate postelje so dopolnjevali štirje vzglavniki (*cauazzal*), dve blazini, dve stari modri odeji, velika modra kožnata odeja, stara velika odeja iz kože, prekrita z zeleno-črnim kvadratastim blagom, odeja iz zelene raševine s podlogo iz modrega platna in dodatno ležišče na kolesih pod posteljo (*cariola*), vse skupaj vredno 90 liber. Pet rdečih naslonjal (*spalliera*) s stebrički dolžine 35 laktov (*brazzo*),⁸⁰ je bilo ocenjenih na 80 liber, 10 pisanih, zelenih, rdečih in rumenih prekrival za klopi (*bancalle*) dolžine 33,5 laktov pa na 30 liber.

V sobi iste hiše se omenjajo pozlačena slika Madone, pozlačena zasteklena slika Kristusa med razbojnikoma, dve mali sliki s pozlačenima okvirjema, Marijin oficij vezan v oktavu in papežev Agnus Dei v nizkem okroglem zabojčku ter razbita steklena cerkvice. V prostoru je stala okrašena skrinja za posteljnino (*littera*) iz orehovine s *spariuer*-jem iz pozlačene lepenke, srednje stara preprosta pobarvana skrinja (*cassa*) orehove barve, srednje stara bela skrinja iz jelovine, še ena stara pobarvana skrinja, tri stare posteljne skrinjice – dve v barvi orehovine, majhen starinski (*antigo*) kovček (*forzier*) s štirimi pozlačenimi žeblički (*botone*), poslikan kovček s tremi pozlačenimi žeblički, pobarvan starinski kovček iz jelovine, dolg en laketa, dva majhna kovčka s pobarvanima okvirjema, izdelan pozlačen zabojček, bela klopica (*banchetto*) z dvema pokrovoma, skrinjica iz orehovine z ogrevalnikom za noge, rdeča skrinjica za nočno posodo (*cantero*), nočna posoda (*gotto d'orinar*) z zabojem, dve bakreni kletki (*chebba*). Drobnopremo so sestavljali steklenina kot vrči, trebušaste steklenice (*inghistare*) in drugi kozarci, ocenjeni na 3 libre, bel lončen vrček (*bocaletta*) brez ročaja, nizka modra lončena posoda (*bossolo*), rdeča polomljena lesena posodica, pozlačeno okroglo ogledalo (*spec(c)hio*) s stebrički, ogledalo v veliki leseni skrinji s pokrovom, zelena košarica (*cestella*) za šivanje z dvema dodatnima zgoraj, dve pokriti košarici na okvirjih, rabljena metlica (*scoueta*) iz rdeče slame z vencem iz bele kosti in čopom iz zelene svile, okrašen bronast sobni zvonček in majhen svečnik.

V predsobi (*camerin*) velike sobe je visle odslužena slika Kristusa, izrezljanega v lesu, v obliki cerkvice, opremo pa so predstavljale bela miza, skrinja za posteljnino, pobarvan kovček in pernata postelja v vrednosti 30 liber, v sami sobi pa razkošna pernata postelja, konopnena ponjava (*stramazzo de caneuzzo*), štirje pernati vzglavniki in tri pernate blazine, ocenjeni na 90 liber.

K opremi ognjišča so sodili železna spona (*ceppo*), štirioglato železo, ena polomljena in ena cela veriga, rešetka s šestimi in druga s petimi šipkami, par velikih in par majhnih klešč (*molette*) za ogenj, štiri železne svetilke, polomljena železna lopata (*palla*), ponev (*fressora*) s staro lopatko, bakren kotliček (*calderuola*) s prostornino pol beneškega vedra. Popisovalci so pregledali, prešteli in stehali predmete iz kositra in srebra (13 kosov težkih 6,5 libre, ocenjenih na 8 liber). Med predmeti iz medij se omenjajo svetilka svečnika s tremi ustji, dve svetilki z ročaji za pritrnitev, pet okroglih ploščic za trebušaste steklenice (*inghistera*) in 26 žlic (*cusier*). Kovinskih je bilo še sedem dobrih bronastih loncev (*lauezo*) z železnimi ročaji težkih 84 liber ter dva stara in poškodovana, težka 22 1/2 libre, skupaj ocenjenih na 90 liber, h katerim so sodile tri pokrovke. Med posodjem se omenja 77 kosov lončenine, skodelic, krožnikov, pladnjev in podobnega, vrednih 15 liber, dve lončeni posodi za mleko, kamnit lonček, majhen kamnit lonček

80 Beneški laketa naj bi v tem času meril okrog 0,68 metra (Herkov, 1971, 100, 103).

prostornine ene skodelice, okroglo kamnito korito za olje s prostornino približno treh m³,⁸¹ trije kamniti lonci, dva dobra velika in en na pol razbit, trije kotlički, eden prostornine enega, dva pa polovice vedra, tri tehtnice, ena za težo 252 liber, druga za 87 in tretja za 68 liber. Zajemanju tekočih in sipkih snovi so služili korci: bakren za vedro, en dober in en poškodovan bakren za vodo, en preluknjan železen in pet lesenih.

Hrambi predmetov sta bili namenjeni dve stari podolgovati poškodovani namizni košari (*cesta*), tu je bil še star štirioglat pladenj iz jelovine, stara torbica iz konjske kože, trije pari bisag, dva para velikih in par majhnih. Več pripomočkov je bilo namenjenih pripravi kruha: sito (*criuel*) za sejanje pšenice, dve siti (*tamiso*), polomljeno sito za sejanje rži, *crozzola*, dve deski za polaganje kruha v peč (*concolo*), dve krušni deski (*panaruolo*), čebrček za moko (*tinazzetto*), dvoje nečk (*albuolo*) za pripravo kruha, ene dobre, druge v slabem stanju, strgalo (*rassadora*) za strganje nečk, košara (*sportella*), *moschea*, gnetilec (*gramola*) za kruh.

V prostoru je visela odslužena slika z naslikanim Kristusom na platnu, pohištvo pa so sestavljale tri bele klopi z dvema pokrovoma, ena z okvirjem, dve klopi/pručki iz jelovine s pokrovom, ki se je odpiral, velika bela skrinja iz jelovine, stara polomljena skrinja iz jelovine, jelova miza za obedovanje pri ognju, stara polomljena in črvena miza dolga približno dva lakti (okrog 1,4 metra), dva ženska naslanjača iz orehovine, dva preprosta, tudi ženska, iz slame, zelen naslanjač s Petronijevim grbom, poslikana skrinja s pozlačenimi žeblički in pozlačenim obročem, stara poslikana skrinja, dve stari veliki poslikani skrinji v slabem stanju, dva stara kovčka, en s Petronijevim grbom, drugi poslikan.

V vmesni sobi (*camera de mezo*) je viselo pozlačeno okroglo ogledalo, uokvirjena slika Kristusa s svetom v roki, majhna slika Jezusa, dve razpeli, eno leseno, drugo iz štuka, slika Madonne, velika pozlačena slika z dvema stebričema z upodobitvijo Madone in dveh drugih likov, v škatlici iz orehovine je bil shranjen pozlačen relief Madone iz štuka. Pričvrstitvi okvirov (slik?) je bilo namenjenih 15 steklenih drobno poslikanih kaveljčkov.

Od orožja in orodja omenja popis dva stara meča, bodalo (*pugnale*), štiri stare kose uničenega orožja na toporišču, šest nožnic oz. tulcev (*vazina*, *fodro*) helebard iz rdeče bombažne raševine, kamnit moznar (*morter*), dva manjša železna kavla (*granpineto*), železen drog (*pal*), ogrodje (*carcasso*) za hranjenje puščic (*frezza*), tri glavnike (*petino*) za razčesavanje lanu, majhno žago (*seghetta*), staro tesarsko sekiro (*assa*) z ročajem.

Spalnično pohištvo so sestavljali pernata postelja in pernat vzglavnik, štiri blazine in dve pernati blazini *d'albollel*, majhna bela nizka posteljna mizica, ocenjeni na 72 liber, dve polomljeni posteljni skrinjici z zlatim obročem in Petronijevim grbom, železno ogrodje za posteljni baldahin (*coltrine de letto*), velika rdeča zibelka (*cuna*), otroški voziček iz orehovine (*caretto*) in stojalo za učenca (*canciel da scolaro*) (!). Namesto omar so uporabljali skrinje, skrinjice, zaboje in kovčke. Popis omenja staro veliko skrinjo (*casson*) z različnim starim železjem, ki je bilo ocenjeno na 14 soldov, veliko skrinjo (*scrigno*) iz orehovine, pet velikih starih poslikanih skrinj (*cassa*), veliko belo srednje staro skrinjo, tri rdeče s pozlačenimi okvirji, dve v barvi orehovine s Petronijevim grbom, eno v orehovi barvi s pozlačenim obročem in pozlačenimi žeblički (*broccha*), veliko rdečo skrinjo,

81 Gre za medrum po 25 liber po 0,64 litra (Herkov, 1971, 40, 42) torej po 16 litrov; korito je imelo prostornino 48 litrov.

polno spisov (*piena de scritture*), prazno skrinjo za glavnike (*petenera*), skrinjo s pokvarjeno budilko (*suegiaruol*), staro belo skrinjico (*casseletta*), dve skrinjici iz cipresovine na okvirju, katerih ena je bila polomljena, nizko polomljeno skrinjico iz cipresovine, skrinjico iz cipresovine s črnilnikom (*caramaletto*) in parom brivskih škarij (*forfette*) z ročajem iz medí, skrinjico predala (*de tirlo*) z njenim železjem. Več je bilo zaboječkov ali kovčkov: star zelen kovček, trije stari poslikani, en star poslikan s tremi pozlačenimi žeblički, star kovček, podložen z usnjem. Ostalo pohištvo so sestavljali stara bela klop, dobra le za drva, poslikana klopica (*scagno*), star ženski slamnat naslanjač (*schena*), šest dotrajanih progastih oranžnih naslonjal (*spaliera*) v izmeri 22 laktov (15 metrov) ocenjenih na 20 liber in samokolnica (*cariola*) iz jelovine.

Kamini ali ognjišča⁸² so bili opremljeni s kovinskimi podstavki za polena (*cau-edon*). Omenja se par starih polomljenih, par iz medí s kleščami za žerjavico (*molette*), kavljem (*granpin*), lopato (*palla*) in grebljico (*beccha cenere*) ter par iz medí z obročem (*cerchio*), lopato, mehi (*folà*), bronastimi žeblički (*bolletta*) in mrežo (*netta*) ter kavljem. H gospodinjstvu sta sodila še stara bakrena kotla, katerih večji je bil poškodovan, zelena posoda za hranjenje desk za rezanje, štirioglasta in okrogla steklenička (*fiasco*) v usnje-ni prevleki, par starih brent (*brentazzo*), velika košara (*sportella*), tri podolgovate in ena okrogla košara za šivanje (*cestela de cusidura*), pregrajena košarica, par ženskih natikačev (*zocoli*) iz belega in oranžnega brokata. Tu se omenja še žito: dva stara⁸³ rži (*segalla*), trije pšenice (*formento*) in štirje bele mešanice (*mestura bianca*).

EXTIMATIO RERUM MOBILIIUM

V nedeljo 19. decembra so se lotili sistematičnega popisa in cenitve drobnega inventarja iz Almerigove zapuščine. Častitljivi sodnik Apollonio Vidal, sin pokojnega gospoda Antonija, je v prisotnosti prič in sodnega uslužbenca na judovski način (*more iudorum*) zaprisegel juda Viuiana, imenovanega Turcho za ocenjevalca premičnega imetja zapuščine. Cenilca sodni uslužbenec Hieronymo in Turcho hebreo sta s popisovanjem vrednosti inventariziranega imetja nadaljevala tudi naslednji dan (ponedeljek, 20 decembra). Če so bile ob popisovanju nepremičnin in večjih kosov inventarja redko navedene ocene njihove vrednosti, je judovski cenitelj k delu pristopil vestno in natančno ter popisal in ovrednotil tudi odslužene in uničene predmete.⁸⁴

Med **dragocenostmi** se v popisu omenja nakit: par zlatih zapestnic (*manini*), trije pari zlatih uhanov (*richini*), zlati prstani (*anello*): eden z zelenim, eden z rdečim in eden z belim kamnom, eden s pričvrščenim biserom, dvema umetnima in dvema pravima, od katerih je bil eden lisast, dalje prstanček z biserčki okrog, s šestimi *perusini* tremi velikimi in tremi majhnimi v skupni teži 3 1/2 unče,⁸⁵ skupaj ocenjeno na 259 liber. Ogrlica (*collo*) s 76 skromnimi biseri je bila vredna 72 liber, ogrlica z majhnimi biseri v štirih nizih z 20 zlatimi *perusini* 18 liber. Ogrlica z majhnimi biseri z devetimi zlatimi *perusini* je bila ocenjena na 12 liber, ogrlica iz koralic s tremi zlatimi *perusini* pa na 1 libro. Srebrn pas

82 Zaradi ogrevanja so bili ti tudi v sobah.

83 Uveljavljena izmera stara je 83,3 litra.

84 Predmete v objavi združujemo v smiselne skupine, kar omogoča boljšo predstavo o standardu in kulturi bivanja in življenja družine.

85 Beneška unča ima težo 39,7 grama (Herkov, 1971, 79).

(*cento*) z 69 *perusini* je bil skupaj s svojo posodo težak 5 unč in 3 četrtinke (*quarta*)⁸⁶ in ocenjen na 34 liber. Pas (*centura*) iz živo rdečega velurja z vrvicami, fibulami (*fiuba*) in 15 zaponkami (*passeto*) iz pozlačenega srebra je bil vreden 12 liber, za drugega z vrvicami, fibulami in petimi pozlačenimi srebrnimi zaponkami pa cena ni navedena. Srebrna lasnica (*scriminal*) za oblikovanje preče in drugi poškodovani srebrni kosi so bili težki 6 unč, njihova vrednost pa je znašala 21 liber. 65 črnih jantarjev (*ambro*) s srebrnimi *perusini* je bilo ocenjenih na 7 liber, korala vdelana v srebro je bila vredna 1 libro, cena v srebro vdelanega zoba pa ni navedena.

Več vrednega drobnega inventarja ni bilo mogoče cenovno ovrednotiti, so ga pa popisali. Tu omenimo 23 Agnus Dei različne vrste ter tri majhne iz srebra, zabojček s starimi svilenimi cvetovi in svetnico v rdečem oblačilu z ogrlico iz biserov ter z majhnim pozlačenim jabolkom v desnici in majhnim oficijem v levici, pozlačeno bakreno košarico, v kateri je bila svetnica, belo in rdečo posrebreno bakreno košarico, ogledalo v blazini iz rdečega atlasa, obšito z zlatom, s šatuljo za glavnike. Drugo okroglo ogledalo v štirioglati pozlačeni skrinji je bilo ocenjeno na 2 libri in 10 soldov (na 1 1/2 libre). Posrebren tulec (*vazinetta*) za škarjice je veljal 4 libre, majhna zlata šatulja (*petenera*) za glavnike je bila vredna 2 libri, povsem moljiva *coda* za glavnike pa 2 solda. Cena petih stekleničk, opletenih s svilo različnih barv in z zlato nitjo, ni znana, osem pahljač pa je bilo ocenjenih na 1 libro, enako kot nov pasek (*centorino*) iz kože z železnimi dodatki.

Zanimiva je omemba okrogle škatle, polne spisov in pisem (*piena de scritture et lettere*), sicer vredne le 2 solda, zapisi (*carte scritte*) pa so bili spravljani tudi v šivalni košarici skupaj s štirimi ključi za skrinje in pipo za sodček s skupno ceno 10 soldov (1/2 libre). Od treh lesenih črnilnikov (*caramale*) sta dva imela svinčene dele, tretji pa ne, dva sta bila iz črne kosti brez tulca in dva s konicami spodaj (?) v irhastih torbicah, njihova vrednost pa je znašala 1 libro in 4 solde. Dva ročaja pečatnikov sta bila vredna 6 soldov, posodica za shranjevanje uteži za zlató in ena brez pokrova pa sta bili ocenjeni na 16 soldov. Družina je poznala družabnosti: mizica za igranje pikola (*tauollerieto da giocare piccolo*) je imela vrednost 12 soldov, godalo lira (*lira*) v zavoju pa 3 libre.

Nekaj ocenjenih predmetov je bilo povezanih z orožjem: dober etui za strelno orožje *porta barete* iz usnja je stal 3 libre, dva starinska stara meča, en za desnico, drugi za levico in par kalupov za kroglice za samostrel (*paro de forme de ballotte de balestro*) so bili ocenjeni na 4 solde, tri majhna starinska bodala (*pugnale*) brez ročajev in eno brez nožnice na 8 soldov, neocenjen pa je ostal ukrivljen starinski rog (*cornio*) za smodnik za puško (*archibusier*).

Znatno vrednost je imel tudi **gospodinjski inventar**. 24 žigosanih srebrnih žlic (*cuchiar*) in 25 žigosanih vilic (*piron*), skupaj težkih 48 1/2 unče, je bilo ocenjenih na prav toliko dukatov ali 291 liber (1 dukat je bil enakovreden 6 libram); cena unče kakovostnega srebra je znašala 6 liber. Osem žlic in ene vilice z manjšo vsebnostjo srebra (*argento basso*) je tehtalo 9 unč in tri četrtinke in bilo vredno 3 libre in 48 soldov, torej 11 soldov za unčo. 20 nožev (*cortello*) s posrebrenimi ročaji iz bakra je bilo ocenjenih na 6 liber, enako dve posrebreni posodi z noži. 16 železnih nožev je stalo 8 liber, troje vilic in ene velike pa 1 libro. Dva posrebrena lupilnika? (*gusiario*) iz medí sta bila ocenjena na 1 libro. Dve poškodovani srebrni solnici (*salliera*), 14 različnih srebrnih igel (*agho*),

86 Četrtnina unče.

naprstnik (*dezeal*), pečat (*bollo*), dva zvončka (*canpanella*) na verižici, dve ogrlici (*collo*) s skupno 83 srebrnimi kroglicami, žlica in polomljene vilice, zobotrebec (*curadente*), 18 gumbov/žebličkov (*bottone*), vse iz manjvrednega srebra, je bilo skupaj vredno 55 liber. Zobotrebec iz pozlačenega srebra pa je bil ocenjen kar na 1 libro.

Nekaj predmetov iz medí ni ovrednotenih, med drugim ročaj korca in nstavek za sveče. Te so bile tedaj pomembne za razsvetljavo: košarica s štirimi utrinjači (*mocadore*) za sveče je veljala 1 sold, odgorena sveča pa kar 1 libro in 16 soldov, neocenjeni pa so ostali lučka s stenjem? (*lume da banda*) za svetilko brez ustnika, železni nastavki za sveče z vijaki za pritrditev na okvir, dve železi za pričvrstitev v okvir, železo za namestitev vedrca za umivanje rok. Staro cedilo? (*coladura*) je bilo vredno 6 soldov, dve glineni košarici? (*zaneta de terra*), vrč z razbitim ustjem in sodček iz majhnih obročkov skupaj 10 soldov (1/2 libre), dva nova kamnita podstavka za lonec 8 soldov, skledica brez ročaja 1 sold, steklena skledica v slamnati škatli 8 soldov, stara steklenička iz stekla, opletena z vrbovimi šibami s strtim vratom 4 solde, prazna steklenička za dišečo vodo 1 sold, dve posodici (*albarello*) za dišave, ena dobra, druga razbita 12 soldov, sedem posodic, med njimi tri opletene s slamo, 1 sold. Na po 8 soldov so bili ocenjeni skodelica? (*borso, seuola*) z ročajem iz bele kosti, kirurški tulec? (*guazina de ceroico*) in trije tulci, od teh eden za veliko žlico, drugi za škarjice. Dva mošnjička iz velurja in en platnen s svojimi železnimi deli, vsi stari in povsem uničeni, niso ocenjeni. Par lesenih kopit za čevlje (*forma de scarpe*) je bil vreden 6 soldov.

K ocenitvi je bilo pritegnjenih nekaj kosov pohištva: star kos naslonjala (*spaliera*), je bil vreden 1 libro, 4 ženske skrinje? (*casso*) brez pokrova 5 liber, dve izrezljani skrinjici iz cipresovine starinskega videza 4 libre, velik poslikan prazen zaboj z izpu-ljenimi žebliki pokrova in dna, trije prazni zabojčki iz kutinovega lesa in eden prazen za dišave, pa so bili skupaj ocenjeni na 4 libre. Trije pari bombažnih posteljnih zaves (*coltrina*) z opremo so bili vredni po 6 liber, stara ponjava (*stramazzo*) je bila ocenjena na 10 liber, dve posteljni skrinjici, ena iz cipresovine, druga iz orehovine, sta bili vredni po 3 libre, dve skrinjici posteljne klopi/mize (*banco de letto*) poslikani z listi, ena brez, druga s pokrovom, pa skupaj 2 libri in 10 soldov (2 1/2 libre). Grelec za noge (*scalda pie*) brez pokrova je bil ocenjen na 18 soldov.

Izjemno številni in pestri so bili v popisani zapuščini **izdelki iz blaga**. Od posteljnega **perila** omenja popis 40 parov rjuh (*lenzuolo*): dobrih, rabljenih, srednje starih, preprostih, izdelanih, čipkastih, z vrvmi, ušesci in vrvicami okrog. Njihova cena je bila običajno 30, v enem primeru 40 in enkrat 50 liber, v enem primeru pa je srednje star par rjuh stal le slabih 14 liber. 30 parov prevlek (*entemella*) za blazine – deloma preprostih, deloma izdelanih s svilo, deloma s predivom in deloma z vrvicami, je bilo ocenjenih na 72 liber, pavšalno torej po 2,4 libre za par. Sedem parov izdelanih prevlek (*entiomellette*) d'albolel pa je bilo vredenih le 7 liber (po libro za par).

Odej (*coltra*) omenja popis 10. Bile so v različnem stanju, raznih barv, velikosti in izdelave. Najnižje sta bili ocenjeni stari modra in bela (vrednost 5 in 6 liber), stara iz odsluženega volnenega žameta in stara modra z zeleno podlogo sta bili vredni 12, odeja iz kosmate rdeče svile, podložena z modrim platnom 18, pepelnato siva z robom iz rumene svilene valovite tkanine 21, medtem ko so bile bela odeja, velika, turkizna odeja, podložena z zelenim platnom, modra odeja, podložena z rdečim z obšitim robom v raznih barvah, in rabljena iz rdečega in zelenega platna z belimi zvezdicami, podložena z belim platnom,

ocenjene na po 24 liber, enako tudi velika podložena odeja (*copertor*), obšita z atlasom. Odeja (*coperta*) iz rdečega blaga z zeleno obrobo je bila ovrednotena na 18 liber. Inventar omenja 32 raznih pregrinjal (*mantille*): šest dolgih, različne izdelave vrednih 120 liber, torej povprečno na po 20 liber vsako, 11 raznovrstnih razne izdelave je bilo skupaj ocenjenih na 72 liber, šest novih z uvezenimi rdečimi cvetlicami na 30 liber (po 5 liber za kos), dva iz tulja tudi z rdečimi izvezenimi cvetlicami prav tako na po 5 liber, trije stari scefrani na po 4 libre, en star neocenjen ter trije stari majhni (*mantillette*) pa so bili skupaj vredni 10 liber. Tudi devet prekrival (*couertor*) je bilo različne izdelave, ohranjenosti in vrednosti. Najvišje, na 6 liber je bilo ocenjeno prekrivalo iz rdečega blaga z obšito obrobo in cvetom iz rumenega atlasa v sredini. Staro prekrivalo iz žameta, podloženo s konopnenim blagom z obrobo je bilo vredno 4 libre, enako kot drugo staro iz kvadratov. Prekrivalo iz rdečega blaga podloženo s kožo in drugo rdeče in zeleno s podlogo iz zelenega platna sta bili skupaj ocenjeni na 6 liber. Staro prekrivalo iz rumenega atlasa, podloženo z modrim platnom je veljalo 2 libri, staro moljivo iz mešanega blaga, podloženo z zelenim platnom 1 libro, še eno staro, najedeno od moljev pa 10 soldov (1/2 libre). Odsluženo prekrivalo za zibelko iz tkanine iz kozje dlake z volanom, podloženo z zelenim platnom, je bilo ovrednoteno na 2 libri. Prekrival (*coperta*) je bilo pet: eno iz zelene, drugo iz tkanine srebrne barve, eno preprosto iz rdečega moljivega blaga, dve krzneni moljivi – eno iz rdečega atlasa, drugo iz črnega blaga. Ocene so se gibale od 1/2 do 3 liber za kos.

Osuplja velikansko število prtov in prtičkov; domnevno smemo tu iskati tudi brisače, ki se posebej ne omenjajo: 11 prtov (*touaiol(I)o*) je bilo izdelanih z rdečimi cvetlicami iz tulja, 12 je bilo starih majhnih čipkastih, trije so bili rabljeni, kar 126 pa je bilo preprostih. Cena se je gibala od pol do libre za kos. Trije stari platneni prtički (*touaietta*) so bili ocenjeni na 4 libre. Pri prtičkih (*fazzuolo*) ni povsem jasno, ali ne gre za del istoimene ženske garderobe (ruta): večje število nabranih, iz kosmate svile, deloma rabljenih, deloma srednje starih je bilo vrednih 24 liber, prtič iz belega platna s turkiznimi in rdečimi progami 2 libri, dva s turkiznimi progami po 3 libre. 14 deloma izdelanih, deloma preprostih prtičkov za roke (*fazzuolo de man*) je bilo ocenjenih na 36 liber (dobro 2,5 libre po kosu), trije rabljeni platneni so bili skupaj vredni 3 libre in 10 soldov (ali 3 1/2 libre), cena za 10 rabljenih prtičkov za roke ni znana, enako ne cena za kos rabljenih tovrstnih prtičkov izdelanih v svili. 48 deloma rabljenih, deloma dobrih prtičkov za zibelko, za roke in prtičkov za ogledalo je bilo skupaj ocenjenih na 100 liber, star prtiček iz kozje kože/dlake? (*cabron*) pa na 10 soldov (1/2 libre). Dva nova robca (*fazzoletto da naso*) sta bila vredna 2 libri, 23 kosov 12 liber, 23 starih in starinskih pa 11 liber. Cena robcev se je torej gibala od približno 1/2 do 1 libre za kos.

Razkošna, a stara in moljiva pregrinjala za klopi (*bancale*) v izmeri 89 laktov (ok. 60 metrov) so bila ocenjena na 18 liber (na 4 solde za laketi). Popis omenja 14 preprog (*tapedo*): osem je bilo ocenjenih na 120 liber (po 15 liber za kos), štiri stare na 6, dve pa na 2 libri (kos je bil torej v prvem od zadnjih dveh primerov vreden 1 1/2, v drugem pa 1 libro). V zapuščini so bila tri bandera (*pauion*): rabljeno precej staro iz belega platna, z vrvicami izdelanimi na vretenu, z drogom zgoraj je bilo ocenjeno na 30 liber, enako kot zeleno bandero iz svilenovolnene tkanine (*tabin*) z resami, medtem ko je bilo staro, zeleno bandero, razžrto od moljev, vredno le 3 libre.

Ocenjevalca sta popisala in ovrednotila tudi še neizdelane tekstilne sestavine: dva lakta vijoličnega volnenega žameta sta bila ocenjena na 10 liber (po 5 liber za laketi), tri četrтинke (lakta) brokata zlate in turkizne barve na 4 libre, 30 laktov novega platna v zavojih

na 36 liber, devet laktov novega platna v kosih na 9 liber, šest laktov svetlega platna *d'un fil per dente* na 4 libre. Sedem rabljenih odrezkov (*tachia*) belega platna je bilo vrednih 1 libro in 10 soldov (1 1/2 libre), dva obdelana odrezka za moškega 1 libro, črno platno za prtič s čipkami 1 libro. Platnene motke in krpe so bile ocenjene na 2 libri, prav tako moljiva krpa rdečega blaga. 12 laktov čipkastih vrvic izdelanih s tkalskim čolničkom je bilo vrednih 8 liber, trije lakti vrvic izdelane na vretenu (*à mazzette*) 10 soldov (1/2 libre), trije lakti vrvi za prtičke spredene na vretenu ter štirje lakti vrvic, narejenih na vretenu, pa 2 libri.

Med deli ženske in otroške **garderobe** je omenjenih 16 ženskih oblačil (*vestura*). Najdragocenejše je bilo iz brokata zlate in turkizne barve, ki je bilo z oprsnikom (*casso*) in rokavi vredno kar 120 liber. Oblačilo iz blaga zlate barve, obšito z zelenim velurjem z oprsnikom in rokavi, najedeno od moljev je bilo ocenjeno na 90 liber, oblačilo iz živo rdečega atlasa z oprsnikom in rokavi na 72 liber, oblačilo iz vijoličnega volnenega žameta s tremi dodatnimi kosi, oprsnikom in rokavi pa na 60 liber. Staro oblačilo iz velurja z oprsnikom in rokavi je veljalo 30 liber. Dve oblačili sta bili iz tkanine *zanbellot(t)o*: prvo rdeče in moljivo, z oprsnikom in rokavi je bilo ocenjeno na 24 liber, drugo staro, najedeno od moljev z oprsnikom in rokavi pa le na 6 liber. Dve stari oblačili – eno iz črnega, drugo iz dotrajanega volnenega žameta, obe z oprsnikom in rokavi, sta bili vredni po 12 liber, tretje staro in moljivo iz črnega blaga iste vrste pa le 3 libre. Dve oblačili sta bili iz brokata: v enem primeru zlate in rumene barve z oprsnikom in rokavi v vrednosti 10 liber, v drugem vijolično in oranžno, najedeno od moljev, vredno 6 liber. Staro oblačilo iz rdečega *groggrana* z oprsnikom in rokavi je bilo ocenjeno na 10 liber, staro oblačilo iz črnega volnenega blaga (*sarza*) pa samo na 2 libri. Dotrajano oblačilo iz tkanine *valizuna*, obšito s črnim blagom, je bilo povsem uničeno od moljev in podloženo z zaplatami, veljalo naj bi le 1 libro, za preluknjano ponošeno oblačilo iz črnega blaga pa cena ni ugotovljiva.

Žensko oblačilo *vesta* iz blaga *groggran* je bilo ocenjeno na 18 liber, deklško iz dotrajane tkanine *erbazo* pa 10 liber. Od dveh majhnih oblačil (*vestureta*) je bilo eno staro, deloma iz zelenega atlasa vredno 4 libre, drugo staro iz odslužene brokata z oprsnikom in rokavi pa 2 libri, enako kot dolga rabljena suknjica (*varnazetta*) iz *inghede*. Visok ženski oprsnik z rokavi je veljal 3 libre, enak iz živo rdečega atlasa pa 6 liber. Žensko spodnje krilo (*carpeta*) iz rdečega blaga, obšito z nazobčanim robom, je bilo ocenjeno na 18 liber, majhno spodnje krilo (*carpetina*) iz turkiznega grobega volnenega blaga, spodaj razjedeno od moljev, pa na 10 liber. Preprost rdeč otroški plašček/pregrinjalce (*copertina*) in star moljiv plašček (*capetina*) iz turkiznega blaga sta bila vredna po 1 libro.

39 deloma izdelanih, deloma preprostih ženskih srajc–bluz (*camisa*) je bilo ocenjenih na 250 liber (poprečno 6,4 libre po kosu). Tri srajce niso bile končane: nova iz treh kosov je bila vredna 8 liber, druga nova 5 liber in tretja brez rokavov 6 liber. Tri rabljene deklške srajce so bile ocenjene na 9 liber (3 libre za srajco), šest majhnih rabljenih deklških srajc (*camisuola*) je imelo vrednost 18 liber (prav tako 3 libre za kos), za tri stare majhne deklške cena ni ugotovljiva, enako ne za staro, pleteno iz bombaža.

Posebej so ocenjeni deli oblačil. Štirje kosi (*cauezzo*) ženske srajce, trije izdelani na vretenu in en čipkast, so bili vredni 6 liber, trije kosi srajce, izdelani s čipkastimi vrvicami, pa 2 libri. Od rokavov je bilo pet parov starih belih, ročno izdelanih, iz belega, svilenega, valovitega blaga, od dveh parov rokavov ženske srajce je bil eden nov. Cena za par rokavov je znašala od 1/2 do 2 libri. Enajst deloma izdelanih, deloma preprostih ženskih platnenih ovratnikov (*bauero*, *bauoro*) je bilo ocenjenih na 10 liber, osem rabljenih, ženskih, starinskih pa na 6 liber. Dva ženska ovratnika z zlatimi izvezenimi liki in tretji preprost s

progami je bilo vrednih 24 liber, dva mrežasta *con li suoi rami* 6 liber (vsak je stal 3 libre), medtem ko cena za preproste mrežaste ovratnike ni navedena. Starinski ženski ovratnik iz platna je bil vreden 10 soldov (1/2 libre). Šest starih ogrlnikov (*golaro*) iz platna *con le sue nimphe* je veljalo 6 liber, štirje visoki moderni à *nimphe* pa 4 libre. Pet parov belih okroglih delov (*ruoda*) za ženske rokave je bilo vrednih 2 libri. Šest parov *nimphe da man* je veljalo 1 libro, enako dva para rabljenih *buffoli*. *Posta* iz oranžne svile z belimi progami v izmeri 4,5 lakta (3 metre) je bila ocenjena na 2 libri, dva rabljena platnena razporka? (*auertadura*) za žensko oblačilo pa na 1 libro.

27 ženskih naramnih rut (*fazzoletti de spalle*) je veljalo 36 liber (po 1 1/3 libre kos), štirje nabrani ženski naramni pajčolani (*vello de spalle*) iz platna so stali 2 libri, pajčolan iz bombaža 10 soldov (1/2 libre), pet starih svilenih skupaj 1 libro, enako tudi dva stara naramna mrežasta kosa. Nekaj kosov oblačil in okrasja je bilo namenjenih za nošnjo na glavi. Dve rabljeni beli svileni ženski naglavni ruti (*fazzuolo*) z zlatimi čipkami sta bili ocenjeni na 30 liber, stara preprosta bela na 4 libre, dve stari črni pa skupaj na 4 libre. Sedem ženskih oglavnic (*scuffia*) je bilo vrednih 2 libri, nekaj starih iz platna 1 libro, velika oglavnica (*scuffiot(t)o*) iz zlata in srebra kar 16 liber, druga stara iz tolčenega zlata pa 2 libri, enako kot tretja z vejicami zlata in rdečo svilo. Dve zlati ženski kronici (*coronetta*) sta bili skupaj ocenjeni na 6 liber.

Doma so ženske nosile predpasnike (*trauersa*). Devet okroglih, nabranih je bilo ovrednotenih na 36 liber (po 4 libre za kos), štirje okrogli imenovani *schiauonette* na 15 liber. Omenjajo se še štiri okrogle ženske *bombasine*, ocenjene na 18 liber. 22 predpasnikov (*trauersa*) za nošenje spredaj je bilo vrednih 10 liber, trije stari dolgi ženski 2 libri, mrežast strgan predpasnik pa 10 soldov (1/2 libre). Bel dekliški okrogel predpasnik je bil ocenjen na 2 libri. Za tri dolge dekliške predpasnike in za enega starega vrednost ni ugotovljiva, enako ne za dve dekliški platneni *schiauonetti*.

Par izdelanih rokavic (*guanti*) iz rdeče svile je bil vreden 10 soldov (1/2 libre). Par rabljenih, pletenih svilenih nogavic (*calze*) je stal 10 liber, par iz rdečega blaga, izvezenih z rdečo svilo 3 libre, dva para starih ženskih nogavic, enih iz rumenega, drugih iz oranžnega blaga 2 libri, par belih pletenih dekliških in treh deških bombažnih nogavičk (*calzette*) skupaj 10 soldov (1/2 libre), cene za dva para starih belih platnenih nogavic pa ne poznamo. Osem srednje dobrih platnenih čevljev (*scarpete*) je bilo ocenjenih na 1 libro. Devet zavojev? (*fasso*) za zavijanje otrok je bilo vrednih 6 liber, 31 srednje ohranjenih plen (p)iselli) za otroke 15 liber, 14 otroških slinčkov (*pezzette da stomago*) pa 2 libri.

Nabor moških oblačil ni tako pester kot ženskih. 16 rabljenih moških srajc (*camisa*) je bilo ocenjenih na 100 liber (6 1/4 libre za kos), osem starih na 36 liber (po 4 1/2 libre). 14 starih kolarjev (ogrlnikov – *golaro*) za moške srajce je bilo vrednih 3 libre. Deset starih moških suknjičev (*zipon*) raznih barv je bilo po oceni vrednih 6 liber (0,6 libre oz. 12 soldov za enega), prav toliko kot rabljen suknjič iz valovite, črne svilene tkanine in kot star starinski suknjič iz črnega velurja. Star suknjič iz barhanta je veljal 5 liber, rabljen progast suknjič iz rumenega platna 3 libre, star, odslužen, strgan suknjič iz atlasa 2 libri, ponošen suknjič iz blaga iz kozje dlake brez rokavov in brez dlake 1 libro, za star suknjič *d'erbazo* brez rokavov pa ocena ni znana. Par starih rokavov za suknjič je stal 10 soldov (1/2 libre). Majhen star suknjič (*ziponetto*) iz belega platna z rokavi je bil ocenjen na 1 libro, enako kot trije stari iz belega platna. Stara suknjica (*saiot(t)o*) iz črnega blaga s kratkimi rokavi je bila vredna 6 liber, druga stara iz črnega blaga pa 4 libre. Star plašček (*feraruoletto*) iz črnega blaga, napaden

Slika 7: Grb družine Petronio⁸⁷ (Foto: Ivan Marinček).

od moljev, je bil ocenjen na 2 libri. Par dokolenskih hlač (*braghese*) in jopič (*uestina*) iz ponošenega črnega velurja je bil vreden 36 liber, drugi par z jopičem iz atlasa pa 31 liber. Star naluknjan par tovrstnih hlač iz črnega blaga iz kozje dlake z jopičem je stal 10 liber, par iz enakega blaga z dvema starima jopičema pa 12 liber. Cena para starih dokolenskih hlač iz kozje dlake ni znana, star par hlač iz črnega blaga pa je bil ocenjen na 6 liber, enako kot skupaj dva para moških belih in dvojih fantovskih starih dokolenskih hlač. Oblačilo *vestina* iz črne, svilene valovite tkanine je veljalo 12 liber, drugo iz črnega volnenega žameta, obrobljeno s trakovi iz velurja, pa 2 libri. Oblačilo iz kože *alla romana* prevlečeno z odsluženo tkanino *grogran* je stalo 10 liber, bel moljiv klobuk? (*feltron*) pa je bil vreden 2 libri.

87 Nahajal se je na hiši Cesta IX. korpusa 1, nekdanja Carrara grande (Cigui, 2002, 80).

THESAURUS LIBRORUM

Najvrednejši del zapisa v VK 153 zasledimo na f. 96^v–98^v. Tam je zabeleženo 366 knjižnih enot raznolikih intelektualnih vsebin, na katere so popisovalci naleteli v zapuščini. Razkrivajo izobrazbeni domet in obzorje njihovega pokojnega lastnika, segajo pa na področja teologije, filozofije, zgodovine, prava, jezikoslovja, gramatike, leposlovja, medicine, naravoslovja, vzgoje in drugih ved.

Pestro raznovrstnost besedil s področja **teologije** ponazarja že knjiga nanižanih pridig rimskega duhovnika, cerkvenega učitelja sv. Hieronima, največjega latinskega cerkvenega očeta sv. Avgušтина, vplivnega milanskega škofa Avrelija Ambrozija, papeža Gregorja I., krščanskega filozofa in teologa Origena Aleksandrijskega, vzhodnega cerkvenega očeta, carigrajskega patriarha sv. Janeza Zlatoousto, angleškega benediktinca in zgodovinarja Bede Častitljivega, francoskega benediktinca, teologa Heirica iz Auxerra ter nemškega benediktinskega meniha Hayma iz Halberstadta, ki jih je zbral Alkuin, angleški diakon, učenjak in svetovalec Karla Velikega, ki je bil avtor dodanih treh knjig o Svetem Trojstvu ([20]).⁸⁸ V tem tematskem sklopu so med številnimi drugimi knjige že omenjenega sv. Avgušтина ([91], [109]), sholastičnega teologa Petra Lombarda ([19], [333]), filozofa, teologa in cerkvenega učitelja, dominikanca Tomaža Akvinskega ([36], [40], [49]), spis o skušnjavah sveta papeža Inocenca III. ([127]), več del Erazma Rotterdamskega ([95], [164], [167], [175], [176], [179], [180], [327]), knjiga o tridentinskem koncilu ([124]), življenja svetih očetov ([128], [182]), evangelij ([169]) in več Marijinih oficijev ([303], [314], [364], [365]).

Od **filozofskih** del je Almerigova knjižnica vključevala Platonova dela, ki jih je prevedel filozof, astrolog in zdravnik Marsilio Ficino [39], Aristotelovo knjigo o nebu in svetu z razlago Tomaža Akvinskega ter z dodatkom francoskega filozofa in teologa Petra iz Auvergna ([40]). Tu je omenjenih še več prevodov Aristotelovih del (*Etica* ([163]), *De physico auditu* ([319]), *Propositiones* ([281]), *Rhetoricorum artisque poeticae libri* ([298]), *Problemata* ([306])). Številna so dela Marka Tulija Cicerona (*De amicitia* ([8]), *De senectute* ([8]), *Paradoxa* ([8]), *Sententiarum* ([185]), *Rhetoricorum* ([111]), *La oratione ... a favore della legge Manilia* ([191]), *Epistolae familiares* ([12], [47], [114], [115], [259], [268]), *Tusculanae questiones per Erasmus Roterodamum* ([175])) ter več filozofskih del Erazma Rotterdamskega (glej zgoraj). Med drugimi filozofskimi deli je v knjižnici stal Tertulijanov *Apologaeticus adversus gentes* ([274]).

Od **zgodovinarskih** klasikov omenja popis rimskega pisatelja Valerija Maxima ([3], [16]), Katilinovo in Iugurtovo vojno Gaja Sallustija Crispa s komentarji italijanskega humanista Lorenza Valle ([5]), prevod Plutarhovih *Vitae*, iz grščine v latinščino in iz latinščine v italijanščino (»volgare«) ([159]), Plutarhove *De placitis philosophorum libri* ([285]), *De bello Judaico* Jožefa Flavija ([23]), *De gestis Romanorum* Lucija Annaea Flora ([256]) in njegove povzetke iz Tita Livija ([146]), fragmente iz Tacita, ki jih je priredil nemški humanist Iohannes Rivius ([54]), Apijanove Državljsanske vojne ([9]), Zgodovino Justina Frontina po zgodovinarju Pompeju Trogu ([17], [214]), delo zgodovinarja Ammijana Marcellina, ki

88 V oglatih zagradah je navedeno zaporedno oštevilčenje knjižnih enot v prepisu.

ga je priredil bolonjski literat Petrus Castellus ([69]), *Libro chiamato il Troiano in rima historiato* ([215]) in *Ex gestis Romanorum Historiae* ([171]).

S **pravne**ga področja je knjižnica vsebovala pravna besedila iz *Corpus iuris civilis* in *Corpus iuris canonici* – iz prvega Justinijanov kodeks, zbirko starejših cesarskih odredb od cesarja Hadrijana, tri knjige Digest s komentiranimi izvlečki iz del rimskih pravnikov in *Authenticae* ali *Novellae* ter zbirko Justinijanovih zakonov in odredb ([26], [27], [28], [29], [30]), iz drugega korpusa pa kanonska besedila ([75], [76], [77], [78]), vse pa po objavi Battista Tortija. V tem vsebinskem sklopu so številna dela razlagalcev raznih segmentov *Codex iuris civilis*: Balda Perusija de Ubaldis ([31], [64], [72]), Pavla de Castro ([60], [62], [63], [65]), Angela de Aretino ([59]) in Ioannesa Francisca Ozerija ([61]). Almerigo je imel med svojimi knjigami tudi pravni slovar (*Vocabularium iuris* ([134])) in *Statuta Terrae Pirani* ([102]) – bodisi rokopis ali neznani zgodnji natis, saj je znana tiskana izdaja, ki jo je priredil Almerigov sorodnik Nicolaus Petronius, izšla šele po Almerigovi smrti, 1606.⁸⁹

Zanimanje za **jezik** je botrovalo nabavi literature na temo jezikoslovja: slovarjev, slovníc, objav o latinskih jezikovnih pravilih. Na to temo je bilo v knjižnici več izvodov Donata, latinskega pisca iz 4. stoletja ([117], [172], [323]), književnika Emanuela Hrizolorasa ([187]), Aleksandra Gramatica ([97], [153]), učenjaka Alda Pia Manutija ([95]), gramatika Francisca Gesija ([118]), jezikoslovca Nicolausa Perota ([81], [104]), pesnika Guarina iz Verone ([157]). Dela znamenitih piscev so se posvečala retoriki in govoru ([15], [22], [95], [111], [298]) ali načinu pisanja pisem ([103], [152]). *La libreria del Doni Fiorentino* ([237]) se ponša s tem, da beleži vse (?) italijanske avtorje s sto razpravami o njih.

Med **literarnimi** deli ne umanjajo Homerjeva Iliada (*Ilias*) v latinskem prevodu Lorenza Valle ([162]), neznano delo pesnika Teokrita iz Sirakuz ([189]), pesmi Tibula, Katula, Properca s komentarjem ([68]), Virgilova *Bucolica* v več izvodih ([2], [14], [251], [338], [339]), *Georgica* ([2], [14]) in Eneida (*Aeneis*) ([2]), več izvodov Ovidovih Metamorfoz (*Metamorphoseos*) ([6], [181], [334]), njegovo delo *De arte amandi* ([7], [271]), *Epistolarum heroidum* ([43]), delo rimskega pesnika in satirika etruščanskega porekla Aula Persija Flacca ([11]), dve deli pesnika Lukana ([10], [73]), komentirano delo Horacija ([13], in Boccacciove Genealogije bogov ([45])). V knjižnici je bilo nekaj del Petrarke ([139], [216], [258]), Ariostove *Satire* [145], [221]), *Orlando innamorato* Mattea Maria Boiarda ([193]), *Rinaldo Furioso* Francesca Tromba ([148]), knjigi o Tristanu avtorja Nicolòja de Agostini ([331]), ep *Morgante maggiore* ([138]), nekaj zbirk pesmi Pietra Bemba ([200], [282], [317]), komedije Publija Terentia Afra ([4]), *Tragicomedia* Fernanda de Rojas ([92]), in Ezopove basni ([277], [366]). Dve deli sta s področja glasbe: *Magnificat* za štiri glasove španskega renesančnega skladatelja Christóbala de Moralesa ([129]) in tri knjige not za lutnjo skladatelja Gabriela Fallamera ([154], [155], [156]).

Impozantna je bera **medicinskih** in **farmacevtskih** knjig, ki daje slutiti, da je bil Almerigo po izobrazbi zdravnik. V njegovi knjižnici so objave Hipokratovih Aforizmov (*Aforismi*) z Galenovimi komentarji ([212]), medicinska dela

89 <http://hdl.handle.net/10077/20800> (zadnji dostop: 2023-05-10).

zdravnika Polibija ([257]) in Aula Cornelia Celsa ([310]), ki je vir glede diete, farmacije, zdravstva in zdravniškega znanja v rimskem svetu. Tu so izvlečki o mrzlici, ki jih je iz Hipokratovih in Galenovih knjig zbral Iacobus Sylvius ali Jacques Dubois ([352]), zbir celote Galenovih del ([302], [305], [312], [313], [315], [318]) in dela Avicenove knjige o zdravljenju ([342]). Dela številnih drugih avtorjev zadevajo medicino na splošno, teoretsko medicino, anatomijo, kirurgijo, interne bolezni, kužno mrzlico, sifilis (*mal Francese, morbo Gallico*), zdravljenje raznih delov telesa, bolezni glave, apotekarstvo, zdravila in zdravilne rastline, recepte za pripravo zdravil, odvajala in navodila glede uživanja hrane. Avtorji niso bili ozko usmerjeni v medicino, ampak so poznali tudi naravoslovje, botaniko, alkimijo ter neredko filozofijo in teologijo, včasih so celo pesnili. Med njimi naj kot avtorje knjig iz inventarja izpostavimo prirejene objave Paula Aeginete, bizantinsko-grškega zdravnika iz 7. stoletja, ki je sestavil medicinsko enciklopedijo ([197], [311]), arabsko-sirskega zdravnika krščanskega porekla iz 8. in 9. stoletja Giovannia Mesueja, ki je pisal o odvajalih ([198]), Iohannitija, prevajalca grških del o zdravlilstvu v arabščino iz 9. stoletja ([341]), ter Dominica Gentilisa de Fulgineo ([41]), enega prvih evropskih zdravnikov, ki so se v prvi polovici 14. stoletja lotili seciranja. V knjižnem fondu se omenja *Anatomia* Jacopa Berengarija da Carpi ([357]), najpomembnejšega anatoma pred Andreasom Vesaliusom. Inventar našteva dela francoskega zdravnika, kirurga in anatoma prve polovice 16. stoletja Jeana Tagaulta ([290]), profesorja anatomije in kirurgije Prospera Borgaruzzija ([210], [294]), Antonija Guainerija, zdravnika iz prve polovice 15. stoletja, ki je objavil traktat o boleznih glave ([46]), uglednega anatoma in naravoslovca Gillauma Rondeleta ([232]), zdravnika in anatoma Nicolausa Masse, ki je pisal o kužnih mrzlicah in sifilisu ([280], [340], [359]), zdravnika in prevajalca iz grščine Pietra Rostinija, ki je pisal o sifilisu ([223], [242], [297]), Alfonsa Ferra, kirurga in specialista za venerične bolezni ([360]), Jeana Fernela, francoskega zdravnika, matematika in astronoma, ki je uvedel pojem fiziologija ([355]), zdravnika in alkimista Donata Antonija Altomare, ki je vpeljal novosti, povezane s starimi arabskimi metodami zdravljenja ([300]), zdravnika in alkimista Leonarda Fioravantija ([183], [234]), belgijskega zdravnika, filozofa in literata Nicolausa Biesiusa, ki je umrl na Dunaju ([308]), ter matematika, astronoma, zdravnika, filozofa, fizika, astrologa in kockarja (!) Hieronyma Castellioneja Cardana ([309]). Popis omenja dela o zdravlilih in zeliščih slavnega italijanskega zdravnika Antonija Musa Brassavola, ki je zdravil slavne osebnosti ([201], [236], [266], [270], [301]), nemškega zdravnika in botanika Leonharta Fuchsa, avtorja velike knjige o rastlinah in njihovi uporabi v medicini ([247], [307], [345]), delo o zdravljenju delov človeškega telesa od glave do peta nemškega zdravnika in botanika Valerija Corda, avtorja ene največjih farmakopej ([220]), ter knjigo nemškega teologa in pomembnega botanika Otta Brunsfelsa ([203]), če omenimo le del fonda s tovrstno tematiko.

S področja **naravoslovja** so v knjižnici našli mesto Plinijevo delo *Naturalis historiae* in njegov prevod v florentinsko narečje ([24], [361]), ter *Historia mundi* ([66]) istega avtorja. Med knjigami se omenja seznam poštnih postaj v Franciji, Španiji in Nemčiji ter sejmov po svetu ([229]). Almerigo je imel tudi zemljevid s starimi in sodobnimi imeni dežel, mest in gradov avtorja

Carla Passija, literata iz Bergama ([243]). »Kratek« traktat opisuje imenitna mesta po svetu in v Italiji ([337]). Traktat o svatbah Sebastiana Fausta opisuje obrede, običaje in slovesnosti različnih starih ljudstev, dodani so tudi zakonski nauki iz Plutarha ([206]).

Številna dela obravnavajo različne **druge tematike**, od vojaških do trgovskih, ter različne govore in pisma. Nekaj je tudi vzgojne literature, na primer dva izvoda Dvorjana Baldassara Castiglioneja ([170], [219]), *Trattato de Costumi* Giovannija della Casa ([284]) ter satira *Lo Scolare* izpod peresa koprškega pravnika in literata Ottonella de' Belli ([324]). *Epulario* o banketih, sestavi jedi in namizju je bil delo gurmana in kuharja Christofora di Messisbugo ([287]), tu so še opisi ravnanja žensk ([249], [252]), življenjepisi, zbirke pregovorov in posvetila. Med njimi je zanimivo zlasti posvetilo Pauli ab Oberstain⁹⁰ cesarju Maksimilijanu v pismu pravniku Carolu Ruinu iz 1513, objavljeno 1541 ([94]). Za časovno orientacijo v letu sta služila koledarja *Lunario* astronoma in matematika Giovannija Batista Carella ([320]) in *Perpetual nuevo* duhovnika iz Sevilje Salvadorja Romàna Matamorosa ([344]). V knjižnici pa ni bilo novega koledarja, ki ga je februarja 1582 razglasil papež Gregor XIII. z bulo *Inter gravissimas*.

CARPE DIEM: DE MANE AD VESPERAM

Poizkusimo si s pomočjo tega, kar nam pripoveduje predstavljeni zapis, pričarati dan, kot ga je po materini smrti preživljala Fantina, starejša obeh sirot. V matrikulah MKK 2 in MKK 3 zaradi vrzeli v ohranjenem gradivu datum njenega krsta, ki bi omogočil sklepanje na okvirni čas njenega rojstva, ni zabeležen, enako ne datum krsta njene mlajše sestre Marije. Spiski umrlih (MKU 1; MKU 2a) pa so za desetletji pred koncem 16. stoletja še zelo pomanjkljivi, tako tudi tovrstna zaznamka o smrti Fantininih in Marijinih staršev Catherine in Almeriga Petronio nista ohranjena. Pač pa je v MKK 3 zabeležen podatek, da je bil Fantinin in Marijin oče Almerigo, sin staršev Nicolòja Petronija in Fantine, krščen 20. februarja 1544; rojen je bil torej nekje v začetku tega leta. V naslednjih dveh letih sta mu sledili sorojenki Antonia Maria in Maria Lucia – bodoči Fantinini in Marijini teti. Ne vemo sicer, kdaj sta Fantina, ki je dobila ime po babici, in njena mlajša sestra Maria ostali brez matere, a premožni oče je nedvomno poskrbel, da sta dobili primerno pestunjo–vzgojiteljico, ki je skrbela, da sta dekleti preživljali dneve koristno in prijetno.

Dekliška opravila, spodobna za dekleta iz ugledne družine, so zajemala nekaj osnovnih opravil kot npr. osnovno skrb za osebno higieno, nego in opravo. Fantina je verjetno občasno tudi popazila na mlajšo sestro. Pri hiši so imeli dve ptičji kletki (*chebba*), čeprav njunih stanovalcev ne poznamo. Ovratnica za psa (*colarin da can*) je dokaz o prisotnosti pasjega ljubljénčka v domu Petronijev. Za ptice in psa sta verjetno pomagali skrbeti mladi Fantina in Maria, kar bi bil moder vzgojni pristop k privajanju deklet k odgovornosti.

V popisu se omenja več košaric s šivalnimi potrebščinami in iglami. Verjetno sta se mladenki privajali osnovnih veščin šivanja, pletenja in vezenja. Dejstvo, da so Petronijevi imeli tri glasbila, violino, lutnjo in liro, v knjižnici

90 <http://www.vace.si/Simoniti.htm> (zadnji dostop: 2023-04-22).

pa celó dve glasbeni deli, omogoča domnevo, da sta bili dekleti deležni glasbenega pouka v petju in igranju na godala. Velika dvorana v Petronijevi (prvi) hiši je bila verjetno prikladen prostor družabnih srečanj s petjem in plesom. Veliko vprašanje pa je, če je oče skušal hčerki vpeljati tudi v večšine pisanja in branja, kar bi jima odprlo pot v svet navdihujočih vsebin njegove biblioteke.

Fantina je bila še pred očetovo smrtjo že dovolj zrela, da je aktivno in odgovorno sodelovala pri cerkvenih obredih. *Fantina fiola di Almerigo Petronio quondam Nicolò* je 24. avgusta 1599 omenjena kot krstna botra; njen oče v tem zapisu ni omenjen kot pokojni (*condam*). Ni pa bil več živ 29. novembra, ko je piranski podestat imenoval skrbnike in upravitelje za mladoletno Marijo in za imetje obeh sestra ter sprožil postopek izdelave inventarja zapuščine njunega očeta. Almerigo je očitno umrl med 24. avgustom in 29. novembrom 1599. Ali je bil gospod Piero Petronio, sin pokojnega gospoda Domeniga, dekletoma odrejen kot skrbnik že po smrti njune matere ali šele po smrti njunega očeta, ne vemo. Vsekakor ni za dolgo preživel Almeriga, saj se v spremnem besedilu k inventarju omenja kot pokojni, namesto njega pa je bil imenovan nov skrbnik in sestavljalec zapuščinskega popisa – njegov zet, mož njegove hčerke, gospod Nicolò Petronio, sin gospoda Marca. Ta je bil brat Fantininega moža gospoda Piera Petronio, sina gospoda Marca, in Fantinin svak.

Ker Almerigova oporoka ni ohranjena, ne vemo, ali je bila njegova smrt nenadna ali pričakovana po bolezni, kar je iz oporok razvidno, ker so v njih uvodoma navedene okoliščine njihovega beleženja.⁹¹ Verjetno pa je že za življenja razmišljal o možnem partnerju za svojo prvorojenko, pri čemer se je oziral po široko razvejani družini Petronijev. Izbrani ženin gospod Piero Petronio, sin gospoda Marca, je nedvomno ustrezal Almerigovim merilom in željam. Po Almerigovi smrti in po smrti prejšnjega skrbnika deklet in njune dediščine je verjetno premišljeno prišlo do izbire novega skrbnika Nicolòja Petronio, sina gospoda Marca, brata Fantininega izbranca. Fantina se je najbrž poročila kmalu po smrti prvega skrbnika in se s tem pravno osamosvojila. Skrbništvo drugega skrbnika – njenega svaka nad njo je s tem prenehalo, bil pa je zadolžen za popis Almerigove zapuščine in za izdelavo inventarja. Fantina je smela zahtevati od njega obračun dotedanjega in sprotnega gospodarjenja z očetovo dediščino, z možem pa sta bila imenovana za tutorja mladoletne sestre/svakinje Marije. Prevezla sta popisano imetje in imela poslej proste roke nad nadaljnjim upravljanjem zapuščine pokojnega Almeriga.

Z nekaj domišljije skušajmo iz znanih podatkov inventarja izluščiti potek Fantininega vsakdana v razdobju pred poroko, ko je bil njen oče še živ. Mala Maria je bila tedaj še otrok in je zanjo verjetno v veliki meri skrbela služinčad, najbrž je lep del dneva preživela v kuhinji. Fantina pa je bila za razliko od sestre ob očetovi smrti že na pragu odraslosti. Družina je verjetno stanovala v razkošni (drugi) hiši *che fù delli Farusii* v Poljski četrti ob piranskem mandraču, priložnostno pa je uporabljala tudi prvi objekt, v katerem se omenja velika dvorana.

91 V smislu: testator je *iacens in egritudine maxime pergrauatus* ipd.

Sestri sta verjetno spali v skupni sobi, kjer sta si delili udobno pernato posteljo obdano z bombažnim baldahinom. Postelja je imela vzglavnike in per-nate blazine oblečene v prevleke. Posteljnino so predstavljali še par rjuh in odeje iz različnih materialov, pestrih barv in obdelave. Ob postelji so bile nameščene posteljne skrinjice – kot nočne omarice – in posteljna klop/mizica, pod posteljo pa nočna posoda. V sobi so stale s pregrinjali prekrite skrinje za posteljnino in oblačila, ker tedaj niso uporabljali omar. Na stenah so visele nabožne slike z motivi Marije in/ali Kristusa, v kotu pa razpelo s Kristusom. Almerigov in Catherinin – domnevamo, da gre vsaj pri enem od dveh omenjenih ženskih portretov za njenega – portret sta skupaj z nekaterimi drugimi slikami in razstavnimi kosi orožja visela v veliki sali, primerni za bankete, ples, glasbene prireditve in druženje večjih skupin v prvi hiši Petronijev. V sobi obeh deklet je bila tudi toaletna mizica z ogledalom, skrinjico z glavniki in lasnico za oblikovanje preče, stekleničko z dišečo vodo in škatlo z dišavami, morda tudi z nakitom. Če sta želeli koga priklicati, sta dekleti uporabili zvonček. Prostor so po potrebi osvetljevale sveče na svečnikih ali svetilke s stenjem. V sobi so stali naslanjači in obešalnik za odlaganje oblačil. Kamin je služil ogrevanju ob hladnih dneh. Tla so prekrivale preproge.

Budilka, ki jo omenja popis, je bila pokvarjena, tako so se hišni prebivalci zbuvali ob jutranjem zvonjenju piranskih cerkva. Dekleti je najbrž zbudila njuna vzgojiteljica–pestunja, ki je po potrebi najprej zakurila v kaminu, nato pa po opravljenem jutranjem očenašu zlasti mali Mariji pomagala pri jutranjih opravilih. Zdi se, da je bil toaletni prostor (stranišča inventar ne omenja) z umivalnikom in kotličkom z vodo v vhodni veži hiše, medtem ko je bil vodnjak zunaj hiše. Za brisanje ob umivanju so uporabljali »robce za roke« (*fazzuolo de man*), posebnih brisač inventar ne omenja.

Fantina se je zjutraj umila in oblekla: popis ne navaja spodnjega perila, le spodnje krilo, prek katerega si je mladenka nadela srajco za vsak dan, vrh te pa obleko z oprsnikom. Na noge si je oblekla nogavice. Pred ogledalom se je počesala po tedanji modi na prečo. Poravnala je posteljo, potem pa očistila ptičji kletki in nasula vanju zrnje. V kuhinji sta s sestro zaužili preprost jutranji obrok: močnik in kruh. Po zajtrku je nastopil čas jutranjega sprehoda s hišnim ljubljencekom. Za to priložnost se je Fantina dodatno uredila: nadela si je par uhančkov in preprosto ogrlico iz koralic, na roko pa obroček in zapestnico, kot se je spodobilo za dekle iz ugledne in premožne družine. Glavo si je pokrila z naglavno ruto, se ogrnila z ramenskim ogrinjalom in si oblekla rokavice. Kaj si je obula, ne vemo: inventar omenja platnena obuvala, kopita za čevlje, od konkretne zunanje obutve pa le par dragocenih natikačev (*zocoli*) iz belega in oranžnega brokata. Fantina je s seboj vzela torbico, v njej pa robček, glavniki in pahljačo. Psičku je nataknila ovratnico. Skupaj s sestro Marijo in psom je v spremstvu vzgojiteljice krenila ob morju proti Marčani. Občasno so gotovo srečale kakšne znance in z njimi poklepetale, potem pa so se vrnile domov. Po povratku si je Fantina snela nakit in se preoblekla v hišno oblačilo ter si nadela predpasnik. Včasih je bila potrebna njena pomoč v kuhinji, sicer pa je vzela v roke košarico za šivanje in se zamotila z ročnim delom – šivanjem, pletenjem in vezenjem.

Ob nedeljah in praznikih so dopoldanska domača opravila odpadla. Tedaj sta sestri v prazničnih oblekah skupaj z očetom odšli k maši v cerkev, kjer pa niso imeli lastnih stalnih prostorov.⁹² Po povratku je še pred poldnem sledil glavni dnevni obrok. Zdi se, da so ga zaužili v kuhinji, k jedi pa so jih poklicali z zvončkom. Sestavine obeda nam niso znane, saj inventar od jestvin omenja le manjšo količino žitaric, ne pa posesti perutnine, živine⁹³ in ribolovnih območij. Almerigo je imel v lasti vrtove, vinograde, oljčne nasade in travnike, kjer je raslo dosti užitnih prehranskih sestavin. Česar niso pridelali, so nabavili na ribjem trgu ali v mesnici.

Podatke o tedanjih načelih zdrave prehrane najdemo v delu *De statica medicina*⁹⁴ koprskega zdravnika Santoria Santoria (1561–1636) (Pintar, 2013). Za zdravo in lahko prebavljivo je po tedanjem prepričanju veljala koštrunovina (Santorio, 1713, III/8⁹⁵). Čebula, česen, ovčatina in fazani naj bi pomagali pri presnovi (Santorio, 1713, III/82). Živila iz kvašenega testa naj bi bila bolj zdrava kot korenjčke (Santorio, 1713, III/9). Svinina, jegulje in vse mastno je sodilo v izdatno hrano, ribice, piščanci,⁹⁶ ptičke in podobno pa v manj hranljivo (Santorio, 1713, III/45). Svinina in gobe naj bi bile slabo prebavljive in naj bi ovirale presnovo drugih hkrati zaužitih jedi (Santorio, 1713, III/24, III/23). Presnovo naj bi zavirale tudi ribe za večerjo (Santorio, 1713, III/91). Buče naj bi delovale diuretično (Santorio, 1713, III/25, III/26), sveže grozdje in fige naj bi se pospešeno prebavili (Santorio, 1713, III/27), kumarični sok pa naj bi bil nezdrav (Santorio, 1713, III/92). – Kaj od teh načel so upoštevali in prakticirali pri Petronijevih, bo ostalo neznanka.

Ob hrani so odrasli pili vino, Fantini in Mariji pa so verjetno postregli z vodo, ki so ji morda dodali kanček vina. Jedilni pribor: žlice, nože, vilice, solnico, kozarce, krožnike, pladnje, vrče, lončenino in steklenino so izbirali glede na priložnost: ob slovesnostih so uporabljali dragocene kose, ob običajnih dneh pa so se zadovoljili s preprostimi.

Popoldanski del dneva je bil namenjen pouku petja in igranja na godala: lutnjo, liro in violino, ki je (bila) zlasti zahtevna. Ugibamo lahko, da je k Petronijem na dom prihajal glasbeni učitelj poučevat deklet. Da bi oče za potomki poiskal učitelja večšin branja in pisanja, ki bi ju vpeljal v razumniški svet njegovih knjig, pa je malo verjetno: tovrstna izobrazba je bila tedaj pridržana moškimi. Svoje lastno znanje pa je Almerigo verjetno delil s piranskimi in drugimi bližnjimi izobraženci, jih vabil na dom in z njimi razpravljal o novih knjižnih pridobitvah, ali pa z njimi igral pikolo.

Ob večerih so občasno priredili zabavo, ki se je odvijala v prvi hiši, v kateri je bila velika dvorana ovešena s slikami: na stenah sta visela dva majhna ženska portreta – vsaj eden je bil verjetno Catherinin –, portret gospoda Almeriga, slab poldrugi meter dolga pozlačena slika Madone v obliki cerkvice, preprosta platnena slika Anunciate brez okvirja, majhna stara slika Kristusa s križem na ramenih in platnena natrgana slika sv. Jurija. V sali je bilo na stenah (?) tudi več razstavnih

92 Zapuščine jih redno omenjajo, v inventarju pa jih ne zasledimo.

93 Predmet zapuščine pa so bili hlevi v Umagu.

94 Prva izdaja dela je izšla 1614, tu citiramo izdajo iz 1713.

95 Rimska številka pomeni razdelek v knjigi, arabska pa številko aforizma znotraj razdelka.

96 Piščančje meso naj bi bilo v primeru lijavice manj hranljivo od solate (Santorio, 1713, III/31).

kosov orožja: samokres s tokom brez ročaja, bakren tulec za smodnik, pozlačene helebarde z dvema pozlačenima železnima lučalcema, trofejni meč z odsluženo nožnico, z dotrajanimi kovinskimi obeski in obtolčenimi držaji, moderen meč z mandljastim branikom na ročaju z žametastimi scefranimi čopki, ukrivljen turški nož z dotrajano nožnico ter rabljen oklep, prekrit z rdečo raševino. Tu so hranili tudi dve od v inventarju omenjenih godal: violino z lokom in 7-tečajno lutnjo. Razsvetljavi je bilo namenjenih 22 svečnikov iz medí, posebnost sta bila dva ptička s svečniki v kljunu, morda ob vhodnih vratih. Pohištvo so sestavljali številni naslanjači – več jih je nosilo Petronijev grb, naslanjači za dame, klopice/pručke, klopi s pokrovi, starinska kredenca z grbom Petronijev, stojalo za odlaganje plaščev. V prostoru je bilo kar sedem okrašenih in pet preprostih umivalnikov, dve pokriti posodi in dve vedri.

Za družabni večer so dvorano slavnostno osvetlili s svečami na svečnikih, ob posebnih svečanih priložnostih so morda v njej izvesili bandero. Ob druženju so dame pele in igrale na instrumente, (verjetno) moški pa na violino. Ob zakuski in vinu se je tudi plesalo. Čemu konkretno je služila plesna palica z naslikano podobo – udarjanju ritma ali vrtenju, ne vemo.

Za tako priložnost, ki ji je tudi omogočila stik z mladeniči, primernimi za njenega ženina, se je Fantina posebej slovesno opravila: s pomočjo pestunje se je počesala in nadišavila. Oblekla je razkošna oblačila in nakit svoje pokojne matere. Izbrala je oblačilo iz dragocene tkanine zlate, rdeče, vijolične barve, lahko v kombinacijah s turkizno, zeleno, oranžno. Prepasala se je s srebrnim pasom in se ogrnila z naramnim pajčolanom. Nataknila si je dragocene zlate uhanne, razkošen prstan z vdelanim biserom in biserno ogrlico v več nizih, na glavo pa si je nadela kronico ali dragoceno naglavnico. Obula si je svilene nogavice in platnene čeveljčke, potem pa se predala druženju. Kje je med zabavo tičala Marija, lahko le ugibamo. Pod budnim očesom pestunje gotovo ni bila daleč in se je zabavala po svoje.

Ko se je druženje zaključilo, si je Fantina s pestunjino pomočjo snela nakit in ga spravila, slekla in pospravila je oblačila in se preoblekla za noč. Marijo je za spanje pripravila pestunja. Inventar posebnih oblačil za spanje ne omenja, verjetno so tedaj spali v za to namenjenih srajcah. Sestri sta zmolili večerno molitev, potem pa zlezli med rjuhe in blazine svoje postelje. Nekaj časa sta še obujali vtise dnevnih doživljajev, potem pa zaspali v zvedavem pričakovanju prihodnjega dne.

PECUNIA ET MENSURAE

Denarne enote, ki jih omenja inventar, so tri: libra, sold in dukat. Razmerje med soldom in libro je standardno: denarna libra je štela 20 soldov. Pač pa se je razmerje med libro in zlatim dukatom spreminjalo: libra je v razmerju do dukata izgubljala vrednost. Pred sredo 14. stoletja je bil dukat na Piranskem vreden 3,2 libre (3 libre in 4 solde); tržaški statut iz 1421 navaja razmerje: 1 dukat je enakovreden 5 libram. Okrog 1600 pa je bilo za dukat treba odšteti 6 liber ali – še večkrat – 6 liber in 4 solde (Mihelič, 1997). Almerigov inventar navaja prvo od teh dveh vrednosti: 48 1/2 dukata je prevedeno v 291 liber (VK 153, f. 94^v [11]⁹⁷).

Od votlih mer za tekočine se v dokumentu največkrat omenja urna (*orna*). V drugi polovici 14. stoletja je vinska urna na Piranskem merila 64,7 litra. Piranski statut jo je 1384 opredelil v velikosti 3 oljnih medrov (po 40 oljnih liber) in 4 oljnih liber beneške mere (skupaj 124 liber po dobrega 0,52 litra) (Pahor & Šumrada, 1987, 633); izračun daje urno zgoraj omenjene izmere. Statut iz 1384 je uvedel tudi posebno urno za merjenje olja. Merila je le 100 liber ali 1 centenarij (Pahor & Šumrada, 1987, 635). Votla mera za olje je bila torej za slabo petino (za 24 liber) manjša od istoimenske mere za vino. V sodobni izmeri bi oljna urna ob upoštevanju velikosti libre malo nad 0,52 litra merila 52,2 litra (Mihelič, 1989, 25).

14. decembra 1521 je bila urna, uporabljana pri prodaji vina v Piranu, opredeljena s 5 vedri ali secchi (Pahor & Šumrada, 635–637). Inventar omenja mero *secchio*, ki je držala 10,7 litra (Herkov, 1971, 35). Urna v velikosti 5 veder bi merila 53,7 litra.

Zapis omenja tudi mero za tekočino *mier* v smislu enote medrum. V Benetkah v 16. stoletju je imel 25 liber po 0,64 litra (Herkov, 1971, 40, 42) ali 16 litrov in se je razlikoval od starejšega piranskega, ki je meril dobrih 20 litrov. Bolj enigmatična merska enota je *inghistara*;⁹⁸ izraz se namreč uporablja tudi za posodo – trebušasto steklenico (verjetno mero). *Inghistara* je bila mera za vino, ki se je prodajalo na drobno, podobno kot bokal (Boerio, 1856, 313). Merila naj bi desetinko vedra.

Votla mera za sipke snovi, ki jo omenja zapis, je bil star. Žitni star ima standardni volumen 83,3 litra, v Piranu pa je koncem 14. stoletja pšenični star meril le 77,2 litra (Mihelič, 1989, 23). Koliko je meril manjši starič (*stariolo*), ki ga navaja inventar, ne vemo. Večja mera od stara je bila modij; žitni je meril 4 žitne stare, solni – inventar omenja tega – pa 12 beneških starov, kar naj bi zneslo ok. 1000 litrov (Herkov 1971, 180). Če bi šlo pri starih za solne stare, bi jih 12 merilo le 752 litrov (Mihelič, 1989, 23–25).

Utežne mere, ki so jih uporabljali pri ocenjevanju vrednosti kovinskih predmetov, so bile: libra po 0,477 kilograma (Herkov, 1971, 77–80), za dragocene kovine pa unča in v zvezi z njo četrtinka unče (*quarta*). Beneška unča je tehtala 39,7 grama (Herkov, 1971, 79). Velika masa in prostornina se je merila v tovorih (*somma*). Izmera te mere zelo variira. V Istri bi mogla znašati okoli 190 litrov oz. kilogramov (Herkov 1971, 88).

Dolžina delov pohištva je v zapisu izražena v čevljih (*pie*); beneški je meril 0,347 metra (Herkov, 1971, 103, *passim*). Kadar se kot dolžinska mera v takem smislu uporablja četrtinka (*quarta*), gre verjetno za četrt čevlja. Tkanino so merili v laktih (*brazzo*). Beneški laketi naj bi v tem času meril okrog 0,68 metra (Herkov, 1971, 100, 103).

98 Približno 1 liter, prim.: https://it.wikipedia.org/wiki/Antiche_unit%C3%A0_di_misura_della_provincia_di_Treviso (zadnji dostop-2023-05-05).

DE MANUSCRIPTO

DESCRIPTIO

Kodeks VK 153 je shranjen v kartonasti škatli z oznako: fond: vicedomske knjige; vsebina: 1535–1543, 1538–1626; štev. 152, 153. VK 153, shranjena v škatli, ima ličen, usnjen, okrašen omot. Na njegovem hrbtu je pričvrščen listek s sodobno oznako 1538–1626. V omotu je spravljen papirni kodeks, ki meri 32 centimetrov v višino in 22,5 centimetra v širino. Papir iz konoplje ima vodni znak znanega proizvajalca papirja Fabriano.⁹⁹ Znak sestavljata krog premera 40 milimetrov, v katerem je sidro, podobno admiralskemu, z odebeljeno glavo droga, brez prečke. Drog ima zunaj kroga podaljšek, ki ga diagonalno križata dve kratki prečnici. Znak je visok 62 milimetrov (podaljšek 22 milimetrov).

Kodeks sestavlja sedem sešitkov, katerih vsak obsega po deset papirnih pol razen šestega, ki jih ima devet. Pole so v sredini preganjene in prešite, tako štejejo sešitki po dvajset oz. šesti osemnajst listov. Sešitki so pričvrščeni skupaj. Na spodnjem boku knjige je prek spodnjih robov listov zapisano na levi 1538, na desni 1643, vmes pa nekoliko višje: Inuentarii. Na prvi sešitek je kot platnica pritrjena pergamentna listina v velikosti sešitka. Njena hrbtna, nepopisana stran služi kot (desna) naslovnica kodeksa z naslovom: Inventarium. Zapis na notranji (levi) strani pergamenta, obrnjeni proti sešitku, je iz 25. septembra 1477; gre za prepis testamenta Nicolausa de Azalibus, ki ga je v javni obliki pripravil eden kanclerjev doža Christofora Maura, ta pa je dokument potrdil skupaj z beneškim Velikim in Malim svetom.

Foliacija v knjigi je zabeležena v desnem zgornjem kotu prednje (desne) strani vsakega lista. Večina oznak je originalnih, nekaj je kasnejših, dodanih s svinčnikom. Prednja stran prvega lista nosi oznako 1a. V sredini zgoraj na njej je zapisano: 1538 usque 1623. Sledijo listi foliirani z: 2a, 3a itd. skozi ves prvi sešitek knjige, ki se končuje z listom 20a, do vključno prvega lista drugega sešitka z oštevilčenjem 21a. Številčenje listov drugega sešitka se nato nadaljuje od 1 do 19, listi tretjega sešitka nosijo številke 20 do 39, četrtega 40 do 60 (pri tem sešitku v izvirnem številčenju manjka številka 57), številke petega sešitka tečejo od 61 do 80, šestega, ki ima le osemnajst listov, od 81 do 98 in sedmega od 99 do 118. Na začetnih dvajsetih listih, označenih od 2a do 21a, je po abecedi razvrščen seznam – kazalo lastnikov inventariziranega imetja. Na posameznem listu so zapisana imena z enako začetnico. Za vsako črko je rezerviran poseben list, označen z (velikimi črkami) A, B, C, D, E, F, G, H, I, L, M, N, O, P, Q, R, S, T, V, Z. Med njimi ni črk J, K in U, glede na slovensko abecedo izostajajo šumniki Č, Š, Ž, dodana pa je črka Q. Na listu 12a je (pod črko M) zabeleženo: *Mariae et Fantinae filiarum D. Almerici Petronii, ac D. Catherinae Iugaliu ad cartas 96*. –.

Inventar, ki ga predstavljamo, je v knjigi zapisan na straneh 89^v–100. Na hrbtni (levi) strani listov je poleg foliacije desno zgoraj na dnu strani na desni zapisan začetek (nadaljevanja) besedila, ki se ponovi na prednji (desni) strani naslednjega lista. Osnovno besedilo teče od levega do desnega roba strani, medtem ko je seznam knjig zabeležen dvokolonsko. Besedilo je včasih zapisano z zamiki in

99 Informacija dr. Igorja Presla, za katero se mu iskreno zahvaljujem; prim. tudi Presl, 2018, passim.

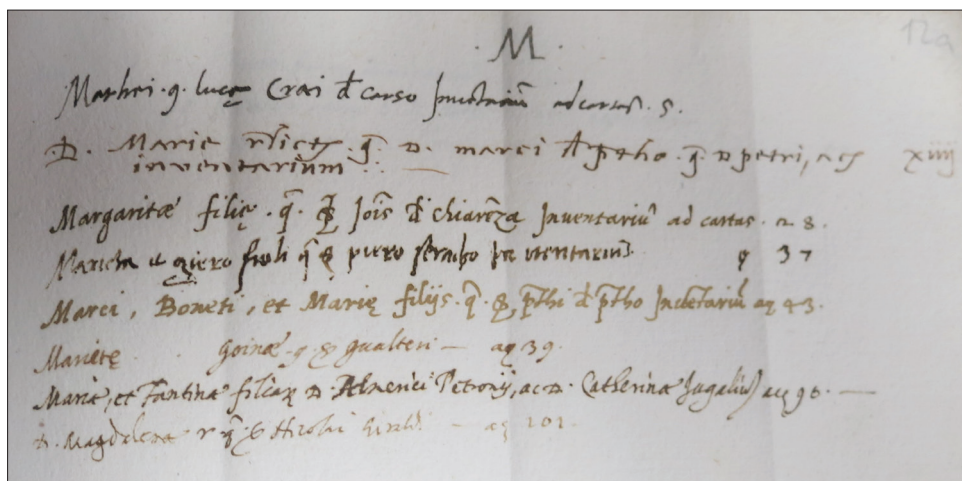

Slika 8: Vodni znak papirja VK 153 (Foto: Vinko Oblak).¹⁰⁰

občasno smiselno prekinjeno z vodoravnimi ločnicami. Cene v librah (L) in soldih (S) so zabeležene ob desnem robu strani. Pisava je lepa, berljiva humanistika. Velike začetnice niso uporabljane dosledno, ločila in njihova raba se razlikujejo od sodobnih.

Jezik zapisa je beneško–italijanski, z nekaterimi latinskimi vstavki. Besedišče vsebuje posebnosti beneškega in lokalnega govora.

¹⁰⁰ Fotografu se zahvaljujem za pomoč in ustrežljivost.

Slika 9: List 12a iz VK 153.

DE TRANSLITERATIONE ET INDICIBUS

Ob prepisu so v objavi na levi strani v vrstičnih presledkih med besedilom označene številke listov rokopisa, ki jim je v oglatem oklepaju dodano tudi številčenje od 1 do 22. Hrbtno stran lista označuje črka v (za verso) desno zgoraj ob številki lista. V prepisu dvokolonskega seznama knjig je v oglatem oklepaju na začetku kolone označeno, da gre za levo ali desno rubriko. Oglati oklepaj ograjuje tudi vse druge dele in uredniške vstavke, ki so dodani in niso del izvirnika.

Prepis si prizadeva slediti izvirniku glede oblike – zamikov, odstavkov in posameznih ločnic – besedila in skuša do črke natančno slediti izvirniku vključno z lapsusi in napakami. Izvirno prečrtane besede so v okroglih oklepajih. Pač pa posodablja rabo velikih in malih začetnic in občna imena transkribira z malo. Glede ločil ohranja posebnost – dosledno uporabo vejice pred veznikom et, sicer pa je raba ločil posodobljena. Objava upošteva nedoslednosti izvirnega besedila, na posamezne posebnosti besedila in rokopisa pa opozarjajo opombe pod črto. Slednje vsebujejo tudi nekatera vsebinska pojasnila. Pri ocenjenih predmetih sta ob desnem robu strani – kot v rokopisu – navedeni črki L za libre in S za solde.

Oznake knjig v knjižnem fondu so zapisane tako, kot jih beleži inventar; ta običajno navaja ime pisca in nekaj začetnih ali ključnih besed naslova. Ti podatki so služili kot osnova, s katero je bilo – po podobnosti v inventarju zapisanega (avtorja in) dela naslova – na spletu s precejšnjo gotovostjo mogoče ugotoviti, za katero delo gre. V opombi h knjižni enoti je zabeležen celotni izsledeni naslov knjige. Upoštevan je izvod kraja in leta najstarejše izdaje dela, ki je ustrezalo segmentu naslova v rokopisu in ga je možno zaslediti na spletu. Naslovu dela je v opombi dodan kraj in leto izida, tiskar pa ne, ker so nekatera dela izšla v istem letu v istem kraju pri različnih tiskarjih. Velike in male začetnice v naslovih del v opombah sledijo navedbam na spletu, ki pa med seboj niso poenotene. Knjige so v prepisu zaporedno oštevilčene s številkami (od 1 do 366) v oglatih oklepajih.

Pomoč pri razumevanju objavljenega besedila in pregled nad popisanim knjižnim fondom nudita dva seznama. Prvi združuje pojmovni italijansko/latinsko–slovenski slovarček besedišča rokopisa in imena oseb in krajev, ki se pojavljajo v osnovnem besedilu brez knjižnega korpusa. Bil naj bi v pomoč pri razumevanju izvirnika.¹⁰¹ Poudarjena ali podaljšana črka i v rokopisu je prečrkovana v I ali i (ne v J ali j). Besede, ki se začenjajo s črko u in v so zaradi nedosledne uporabe popisovalca imetja v tem seznamu združene. Drugi je imenski seznam¹⁰² k popisu knjig; vsebuje avtorje in osebe, omenjene v naslovih knjižnih enot, označene z referenčnimi številkami knjig v oglatih oklepajih v prepisu. Imena so v seznamu opremljena z opombami, ki v nekaj besedah označujejo posamezno osebo.

101 Pri tolmačenju nekaterih pojmov mi je pomagala gospa Daniela Paliaga, ki se ji iskreno zahvaljujem za pomoč.

102 Rokopis namesto velike črke u na začetku imen dosledno uporablja kapitalko V, zato v tem seznamu črke U ni.

TRANSLITERATIO

[89v: 1]

[Na robu:] dominae Fantinae, et Mariae filiarum domini Almerici Petronii, et dominae Catharinae iugalium.

Nel nome de Christo Amen. L'anno della sua natiuità 1599 nell'indition 12^a. A di uertente 12 del mese di Decembrio. Fatto in Piran nella casa delli heriedi del quondam ms Almerigo Petronio quondam ms Nicolò, et della quondam madonna Catharina iugali posta nella contrà de porta de Campo, presenti ms Piero Caldana quondam ms Zuanne, et ms Z[uan] Paulo Furegon quondam ms Piero tutti doi da Piran testimonii etc.

Nel qual luoco in essecutione di atto, et pronontia del clarissimo signor podestà di questa terra di Pirano de di 29 Nouembro prossimamente passato, ed il quale soprascritta clarissima hà eletto, creato, et deputato tutori, gouernatori, et legittimi administrators de Maria figlia delli parenti quondam ms Almerigo, et madonna Catharina Petronii iugali, et delli beni di quella madonna Fantina sua sorella, et ms Piero Petronio de ms Marco sposo della medesima, dando anco perciò autorità, et licentia alla medesima madonna Fantina di poter adimandar conto à ms Nicolò Petronio de ms Marco dell'administratione et per lui, et per il quondam ms Piero Petronio quondam ms Domenigo suo suocero altre uolte tutore delle sudette madonna Fantina, et Maria, et dando medesimente anco autorità al ditto ms Piero tutore insieme con essa sua sposa delle tuelle sopradette, et sic de tutti li beni dell'heredità sopradetta, douendo esser però tutti essi beni così mobili, come stabili inuentariati con la presentia, et interuento del spettabile ms Apollonio Vidal quondam ms Antonio honorabili giudice di questa spettabile comunità dalli giustitieri di questa terra tolti appresso di loro pratici, et intelligenti, à quali debba esser dato giuramento, et insieme à tutti quelli, et cadauna persona, che potesse saper, che essi beni non siano stati asportati, ò nascosi, ò alterati qualsiuoglia minima parte à pregiudizio di esse sorelle. Commettendo perciò soprascritta clarissima à quelli, che hanno li beni di quelle in mano, che debbano dar le chiaui, et con loro giuramento presentar tutti essi beni alla stima, et inuentario per poter esser poi la portione spettante ad essa pupilla esser a quella restituiti à suo tempo, et luoco giusta detto inuentario, et come in esso atto di tutela meglio si legge, et contiene per me nodaro infrascritto uisto, et letto. Perciò il suddetto spettabile ms Apollonio Vidal quondam ms Antonio honorabili giudice, ut sopra iui presente hà fatto legger l'atto sopradetto di tutela per me nodaro à ms Nicolò Petronio de ms Marco antedetto, et hà dato à quello giuramento iuxta la continentia del sopradetto atto, il quale manibus tactis scripturis giurò ad Sacra Dei Euangelia deuer osseruar, et essequire quanto nella ditta scrittura si contiene, et di render conto del tutto alli suddetti ms Piero et madonna Fantina sposi, et tutori della predetta Maria iui presenti, et accettanti tutti li beni infrascritti, et nell'infrascritto inuentario contenuti posti in questa terra di Pirano, et suo territorio iuxta le stime da esser fatte da magistro Hyeronimo Polloncinii de ms Stephano terzo zustitiero di questa spettabile comunità essercitando il carico suo per nome anco delli altri dui suoi colleghi tolti appresso di se gl'infrascritti pratici et intelligenti da esser giurati da predicto honorabili iudice.

Conferitomi adunque io nodaro infrascritto alla presentia dell'honorabili giudice, et delli testimonii sopradetti nelle caneue, siue magazeni di ragione della predetta casa, doue ms Nicolò predetto ha consegnato

l'infrascripti

90 [2]

l'infrascripti beni giudicati esser de tenuta, ut infra dal sopradetto iustitier iurato dal sopradetto giudice, et da ms Pelegrin Petronio quondam ms Marquardo eletto per pratico, et intelligente appresso esso iustitier, et giurato come di sopra, et prima

botte noue n° 5 de tenuta de orne 25 in circa
vna bota uecchia de tenuta de orne 22 in circa
vna botta uecchia de tenuta de orne 18 in circa
doi botte uecchie de tenuta de orne 14 in circa
vna bota d'albedo de tenuta de orne 8 in circa uecchia
vn caratel de castegno uecchio de orne 6 in circa
vn caratel de castegno uecchio de orne 6 in circa
cauecchi doi grandi de albedo uecchi de tenuta de somme 20 in circa
vn cauisel de somme tre uecchio
vn tinazzo grande de tenuta de somme 20 in circa
piere de bota lauorada n° diese, et molte altre piere per commodo delle botte,
et cauecchi
doi piere d'oglio coperte di tauola de tenuta de orne 2 in circa
vn'altra pillà d'oglio coperta de tauole sotterata appresso la porta della caneua
sotto il portico de tenuta de orne 8 in circa, quali tutte tre pille sono tonde
piagne de vassel, et botte n° 35
vna brenta uecchia senza rozzo

Beni posti nella caneua, che fù delli Ambrosi, siue Farusii:

Item vna botta uecchia trista buona da bruser d'orne 16 in circa
vn cauecchio de somme 18 in circa poco manco, che nouo
doi cauecchi uecchi de tenuta de somme 8 l'uno in circa
doi pille d'oglio de tenuta orne diese l'una in circa tonde
tre piere lauorade de bota, et sei non lauorade con piagne no 5 uecchie
vna pillà d'oglio de tenuta de orne 12 in circa qual pillà disse hauer portato da
Umago insieme con le sopradette doi de tenuta de orne 10
Item vna pillà d'oglio sotto terra nella corte del pozzo della casa uecchia de tenuta
de orne 6 in circa tonda, et un'altra piccola de tenuta de orna meza, che se
disoluda calcina senza coperto, et quella de orne sei con la coperta

Nella sala della sopradetta casa forno l'infrascripti beni:

Item vna tauoletta de noghera de longhezza d'un pie fatta in foza di deschetto
doi rodelle con l'immagine de San Zorzi depenta sopra
vn pistolese senza fornimenti, et manego con il suo fodro
sei alabarde dorate guarnite con franze, et ueludo colorado con doi lanciaere de

ferro dorate
vna zuchetta de uero da tenir inchiostro
vn poluerin de rame
vn picho di ferro senza manico
vn lasso de curame con il colarin da can

[90^v: 3]

vn baston de ballo con vna figura sopra depento
tre mezelere de neghera tonde, et vna longa da contar danari
vna spada con il fodro rouan, et pendoni rouani d'un taio, et mezo con li elzi batudi
vna spada alla moderna con li elzi à mandola, et pendoni de ueludo strazzadi
vna cortelletta alla turchescha zancha con il fodro rouan
vna scouetta de paia rossa con il manego guarnito de seda
vn violin con il suo archetto
vna corazzina coperta de rasso rosso usada
vn taschin de canozza con il cordon, et fioco de seda
doi quadri de retratto de donna picoli
vn quadro de retratto del quondam ms Almerigo
vn quadro piccolo con l'immagine di Christo con la crose in spalla uecchio
vn quadro de tella con pittura dell'Anontia schietto senza soaze
vn quadro della Madonna dorato à foza de chiesiola de longhezza de piedi 4 in
con l'arma Petronia
vn quadro de tella de pittura de San Zorzi strazzado
cinque carieghe uecchie da pozo uerde con l'arma Petronia
doi carieghe de noghera da pozo noue
vna cariega d'apozo de fagher uecchia, et rotta
sei scagni de noghera usati
vn liuto con la sua cassa, et seradura à 7 ordini
tre carieghe de noghera da donna de paia
vn desco de noghera con tre cassette de quarte n° undese de longhezza usado,
et carolado con il pè d'orso
vna credenza uecchia antica con l'arma Petronia suso
vna turbizza de curame coperta di uerde
vna spalla de fagher da tenir feraruoli suso
doi banche bianche con le coperte, che che se appreno in sala usade
candellieri de laton no 22 de peso de libre no 27 L 27 S –
bacilli de laton no 7 doi lauoradi, et cinque schietti L 20 S –
doi vcelli de laton con li candellieri in boccha L 2 S –
doi vasi de laton coperti L 4 S –
doi secchieli de laton un lauorado, et un schietto grande uecchio et rotto
pesante L 7 1/2 L 6 S –
doi ferrali detti caminetti rotti
vn fiaschetto de uero de tenuta de meza inghistara
vn torcholetto de noghera con le uide de ferro de longhezza d'un pie, et mezo
vn botazel delli cerchi menudi de tenuta d'una inghistara
vn fiasco de legno de tenuta d'un'inghistara

tre martelletti de ferro
 doi para de tenaiete
 vna scatola de grandezza d'un piede uecchia con alquanti ferri de ualuta de L 2 S –
 vna piagnolla

91 [4]

vna piagnolla de legno con il suo scarpello
 tre lame de siega uecchie
 vn pangon de ferro
 vn ferro de tenir sotto li traui da pesar suso
 vna balla de uero de cesendel

Beni, che furno trouati nel portego della casa, che fù delli Farusii:

Item vna bancha d'albedo bianca de longhezza de piedi 4
 vna bancha d'albedo con sue coperte bianche de longhezza de piedi 8
 vn desco de noghera uecchio de longhezza de piedi 3 in circa
 doi cassellette de cipresso de longhezza de piede mezo l'una con le sue seradure
 tre quadreti soazadi negri con il suo uero
 vn quadreto piccolo soazado, et dorato con un Christo scolpito
 doi tazzoni de uero
 vn bataor de porta de ferro
 vn lambichetto de piombo
 vn schizzo de laton da seruicialli

Beni, che s'attrouano nella cusina che fù delli Farusii:

Item doi para de cauedoni de ferro con un cerchio de ferro uecchi
 vn per de gradelle de ferro de granpi n° 7
 doi scaldaletti
 vna padella de rame con il suo pie de ferro
 vn spedo con il suo piede
 vn frisuruol con il suo manego de niun ualor
 cazze de legno n° 5
 doi coperte de pignate piccole, et una grande
 doi grata case una grande, et una piccola
 vna coperta de pignata piccola
 vna fersora con il suo manego de non potersi seruir
 quatro tazzoni de maiolica bianca
 tre piati de maiolica coloradi
 vn scagno d'albedo bianco uecchio, et rotto
 vna cassa bianca uecchia
 vn granpin de ferro tondo et diuersi ancini
 vna stadiera piccola
 vn per de forfe de donna uecchie
 vn quadretto piccolo con la figura d'un Christo passo uecchio
 tre carieghe da donna de paia uecchie, et vna carieghe de pozo d'albedo con il
 suo fondi de paia rotta

peltri pezzi n° 67 pesò L 86 alla grossa, et così furno pesati tutti li latoni, et rami, et si anderà così continuando alla grossa estimati, ut sopra	L 103 S 4
secchielli de rame con il suo manego de ferro n° 8, doi entiani con li maneghi de ferro pesono L 31 alla grossa	L 29 S –
[91 ^v : 5]	
Item tre conche de rame pesono L 19 1/2	L 19 S –
vn lauezetto piccolo de terra con il manego de ferro	
doi pignate rotte, et doi bone	
doi bronzini con le sue mazze de bronzo de peso de L 12	L 10 S 16
Item in corte del pozo de sopra:	
vn cauedon de fuoco uecchio	
vna catena de fuoco uecchia	
vn tre pié de ferro piccolo con il suo manego	
vn cortel de tazzar herbette	
vna mezena de lauar le scuelle	
doi criuelli	
vn mastel de tenuta de secchi 4	
vn concolo uechio	
doi caldiere uecchie de tenuta de secchi – l'una	
vn ferro de secchiel da colar aqua.	
Item nella cameretta apposito la cusina delli Farusii:	
vn quadro della Madonna dorato à foza de chiesiola uecchio rotto	
vn foricer rotto, vna cassa uecchia, doi cassellette sopra il banco del letto rosse con l'arma Petronia suso	
vn letto de piuma con tre cauazzalli, vna coltra biaua uecchia, un couertor de pelle uecchio coperto de panno à quadri uerde, et negro, doi letti de piuma, vn cauazzal, et doi cussini, vn couertor de rassa uerde fodrà de tella biaua, et una coltra biaua uecchia, et vna cariola sotto il letto, un couertor de pelle biauo	L 90 S –
Item spalliere (biaue) rosse à colona in pezzi cinque brazza 35	L 80 S –
bancalli coloradi, verdi, rossi, et zalli in pezzi n° 10 brazza 33 1/2	L 30 S –
Item vn quadro dell' imagine della Madona dorado nella camera, che fù della casa delli Farusii	
Item veriamme tra gotti, inghistare, et altri uerii per l'amontar de	L 3 S –
Item vna casselletta con il suo scaldapie de noghera	
doi forzereti piccoli sopra le soaze depenti	
vna cestella de cusidura uerde con doi sopra essa	
vn bossolo rotto rosso	
vna bocaletta de maiolica bianca senza manego	
vn bossolo de maiolica basso biauo	
doi cestelletti coperti, che se tien sopra le soaze	
vna chiesiola de uero rotta	
vn officio della Madonna ligado in ottauo	
vna scatola lauorada indorada	
vna canpanella de bronzo de camera, et un candelieretto	
vn quadro dorato con le figure d'un Christo fra doi ladroni coperto di uedro doi quadretti	

92 [6]

doi quadreti piccoli soazati d'oro con figure dentro
 vn Agnus Dei del Papa in vna scatola tonda bassa
 vn specchio dorato tondo con le sue colonelle
 vn specchio in cassa de legno grande con la sua coperta
 vn gotto d'orinar con la sua cassa

vna scoueta de paia rossa usada con vna corona d'osso bianco con il fioco de seda uerde
 vna litiera de noghera lauorada con il suo spariuer de carton indorado

vna cassa depenta in color de noghera schieta de meza uita, vn foricereto antigo
 d'albedo depento de longhezza d'un braccio, doi cassellette de letto in color de
 noghera uecchie, un'altro foriecreto piccolo con quatro broche dorate uecchio,
 un altro foriceretto depento con tre boche dorate, vna cassa bianca d'albedo
 de meza uita, un'altra cassa depenta uecchia, vna casselletta de letto uecchia,
 un banchetto bianco con doi coperte apposito la litiera, vna casselletta del
 cantero rossa, doi chebbe de rame

vn quadro d'un Christo passo scolpido in legno in foza de chiesiola, un banco bianco
 appresso la litiera in camerin in sala con la medesima litiera, un foricer depento

vn letto di piuma in detto camerin L 30 S –

vn letto de piuma nella camera della casa di Farusii, vn stramazzo de caneuazzo, quatro
 cauazzalli de piuma, tre cussini de piuma L 90 S –

Item lauezi de bronzo n° 7 buoni con li suoi maneghi de ferro de peso de L84, doi altri
 lauezi de bronzo uecchi, et rotti de peso de L 22 1/2 L 90 S –

vna cesta de mensa longa uecchia, et rotta, un'altra cesta con simile, un banco bianco
 con doi coperte

Item peltri pezzi n° 13 peso L 6 1/2 L 8 S –

vna lume de laton de candelier con tre bocchetti

doi lume de laton con le sue maneghe da picar, cinque tondelli de laton d'inghistera,
 cusier de laton n° 26, vna cazzetta da secchiel de rame rotta

vn ceppo de ferro da fuoco, un ferro da fuoco quadro, doi cadéne una rotta, et una integra,
 vna gradella de granpi cinque, doi pera de molette da fuoco una piccola, et una
 granda

quatro lume de ferro, vna palla de ferro da fuoco rotta, vna gradella de granpi sei,
 vna fressora con la palletta uecchia, vna calderuola de rame de tenuta de
 secchio mezo venetiano, vn lauezzetto de piera, vn lauezzetto de piera piccolo de
 tenuta d'una scudella.

vna pillá dá oglio tonda de tenuta de mieri tre in circa in cusina, doi cazze de rame
 d'acqua, vna buona, et una rotta, tre coperte de pignata, vna cazza de ferro busada,
 cinque cazze de legno, doi vaseti de maiolica latisini

pezzi de massarie, tra maioliche, scuelle, piati, piadene, et altre al n° 77 de ualor de
 L 15 S –

doi scagni d'albedo con coperta, che s'auerze, vna cassa rotta d'albedo uecchia, vna
 tauola d'albedo de manzar suso al fuoco, vn quadro de tella depento d'un Christo
 passo, doi carieghe de noghera da donna, doi schiette de paia similmente da donna,
 una turbezza de crigne uecchia

vna crozzola da far pan, vna cassa grande bianca d'albedo, vna mezolera d'albedo
 quadra uecchia, tre pera de bisazze, doi grande, et un per de piccole

doi concoli da pan, doi panaruoli, vn tinazzetto da tenir farina, doi albuoli da far pan un buon, é l'altro tristo, vn bancho bianco con doi coperte, doi tamisi, vna rassadora da rassar li albuoli, vn criuel da criuelar segalla rotto

[92^v: 7]

vna sportella, vna moschea, vna gramola da pan, vn bancho bianco con doi coperte soazado, tre lauezi de piera, doi grandi buoni, et un mezan rotto, tre calderuole de tenuta vna d'un sechio, et doi de mezo secchio l'una

tre stadiere una de peso de L 252 alla grossa, vna de L 87, et l'altra de L 68

vn desco uecchio de longhezza de brazza doi in circa rotto, et carolado, vna cassa depenta uecchia

vn forzier uerde uecchio con l'arma Petronia, vna cassa depenta con botoni doradi, et un cerchiel dorado, doi casse grande uecchie depente, et triste, vn criuel de criuelar formento, vna cariega d'apozo uerde con l'arma Petronia, vn forzier uecchio depento

Item tre forzieri depenti uecchi in camera de mezo, vna cassa granda rossa, piena de scritture, vna cuna rossa granda, vn quadro con un Christo depento con il mondo in man sorazado, et vna sportella granda

sei vazine, ouer fodri delle alabarde de rassa gotonada rossa, vn mortar de piera

vn forzier uecchio depento con tre broche dorate, vn bancho uecchio bianco buon da bruser cinque casse grande depente uecchie, vn caretto de noghera da fantilini, vna cassa bianca grande de meza uita

vn paro de cauedoni de laton con le sue molette, granpin, palla, et il beccha cenere doi granpineti de ferro, doi spade uecchie, vn pugnol, tre petini de petenar lin, vn bossolo uerde da tenir taieri, vn quadro depento la Madonna, vna casselletta de cupresso rotta, che si tien sopra le suaze, quatro cestelle de cusidura tre longhe, vna tonda, vna casselletta d'ancipresso rotta, et bassa

vn casson uecchio grande con diuersa feramenta uecchia de diuerse sorte stimata ditta feramenta

L 14 S –

vn pal de ferro, doi fiaschi de uero coperti de curame, un quadro, et un tondo, vn paro de cauedoni uecchi rotti, vna assa de marangon uecchia con il suo manego, quatro pezzi d'arma d'asta uecchie, et ruginose, vn cancel da scolaro, vn forzier fodrado de curame uecchio, un forzier uerde uecchio, vn scagno depento, vna casselletta bianca uecchia, vn carcasso da tenir frezze, vna caldiera de rame uecchia de peso de L 4

Item doi stara de segalla

formento stara 3

mestura bianca stara 4

Item vna seghetta piccola

vna caldiera de rame uecchia, et rotta de peso de L 16

vn per de brentazzi uecchi

vna casselletta de tirlo con il suo ferro

tre casse rosse con le soazete dorate, doi casse de color de noghera con l'arma Petronia

vna cassa de color de noghera con il cerchiel dorado, et sue brocche dorate; vn scrigno de noghera grande, vna cariola d'albedo; doi cassellette rotte de letto con il cerchio d'oro, et l'arma Petronia

vn letto de piuma, vn cauazzal de piuma, quatro cussini, et doi cussinelli d'albolle
de piuma, vn banchetto bianco de letto basso L 72 S –
vn quadro grande dorado con doi colone con pittura dell'immagine della Madonna,
et doi altre figure

Item (vn quadro grande dorato con doi colone) acanini de uero miniadi da tenir sopra
le suaze n° 15, doi crucifissi vn de legno, et vn de stuco, vna cassetta
d'ancipresso da tenir sopra le suaze
vna cassa de petenera senza pettini, vn per de zocoli da donna de brocadel latado,
et naranzin, vn cestelletto tramizado, vn suegiaruol con la sua cassa guasto
vn specchio

93 [8]

vn specchio tondo dorado, vna Madonna de relieuo de stuco dorada in un
bossoletto de noghera
vn quadretto de Zesso
vn per de cauedoni de laton con suo cerchio, pala, fole, bollette, netta bronze, et granpin
vna schena del dona de paia uecchia, vn ferro de coltrine de letto
Item spaliere uergade naranzine, rouane pezzi n° sei brazza n° 22, ual L 20 S –
vn caramaletto in cassetta de cipresso con un per de forfette de barbier con il
manego de laton

Die 19 Decembris 1599

Nella casa sopradetta per continuare all'inventario di sopra principiato si ha ridotto il
sopradetto spettabile ms Apollonio Vidal quondam ms Antonio honorabili iudice,
presenti anco li testimonii, et iustitier sopradetti aggiunto al detto giustitier ms
Viuian hebreo ditto Turcho estimator delli beni mobili infrascritti iurato more
iudorum dal sopradetto spettabili iudice.

mantilli de fattura de diuerse opere, et de diuerse sorte n° undese stimadi de ualor de	L 72 S –
mantilli de fattura de diuerse opere n° 6 longhi	L 120 S –
mantilli noui n° 6 d'opera alla damaschina grossi	L 30 S –
mantilli uecchi n° 3 strazzadi	L 12 S –
touaiette uecchie n° 3 de tella	L 4 S –
mantilletti n° 3 uecchi	L 10 S –
fazzuoli de man parte à opera, et parte schietti n° 14	L 36 S –
fazzuoli doi uergadi de turchin	L 6 S –
touaioli n° undese in pezza lauoradi alla damaschina de stoppa	L 11 S –
touaiolli schietti n° 126	L 62 S –
touaiolli lauoradi n° 12 uecchi, picoli de puonto in stuora	L 7 S –
doi mantilli de stoppa fatti alla damaschina	L 10 S –
fazzuoli de man vsadi de tella n° 3	L 3 S 10
fazzuolli de man usati de fattura de brandio	L 6 S –
tre touaiolli usati	L 2 S –
camise de puta usade n° 3	L 9 S –
camise de donna n° 39 parte schiette usade, et parte lauorade	L 250 S –
vna camisa de donna non finida senza maneghe	L 6 S –

camisuole de putta usade n° 6	L 18 S –
vna camisa de donna non finida noua	L 5 S –
camise d’homo usade n° 16	L 100 S –
camise d’homo uecchie n° 8	L 36 S –
trauerse tonde rizze n° 9	L 36 S –
trauerse tonde ditte schiauonette n° 4	L 15 S –
bombasine tonde da donna n° 4	L 18 S –
vna trauersa tonda de putta bianca	L 2 S –
trauerse da donna da portar dauanti n° 22	L 10 S –
fazzolletti da naso in pezza n° 23	L 12 S –
tella noua in cauezzi quatro de lin brazza n° 30	L 36 S –
tella noua in pezzi n° 3 altra quarte 3 brazza n° 8	L 8 S –
tella chiara d’un fil per dente brazza sei	L 4 S –
vn per de maneghe de camisa da donna	L – S 10

[93^v: 9]

un ziponetto de tella bianca uecchio con lue maneghe	L 1 S –
un per de maneghe de zipon uecchie	L – S 10
doi pera de braghese de homo bianche, et doi da puto uecchie	L 6 S –
ziponetti de tella bianca uecchi n° 3	L 1 S –
vn per de maneghe bianche uecchie, et vna trauersa da puta uecchia, doi pera de calze de tella bianche uecchie	L 1 S –
vn per de maneghe de camisa da donna noue non finide	L 2 S –
vna camisa da donna non finida de telli tre noua	L 8 S –
tacchie de tella bianca usade n° 7	L 1 S 10
vn fazzuol de tella bianca (usad) uergado de turchin, et rosso	L 2 S –
fazzuoli da cuna da man, et da specchio parte usadi, et parte buoni n° 48	L 100 S –
un pauion de tella bianca usado, et quasi uecchio cusido con le cordelle à mazzette con la sua trauersa de sopra	L 30 S –
vna coltra bianca	L 24 S –
vn paro de coltrine de botana con il suo sguazeron	L 6 S –
doi para de coltrine de botana con il suo fornimento	L 12 S –

Die 20 Decembris

Nella cassa sopradetta alla presentia delli sopradetti honorabili giudice, et testimonii estimando le robbe infrascritte, li sopradetti magistro Hieronymo iusticier et estimator, et Turcho hebreo similmente estimator giurati.

lenzuoli para uno con li caui torti, et recchielette à torno	L 50 S –
lenzuoli para uno lauoradi con li caui postizi d’ace à torno con lauorieri de mezo uia	L 72 S –
lenzuoli para uno d’un fil per dente lauoradi nelle sponze	L 40 S –
lenzuoli para uno de schietti d’un fil per dente	L 30 S –
lenzuoli para n° 24 usati ma tutti boni	L 720 S –
lenzuoli para n° 11 de meza uita	L 150 S –
lenzuoli para un lauoradi à ponto in stuora con le sue cordelle in mezo boni	L 30 S –
entemelle parte schiette, parte lauorade à seda, parte lauorade ad ace, parte con cordelle a mazzette pera n° 30	L 72 S –

cordelle de naue lauorade à ponto in stuora brazza n° 12	L 8 S –
fasse da infassar fantollini n° 9	L 6 S –
paniselli da fantolini tra buoni, et tristi n° 31	L 15 S –
vn per de maneghe de camisa lauorade da man	L 1 S –
scarpette de tella tra buone, et triste n° 8	L 1 S –
entiomellette d'albolel pera n° 7 lauorade	L 7 S –
fazzoletti de spalle da donna n° 27	L 36 S –
vn paro de maneghe d'ormesin biancho	L 1 S –
vn fazzolletto de cabron uecchio	L – S 10
bauori da donna de tella n° 11 parte schietti, et parte lauoradi	L 10 S –
trauerse da donna longhe n° 3 uecchie	L 2 S –
auertadure da donna usade de tella n° 2	L 1 S –
baueri da rede da donna con li suoi rami n° 2	L 6 S –
baueri da rede schietti	L 1 S –
tachie da homo n° 2 lauorade	L 1 S –
	vn bauero

94 [10]

vn bauero da donna de tella antigo	L – S 10
golari de tella con le sue nimphe uecchi n° 6	L 1 S –
golari à nimphe moderni alti n° 4	L 4 S –
pera cinque de ruode de maneghe de donna bianche	L 2 S –
para sei de nimphe da man	L 1 S –
para doi de buffoli usati	L 1 S –
cauezzi de camisa n° 3 lauoradi con le cordelle de ponto furlan	L 2 S –
vn bauero de canbran uecchio	L – S 10
doi pezze de spalle da rede uecchie	L – S 10
golari de camisa da homo uecchi n° 14	L 3 S –
velli de spalle da donna rizzi de lin n° 4	L 2 S –
vn uello de bombaso de spalle da donna	L – S 10
velli da donna de spalle da seda n° 5 uecchi	L 1 S –
camisole de fantolina uecchie piccole n° 3, tre trauese longhe da puta, doi schiauonette da puta de tella	L 2 S –
scuffie da donna de tella uecchie	L 1 S –
fazzolletti de naso uecchi, et antichi n° 23	L 11 S –
vna camisuola de bonbaso à guchia uecchia	L – S –
scuffie da donna n° 7	L 2 S –
vn per de calzette de gucchia de fantolina bianche, tre calzete de bonbaso de fantolin	L – S 10
cauezzi de camise da dona n° 4 tre fatti à mazzette, et uno à ponto furlan	L 6 S –
caui de fazzolletti à mazzette braza n° 3 1/2 cordelle à mazzette braza 4 ual in tutto	L 2 S –
vn per de guanti lauoradi de seda rossa	L – S 10
molte fusure de telle, et strazze	L 2 S –
doi fazzoili de donna de (seda) testa de seda bianchi con li suoi merli d'oro usati	L 30 S –

vn fazzuol de donna biancho schietto, et uecchio	L	4	S	–
vna posta de seda naranzina uergada de biancho de brazza n° 4 1/2	L	2	S	–
baueri de donna de seda n° 8 usati antighi	L	6	S	–
doi bauari de donna recamadi d'oro uno à figure, et un'altro à striche schietto	L	24	S	–
pezzette de fantolini da stomago n° 14	L	2	S	–
Agnus Dei de diuerse sorte n° 23	L		S	
vn specchio in un cussin de raso rosso recamado d'oro con la petenera dentro uia	L		S	
vn cestelletto de rame indorado, et una santa dentro, vna cestelletta de rame inarzentado biancha, et rossa, cinque ampollette lauorade de seda de diuersi colori, et de filo d'oro				
diuersi fiori de seda in vna scatola uecchi, et una santa uestida de rosso con un collo de perle al colo, et un pomolo indorado in man, et un officietto nella man sinistra				
vn paro de braghesse de raso negro con la sua uestina	L	31	S	–
vn zipon de tella zalla uergado usado	L	3	S	–
vn per da braghesse, et una uestina de ueludo negro usado	L	36	S	–
vn per de braghesse de zanbelloto negro, et vna uestina pontizadi uecchi	L	10	S	–
vn zipon de ueludo negro uecchio antico	L	6	S	–
vn zipon senza maneghe de zanbelloto rouan senza pello	L	1	S	–
vna vestina de ueludo uecchia	L	12	S	–

[94^v: 11]

vna uestina de damasco negro uecchia con liste de ueludo à torno	L	2	S	–
vn zipon de raso rouan uecchio, et strazzado	L	2	S	–
vn zipon de ormesin negro usado	L	6	S	–
vn saiotto de panno negro à meze maneghe uecchio	L	6	S	–
vn'altro saiotto de panno negro uecchio	L	4	S	–
vn per de bragesse de zanbellotto uecchie, et un zipon d'erbazo uecchio senza maneghe	L	4	S	–
vn per de calce de seda à gucchia usade	L	10	S	–
vn per de braghesse de panno negro uecchie	L	6	S	–
vn per de braghesse de zanbellotto, doi uestine de zanbellotto uecchie	L	12	S	–
vna vestina d'ormesin negro	L	12	S	–
vna varnazetta inghede usada	L	2	S	–
fazzuolli rizzi de fil, et de baelle parte usati, et parte de meza uita	L	24	S	–
doi fazzuolli de donna negri de cauo uecchi	L	4	S	–
vn tello de fazzuol negro con li merletti	L	1	S	–
ambri n° 65 negri con perusini d'ariento n° 7	L	7	S	–
vna trauersa de rede strazzada	L	–	S	10
brazza 3 de cordella à mazzette	L	–	S	10
vn scuffioto d'oro, et d'ariento de donna	L	16	S	–
vn altro scuffioto d'oro batudo uecchio	L	2	S	–
vn altro scuffiotto d'oro à uergole, et parte de seda rossa	L	2	S	–
doi coronette d'oro de testa per donne	L	6	S	–

vna candella brusada	L 1 S 16
vn copertor fodrado de uari recamado de mezo (rotto) raso	L 24 S –
vn panisel de panno rosso tarmà	L 2 S –
tapedi n° 8	L 120 S –
ventoli n° 8	L 1 S –
cortelli de ferro n° 16	L 8 S –
pironi de ferro n° 3 et un grande	L 1 S –
cuchiar d'ariento bollate n° 24, et pironi bollati n° 25 pesano onze n° 48 1/2	L 291 S –
ducati 48 1/2	L 291 S –
cuchiar d'ariento basso n° 8 et un piron d'ariento pesano ¹⁰³ onze n° 9	L 48 S –
quarti 3	L 48 S –
doi salliere d'ariento rotte, aghi d'ariento n° 14 de diuerse sorte, vn dezeal, un bollo, doi canpanelle con una cadenella, doi colli de tondini de n° 83 d'ariento in tutti doi, vna cuchiar, un piron rotto, un curadente, bottoni n° 18, tutti le sopradette d'ariento basso	L 55 S –
doi vazine inarzentade con li suoi cortelli	L 6 S –
cortelli n° 20 con il manego de rame inarzentado	L 6 S –
doi gusiari de rame inarzentadi	L 1 S –
vn curadente d'ariento indorado	L 1 S –
vn per de manini d'oro, tre pera de richini d'oro, anelli d'oro, vn de piera uerde, un de piera rossa, et un de piera biancha, et vn'altro con una perla ligada, doi fede et doi	

uere

95 [12]

uere, una d'esse macheda, vna ueretta con perlette à torno, perusini n° 6 tre grandi, et tre piccoli pesano in tutto onze 3 1/2	L 259 S –
vn collo de perle decento n° 76	L 72 S –
vn collo de perle menude de filli n° 4 con perusini d'oro n° 20	L 18 S –
vn collo de perle menude con perusini d'oro no 9	L 12 S –
vn cento d'ariento con perusini n° 69 et con suo uaso pesa onze 5 quarti 3	L 34 S –
vn scriminal d'ariento, et altri arienti rotti pessa onze 6	L 21 S –
vn coral con ariento intorno	L 1 S –
vn collo de coralletti con tre perusini d'oro	L 1 S –
tre Agnus Dei d'ariento piccoli	L S
vn dente con l'ariento atorno	
vna cintura de ueludo cremesin con li suoi caui, et fiube, et passeti n° 15 d'ariento indorado	L 12 S –
vna cintura con li suoi caui, et fiube, et passeti n° cinque d'ariento indoradi	L 7 S –
vna vestura de damasco negro con il suo casso, uecchia, et sue maneghe	L 12 S –
vna vestura de damasco rouan uecchia con il suo casso, et maneghe	L 12 S –
vna uestura de damasco paonazzo con telli n° 8 con casso, et maneghe	L 60 S –

103 Nad besedo je asterisk.

vna vestura de damasco negro uecchia, et tarmada	L 3 S –
vna vestura de veludo negro uecchia con il suo casso, et maneghe	L 30 S –
vna vestura de raso cremesin con suo casso, et maneghe	L 72 S –
vna vestura de panno doretto recamada de ueludo uerde con casso, et maneghe tarmada	L 90 S –
vna vestura de brocadel doretto, et turchin con suo casso, et maneghe	L 120 S –
vna vestura de zambelloto rosso tarmada con casso, ¹⁰⁴ et maneghe	L 24 S –
doi brazza de damasco paonazzo in pezza	L 10 S –
vn pezzo de brochadel doretto, et turchin de quarte 3	L 4 S –
vn per de calze de panno rosso tutte recamade de seda rossa	L 3 S –
vn casso alto da donna de raso cremesin con le sue maneghe	L 6 S –
vn casso alto con le sue maneghe da donna	L 3 S –
fazzuoli da man usati n° 10 et un mantil uecchio	L 24 S –
vna coperta de panno rosso recàma de uerde	L 18 S –
vna carpeta similmente de panno rosso recamada de dentaio zallo	L 18 S –
vna carpetina de carisea turchina de sotto tarmada	L 10 S –
vna vestura de brocadel doretto, et zallo con casso, et maneghe tarmada	L 10 S –
vna vestura de brocadel paonazzo, et naranzin tarmada	L 6 S –
vna vesturetta de brocadel rouan con casso, et maneghe uecchia	L 2 S –
vna vestura de grogran rosso con casso, et maneghe uecchia	L 10 S –
vna vestureta de mezo raso uerde uecchia	L 4 S –
vna vestura de zambellotto col marizo, casso, et maneghe uecchia tarmada	L 6 S –
vna copertina de fantolin rossa, et schietta	L 1 S –
vna capetina de panno turchin tarmada, et uecchia	L 1 S –

[95^v: 13]

vn couertor de cuna de zambellotto rouan con il marizo fodra de tella uerde	L 2 S –
vn couertor de rassa zalla fodrà de tella torchina uecchio	L 2 S –
vn couertor de pano mischio uecchio, et tarmado fodrà de tella uerde	L 1 S –
vn altro couerto uecchio, et tarmado	L – S 10
vn couertor de panno rosso recamado à torno à torno, et un fior in mezo de raso zalo	L 6 S –
doi coperte vna de panno uerde, et vna de panno arzentin, et una uestura rouana destaiada de panno negro	L 6 S –
doi para de calze de donna uecchie vno de panno zallo, et vno de panno naranzin	L 2 S –
vna coperta de pilizza de rassa rossa tarmada	L 1 S –
vna coperta de pelizza de panno negro tarmada	L – S 10
vna coperta de panno rosso tarmada schietta	L 3 S –
vna vestura de sarza negra uecchia	L 2 S –
vn couertor de ueludin uecchio fodrado de caneuaizzo uecchio con li frisi de tornouia	L 4 S –
vna coltra de damasco roan uecchia	L 12 S –

104 Prvi del besede prekriva packa.

vna coltra turchina fodrada de tella uerde granda	L 24 S –
vna coltra de bauella de seda rossa fodrada de tella torchina	L 18 S –
vna coltra biaua fodrada de uerde uecchia	L 12 S –
vna coltra de tella rossa, et uerde con le stellete bianche fodrada de tella biancha usada	L 24 S –
vna coltra biaua fodrada de rosso con la sponza recamada de diuersi colori	L 24 S –
vna coltra bianca uecchia	L 6 S –
vn couertor à quadri uecchio	L 4 S –
Item bancali de diuersi colori, et in diuersi cauezzi uecchi, et tarmadi brazza 89	L 18 S –
vn feltron biancho tarmado	L 2 S –
vn pauion de rassa uerde tarmado, ò uecchio	L 3 S –
vn pezzo de spaliera uecchio	L 1 S –
tapedi uecchi n° 4	L 6 S –
ziponi de diuersi colori uecchi n° 10	L 6 S –
vn feraruoletto uecchio tarmado de panno negro	L 2 S –
cassi da donna n° 4 senza coperta	L 5 S –
vna casselletta da letto d'ancipresso	L 3 S –
vna casselletta de noghera da letto	L 3 S –
vn zipon de fustagno uecchio	L 5 S –
vn stramazzo uecchio	L 10 S –
vna uestina alla romana de pelle coperta de grogran rouan	L 10 S –
vn pauion de tabin con li suoi franzoni uerde	L 30 S –
vn couertor fodrà de pelle, et coperto de panno rosso, vn couertor à sececchi rossi, et uerdi fodrà de tella uerde	L 6 S –
vna coltra suriana con la sponza de ormesin zallo	L 21 S –
vna coltra biaua uecchia	L 5 S –
doi tapedi uecchi	L 2 S –
Item doi fazzolletti	

96 [14]

Item doi fazzolletti de naso noui, come li sopranotati in pezza	L 2 S –
vna vestura de valizuna rouana recamada de panno negro tutta tarmada, et tutta fodrada de taconi	L 1 S –
doi cassellette de banco de letto depente a foiami vna senza coperta, et l'altra con coperta	L 2 S 10
doi cassellette de cipresso intaiade la prospettiuua all'antiga	L – S 4
vno specchio tondo con la cassa quadro dorada	L 2 S 10
tre scatollette de codognato vuode, et vna de specie uoda, vna scatola granda depenta uuoda, et desfitta il coperto, et fondi	L – S 4
vna coladora uecchia	L – S 6
doi spade uecchie antighe ciò è una destra, et una zanca	L – S 12
vno centorino de curame con li suoi ferri nouo	L 1 S –
vna zuuchetta de uero coperta de vimene con il collo storto uecchia	L – S 4
doi albarelli de spetiaria vno buono, et uno rotto	L – S 12

sette albarelli compresi tre coperti de paglia de lauoriero grosso	L	1	S	–
vna coda da metter petini dentro tutta tarmada	L	–	S	2
vna scalda pie senza coperto	L	–	S	18
vno borso, ouer seuola con il manegho d'osso bianco	L	–	S	8
vna cestella con quatro mocadori de candelle	L	1	S	–
vna cestella de cusidura con carte scritte, et quatro chiaue de cassa, et vna canela da bote	L	–	S	10
doi zanete de terra, et vno bocal rotto il muso, et vno botazel delli cerchietti minudi	L	–	S	10
vna scatola tonda piena de scritture, et lettere	L	–	S	2
tre caramali de legno doi con li suoi pionbi, et l'altro senza, doi caramali d'osso negro senza penaruoli, et doi con le ponte sotto nelle sue borse de camozza	L	1	S	4
vno porta barete de curame buono	L	3	S	–
vna petenera miniada d'oro	L	2	S	–
doi maneghi de bolli	L	–	S	6
tre guazine doi da portar cucchiar, et vna senza, et una de forfette	L	–	S	8
vna guazina de ceroico	L	–	S	8
vno tauollerieto da giocar piccolo	L	–	S	12
vna lira da sonar in fasso	L	3	S	–
vna sucella de uero nella sua cassa di paglia	L	–	S	8
vno bossolo da tenir li pesi di ori, et vno senza coperto	L	–	S	16
vna zucchetta d'aqua nanpha uoda	L	–	S	1
vna scuoletta, ouer borso senza manego	L	–	S	1
doi fondi de lauezo de piera noui	L	–	S	8
vno paro de forme de scarpe grande de legno	L	–	S	6
vno paro de forme de ballotte de balestro	L	–	S	4
tre pugnali piccoli antighi senza elzi, et vno senza fodro	L	–	S	8
tre ferri da metter candelle suso con li suoi ferri in uida da ficar alle soaze				
vna lume de banda da metter in ferali senza bochetto				
vno manego de cazzetta de laton				
vno cosa de laton in modo de schizzo				
doi pezzi de laton ed il bocchetto da metter candelle				
vno ferro da picar uno secchieletto da lauarsi le mani				

[96^v: 15]

vno corno da poluere per un archibusier brutto antigo				
doi ferri de ficar nelle soaze				
doi taschini vno de ueludo, et l'altro de tella con li suoi ferri, ma uecchi tutti rotti				
vna vazinetta de forfette inarzentada	L	4	S	–
vna vesta de grogran de signoria da donna niocea	L	18	S	–
vna vesta de puta d'erbazzo rouana niocea	L	10	S	–

Indice de tutti libri, che al presente s'attrouano nella ditta casa

[Leva rubrika]

[1] Ricardus de Media uilla super quarto sententiarum¹⁰⁵

[2] Virgilius cum commentarii, et figuris¹⁰⁶

[3] Valerius Maximus cum commentariis¹⁰⁷

[4] P. Terrentii Afri cum commentariis¹⁰⁸

[5] Cai Crispi Salustii cum commentaris¹⁰⁹

[6] P. Ouidii Nasonis cum commentariis Methamorphosii¹¹⁰

[7] P. Ouidii Nasonis de arte amandi, et de remedio amoris¹¹¹

[8] Tullius de officiis de amicitia, de senectute etc cum comentariis¹¹²

[9] Apianus Alexandrinus de bellis ciuilibus¹¹³

105 Richardus de Mediavilla Super Quatuor Libros Sententiarum. Brescia 1591.

106 Vergilius cum commentariis et figuris P. Vergilii Maronis, Bucolica, Georgica, Aeneis cum Servii commentariis accuratissime emendatis in quibus multa quae adhuc deerant sunt adiecta et Graecae dictiones ac verius ubique restituti. Additus est etiam Probi celebris grammatici in Bucolica & Georgica perutilis commentariolus recens castigatus. Nec non commentarii Donati, Mancinelli et Ascensii. Insunt praeterea Beroaldi annotationes et Augustini Dathi in Aeneidem praefatio. Atque ut studiosis nihil amplius desiderant adiuncta sunt opuscula omnia sive lus Vergiliani tum a Domitio Calderino tum ab Ascensio perspicue declarati. Res vero totius operis adeo graphice imaginibus exprimuntur ut non minus geri videantur quae legi possint. Venetiis 1522.

107 Valerius Maximus cum commentariis Oliverii Arzignanensi. Venetiis 1488.

108 Publii Terentii Afri, cum commentariis Donati, folio Argentorati 1503. P. Terentius Afer cum commentariis Aelii Donati, Guidonis Iuuenalis Cenomani, Petri Marsi in omnes fabulas, Io. Calphurnii Brixensis in Heautontimorumenon. Accesserunt Antonij Goueani Epistola ... De castigatione harum comoediarum; eiusdem de versibus Terentianis, necnon de ludis Megalensibus, atque; etiam annotationes; Bartholomaei Latomi in singulas scenas argumenta ... Henrici Loriti in carmina Terentij per omnes eius comoedias iudicium. Index amplissimus. Venetiis 1580.

109 C. Crispi Sallustii Bellum Catilinarium cum Laurentii Vallensis commentariis. Portii Latronis declamatio contra Catilinam. Sallustii bellum Iugurthinum. Eiusdem variae orationes. Eiusdem vita. Venetiis 1490.

110 P. Ouidij Nasonis poete ingeniosissimi Metamorphoseos libri XV in eosde[m] libros Raphaelis Regii lucule[n]tissime enarrationes. Neq[ue] no[n] Lacta[n]t[i]i Petri Lauinii co[m]mentarii no[n] ante impressi. Venetiis 1527.

111 P. Ouidii Nasonis Libri de arte Amandi & de Remedio amoris. Venetiis 1516.

112 Tullius De officiis, De amicitia, De senectute nec non Paradoxa eiusdem: opus Benedicti Brugnoli studio emaculatum additis graecis quae deerant cum interpretatione super Officjs Petri Marsi Francisci Maturantij: nec non Jodoci Badij Ascensij. In Amicitia vero Omniboni eiusdemque Ascensij: Martinique Philectici & Ascensii in Senectute. Adiunctis praeterea comentariis eiusdem Francisci Omniboni Ascensii in ultimum Paradoxon. Venetiis 1514.

113 Apianus Alexandrinus De bellis ciuilibus [translatus per Petrum Candidum Decembrium]. Venetiis 1500.

- [10] Lucanus cum commentario¹¹⁴
- [11] Aulus Flacus Persius
- [12] Marci T. Ciceronis cum commentariis¹¹⁵
- [13] Oratii Flaci cum comentariis¹¹⁶
- [14] P. Virgilii Maronis cum commentariis¹¹⁷
- [15] M. T. Ciceronis ad quintum fratrem in libro de oratio¹¹⁸
- [16] Valerio Massimo Volgare¹¹⁹
- [17] Iustini Historici in Trogi Pompeii Historias¹²⁰
- [18] Pomponii Letti
- [19] Petri Lombardi Parisiensis Episcopi cum expositione Nicolai Borichen
- [20] Homiliae, seu si mauis sermones, siue conciones ad populum Doctorum Hieronymi, Augustini, Ambrosii, Gregorii, Origenis, Chrisostomi, Bedae, Henrici, Haimonis, aliorumque tam de tempore, quam de Sanctis digestae per Alcuinum Leuitam¹²¹
- [21] Vbertini Clerici Crescentini cum comentariis
- [22] La rethorica de ms Bortholomeo Cauoleanti fiorentino¹²²
- [23] Historiae Iosephi de bello Iudaico¹²³

114 Lucanus cum commentario Omniboni. Mediolanum 1491; Venetiis 1493.

115 Marci Tullii Ciceronis Epistolarum familiarium libri XVI. Cum commentariis Iodoci Badii Ascensii ordinariis, et aliorum doctissimorum virorum annotationibus sparsim appositis, quibus difficillima quæque Ciceronis loca explicantur et explanantur. Quorum nomina sequens pagina indicabit. Venetiis 1549.

116 Opera Q(uinti) horatii flacci poete amoenissimi cum quatuor commentariis / Acronis, Porphirionis, Anto. Mancinelli, Iodoci Badij accurate repositis; cumq adnotationibus Matthei Bonfinis: & Aldi Manutij Parisiis 1517.

117 P. Virgilii Maronis opera cum Seruii, Donati, et Ascensii commentariis nunc primum suae integritati restitutus. Et quoniam Donati comentaria in bucolica, et georgica desiderantur, Io. Pierium substituimus. Venetiis 1542.

118 M. T. Ciceronis ad Quintum Fratrem In Libros De Oratore. Venetiis ca. 1470.

119 Valerio Massimo volgare novamente coretto. Venetiis 1526.

120 Iustini in Trogi Pompeji historias. Basilea 1526.

121 Homiliae sev, si mavis, sermones sive conciones ad populum, praestantissimorum Ecclesiae Doctorum, Hieronymi, Augustini, Ambrosij, Gregorij, Origenis, Chrysostomi, Bedae, Herici, Haymonis, aliorumque, tam de Tempore, quam de Sanctis, in hunc ordinem digestae per Alcuinum Leuitam, idque ei iniungente Carolo Magno Ro. Imp. cui a secretis fuit. Nunc ex vetustissimis codicibus integritati restituta, Adiectis eiusdem Alchuini de Trinitate libris tribus. Parisiis 1537.

122 La retorica di M. Bartolomeo Cavalcanti gentilhomo fiorentino. Ferrara 1559.

123 Historia belli Iudaici ex Iosepho Hebraeo quem Iudaei hodie vocant Iosiphon [translata per Davidem Kyberum Argentinensem]. Argentorati [Strasbourg] 1550.

[24] *Historie naturali di Caio Plinio 2do tradotta in lingua fiorentina per Christophoro Landino Fiorentino*¹²⁴

[25] Valentini Curii

Volumina Digestorum de Tortis

[26] *Digestum vetus*¹²⁵

[27] *Infortiatum*¹²⁶

[28] *Digestum nouum*¹²⁷

[29] *Codex*¹²⁸

[30] *Authentica*¹²⁹

[Desna rubrika]

[31] Baldi lectura super 7^a, 8 et 9 Codicis¹³⁰

[32] Antonii à Leutis I. V. D. ¹³¹ *Practica criminalis*

[33] *Summa Azonis*¹³²

[34] *Ioannis de Platea super prima, 2, 3, 4 instionum*¹³³

[35] *Expositio Fratris Federici de Venetiis Sacrae Theologiae professor ordinis predicatorum super Apocalipsim Beati Ioannis Apostoli*¹³⁴

[36] *Beati Thomae de Aquino ord. predic lib 2^s 2de partis*¹³⁵

124 *Historia naturale di Caio Plinio Secondo di lingua latina in fiorentina tradotta per il doctissimo homo miser Christophoro Landino Fiorentino novamente correctata. Venetia 1516.*

125 *Digestum vetus seu Pandectarum liber I–XXIV. Venetiis 1488.*

126 Venetiis 1497/8.

127 Venetiis 1498/9.

128 *Codex Justinianus. Venetiis 1495.*

129 *Ali: Novellae. Venetiis 1497.*

130 Baldi de perusio iuris vtriusque luminis monarche interpretisque subtilissimi *Lectura super septimo octauo et nono Codicis, cum apostillis clarissimorum doctorum Alexan de Imola, Andree Barbatie siculi et postremo Celsi Hug. Dissuti Cabilonensi, Burgundi, U. I. Doctoris. Una cum multis eiusdem Baldi lecturis ex fidissimis et antiquissimis exemplaribus excerptis: que hucusque incogniter nunquam impressae fuerant, correctata et reuisa summo studio ac diligentia et infinitis erroribus expurgata per dominum Hieronymum gigantem U. I. Doctorem et Canonicum Forosempronium. Additis nuperrime summariis tam legum quam paragraphorum singulares materias indicantibus Cum Repertorio in calce totius operis Feliciter apposito. Venetiis 1519.*

131 *Iuris utriusque doctor, doktor obeh prav, svetnega in cerkvenega.*

132 *Azonis Summa super codicem, Instituta, extraordinaria. Pavia 1506.*

133 *Aurea ac perutilis lectura domini Joannis de Platea super primo, secundo, tertio et quarto institutionum nouiter in lucem edita cum apostillis, sine qua tu lecto, esse noli quia perutilis et necessaria est in aduocando et consulendo. Venetiis 1507.*

134 *Rokopis, končan v 90-ih letih 14. stoletja.*

135 *Incipit secundus liber secunde partis beati Thome de Aquino ordinis predicatorum. Venetiis 1479.*

- [37] Pauli de Sancta Maria Magistri in Theologia Episcopi Burgensis
- [38] Anitii, Manilii, Seuerini, Boetii, etc.
- [39] Platonis opera à Marsilio Ficino traducta¹³⁶
- [40] Libri de coelo, et mundo Aristotelis cum expositione Sancti Thomae de Aquino, et cum additione Petri de Aluernia¹³⁷
- [41] Dominici Gentilis de Fulgineo in arte medicinae
- [42] Nicolai Antonii Medicis mediolanensis Luminare maius Lumen apothecariorum¹³⁸
- [43] P. Ouidii Nasonis Epistolarum Eroidum¹³⁹
- [44] Ioannis Agrirophyli Bizantii
- [45] Genealogia Ioannis Bocatii¹⁴⁰
- [46] Tractatus de egritudinibus capitis per magistrum Antonium Guarnenum Papiensem Medicinae Doctorem¹⁴¹
- [47] M. T. C.¹⁴² Epistolae familiares¹⁴³
- [48] Ioannis Baptistae Pii in Caium Lucretium poetam commentarii¹⁴⁴
- [49] Summa Sancti Thomae de Aquino Doctoris Angelici de ordine predicatorum¹⁴⁵

136 Platonis Opera a Marsilio Ficino traducta, adiectis ad eius vitae & operum enarrationem Axiocho ab Rodulpho Agricola: & Alcyone ab Augustino Datho tralatis. Parisiis 1518.

137 Libri de celo e mundo Aristotelis cum expositione Sancti Thome de Aquino e cum additione Petri de Alvernia. Venetiis 1495.

138 Luminare maius Lumen apothecariorum, & Aromatariorum thesaurus omnibus cum medicis tum aromataris pernecessaria opera in quibus multa clarissimorum medicorum pharmaca, Nicolai Mutoni medici Mediolanensis, olim opera, & nunc aliorum plurium diligentissimorum medicorum addita: & quae prius extabant ab innumerabilibus erratis purgata reperies. Venetiis 1561.

139 Publii Ouidii Nasonis epistolarum heroidum, etc. Venetiis 1485.

140 Ioannis Bocatii Peri Genealogias Deorum, Libri Qvindecim cum annotationibus Iacobi Mycilli. Eivsdem de montivm, sylvarum, fontivm, lacuum, fluuiorum, stagnorum, & marium nominibus. Liber I. Huc accessit rerum, & fabularum scitu dignarum copiosus index. Basileae 1532.

141 Incipit tractatus de egritudinibus capitis editus per Magistrum Antonium Guaynerium artium et medicine doctorem papiensem. Pavia 1488.

142 Marcus Tullius Cicero.

143 M. T. C. Epistolae familiares. Venetiis 1502.

144 In Carum Lucretium poetam Commentarij a Joanne Baptista Pio editi: codice Lucretiano diligenter emendato. Bononiae 1511.

145 Summa Sacrae Theologiae in qua quicquid in vtroque testamento continetur, vt doctè, ita & pie & fideliter per Quaestiones, & Responsiones explicatur, divo Thoma Aquinate Doctore Angelico autore, in tres potissimum Partes quatuor Tomis contentas, diuisa. Antverpiae 1568.

- [50] Iulii Firmici Siculi¹⁴⁶
- [51] Marci Actii Plauti linguae latinae principis¹⁴⁷
- [52] Pauli Veneti Ordinis D. Augustini Summulae cum commentariis¹⁴⁸
- [53] Cornu Copiae, siue linguae latinae commentarii¹⁴⁹
- [54] Cornelii Taciti Historici fragmenta¹⁵⁰
- [55] Francisci de Acolis de Aretio super tit de acqui haered¹⁵¹
- [56] Baldi Nouelli tractatus de dotte¹⁵²
- [57] Papias
- [58] Baldus super primo 2 et 3 Codicis¹⁵³
- [59] Angeli de Aretino in 4° institutum libros¹⁵⁴
- [60] Pauli de Castro repertorium super toto corpore iuris¹⁵⁵

D. Ioannis

146 Iulii Firmici Materni Junioris Siculi V. C. Matheseos Libri VIII. Venetiis 1499.

147 Marci Actii Plauti linguae latinae principis comoediae viginti vivis pene imaginibus recens excultae: novissime ex collatione Florentinae fidelioris impresionis et aliorum omnium, qui inveniri potuerunt, affatim recognitae. Adjecto insuper eleganti indice nunc primum excogitato qui omnia grammaticalia, omnia subobscura vocabula, omnes fabulas et hystorias et quaeque digna cognitu alphabetice demonstrat. Venetiis 1518.

148 Summulae seu logicae institutiones. Venetiis 1474; Sumulae naturalium. Venetiis 1476.

149 Cornucopiae, siue linguae latinae commentarii, ubi quamplurima loca, quae in aliis ante impressis, incorrecta leguntur emendata sunt. Venetiis 1499.

150 Cornelii Taciti historici grauiissimi disertissimique Fragmenta accurate recognita ac noua censura castigata. Joannes Riuius recensuit. Venetiis 1512.

151 Maximi Iurisconsultorum principis equitisque romani domini Francisci de Accoltis de Aretio admiranda commentaria super titulo de acquirenda. Pisciae 1489.

152 Baldi Nouelli iuris vtriusque doctoris profundissimi insignis tractatus De dote & dotatis mulieribus: cum quampluribus additionibus nouiter editis. Venetiis 1515.

153 Baldus super primo: secundo: et tertio codicis. Baldus super toto Codice cum multis repetitionibus et additionibus. Lugdunum 1526.

154 Angeli a Gambilionibus Aretini, I.C. clarissimi, In quatuor Institutionum Iustiniani libros commentarii ex vetustissimis exemplaribus repraesentati & accurata diligentia & studio ab erroribus castigati. Adiecto indice, eo[que] in hac omnium postrema editione prae caeteris aucto ... Accesserunt tracta. substitutorum Anto. Caii, & eiusdem ac Francisci Purpurati erudita adnotationes. Venetiis 1568.

155 Pauli de Castro I. U. luminis super toto corpore iuris. Repertorium nouiter excussum: & ad venetam impressionem accomodatum: additis vltra insertionem numerorum pro faciliiori inuentione quottationibus foliorum: quae plurimis etiam decisionibus: quae in aliis antea impressis non reperiuntur. Venetijs 1518.

97 [16]

[Leva rubrika]

[61] D. Ioannis Francisci Ozerii V. I. D.¹⁵⁶ in lib. institutum¹⁵⁷

[62] Pauli de Castro super Codice¹⁵⁸

[63] Pauli de Castro super prima et 2^a ff¹⁵⁹ veteris¹⁶⁰

[64] Baldus super 5ta 6 C[odicis]

[65] Paulus de Castro super 1^a 2^a infortiati¹⁶¹

[66] Caii Plinii secundi Historia mundi¹⁶²

[67] Aelii Spartiani de uita Adriani Imperatoris¹⁶³

[68] Tibullus Catulus, et Propertius cum commentariis¹⁶⁴

[69] Amiani Marcelili a Petro Castello instaurati¹⁶⁵

[70] Arnaldi de Villa noua Medici¹⁶⁶

[71] Philostratus de uita Apollonii Filanei¹⁶⁷

[72] Baldus super sexto lib. C[odicis]¹⁶⁸

156 Utriusque iuris doctor, doktor obeh prav, svetnega in cerkvenega.

157 In libros institutionum d. Ioan. Francisci Ozerii Tholentinatis vtriusque iuris doc. excellentissimi commentaria praeclarissima, ab infinitis pene erroribus expurgata, suoque pristino candori nunc primum foeliciter restituta; titulorum interpretatorum indicem, subsequens demonstrabit pagella. Venetiis 1543.

158 Paulus de Castro Super toto codice. Cum apostillis antea vbique locorum positis. et cum summariis nuper ante omnes leges additis. Venetiis 1518.

159 Digestum oz. pandectae, zbirka Justinijanovega rimskega prava.

160 Paulus de Castro Super prima et secunda .ff. veteris. Cum apostillis antea vbique locorum positis et cum summariis nuper ante omnes leges additis. Venetiis 1518.

161 Pauli Castrensis In primam et secundam Infortiati partem Patavinae praelectiones. Lugduni 1545.

162 Hieronymus Frobenivs Amico Lectori S. D. C. Plinii Secundi Historia Mvndi. Denvo Sic Emendata. ... Beati Rhenani doctissimis annotationibus ... Basileae 1530.

163 Aelii Spartiani De vita Hadriani imperatoris ad Dioclitianum Augustum. Mediolani 1475.

164 Tibullus, Catullus & Propertius cu[m] comento. Venetiis 1493.

165 Ammiani Marcellini Opvs castigatissimum nuper a Petro Castello instauratum. Bononiae 1517.

166 Opera Arnaldi de Villa noua medici acutissimi nuper recognita & emendata. Venetiis 1527.

167 Philostratus de vita Apollonii Tyanei scriptor luculentus a Philippo Beroaldo castigatus. Bononiae 1501.

168 Baldus super sexto Codicis. Baldi de Perusio, iuris utriusque decus et sexti libri Codicis ornamentum, lectura, cum multis ipsius repetitionibus et additionibus propria manu scriptis nouiter inuentis et excerptis ... Lugdunum 1519.

[73] Aneus Lucanus cum comentariis¹⁶⁹

[74] Dictionarium seu linguae latinae Thesaurus¹⁷⁰

Testi Canonici de Tortis

[75] Decretales cum summariis etc.¹⁷¹

[76] Decretum¹⁷²

[77] Sextus¹⁷³

[78] Clementinae¹⁷⁴

[79] Liber in Bergamina, che tratta de cose di chiesa

[80] Bonus Acursius Pisanus

[81] Nicolai Peroti

[82] Logica Pauli Veneti¹⁷⁵

[83] Opera noua intitolata il perche asserrata à cose di medicina¹⁷⁶

[84] Gioanni Marinelli sopra gl'ornamenti delle donne¹⁷⁷

[85] Margarita Philosophica Ioannis Scoti¹⁷⁸

[86] Nicolaus Liburneus Venetus

[87] Iulius Frontinus de re militari¹⁷⁹

169 Lucanus cum commentario Omniboni. Mediolanum 1491; Venetiis 1493.

170 Dictionarium, seu Latinae linguae thesaurus. Parisiis 1531.

171 Decretales cum summariis suis et textuum divisionibus ac etiam rubicarum continuationibus. Venetiis 1491.

172 Decretum Gratiani, ca. 1140, glavno delo bolonjskega meniha Gratiana. To je prvi del zbirke šestih pravnih knjig Corpus juris canonici.

173 Liber Sextus je del Corpus juris canonici, zbir norm kanonskega prava razglašen 3. 3. 1298 z bulo papeža Bonifacija VIII., da bi se vanj vključila kompilacija dekretov Gregorja IX. in nove kanonske norme, izdane po 1234.

174 Clementinae so četrti del Corpus iuris canonici, vsebujejo kanone od koncila v Vienne (Provansa) 1311/12 in dekrete papeža Klementa V. do njegove smrti (1314).

175 Logica Pauli Veneti. Summa totius Dialectices, quae vulgo parua Logica appellatur, a Paulo Veneto mira breuitate ad vtilitatem studentium confecta. Venetiis 1536.

176 Opera noua intitolata il perche vtilissima ad intendere la cagione di molte cose: & maximamente alla conseruatione della sanita Et physionomia. Et virtu delle herbe. Venetia 1493.

177 Giovanni Marinelli Gli ornamenti delle donne. Venetia 1562.

178 Gregor Reisch *Margarita philosophica*. Friburga 1503.

179 Sextus Julius Frontinus, ... de Re militari. Flavius Vegetius, ... de Re militari. Aelianus, de Instruendis aciebus. Modesti Libellus de vocabulis rei militaris. Bononiae 1496.

- [88] Iusto da Roma intitolato la bella mano¹⁸⁰
- [89] Di Gio. Andrea Griffoni specchio della lingua latina¹⁸¹
- [90] Caii Plinii 2^{di} Iunioris epistolae per Filippum Beroaltum corectae¹⁸²
- [91] Diui Augustini Episcopi sermones¹⁸³
- [92] Tragi Comedia di Calisto quinto melibeo¹⁸⁴
- [93] Canzonette del Cosmico
- [94] Pauli Aboberstain, Carni Vianensis de laudibus Maximiliani Imperatoris¹⁸⁵
- [95] +¹⁸⁶ Aldi Pii Manutii, et Erasmi Rotherodami opusculam de octo orationis partium constructione¹⁸⁷
- [96] +¹⁸⁸ Polidori Virgilii Vrbinati de inuentoribus rerum¹⁸⁹
- [97] Opus Alexandri Gramatici¹⁹⁰
- [98] Vgo Panziera dell'ordine de Santo Francesco della uita attiuu, et contemplatiua¹⁹¹
- [99] Dictis Cretensis¹⁹²
- [100] Ioannis Iouiiani Pontani

180 Justo da Roma chiamato la Bella Mano. Venetia 1492.

181 Specchio de la lingua latina di Gioanandrea Griffoni da Pesaro professore de le lettere humane in Ferrara. Vitale e necessario a ciascvno, che desidera con ogni prestezza essere uero latino & non Barbaro. Vinetia 1550.

182 C. Plinii Secundi Iunioris epistolae per Philippum Beroaldum correctae. Bononiae 1504.

183 Diui Augustini Episcopi Et doctoris ecclesie Sermones ad heremitas et ad alios Feliciter. Incipiunt. Uenetiis 1492.

184 Tragicomedia de Calisto y Melibea. Seville 1502.

185 Pavli, ab Oberstain, Carni, Viennensis: praepositi, de Maximiliani Romanorum Imperatoris fe. memo. Laudibus, ad Carolvm Rvinvm Iurisconsultum epistola. Viennae 1541. [Besedilo je iz 1513.]

186 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

187 Aldi Pii Manutii institutionum grammaticarum libri quatuor. Erasmi Roterodami opusculum de octo orationis partium constructione. Venetiis 1519.

188 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

189 Polydori Vergilii De rerum inuentoribus libri octo. Venetiis 1499; Vrbini 1499.

190 Alexandri Grammatici opus vna cum commentariis: literarum candidatis admodum conductibile optimi adolescentis obuii vlnis accipite: castigatus enim ex officina nostra nunc erit: quam vnquam antea quod legentibus liquido constiterit. Brixiae 1531.

191 Opera nouamente uenuta in luce del Uenerando padre frate Ugo Panciera del ordine de san Francesco: La quale tracta della vita actiua et contemplatiua: & diuersi altri tractati notabili. Uenetia 1505.

192 Dictis Cretensis Ephemerides Belli Trojani Libri sex, è Graeco latinè redditi. Moguntii ca. 1470.

[101] E Magno Basilii Leonardo traductio ad Colluctium¹⁹³

[Desna rubrika]

[102] Statuta Terrae Pirani¹⁹⁴

[103] +¹⁹⁵ Erasmi Roterodami De conscribendis epistolis¹⁹⁶

[104] Nicolai Peroti regulae Gramatices¹⁹⁷

[105] Vrbani Bolzanii Bellunensis¹⁹⁸

[106] Concilium Tridentinum¹⁹⁹

[107] Di Leonardo Aretino Aquila uolante²⁰⁰

[108] P. Virgilio Poeta

[109] Meditationi di Sant'Agustino²⁰¹

[110] Panfilo Sasio mondenese Poeta

[111] M. T. C. Rethoricorum²⁰²

[112] Le Rime di Luca Cortille²⁰³

[113] Zuanne Mariani tariffa spettante à mercanti²⁰⁴

193 Zadnja beseda je napisana nad prvotno, ki je popravljena in prečrtana. Gre za delo: E Magno Basilio: Leonardi Aretini traductio ad Colvciwm. Epistola Basilii Viri eruditissimi et sanctissimi. Florentia 1505.

194 Ni jasno, ali gre tu za rokopis ali za neznan zgodnejši natis. Znana natisnjena verzija piranskih statutor je izšla 1606: Incipivnt statvta, leges, ac ivra Communis Terrae Pirani translata in vernacvlam Linguam Sumono studio, ac diligentia D. Nicolai Petronii I. V. Doct. D Petri Filii, Patricii nuper in lucem data. Venetiis 1606.

195 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

196 D. Erasmi Roterodami opus de conscribendis epistolis, quod quidam et mendosum, et mutilum aediderant, recognitum ab autore et locupletatum. Basileae 1522.

197 Regulae grammaticales Nicolai Perotti pontificis Sypontini. Venetiis 1505.

198 Vrbani Bolzanii Bellvnensis grammaticae institvtiones in graecam lingvam vltima ipsivs censvra editione que probatae. Venetiis 1545.

199 Vniuersum Sacrosanctum Concilium Tridentinum, oecumenicum, ac generale, legitimè tum indictum, tum congregatum: sub S.D.N. Pont. Max. Paulo III, anno 1545, 1546, & 1547, et sub Iulio III, anno 1551 & 1552, et sub Sanctiss. D.N. Papa Pio Quarto, anno, 1562, & 1563. Brixiae 1563.

200 L'Aquila volante, composta per Leonardo Aretino. Napoli 1492; Bononiae 1494.

201 Meditationes beatissimi patris nostri sancti Augustini episcopi. [rokopis iz 1475?]

202 Marci Tullii Ciceronis Rhetoricorum Commentarii in Hermagoram et ad Herennium. Florentiae 1508.

203 Le rime di messer Luca Contile: diuise in tre parti. Venetia 1560.

204 Tariffa ristampata da nuouo, de tutti li ori che coreno per il mondo reduitti dalli sui precii in ducati correnti ... Et crescendo et calando del precio, questa seruira in perpetuo, & etiam e bona per ogni altra mercatia Vinegia 1543.

- [114] M. T. C. Epistolarum familiarium²⁰⁵
- [115] M. T. C. ut sopra
- [116] Littere de Francesco Sansouino²⁰⁶
- [117] Vn Donato uecchio
- [118] Francisci Gesii Gramatici
- [119] Eleganze di Aldo Manutio²⁰⁷
- [120] Michaelis Verini Poetae Christiani²⁰⁸
- [121] Dialogo de tutte le cose notabili di Venetia²⁰⁹
- [122] Flores Latinitatis Iacobi Antonii Petronii Pyranensis²¹⁰
- [123] Indulgentie della schola della concettion della B. V.²¹¹
- [124] Concilium Pauli²¹² auctore Fratre Paduano Barletta²¹³
- [125] Hecatonfyla, che insegna amare²¹⁴
- [126] Francesco Sansouino lettere amorose²¹⁵

205 M. Tullii Ciceronis epistolarum familiarum libri sexdecim. Venetiis 1502.

206 Lettera o vero discorso di m. Francesco Sansovino sopra le predittioni fatte in diversi tempi da diverse persone illvstri. Le quali pronosticano la nostra futura felicità, per la guerra del Turco con la Serenissima Republica di Venetia l'anno 1570. Venetiis 1570.

207 Eleganze, insieme con la copia, della lingua toscana e latina, scielte da Aldo Manutio, utilissime al comporre nell'una e l'altra lingua. Venetiis 1558.

208 Michaelis Verini poetae Christiani de puerorum moribus Disticha, cum luculenta Martini Iuarrae Cantabricsi expositione. Lugduni 1539.

209 Dialogo di tutte le cose notabili che sono in Venetia, cioè, pittore & pitture, scultori & scolture, vsanze antiche, fabbriche e palazzi, huomini virtuosi, principi di Venetia, tutti i patriarchi. Venetia 1560.

210 Flores Latinitatis excerpti ex Terentio, per Iacobum Antonium Petronium Pyrrhaneum. Mediolani 1533 ali kasneje.

211 Indulgentie concesse dalla santità di n.s. Gregorio papa XIII alle compagnie aggregate all'Archiconfraternità della Concettione della Madonna instituita nella chiesa di S.Lorenzo in Damaso di Roma, & agli altri fedeli, per le processioni di dette compagnie. Roma 1584?

212 Gre za Tridientinski koncil.

213 Concilium Pauli. Auctore fratre Paduano Barletta in gymnasio domus magnae Venetiarum. Theologiam publice profitente, Dydimio & Philothaeo colloquentibus, Venetiis 1545.

214 Hecatomphila di messer Leon Battista Alberto Fiorentino, ne laquale ne insegna lingeniosa arte d'amore, mostrandone il perito modo d'amare, oue di sempii, et rozzi, saggi, & gentili ne fa diuenire. ? 1534.

215 Delle lettere amorose di diuersi huomini illustri libri noue. Nelle quali sileggono nobilissimi & leggiadri concetti in tutte le materie occorrenti necasi d'amore, da i piu eccellenti ingegni de tempi nostri scritte & per lamaggior parte non piu stampateo uedute. Vinetia 1563.

- [127] Innocentii Papae tertii de contentu mundi²¹⁶
- [128] Le vite di Sancti Padri vulgari²¹⁷
- [129] Le magnificat morales à 4 uoci musica
- [130] Iacobi de Voragine Genouean Archiepiscopi ordinis predicatorum Sanctorum, et festorum per totum annum²¹⁸
- [131] Diuerse orationi fatte à Principi di Venetia²¹⁹
- [132] Di Iosepho Palauicino lettere²²⁰
- [133] Libri Filomusi Panegyrici ad Regem tragediam de Turcis, et Saldamo Dialogus de Eresiarchis²²¹
- [134] Vocabularium Iuris²²²
- [135] Iulii Martialis Spoletini de rebus logicis /non ligato/²²³
- [136] Francisci Florii Sabini /non ligato²²⁴
- [137] Frate Francesco Cherubino opera spirtuale²²⁵
- [138] Morgante maggiore²²⁶

216 Liber de contemptu mundi siue de miseria conditionis humane a domino Innocentio papa tertio copulatus. Coloniae 1496.

217 Vita di sancti padri vulgariter historiada. Venetiis 1501.

218 His Reuerendissimi Fratrìs Iacobi de Voragine Genuensis archiepiscopi, Ordinis Predicatorum, Sanctorum ac festorum per totum annum, alias dicta Lombardica. Venetiis 1488.

219 Delle orationi recitate a principi di Venetia nella loro creatione da gli ambasciatori di diuerse città. Libro primo. Nelle quali con grandissimo utile de' lettori si vede la forza dell'eloquenza di molti huomini illustri di una materia sola. Raccolte per Francesco Sansouino. Venetia 1562.

220 Delle lettere del signor Giosepe Pallavicino da Varrano libri tre. Venetia 1566.

221 Libri Philomusi. Panegyrici ad Regem Tragediam de Thurcis et Suldano Dyalogus de heresiarchis. Argentine 1497.

222 Vocabularium iuris. Venetiis 1491.

223 Iulii Martialis Spoletini pro doctore suo aduersus duos de rebus logicis criticos libros propugnatio. Eiusdemque ad primum apologeticorum responsio. Patauì 1586.

224 Francisci Floridi Sabini in m. Actii Plauti aliorvmque Latinae lingvae scriptorum calumniatores Apologia, nuncprimum ab autore aucta atque recognita. Basilae 1540.

225 Fratrìs Cherubini minorum ordinis ad Iacobum de Borgiannis spiritualis vite compendiosa regula quaedam hec est. Quicumque hanc regulam secuti fuerint ... -- Vite matrimonialis regula brevis eiusdem ad Iacobum de Borgiannis feliciter incipit. Sciat unusquisque suum Florentie 1483.

226 Morgante maggiore Composto per Luigi Pulci Fiorentino. Et aggiunto per lui in molte parte ad contemplatione della Excellentissima Madonna Lucretia che fu donna di Miser Piero di Cosimo de Medici. Ritracto Nouamente dal vero originale del proprio Auctore per quello gia riueduto: Et Diligentemente Correcto. Lugduni 1517 [V prvi inačici 1478].

[139] Il Petrarcha con l'esposition d'Alessandro Velutello²²⁷

[140] Ludouici Viuis exercitatio linguae latinae²²⁸

[141] Actii Sinceri Sanazarii de partu Virginis²²⁹

[142] Formulario de scriuer lettere à Principi²³⁰

[143] Dittionario uulgar, et latino de Filippo Venuti²³¹

[144] Lettere, et facetie de ms Dionigi Alamagi²³²

[97^v: 17]

[Leva rubrika]

[145] Satire di Ludouico Ariosto²³³

[146] Lucii Anei in Titum Liuium²³⁴

[147] La Diuina gratia di Hieronymo Sireno²³⁵

[148] Rinaldo Furioso primo et 2do libro de Francesco Tronba²³⁶

[149] Francisci Filelphi epistole²³⁷

[150] Il modo di souenir à poueri di Ludouico Uiuës²³⁸

227 Il Petrarcha con l'espositione d'Alessandro Vellutello e con molte altre utilissime cose etc. Vinegia 1528.

228 Lingvae Latinae exercitatio. Ioan. Lodo. Vivis Valentini. Libellus valde doctus & elegans, nuncque primùm in lucem editus. Vna cum rerum & uerbrum memorabilium diligentissimo indice. Parisiis 1540.

229 Actii Synceri Sannazarii De partu Virginis. Lamentatio de morte Christi. Piscatoria. Romae 1526; Actii Synceri Sannazarii De partu Virginis. Lamentatio de morte Christi. Piscatoria. Petri Bembi Benacus. Augustini Beatiani Verona. Venetiis 1527.

230 Del secretario ouero formulario di lettere missiue et responiue di m. Francesco Sansouino libri quattro. Ne quali si mostra'l modo di scriuer lettere acconciamente, et con arte. Con gli epitheti che si danno nelle mansioni ad ogni qualità di persone. Et uarie lettere di sign. in diuersi tempi, et in più occasioni scritte. Di nuouo ristampati, & corretti. Venetia 1568.

231 Dittionario volgare, & latino: nel quale si contiene, come i vocaboli italiani si possano dire, & esprimere latinamente. Per m. Filippo Venuti da Cortona, nuouamente raccolto, & mandato in luce. In Venetia 1562.

232 De le lettere facettae, et piacevole di diversi grandi huomini, et chiari ingegni, raccolte per M. Dionigi Atanagi. Venetia 1561.

233 Le Satire di M. Ludovico Ariosto. Ferrara 1534.

234 Lucii Anei Flori Epitomatum in Titum Livium libri. Venetiis 1471.

235 Girolamo Sirino, Libro de gratia, Venezia. 1500.

236 Rinaldo furioso. Il primo & secondo libro di Rinaldo furioso di Francesco Tromba di Gualdo di Nucea: nouamente stampato & con diligenza corretto. Vinegia 1530.

237 Epistole de missere Francisco Philelfo vulgare & latine, Mediolani 1504.

238 Il modo del souenire a poveri, di Lodovico Vives, novamente tradotto di latino in volgare, da Gioan Domenico di Tharsia, Venetia 1545.

- [151] Secretario de ms Francesco Sansouino²³⁹
- [152] Franciscus Niger de modo epistolandi²⁴⁰
- [153] Opus Alexandri Gramatici²⁴¹
- [154] [155] [156] Tre libri d'intaulatura de liuto²⁴²
- [157] Guarini Veronensis Regulae Gramaticales²⁴³
- [158] Vita di Caio Cesare
- [159] Vita di Plutarco di Greco in latino, et di latino in uolgare²⁴⁴
- [160] Disciplina di spirituale del reuerendissimo Fra Domenico Caulca da Vico²⁴⁵
- [161] Lectio Aretini ad Colutium Florentinum²⁴⁶
- [162] Omeri Poetae²⁴⁷
- [163] Eticha Aristotelis²⁴⁸
- [164] +²⁴⁹ Enchiridion militis Erasmi Rotherodami²⁵⁰

239 Del secretario di m. Francesco Sansouino libri quattro. Ne quali con bell'ordine s'insegna altrui a scriuer lettere messue & responsue in tutti i generi, come nella tauola contrascritta si comprende. Con gli essempli delle lettere formate et poste a lorluoghi in diuerse materie con le parti segnate. Et con uarie lettere di Principi a piu persone, scritte da diuersi secretarii in piu occasioni, e in diuersi tempi. Venetia 1564.

240 Franciscus Niger De modo epistolandi. Venetiis 1490.

241 Alexandri Grammatici opus vna cum commentariis: literarum candidatis admodum conductibile optimi adolescentis obuiis vlnis accipite: castigatus enim ex officina nostra nunc erit: quam vnquam antea quod legentibus liquido constiterit. Brixiae 1531.

242 Il primo libro de intavolatvra da livto, de motetti ricercare madrigali, et canzonette alla napolitana, a tre, et quattro voci, per cantare, et sonare composte per Gabriel Fallamero gentilhuomo allessandrino, novamente posto in lvece. Vinegia 1584.

243 Gvarini Veronensis viri peritissimi Grammaticales regvlae incipivnt. Venetiis 1474.

244 La prima [-seconda] parte delle Vite di Plutarcho di greco in latino: et di latino in volgare tradotte et nouamente con le sue historie ristampate. Venetiis 1537.

245 La disciplina de gli spiritivali, di f. Domenico Cavalca Del Ordine De Frati Predicatori. Fiorenza 1569.

246 Perutiles de moribus institutiones ad dulcissimos nepotes Comienza: Leonardi Aretini viri laudatissimi ad Colutium oratorem in magni Basilii libellum. Burgos 1499/1501.

247 Homeri poetae clarissimi Ilias per Laurentium Vallensem Romanum latina facta. Cum indice. Coloniae 1522.

248 L'Ethica d'Aristotile tradotta in Lingva vvlgare fiorentina et comentata per Bernardo Segni. Firenze 1550.

249 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

250 Enchiridion militis christiani, saluberrimis praeceptis refertum, autore Des. Erasmo Roterodamo. Cui accessit noua mireque utilis praefatio. Et Basilii in Esaïam commentariolus, eodem interprete. Cum aliis quorum catalogum pagellae sequentis elenchus indicabit. Venetiis 1523.

- [165] Vno libretto scritto in lingua Greca
- [166] Marsilii Ficini Florentini in omni disciplinarum genere de Christiana religione²⁵¹
- [167] +²⁵² Operum Diui Cecilii Cipriani Episcopi ex recognitione Erasmi Roterodami²⁵³
- [168] Historie, et fauole de diuersi
- [169] Sanctum Iesu Christi Euangelium
- [170] Il libro del Cortegiano del conte Baldessara Castiglione²⁵⁴
- [171] Ex Gestis Romanorum Historie²⁵⁵
- [172] Vno Donato rotto
- [173] Iacobi Sadolletti Episcopi in Pauli Epistolam ad Romanos²⁵⁶
- [174] Latini sermonis obseruationes²⁵⁷
- [175] +²⁵⁸ M. T. C. Tusculanae questiones per Erasmum Roterodamum²⁵⁹
- [176] +²⁶⁰ De contentu mundi Epistola Erasmi Roterodami²⁶¹
- [177] Adrianus Cardinus de sermone latino²⁶²

251 Marsilii ficini florentini: doctoris in omni disciplinarum genere profundissimi: de christiana religione: aureum opusculum: post omnes impressiones ubique excussas: a bene docto theologo adamussim recognitum: cunctisque mendis expurgatum. Venetiis 1518.

252 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

253 Operum diui Caccilii Cypriani episcopi Carthaginensis volumen primum [-secundum], ex recognitione D. Erasmi Roterodami. Coloniae 1524[-1525].

254 Il libro del cortigiano del conte Baldassar Castiglione. Venetiis 1528.

255 Ex gestis romanorum hystorie notabiles: de vicijis uirutibusque tractantes; cum applicacionibus moralizatis mysticis. Incipiunt feliciter. Coloniae 1472.

256 Jacobi Sadoleti episcopi carpentoractis In Pavli Epistolam ad Romanos commentariorvm libri tres. Lvgdvni 1535.

257 Latini sermonis obseruationes per ordinem Alphabeticum digestae, Ioanne Godscalco collectore. Antuerpiae 1536.

258 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

259 Marci Tullii Ciceronis Tusculanae quaestiones per D. Erasmum Retoredamum diligenter emendatae, & scholiis illustratae. Basileae 1523.

260 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

261 D. Erasmi Roterodami de contemptu mundi epistola, quam conscripsit in gratiam ac nomine Theodorici Harlemei Canonici ordinis diui Augustini. Sancta Colonia 1523.

262 Hadrianvs TT, S. Chrysogoni, S. R. E. presb. Card. Batoniensis De sermone Latino, et modis Latine loquendi: Venatio ad Ascanium cardinalem; Ite: Iter Iulii. II. Pontif. Ro: cum indice. Coloniae 1522.

- [178] *Vocabularium Gasparini Pergomensis*²⁶³
- [179] +²⁶⁴ *Erasmi Roterodami opusculum, cui titulus est moria idest stultitià, que pro contione loquitur*²⁶⁵
- [180] +²⁶⁶ *Erasmi Roterodami detectio prestigiarum cuiusdam libelli Germanicae scripti ficto auctoris titulo cum hac inscriptione Erasmi, et Luteri opiniones de Cena Domini*²⁶⁷
- [181] *Delle Methamorphose d'Ouidio libro primo di Gio. Andrea Anglailara in 8^{ua} rima*²⁶⁸
- [182] *Legendario delle uite di Santi conposto dal R. F. Iacobo di Voragine dell'ordine di predicatori*²⁶⁹
- [183] *Compendio di secreti rationali de Lunardo Fiorauanti Bolognese medico*²⁷⁰
- [184] *Libro di Marco Aurelio con l'Horologio di principi conposto dal Reuerendo Don Antonio di Gueuara Vescouo di Mondigneto predicatore*²⁷¹
- [Desna rubrika]
- [185] *M. T. C. Sententiarum sine principio*²⁷²
- [186] *Ambrosii Calepini dictionarium*²⁷³

263 *Vocabularium breve magistri Gasparini Pergomensis. Venetiis 1509.*

264 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

265 *Erasmi Roterodami Opusculum, cui titulus est Moria, idest, Stultitia, quae pro concione loquitur. Venetiis 1515.*

266 Križec označuje dela, ki so bila na spisku prepovedanih knjig.

267 *Erasmi Roterodami detectio praestigiarum cuiusdam libelli Germanice scripti ficto auctoris titulo cum hac inscriptione Erasmi, et Luteri opiniones de Coena Domini. Norimbergae 1526.*

268 *Delle Metamorfosi d'Ouidio Al Christianissimo Re di Francia Henrico Secondo, Di Giouanni Andrea dell'Anguilara, libro primo. Vinegia 1561.*

269 *Legendario delle vite de' santi conposto in latino per il r. f. Iacopo de Voragine & tradotto in volgare per il r.d. Nicolò Manerbio vinitiano; nel qual s'è posti gli sommarii innanzi la vita di tutti li santi & sonvi aggiunte in margine molte cose sententiose, utili & necessarie alla vita spirituale. Venetia 1570.*

270 *Del compendio de i secreti rationali, Dell Eccell. Medico, & Cirurgico M. Leonardo Fiorauanti Bolognese, Libri Cinque. Venetia 1564.*

271 *Libro di Marco Avrelio con l'horologio de principi distinto in qvatro volvmi conposto per il molto reverendo Signor Don Antonio di Gueuara, Vescouo di Mondogneto, Predicatore, & Scrittore delle Croniche della Maesta Cesarea di Carlo Quinto. Venetia 1562.*

272 *M. T. Cic. Sententiarum illustrium, apophthegmatum, parabolarum, sive similium nonnullarum, item piarum sententiarum collectio / a Petro Lagnerio in lucem edita. His accesserunt Terentii, aliorumque optimorum autorum Insigniores sententiae ab eodem Lagnerio excerptae. Lugduni 1555.*

273 *Ambrosii Calepini bergomatis eremitani dictionarium. Reggio 1502; Ambrosii Calepini dictionarium multarum dictionum additione et explanatione. Venetiis Aldus 1542.*

- [187] Emanuelis Crisolorae Bisantini graecae gramathices institutiones²⁷⁴
- [188] Bernardi de Gordona Pratica medicinae²⁷⁵
- [189] Theocreti Syracusani Poetae, libro in 8° non ligato
- [190] Di Pelegrino Spatario Canonico di Capodistria orationi tratte da Salmi di Daud²⁷⁶, uolume in 8^{uo} non ligato
- [191] La oratione XIII^a di M. T. C. hauuta in fauore della legge manilia²⁷⁷
- [192] Ioannis Bianorum Anatomia
- [193] Orlando innamorato di Matheo Maria Boiardo²⁷⁸
- [194] Michaelis Angeli Blondi ex libris Ipocretis de noua, et prisca arte medendi etc.²⁷⁹
- [195] Venturin Ruffinelli libro primo delle litere de diuersi²⁸⁰
- [196] Flores omnium ferrè doctorum qui super sacris literis conscripserunt²⁸¹
- [197] Historia plantarum ex Dioscoridis²⁸²
- [198] I libri di Gioanni Mesue di simplici purgatiui²⁸³
- [199] Pratica di Chirurgia di Giouanni de Vigo²⁸⁴

274 Emanuelis Chrysolorae Bysantini uiri doctissimi Graecae Grammaticae institutiones: Latina è regione oppo-
sita sunt Graecis, ita vt uersus uersui, imò uerbum uerbo, quoad commodè fieri licuit, respondeat, Dominico
Syluio interprete. Venetiis 1538; Parisiis 1534.

275 In nomine dei misericordis incipit pratica excellentissimi medicine monarce domini magistri Bernardi de
Gordonio dicta Lilium medicine. Ferrarie 1486.

276 Davidovi psalmi.

277 La oratione XIII di M. Tvllio Cicerone havvta a favore della legge Manilia. Vinegia 1538.

278 Orlando innamorato del signor Matteo Maria Boiardo conte di Scandiano insieme co i tre libri di
Nicolo de gli Agostini, nuouamente riformato per Lodouico Domenichi, con gli argomenti, le figure
accomodate al principio d'ogni canto, & la tauola di cio, che nell'opra si contiene. Vinegia 1545.
[Prva izdaja vseh delov 1506.]

279 Ex libris Hippocratis de noua et prisca arte medendi, deque diebus decretoriis epithomae Michaelis Angeli
Blondi. Romae 1545.

280 Delle lettere di diversi avtori, raccolte per Ventvrin Ruffinelli, Libro primo. Mantoua 1547.

281 Flores omnium fere doctorum, qui super sacris literis conscripserunt, necnon & quorundam aliorum doctissi-
morum, a Thoma Hibernico miro ordine collecti. Venetiis 1550.

282 Historia plantarum et vires ex Dioscoride, Pavlo Aegineta, Theophrasto, Plinio, & recentioribus Graecis,
iuxta elementorum ordinem. Parisiis 1541.

283 I Libri di Gioanni Mesue dei semplici purgativi e delle medicine composte: nuovamente tradotti in lingua
italiana. Venetiis 1559.

284 Pratica vniuersale in cirugia de l'eccellente m. Giouanni Di Vigo Et il dotto compendio di Mariano suo disce-
pulo. Opere vtilissime et necessarie nouamente tradotte per m. Lorenzo Chrisaorio con le sue tauole in fine.
Vinetia 1549 [1550].

- [200] Rime di Pietro Bembo²⁸⁵
- [201] Antonii Musae Brasauoli Medici Ferariensis
- [202] Legenda del uiuo, et del morto
- [203] Epitome medices Ottonis Brunsfelio²⁸⁶
- [204] Prouerbia Salomonis²⁸⁷
- [205] Marcus Gatinaria de Curis egritudinum²⁸⁸
- [206] Le Nozze di Fausto Longiano²⁸⁹
- [207] Ioannis Baptistae Bouii Iurisconsulti
- [208] Francisci Filelphi Epistolae²⁹⁰
- [209] Satira di Marco Guazzo intitolata miracolo d'amore²⁹¹
- [210] Prospero Borgaruzzi della contemplatione Anatomica²⁹²
- [211] Reccettario à tutti gli spetiali, che uogliono preparar le medicine regulatamente²⁹³
- [212] Ipocrati Aforismi²⁹⁴
- [213] Ludouico Domenici detti, et fatti di diuersi Signori²⁹⁵

285 Rime di m. Pietro Bembo. Vinegia 1530.

286 Epitome medices, svmmam totius Medicinæ complectens, authore Ottone Brunsfelsio Parisiis 1540.

287 Prouerbia Salomonis. Ecclesiastes. Cantica Canticorum. Liber sapientiae. Ecclesiasticus. Lvgdvni 1562.

288 Marcus Gatinaria De Curis Egritudinum Particularium noni Almansoris Practica uberrima: Blasii Aftarii de curis Febrium libellus utilis; Cesaris Landulphi de curis earundem opusculum; Sebastiani Aquilani Tractatus de morbo Gallico celeberrimus; Ejusdem questio de febre sanguinis. Lugduni 1506.

289 Delle nozze. Trattato del Fausto da Longiano, in cui si leggono i riti, i costumi, gl'instituti, le cerimonie, et le solennità di diuersi antichi popoli, onde si sono tratti molti problemi; et aggiuntiui, i precetti matrimoniali di Plutarco. Venetia 1554.

290 Epistole de mesere Francisco Filelpho vulgare e latine nouamente stampate e diligentemente correte. Mediolani 1510.

291 Satira di Marco Guazzo intitulata Miracolo d'amore. Vinegia 1530.

292 Della contemplatione anatomica sopra tvtte le parti del corpo hvmano. Libri cinque. Composti in lingua italiana dall'Eccelente Medico Prospero Borgarvcci. Vinegia 1564.

293 Ricettario vtilissimo et molto necessario à tutti gli spetiali, Che uogliono preparar le medicine regolatamente, da diversi et eccellenti medici riueduto, Et nouamente mandato in luce. Venetia 1556.

294 Hippocratis Aphorismi, cum Galeni commentariis, Nicolao Leonicensio interprete. Hippocratis Praedictiones, cum Galeni commentariis, Laurentio Laurentiano interprete. Parisiis 1526.

295 Detti, et fatti di diversi Signori, et persone private, i quali comunemente si chiamano Facetie, Motti, et Burle, raccolti per M. Lodouico Domenichi. Firenze 1562.

- [214] Iustini ex Trugo Pompeio Historiae²⁹⁶
- [215] Libro chiamato il Troiano²⁹⁷
- [216] Il Petrarcha con l'espositione d'Alessandro Vellutello²⁹⁸
- [217] Vita, et costumi di Marc'Aurelio imperatore²⁹⁹
- [218] Rime, et prose di Giouanni della Casa³⁰⁰
- [219] Il Cortegiano del conte Baldassar Castiglione³⁰¹
- [220] Valerii Cordi dispensatorium³⁰²
- [221] La satire dell'Ariosto³⁰³
- [222] Durante Gualdensi medico de bonitate, et uitio alimentorum³⁰⁴

Di Pietro

- 98 [18]
[Leva rubrika]
[223] Di Pietro Rosticio trattato di mal Francese³⁰⁵

296 Ivstini ex Trogo Pompeio Historia, diligentissime nvnc quidem supra omneis omnum hactenus aeditiones recognita, & ab innumeris mendis, uetusti exemplaris beneficio repurgata. Basileae 1539.

297 Libro chiamato el troiano in rima historiato. El qual tratta la destrvtion de Troia fatta per li Greci, & come per tal destrution fu edificata Roma, Padoa, & Verona, e molte altre Cittade in Italia, e tratta le battaglie che furono fatte in Italia per Enea, & come ando e torno da l'inferno, con molte altre & diuerse historie e nozze lequale furono de verita, come molti authori descriueno. Nouamente corretto. Venetia 1549.

298 Il Petrarcha con l'espositione d'Alessandro Vellutello e con molte altre utilissime cose in diversi luoghi di quella nuouamente da lui aggiunte. Vinegia 1528.

299 Vita, gesti, costumi, discorsi, et lettere di M. Aurelio Imperatore, Sapientissimo Filosofo, & Oratore eloquentissimo. Con la gionta di moltissime cose, che ne lo Spagnuolo no erano, e de le cose spagnuole, che mancauano in la tradottione Italiana. Vinegia 1544.

300 Rime, et prose di M. Giovanni della Casa Vinegia 1558. [Starejša izdaja 1550.]

301 Il Libro del Cortegiano del conte Baldesar Castiglione. Venetiis 1528.

302 Dispensatorivm, hoc est pharmacorvm conficiendorum ratio. Authore Valerio Cordo. Lvgdvni 1559. [Prva izdaja: Norimbergae 1546.]

303 Le Satire di M. Ludovico Ariosto. Ferrara 1534.

304 De bonitate et vitio alimentorvm centvria. Castore Dvrante Gvaldensi medico Avtore. Pisavri 1565.

305 Trattato di mal francese, nel quale si discorre di ducento et trentaquattro sorti di esso male; & a quanti modi si può prendere, & causare, & guarrire. Et euidentemente si mostra chi ha il gallico male, & chi no, con segni certissimi & pronostici. Per Pietro Rostinio, dottor fisico raccolto, et tradotto da quanti han scritto di mal francese, & massime dal Brassauola; & di più molte cose ui sono di nuouo aggiunte. Con vna tauola copiosissima di tutto quel che nell'opera si contiene. Venetia 1565.

- [224] Le Bizare Rime d'Andrea Calmo³⁰⁶
- [225] Pomponii Leti de magistratibus sacerdotiisque Romanorum³⁰⁷
- [226] Anotationi sopra le rime di M. F. P.³⁰⁸ à proposito di raggion ciuile³⁰⁹
- [227] Bartholomei Marante Medici methodi cognoscendorum simplicium³¹⁰
- [228] Vno libretto senza principio, et senza fine, che tratta de cose della sacra scrittura
- [229] Le poste di Francia, Spagna et Alemagna³¹¹
- [230] Comunes iurium sententiae per Ioannem Belonem Tolosatem I. V. D.³¹²
- [231] L'Auucato Dialogo dell'auttorità de tutti li Magistrati di Venetia³¹³
- [232] Gulielmi Rondeletii Medici de ponderibus³¹⁴
- [233] Detti, et Fatti de diuersi Principi raccolti dal Guiziardini³¹⁵
- [234] De Capriciis Medicinali de Leonardo Fiorauanti³¹⁶

306 Le bizzarre, faconde, et ingeiose rime pescatorie. Nelle quali si contengono Sonetti, Stanze, Capitoli, Madrigali, Epitafij, Disperate, e Canzoni. Et il Commento di due Sonetti del Petrarca, in antiqua materna lingua. Per M. Andrea Calmo Vinegia 1557.

307 Pomponii Læti De Romanorum magistratibus: sacerdotiis: iurisperitis: & legibus ad M. Panthagatum libellus. Roma 1510.

308 M. Francesco Petrarca.

309 Annotationi breuissime, soura le rime di M.F.P. le quali contengono molte cose à proposito di ragion ciuile, sendo stata la di lui prima professione, à beneficio de li studiosi, hora date in luce, con la traduttione della canzona. Chiare fresche & dolc'aque. Italia mia. Vergine bella. & del sonetto. Quando ueggio dal ciel scendere l'aurora in latino. Padoua 1566.

310 Bartholomei Marantæ Venusini medici Methodi cognoscendorum simplicium libri tres cum indice copioso. Venetiis 1559.

311 Le Poste necessarie ai Corrieri per l'Italia, Francia, Spagna e Alemagna. Aggiuntovi anchora gli nomi de tutte le Fiere che se fanno per tutto il mondo. Con la sua Tavola novamente stampata. Bressa 1562; Venetiis 1563.

312 Communes iurium sententiae. Quibus additæ sunt contrariorum oppositiones & solutiones. Per Ioannem Bellonem Tolosatem iuris vtriusque studiosissimum, his nouissimè accesserunt insigniores veteris & noui testamenti loci. Omnia demum ab auctore recognita et locupletata. Lugduni 1549; Venetiis 1550.

313 L'auucato dialogo diuiso in cinque libri ne quali breuemente si contiene in materia delle cose del Palazzo Veneto, quanto si legge nella seguente facciata. Con la pratica et con l'auttorita di tutti gli offitij cosi di San Marco, come di Rialto [avtor Francesco Sansovino]. Venetia 1554.

314 Guiljelmi Rondeletii doctoris medici et medicinae in schola Monspelienſi professoris regii et cancellarii De Ponderibus siue de iusta quantitate & proportione Medicamentorum. Lugduni 1560.

315 Detti et fatti piacevoli et gravi di diuersi principi, filosofi, et cortigiani. Raccolti dal Guicciar-dini. Vinetia 1558.

316 Capricci medicinali di M. Leonardo Fieravanti medico Bolognese, divisi in tre libri. Nel primo insegna a conoscere uarii, & diuersi segni Naturali, con molti secreti mirabili nella medicina, & chirurgia. Nel secondo dimostra il modo de far uarii, & diuersi medicamenti. Nel terzo si tratta dell'alchimia dell'huomo, & dell'Alchimia minerale, materia molto vtilissima a chiascheduno. Venetia 1561.

- [235] Remigii Meliorati de Propositione inherente³¹⁷
- [236] Antonii Musae Medici de Medicamentis³¹⁸
- [237] La Libreria de Doni Fiorentino³¹⁹
- [238] Emanuelis Hrisolorae Grecè, et grammaticae institutiones³²⁰
- [239] Pedutii Dioscoridis Anazarbeis de materia medica³²¹
- [240] Della Gelosia di Leuantio da Gidaciolo Mantoano³²²
- [241] Ioannis Francisci Cameni Perusini opera diuersa³²³
- [242] Bartholomaei et Petri Rostimiis opus dicatum Illustrissimo Francesco Venerio Principe Veneto³²⁴
- [243] Tauola delle Prouincie, Città, Castelli etc.³²⁵
- [244] De Febribus ex libris Hipocratis, et Galleni Iacobi Siluii³²⁶
- [245] Hermani Scoteni Tirono literatorum colloquia³²⁷

317 Rhemigii Meliorati de propositione inhaerente aliterquam, alii antea senserint explicatio. Ejusdem de demonstrationis medio termino. Eiusdem de putredine disputatio. Lucae 1554.

318 Antoni Mvsae Brassavoli medici Ferrariensis De medicamentis tam simplicibus, quàm compositis catharticiis, quae unicuique humori sunt propria. Tigvri [Zürich] 1555.

319 La libreria del Doni Fiorentino. Nella quale sono scritti tutti gl'Autori uulgari con cento discorsi sopra quelli. Vinegia 1550.

320 Emanuelis Chrysolorae Bysantini uiri doctissimi Graecae Grammaticae institutiones: Latina è regione opposita sunt Graecis, ita vt uersus uersui, imò uerbum uerbo, quoad commodè fieri licuit, respondeat, Dominico Syluio interprete. Venetiis 1538; Parisiis 1534.

321 Discoridis Anazarbei De materia medica libri sex innumeratis locis ab Andrea Matthiolo emendati ac restituti. Lvgdvni 1554.

322 Antidoto della gelosia, distinto in doi libri, estratto dall'Ariosto, per Leuantio da Guidicciolo mantouano. Con le sue nouelle, e la tauola, sì de' capitoli, come delle principali materie. Venetia 1565.

323 Ioannis Francisci Camoeni Perusini Miradoniae libri duo continentes Aeglogas: Epithalamium: Elegias: Epicoedia: Epistolae: Heroicum de raptu Philenis Epigrammata: Distica: cum Odis aliquot. Venetiis 1520.

324 Sententiae omnes ac uerba, quae in diuini Hippocratis aphorismis continentur, iam recens & accurate in nouum ordinem alphabeticumque digesta, ut quaeuis in ipsis commemorata nunc facilius & celeriusquam antea inueniri queant, ut ita medicinae studiosis maiori nimirum, quàm prius, usui futura sint. Serenissimo, illustrissimoque Venetiarum principi Francisco Venerio dicata. Auctoribus ac interpretibus fidissimis, Bartholomaeo & Petro Rostiniis doctoribus physicis. Venetiis 1555.

325 Tauola nella quale si contengono i nomi antichi, et moderni, delle prouincie, città, castella ... de'quali mons. Paolo Gioiio ha fatto nelle sue Istorie mentione ... (auor Carlo Passi). Vinegia 1572.

326 De Febribus Commentarius, ex Hippocrate & Galenò selectus. Venetiis 1555.

327 Tyronum literatorum colloquia, sive Confabulationes, Hermanno Schottenio Hesso auctore. Ab eodem nuper plusquàm triginta Conuiuijs lepidissimis auctae. Lvgdvni 1545. [Prva izdaja: Cologna 1525.]

- [246] Sententie, et detti raccolti da ms. Nicolò Liburnio³²⁸
- [247] De componendorum medicamentorum ratione Leonharto Fuchsio auctore³²⁹
- [248] Marsilii Ficini de uita Coelitus componenda³³⁰
- [249] Litigio Fulvio inimo Capital di donne³³¹
- [250] Cicalamenti del Grapa³³²
- [251] Publii Virgilii Maronis Bucolica³³³
- [252] Opera di ms Domenico Bruni da Pistoia intitolata diffese delle donne³³⁴
- [253] Vocabulista Ecclesiastico latino, et uolgare³³⁵
- [254] Angelus Fortius de medica inuentione³³⁶
- [255] De Ioannis de Arnono Soliloquia Epitoma problemata etc.³³⁷
- [256] L. Flori de gestis Romanorum³³⁸

328 Sentenze et avrei detti di diversi antichi savi greci, et latini raccolti da m. Nicolo Liburnio aggiunto vi molti argvti motti de' migliori avttori, tradotti da m. Marco Cadamosto. Vinegia 1545.

329 De componendorum miscendorumque medicamentorum ratione libri quatuor, jam recens recogniti, Leonharto Fuchsio autore. Lugduni 1556.

330 Marsilii Ficini Florentini medici atque philosophi celeberrimi De triplici vita libri tres. Primus De vita sana; sive, De cura valitudinis eorum: qui incumbunt studio litterarum. Secundus De vita longa. Tertius De vita coelitus comparanda. Apologia quaedam: in qua de medicina: astrologia: vita mundi. Item de magis: qui Christum statim natum salutaverunt. Quod necessaria sit ad vitam securitas & tranquillitas animi. Praeclarissimarum sententiarum huius operis brevis annotatio. Bononiae 1501 [Prva izdaja: Florence 1489].

331 Litigio Fulvio nimicissimo capital delle donne approua le loro male operation fate contra gl'uomini. Hortensia in difesa de le donne innanzi la Giustizia approua ogni tiranide et mala operatione de gli huomini, operina piacevole et dotta. Venetiis 15...

332 Francesco Beccuti Cicalamenti del Grappa intorno al Sonetto: Poi che mia speme è lunga à venir troppo, dove si' ciarla allvngo delle lodi delle donne et del mal francioso. Mantova 1545.

333 Publio Virgilio Marone, Bucolica. Florentiae 1481.

334 Opera di m. Domenico Bruni da Pistoia intitolata Difese delle donne, nella quale si contengono le difese loro, dalle calunnie dategli per gli scrittori, & insieme le lodi di quelle. Nuouamente posta in luce. Firenze 1552. [Prva izdaja: Milano 1549.]

335 Vocabulista ecclesiastico Latino e vulgare utile e necessario a molti. Venetiis 1514.

336 Angelus Fortius De medica inuentione. Venetiis 1544.

337 Hoc in volumine haec continentur. Soliloquia centvm. Epitomata centum. Problemata centum. Dyalogi centum. Commentarii ducenti. Ex diuino: & humano iure excerpta per Reuerendum D. Ioannem de Arnono de sancto Angelo Fasanellae Diuini et humani iuris Laureatum. Practica iudicaria, quam sequuntur centum Differentiae inter ius commune vtrunque, & ius Regni, eusdem authoris. Quae cum cuncta sint in Regno satis utilia: sine illis tu lector esse noli. Venetiis 1535.

338 L. Flori De gestis Romanorum libri quatuor. Basileae 1532.

- [257] Opere in Medicina di Polibio medico³³⁹
- [258] Il Petrarca
- [259] M. T. C. Epistolarum familiarium³⁴⁰
- [260] Pauli Manutii epistolae³⁴¹
- [261] Visionum Elisabet Virginis³⁴²
- [262] Dialogo de tutte le cose notabili, che sono in Venetia³⁴³
- [263] Preclara Nili, et Marci Abbatum opera è graeco in Latinum conuersa³⁴⁴
- [Desna rubrika]
- [264] Componimento di parlamenti³⁴⁵
- [265] Ioannis Manardi Medici Epistolarum Medicinalium³⁴⁶
- [266] Antonii Musae medici
- [267] Bernardini Scardeonii Patauini de Castitate libri 7^{m347}
- [268] M. T. C. Epistolae familiares³⁴⁸

339 Opere utilissime in Medicina di Polibio illustre Medicodescepolo et successo d'Hippocrate Coo tradotte nuovamente di Greco in Italiano per Pietro Lauro Modonese. Di conservare la Sanita, ovvero do vivere de sani, Lib. I. De natura de humano seme. Lib. II: De le malattie del corpo. Libri III. Venetia 1545 (in fine 1544).

340 M. Tullii Ciceronis epistolarum familiarum libri sexdecim. Venetiis 1502.

341 Pauli Manutii Epistolae, Et Praefationes Quae Dicuntur. Venetiis 1558.

342 Visionum Elisabeth Virginis coenobitae in monasterio de Sconavgia treuerensis dioceseos liber III. In coenobio sanctae Mariae Magdalenae per monialium poenitentium manus. Venundatur in vico sanctae Mariae formosae ad signum Spei. Venetiis 1558.

343 Dialogo di tutte le cose notabili che sono in Venetia, cioè, pittore & pitture, scultori & sculture, vsanze antiche, fabbriche e palazzi, huomini virtuosi, principi di Venetia, tutti i patriarchi [Francesco Sansovino]. Venetia 1560.

344 Praeclara Nili et Marci abbatum opera è Graeco in Latinum conuersa, Petro Francisco Zino Veronensi interprete. Venetiis 1557.

345 Componimento di parlamenti. Libro utile & commodissimo in lingua toska, il qual apertamente, & con facilità insegna ogni qualita di persone a dittar lettere di uaria & diuersa materia per giornate occorrenti. Vinegia 1531.

346 Ioannis Manardi medici Ferrariensis, sva tempestate omnium medicinae professorum per vniuersam Italiam, in Galeni doctrina & Arabum censura celeberrimi, & optimè meriti, epistolarum medicinalium libri uiginti, denuò nunc ad autographum haud sine fructu collati, & editi. Basileae 1549.

347 Bernardini Scardeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem. Venetiis 1542.

348 M. T. C. Epistolae familiares. Venetiis 1502.

[269] Disputa contra li Hebrei per profetie esser uenuto il nostro Messia³⁴⁹

[270] Antonii Musae medici materia Simplicium³⁵⁰

[271] P. Ouidii Nasonis De arte amandi³⁵¹

[272] Rime di Octauiano Fava grossa³⁵²

[273] Psalterio Daudico per Ludouico Pitorio da Ferara³⁵³

[274] Q. Septimi Floritis Tertuliani Apologeticus aduersus gentes³⁵⁴

[275] De conseruanda bona ualetudine per Ioanem Curionem³⁵⁵

[276] Il Cancellieri del Doni³⁵⁶

[277] Esopi Frigii Fabulae³⁵⁷

[278] Opera d'Amore chiamato Diradeo

[279] Libretto di Grammatica di scansione senza principio

349 Disputa contra gli Hebrei; approbandogli per tutte queste profetie, il uero Messia esser uenuto. Venetia 1587.

350 Antonii Musae Brasavoli Ferrariensis, Examen omnium simplicium medicamentorum, quorum in officinis usus est: addita sunt insuper Aristotelis Problemata, quae ad stirpium genus, & oleracea pertinent. Lvgdvni 1537.

351 P. Ouidii Nasonis Libri de arte Amandi & de Remedio amoris. Venetiis 1516.

352 Rime del sig. Ottaviano Favagrossa, Con la dichiarazione d'alcune di esse. Milano 1576.

353 Psalterio Dautico per Lodouico Pittorio da Ferrara ... moralmente in forma de omeliario con lo latino intertexto declarato, & de sententia in sententia uolgarezzato, ad consolatione maximamente de le sponse di Iesu Christo vergini moniali & de altre persone deuote & del latino ignare. Bologna 1524; Venetia 1526.

354 Q. Sptimi florentis Tertuliani Apologeticus aduersus gentes. Venetiis 1494.

355 De Conseruanda bona valetvdine Scholae Salernitanae opusculum: Cum Arnoldi Nouicomensis, Medici & Philosophi celeberrimi, breuibus & luculentis Enarrationibus: Accuratiùs iam & emendatiùs edita per Ioannem Curionem, & Iacobum Crellium. Item De Electione meliorum Simplicium, ac Specierum Medicinalium, Rhythmi M. Othonis Cremonensis. De moderatione cibi & et potus, item somni & uigilarum, loci aliquot, ex Philippi Melanthonis de anima libro. Polybii de victus salubris ratione priuatorum, Tractatus. Francofurti 1553.

356 Il Cancellieri del Doni, Libro della memoria, dove si tratta per paragone della prvdenza de gli antichi, con la sapienza de moderni in tvtte le attioni del mondo, & fatti honorati d'Arme, di Dominio, & Magistrato. Terminando tutto con le proprie Sentenze, cavate da Greci, da Latini et della nostra lingua d'huomini illustri, & sapienti d'ogni stato, grado, & conditione. Vinegia 1562; Il Cancellieri del Doni, Libro dell'eloquenza, nel qual si vede per similitvdine, la Virtù del dire degli Antichi saui, & de Moderni uirtuosi, in ogni impresa honorata; di: Guerra, di Stato, & Potenza. Risolvendo con le vere sentenze, tratte da Greci, da Latini, et da gli hvomini mirabili della lingua nostra. Vinegia 1562.

357 Aesopi Phrygis fabvlae elegantissimis eiconibus veras animalium species ad viuum adumbrantes. Lvgdvni 1570.

- [280] Nicolai Massa medici de Febribus Pestilentialibus³⁵⁸
- [281] Propositiones Aristotelis³⁵⁹
- [282] Carmina quinque Illustrium Poetarum Petri Bembi³⁶⁰
- [283] Orationi del conte Alessandro Altana da Seruarollo al Principe Priolo³⁶¹
- [284] Tratto de Costumi de Giouanni de uecchi³⁶²
- [285] Plutarchi Cheronei de Placitis Philosophorum³⁶³
- [286] Iulii Delphini Medici de prescribendis medicamentis³⁶⁴
- [287] Epulario de ms Christophoro de Mesisbugo³⁶⁵
- [288] Lettere uulgari raccolte da ms. Stephano Guazzo³⁶⁶
- [289] Regimen sanitatis cum expositione magistri Arnaldi de Uilla noua³⁶⁷
- [290] Ioannis Tagauultii medici de chirurgica institutione³⁶⁸

358 Nicolai Massa Veneti artivm et medicinae doctoris Liber de febre pestilentiali, ac de pestichiis, morbillis, variolis, & apostematibus pestilentialibus, nunc primum in lucem editus, in quo curandi ratio omnium praedictorum mira quadam doctrina ostenditur. Opus sane, singulare, & omnibus perutile, ut studioso lectori patebit. Ad Illustrissimam Dominam Dominam Elisabetham Principem Saxoniae, Landtgrauiae, Thuringiae, ac Marchiani Misnae &c. Venetiis 1540.

359 Propositiones Aristotelis. Venetiis ca. 1490.

360 Carmina quinque illustrium poetarum. Quorum nomina in sequenti pagina continentur. Additis nonnullis M. Antonii Flaminii libellis nunquam antea impressis. Florentiae 1552. Petri Bembi Liber I., Andreae Navgerii Liber I., Balthasaris Castilioni Liber I., Ioannis Cottae Liber I., M. Antonii Flaminii Libri IIII.

361 Oratione del conte Alessandro Altano da Servarollo. Nella creatione del Serenissimo Principe M. Girolamo Priolo. Venetia 1560.

362 Trattato di meser Giovanni della casa, nel quale sotto la persona d'un uecchio idiota ammaestrante un suo giouanetto si ragiona de modi, che si debbono ò tenere, ò schifare nella comune conuersatione, cognominato Galatheo. Milano 1559.

363 Plutarchi Cheronei De placitis philosophorum libri. Parrhisij 1505.

364 Galeni Artis medicinalis lib. explanatio; Iulii Delphini medici clarissimi De praescribendis medicamentis liber. Ad excellentiss. virum P. Paulum Arrigonium senatus mediolanensis praesidem. Venetiis 1557.

365 Banchetti, compositioni di vivande, et apparecchio generale, di Christoforo di Messisbugo. Ferrara 1549.

366 Lettere volgari di diuersi gentiluomini del Monferrato. Raccolte da messer Stefano Guazzo. Brescia 1565.

367 Regimen sanitatis cum expositione magistri Arnaldi de uilla noua. Venetiis 1491.

368 Ioannis Tagauultii ambiani vimaci, Parisiensis medici, De chirvrgica institutione libri quinque. Hic accessit sextus liber de materia chirurgica, authore Iacobo Hollerio Stempano, medico Parisiensi. Parisiis 1543; Venetiis 1544.

- [291] Ioannis Pauli pernumia Patauini Philosophi, et Medici³⁶⁹
- [292] Amaestramento nouo, che insegna il far, et hauere
- [293] I modi più communi, con che ha scritto Cicerone le sue Epistole de ms. Oratio Toscanella³⁷⁰ libretto non legato
- [294] La Fabrica de spetiali conposta da Prospero Borgaruzi³⁷¹
- [295] Discorso generale d'Antonio Maria Venusti intorno alle generatione, et nascimento de gl'huomini etc.³⁷²
- [296] Li concetti di Hieronymo Garimberti³⁷³
- [297] Compendio de tutta la Chirurgia per Pietro, et Ludouico Rosetini Medici³⁷⁴
- [298] Aristotelis Stagiritae Rethoricorum, artisque Poeticae Tariffa etc.³⁷⁵
- [299] Dottrina Christiana del Cardinal Paleoti Vescouo di Bologna³⁷⁶
- [98^v: 19]
- [Leva rubrika]
- [300] Donati Antonii ab Altomari Medici, et Philosophi Neapolitani de medendis humani

369 Ioan. Pavli Pernumia Patauini philosophi, ac medici aetate nostra praestantissimi therapevtice siue medendi ratio affectus omnes praeter naturam, nuper in lucem edita. Opvs tvm singlari methodo, tum praeclara doctrina non solum inter omnium Neotericorum, qui hactenus scripserunt, libros admirabile, sed uel antiquati iure comparandum. Indice eorvm quae notabilia continentur in opere copioso adiecto. Venetiis 1564.

370 I modi piv commvni con che ha scritto Cicerone le sve epistole secondo i generi di quelle, con altre cose. Raccolti da M. Oratio Toscanella. Vinegia 1559.

371 La fabrica degli spetiali, partita in XII distintioni. Doue si insegna di comporre perfettamente tutte le sorti de Medicamenti, che più si costumano nella Medicina: cioè Conditi, Conserue, Sape, Giulebbi, Siropi, Lambitui, Decottioni, Infusioni, Elettuarii, Pilole, Trocifici, Collirii, Polueri, Olii, Vnguenti, Ceroti, & Empiastri. Tratti da diuersi Antidotarii di Medici antichi, & Moderni; ampliati con belli, & utili discorsi. Con tutte le regole, & modi di preparargli, & conseruargli. Con la dichiarazione di molti semplici, che nelle compositioni de medicamenti sono compresi. Con la correctione delle Dosi, Pesì, Misure, & Succedanei. & con tutto quello, che à un perfetto Spetiale saper si conuiene. Nuouamente composta dall'Eccellente Medico, & Filosofo, Prospero Borgarucci. Venetia 1566.

372 Discorso generale Di M. Antonio Maria Venusti, intorno alla generatione, al nascimento de gli huomini, al breue corso della uita humana, & al tempo. Vinegia 1562.

373 Concetti di Hieronimo Garimberto et de piv avtori. Raccolti da lui, per scriuere familiarmente. Roma 1551.

374 Compendio di tutta la chirurgia. Vtilissimo ad ogni studioso di quella et sopramodo necessario. Per Pietro et Lodouico Rostini estratto da quanti han scritto de l'antidetta cirugia. Con il disegno de gli instrumenti a quest'arte più che necessari. Venetia 1557.

375 Aristotelis stagiritae Rhetoricorum, artisque Poeticae libri omnes. Quorum seriem, inscriptionemque altera ab hac pagina commostrabit. Lvgdvni 1561.

376 Statuti per la Congregatione della dottrina christiana nella citta, et diocese di Bologna. Approvati da mons. cardinale Paleotti arcivescovo di detta città. Bologna 1583.

Corporis malis ars medica³⁷⁷

[301] Antonii Musae Brasauola Medici Ferariensis

[302] Galeni de locis affectis³⁷⁸

[303] Officium B. M. V. sine principio

[304] Enarrationum medicinalium Francisci Valeriola medici³⁷⁹

[305] Galeni operum omnium pars 2da primae sectionis³⁸⁰

[306] Problematum Aristotelis translatio³⁸¹

[307] De Curandi ratione Leonardi Fucssio medici³⁸²

[308] Nicolai Biesii Theoreticae Medicinae³⁸³

[309] Hieronymi Cardani Medici de malo recentiorum medicorum medendi usu³⁸⁴

[310] Aurelii Cornelli Celsi de re medica³⁸⁵

377 Donati Antonii ab Altomari medici ac philosophi Neapolitani. De medendis hvmanis corporis malis: Ars medica. Habentur in hac secunda editione omnes hii morbi, qui in prima deerant. Venetiis 1558. [Prva izdaja 1553.]

378 Galeni de locis affectis libri sex: Cum eruditissimis commentariis Ioannis Francisci Duratii Medici clarissimi. In qvibvs totus ferè medicinae thesaurus reconditus est. Cum indice rerum praecipuarum locupletiBimo. Venetiis 1557.

379 Enarrationvm medicinalivm libri sex. Item, responsionvm liber vnvs. Francisco Valleriola medico autore. Cum Indice rerum notatu dignarum lucupletissimo. Lvgdvni 1554.

380 Galeni Opervm omnivm pars secvnda primae sectionis. Illvstriores qvàm vnquam antea prodeunt in lucem omnes hi Galeni libri. Accesserunt enim his ex ueterum Graecorum exemplarium collatione adnotationes luculentissimae singulis locis in margine appositae. Venetiis 1544.

381 Problematum Aristotelis translatio duplex: antiqua, scilicet & ea quam Theodorus Gaza edidit. Venetijs 1519.

382 De curandi ratione libri octo, causarum signorumque catalogum breviter continentes: Leonardo Fuchsio medico, scholaeq., Tubingensis professore publico, autore. Lugduni 1554.

383 Nicolai Biesii Gandavensis theoreticae medicinae lib. sex, qvibvs omnia huius artis praecepta explicantur. Antverpiae 1558.

384 Hieronymi Castellionei Cardani medici Mediolanensis De malo recentiorum medicorum medendi usu libellus ... Eiusdem libellus de simplicium medicinarum noxa. Cum indice eorum, quae singulis pertinentur capitibus. Venetiis 1536.

385 Aurelii Cornelii Celsi de re medica: libri octo; inter Latinos eius professionis autores facilè principis: ad ueterum et recentium exemplarium fidem, necnon doctorum hominum iudicium, summa diligentia excusi. Accessit huic thesaurus ueriùs, quàm liber, Scribonii Largi, titulo Compositionum medicamentorum: nunc primum, tineis & blattis, erepius industria Ioannis Rvelli doctoris disertissimi. Parisiis 1529.

- [311] Pauli Aeginetae Medici opera³⁸⁶
- [312] Galeni operum omnium sectio tertia³⁸⁷
- [313] Galeni operum omnium sectio octaua³⁸⁸
- [314] Officium B. V. M. absque fine
- [315] Galeni operum omnium sectio septima³⁸⁹
- [316] Dello specchio di scienza Vniuersale di Leonardo Fiorauanti Medico, et Cirurgico Bolognese³⁹⁰
- [317] Gli Asolani di Pietro Bembo³⁹¹
- [318] Galeni operum omnium pars 2da septimae sectionis³⁹²
- [319] Aristotelis de Fisico auditu³⁹³
- [320] Lunario di Gio. Battista Carello Piacentino³⁹⁴
- [321] Catena aurea in totam logicam Stephani Caruisio ordinis predicatorum³⁹⁵

386 Pavli Aeginetae medici Opera: a Ioanne Gvinterio Andernaco Medico exercitatissimo summique iudicii conuersa, & illustrata commentariis. Adiectae sunt annotationes Iacobi Govpyli medici Parisiensis, in aliquot singulorum librorum capita. Ioanne Baptista Camotio Philosopho nouissimè corrigente, cum quibusdam seoliis in margine positis. Venetiis 1553.

387 Galeni operum omnium sectio tertia: illustriores quàm unquam antea prodeunt in lucem omnes hi Galeni libri; accesserunt enim his ex ueterum Graecorum exemplarium collatione adnotationes luculentissimae singulis locis in margine appositae. Augustino Ricco Medico Lucensi Authore. Venetiis 1544.

388 Galeni operum omnium sectio octava. Libros omnes spvrios Galeno attribvtos comprehendens. Venetiis 1544.

389 Galeni Operum Omnium Sectio Septima: Illustriores quàm unquam antea prodeunt in lucem omnes hi Galeni libri / Accesserunt enim his ex ueterum Graecorum exemplarium collatione adnotationes luculentissimae singulis locis in margine appositae. Venetiis 1544.

390 Dello specchio di scientia vniuersale, dell'Eccellente Medico, & Cirurgico M. Leonardo Fiorauanti Bolognese, Libri Tre. Venetia 1564.

391 Gli Asolani di M. Pietro Bembo. Venetia 1505.

392 Galeni operum omnium pars secunda septimae sectionis. Illustriores quam unquam antea prodeunt in lucem omnes hi Galeni libri. Accesserunt enim his ex ueterum Graecorum exemplarium collatione adnotationes luculentissime singulis locis in margine appositae. Venetiis 1545.

393 Quartum volumen. Aristotelis Sflagiritae De physico auditu Libri octo; Cum Averrois Cordubensis varii in eisdem commentarii. Venetiis 1552.

394 Lunario nuouo di Giouan Battista Carello qual comincia l'anno 1552, & dura per tutto l'anno 1572. Calculato all'hore dell'horologio sotto il meridiono di questa inclita citta di Bologna. Bologna 1552; Vinegia 1552.

395 Catena aurea in totam logicam cum eius familiari expositione a Stephano Caruisio aedita. Venetiis 1561.

- [322] Rime di diuersi Eccellenti autori raccolte da Herolamo Russelli³⁹⁶
- [323] Vno Donato
- [324] Lo scolare di Ottonello di Belli³⁹⁷
- [325] Historia della Regina d'Oriente³⁹⁸
- [326] Indulgentie concesse a quelli, che portano il cordon de San Francesco³⁹⁹
- [327] Erasmi Rotherodami prouerbiorum chiliades⁴⁰⁰
- [328] Nicolai Peroti libretto à penna in Bergamina
- [329] Stato religioso, et uia spirituale del Reverendo Padre Fra Paulo dell'ordine di Giesuati di Santo Hieronymo⁴⁰¹
- [330] Doglia la Seconda Furia del mondo⁴⁰²
- [331] Il 2do et 3° libro di Tristano⁴⁰³
- [332] Ambrosii Calepini Dictionarium⁴⁰⁴
- [333] Heruei Britoris Praedicatoriae familiae in 4to Petri Lombardi sententiarum uolumina⁴⁰⁵

396 Rime di diversi eccellenti Autori Brecsiani, raccolte, e mandate in luce da Girolamo Ruscelli; tra le quali vi sono le rime di Veronica Gambara, e di Pietro Barignano, ridotte alla vera sincerità loro. Venezia 1554.

397 Lo Scolare. Satira di Ottonello de' Belli Ivstinopolitano. Nella qual discorrendo intorno i buoni, & cattiuu costumi de' Scolari, dimostra quale esser debba la Vita di chi nei Studii procura riceuer honore, & giouamento. Padoua 1588.

398 Historia della bella reina d'Oriente; poema romanzesco di Antonio Pvcci Fiorentino poeta del secolo XIV.

399 Indulgenze, doni, gratie, & thesori spirituali. Concessi da molti pontef. romani a quelli, che portano il cord. di s. Francesco. Bologna 1586.

400 Erasmi Rotherodami Prouerbiorum chiliades tres, et totidem centuriae, additis quibusdam rebus optimis nouiter excussae plurimisque in locis diligentissime castigatae. Lectori Sal. Habes studiose lector adagiorum tria milia. Ferrariae 1514. Knjiga ni označena s križcem, ampak le s prečno črtico.

401 Stato religioso et via spirituale, composto dal reverendo p. f. Paolo Moriggia Milanese, dell'ordine de' Gesuati di S. Girolamo, scritto a Vna Sva Nipote. Nel quale si dimostra, che la Religione è quella, che tiene la prima sede tra tutti gli Stati del Mondo. Con la Tauola de i Capitoli, & con le Auctorità della Sacra Scrittura poste in margine. Venetia 1584.

402 Doglia la seconda fvria del mondo. Vinegia 1542.

403 Il secondo e terzo libro de Tristano, neli quali si tracta come re Marco di Cornouaglia trouandolo vno giorno con Isotta sua moglie luccise a tradimento e come la ditta madonna Isotha vedendolo morto di dolore morì sopra il suo corpo, e come Briante si accordo con lo re Feramonte di Gaules e con lo re Languis de Irlanda e fece la vendetta de ditto Tristano contra el ditto re Marco. Venetia 1520.

404 Ambrosii Calepini Dictionarivm. In qvo restitvendo atqve exornando haec praestitimvs. Additamente Pauli Manutij. Venetiis 1564.

405 Heruei Britonis praedicatorie familie antistitis in quattuor Petri Lombardi sententiarum volumina scripta subtilissima nuperrime in lucem castigatissime prodeuntia. Venetiis 1505.

- [334] P. Ouidii Nasonis Methamorfosiis⁴⁰⁶
- [335] P. Terrentii
- [336] Atila Flagellum Dei in Ottaua Rima⁴⁰⁷
- [337] Breue trattato delle Nobil Città del mondo⁴⁰⁸
- [338] [339] Doi Bucoliche di Virgilio⁴⁰⁹
- [340] Nicolai Massae Epistolarum medicinalium Thomus primus⁴¹⁰
- [341] Hysagogyae Ioannicii in medicina⁴¹¹
- [Desna rubrika]
- [342] Auicena 4ta temporis primi libri de uniuersali ratione medendi⁴¹²
- [343] Recettario medicinale scritto à penna
- [344] Perpetual nuouo (scritto) in lingua spagnola conposto per il bacilier Saluador Romano⁴¹³
- [345] Methodus, seu ratio compendiaria per ueniendi ad ueram medicinam Leonarti Fuxio⁴¹⁴

406 P. Ouidii Nasonis Metamorphoseos libri quindecim, cum commentariis Raphaelis Regii. Adiectis Annotationibus Iacobi Micylli nunc primum in lucem editis, cum Locupletissimo praeterea in haec omnia indici. Basileae 1543.

407 Atila Flagellvm Dei. Tradvto de la vera Cronica in ottaua Rima per Rocho de gli Ariminesi Paduano, al nobile Messer Hieronymo di Conti Vicentino. Vinegia 1550.

408 Breve trattato delle citta nobili del mondo, et di tvtta Italia. Con la lunghezza, & larghezza di essa, Confini, Sito, & Prouincie, & il principio del Regno de' Longobardi. Col modo della Eletione dell'Imperadore, & la descriptione dell'Africa, Asia, & Europa, con li termini, & confini loro. Fiorenza 1574.

409 Publio Virgilio Marone, Bucolica. Florentiae 1481.

410 Nicolai Massae Epistolarum medicinalium tomus primus. Venetiis 1550.

411 Isagoge sive introductio Johannis in artem parvam Galeni de medicina speculativa. Argentorati [Straßburg] 1534.

412 Avicennae Arabis medicorum ob svccinctam breuitatis copiam, facile principis Quarta fen, primi, de uniuersali ratione medendi nunc primum M. Iacob. Mantini, medici hebraei, latinitate donata, & in studiosorum utilitatem, ab Phisice studiosis quibusdam, germanis typis tradita. Vernetiis 1530; Parisiis 1532.

413 Perpetual nueuo en lengua española y en Italiana enelqual se contienen siete capitulos curiosos, ... compuesto por el Bachiller Saluador Roman Matamoros, Español de Seuilla. Perpetuale nuouo in lingua Spagnuola & Italiana ... composto per il Bacillier Saluador Romano Matamoros. Venetia 1569.

414 Methodvs seu ratio compendiaria perueniendi ad veram solidamque medicinam, mirificè ad Galeni libros rectè intelligendos vtili, nunc recens in lucem edita. Leonharto Fuchsio, schola medica Tubingensis professore publico, autore. Eiusdem de vsitata huius temporis componendorum miscendorum que medicamentorum ratione libri III. iis qui medicinam faciunt, vel, vt hodie loquuntur, praxim exercent, maxime necessariis. Basileae 1541; Parisiis 1541.

- [346] Iulii Castelanii Fautentini aduersus M. T. Ciceronis Academicas questiones disputatio⁴¹⁵
- [347] De medendis singularum humani Corporis partium etc.⁴¹⁶
- [348] Problemata Ioni Mathei Durastantis Philosophi, et Medici Santoiustani⁴¹⁷
- [349] Secreti medicinali di Gabriel Falopa⁴¹⁸
- [350] Concetti, et forme di Cicerone del Bocatio, del Bembo et altri da ms. Oratio Toscanella raccolti⁴¹⁹
- [351] Introductiones artificiales in logica Iacobi Fabri Stapulensis per Iodocum Cliesthouium⁴²⁰
- [352] Morborum internorum Curatio Iacobi Siluii Medici⁴²¹
- [353] Lectini Lemnii medici ciricaei de occultis naturae miraculis⁴²²
- [354] Ioannis Bucanelli Medici de consensu medicorum in curandis morbis⁴²³
- [355] Ioannis Fernellii Ambiani Medici, et Philosophi opera medicinalia⁴²⁴

415 Iulii Castellanii Fautentini aduersus M. Tullii Ciceronis academicas quaestiones disputatio. Qua omnium penè Philosophorum opinio de percipienda veritate comprehenditur, & Aristotelis praëmnibus celebratur Philosophia. Bononiae 1558.

416 De medendis singlarvm hvmni corporis partvm a svmmo capite ad imos usque pedes passionibus ac febribus Libri Quatuor, nunquam antea in lucem editi. Leonharto Fvchsis, Scholae medicae Tubingensis professore publico, autore. Basileae 1539.

417 Problemata Iani Matthaei Durastantis, philosophi & medici Sanctoiustani. 1. Daemones an sint, & an morborum sint causae, pro theologorum, philosophorum, & medicorum sententiis. 2. An uirium imbecillitati iuncta cacochymia per epicrasim curanda sit. 3. Et, an rhabarbarum ob lienterian, dysenterian, & astrictionem sit comburendum. Venetijs 1567.

418 Secreti diversi et miracolosi raccolti dal Falopia, & approbati da altri Medici di gran fama. Venetia 1565.

419 Concetti et forme di Cicerone, del Boccaccio, del Bembo, delle lettere di diuersi, & d'altri, da M. Oratio Toscanella raccolti à beneficio di coloro, che si diletmano di scriuer lettere dotte, & leggiadre: tutti posti sotto i suoi proprij generi in ordine di alfabeto. Venetia 1560.

420 Introductiones Artificiales in Logicam Iacobi Fabri Stapulensis, per Iudocum Clichtoueu Neoportuensem collectae, ac familiari commentatio declaratae. Lvgduni 1538.

421 Morborvm internorvm propè omnivm cvratio, brevi methodo comprehensa, ex Galeno praecipvè, et Marco Gattinaria: per Iacobvm Silvium medicvm selecta. Iam denuò multò quàm antea diligentius excusa. Venetiis 1549.

422 Levini Lemnii medici Zirizaei De occvltis natvrae miracvlis ac variis rerum docvmentis, probabili, ratione atque artificiosa coniectura explicatis, Libri IIII. Coloniae Agripinae [Köln] 1573.

423 Ioannis Bacchanelli Regiensis, De consensu Medicorum in curandis morbis libri quatuor. Eiusdem de consensu Medicorum in cognoscendis simplicibus liber unus. Lvtetiae [Pariz] 1554.

424 Io. Fernellii ambiani medici et philosophi praeclarissimi Opera medicinalia nempè, phisiologia, pathologia, & therapeutica, seu medendi ratio ; quibus adiecimus De abditiis rerum causis ; nunc denuò recognita & impressa ; cum duobus plenissimis indicibus ; tam librorum capitum, quam omnium rerum notabilium, quae in his operibus Io. Fernellij leguntur. Venetiis 1565.

[356] Epistolae Marii Filelphi⁴²⁵

[357] Anotomia Carpi⁴²⁶

[358] Thomas Filologus Medicus de modo Collegiandi⁴²⁷

[359] De Morbo Galico Nicolai Massae tertia aeditio⁴²⁸

[360] Alfonsi Ferri Medici de Ligni Sancti multiplici medicina, et vini exhibitione⁴²⁹

[361] Caii Plinii Secundi Naturales Historiae⁴³⁰

[362] Consilia Bartholomei Montagnanae, et alia, ut in eo etc.⁴³¹

[363] Diurnum Romanum sermone de ritum S. R. E. ⁴³²

[364] [365] Doi officii della Madonna piccoli nuoui

[366] Fabule d'Esopo Vulgari⁴³³

Nota, che li soprascritti libri al n° di 9 segnati in margine con la + sono prohibiti dall'indice di N. S. P. Clemento Ottauo, et perciò furno consegnati al Reuerendo Padre Maestro Nicolò Sola Guardiano di Pirano.

Seguita l'inventarioo.

99 [20]

Seguita l'inventarioo.

Item vna barcha di sei moza stimata

L 40 S –

il ferro della ditta barca, con quatro remi, et forcole tristi, et uecchi

425 Marii Philelphi epistolae, octoginta genera complectens, quorum singula in tria membra partita sunt. Quibus praeponuntur eiusdem Philelphi artis rhetoricae praecepta. Parisiis 1482?

426 Anatomia Carpi. Isagoge breues. Perlucide ac uberime, in Anatomiam humani corporis, a, communi Medicorum Academia, usitatam, a, Carpo in Almo Bononiensi Gymnasio Ordinariam Chirurgiae publicae Docente, ad suorum Sholasticorum preces in lucem date. Venetiis 1535. [Prva izdaja 1522.]

427 Thomas Philologvs Ravennas eqves medicvs clarissimvs De modo collegiandi. Venetiis 1565.

428 Liber de morbo Gallico Nicolai Massae Veneti tertia editio. Venetiis 1563 [1562].

429 Alfonsi Ferri Neapolitani medici eminentissimi, Pavli III. Pont. Maximi chirurgi primarii, de ligni sancti multiplici medicina, & vini exhibitione, libri quatuor. Quibus nunc primum additus est Hieronymi Fracastorii Syphilis, siue morbus Gallicus. Parisiis 1542.

430 C. Plinii Secundi Naturalis historiae libri triginta septem. Venetiis 1571.

431 Consilia magistri Bartholomei Montagnanae Tractatus tres de balneis Patavinis De compositione et dosi medicinarum Antidotarium ejusdem. Consilia medica. Tractatus de theriaca Antonio Cermisone a Francisco Caballo, Venetiis 1499.

432 Sacrae Romanae Ecclesiae.

433 Le fabule de Esopo uulgare e latine. Historiade. Mediolani 1504.

Beni stabili sopra il territorio et nella terra di Pirano
vna vigna con oliuari dentro, et casa posta nella contra de San Martin
oliuari, siue tropeto posti nella contra de Fisine appresso la fornasa de ms
Marquardo Apollonio et altri confini
vn troppo d'oliuari nella ditta contra de Fisine appresso la fontana, et altri confini
vn troppo d'oliui nella contra de val de Prado appresso li suoi confini
vn troppo d'oliui nella contra de Sezza con la casa dentro, li quali al presente
hà ad affitto ser Zuane Marazza quondam ser Andrea
vn troppo d'oliui nella contra de Spilugola appresso le raggion dell'heredità del
quondam ser Iacomo de Deglia al presente tenuti ad affitto per ser Alessandro Vedorno
vn troppo d'oliui nella contra de Parezago appresso le raggion de Domenigo Torre,
et altri confini
vna vigna con baredo contiguo posta nella contra de Albuzan appresso le raggion de
ser Zorzi spadaro, et altri confini ----
doi vigne nella contra del Gaso appresso li suoi confini
vn prado nella valle de Sizuole dalla parte de Fontanigie appresso altri de
raggion de ms Z. Paulo Furegon, et altri confini
vn pezzo de uigna nella contra de Casaruole
vn troppetto d'oliuari in contra de Pantiago
vn prado nella valle de Sizuole nella contra de Ribilla appresso li suoi confini
Item le case della sua solita habitation con li orti contigui poste nella contra de porta Misana
le casette nominate le stazonelle appresso la panatoria⁴³⁴
vna casa posta nella contra de porta de Muggia, la qual al presente è affitata
à ser Nicolò Cucagna
vna casa alla pescaria, la qual al presente habita ser Zorzi Mugesan
Item vn fondamento de saline in Fontanigge de cauedini 12 appresso le raggion de ms
Piero Petronio condam ms Zuanne, et altri confini
vn fondamento in Fontanigge de cauedini 18 appresso le raggion de ms Amantin
Foia, et altri confini
vn fondamento in Fontanigge sopra il gran fiume appresso ms Zorzi Testa,
et altri confini
Item cauedini n° 14 in Lera sopra il gran fiume appresso le raggion de ms Marco
Furegon, et altri confini
cauedini 12 in Lera appresso ms Marquardo Apollonio, et altri confini
cauedini 8 in Lera appresso le sue raggion
cauedini 7 in Lera appresso d Chiara Viezzola, et altri confini
cauedini 4 in Lera appresso ser Domenigo Pitacho de ser Zuanne, et altri confini
cauedini 18 nella ualle de Fasan appresso le raggion de ms Marquardo Apollonio,
et altri confini
Item cauedini 7 nella ualle de Strugnan appresso li suoi confini

Furno anco dati in nota li beni stabili fuori di questo territorio.

Beni stabili essistenti sopra il territorio, et nella terra d'Humago

Item tre case contigue una all'altra mal conditionate, et rotte, le quali minacciano

434 Nad besedo je asterisk.

ruuina con un casaletto appresso
 vn casaletto, qual è adoperato per orto
 vn forno, che minaccia ruuina
 vna stalla tenuta ad affitto per ser Martin Micolich posta nelli borghi
 d'Humago con terren con doi oliuari dentro —

[99^v: 21]

vn ortisel appresso la predetta porta del borgo, et altri ortiselli, et vna stalla
 tenuta ad affitto per ms Zuanne Bagonzi
 vna stantia con terre arratiue, la qual altre uolte fù tenuta alle mittà con ser
 Micho Spadich, et il quondam suo padre posta nella contra de Pizuda
 vna vigna nel ditto territorio nella contrà del Gaso al presente tenuta per il
 reverendo ms pre Stephano Smergo à decima
 vna vigna nella contrà de Spinelli appresso li suoi confini
 doi casette poste sopra la piazza d'Humago
 vn baredo nella contrà de Spinelli tenuto ad affitto per il sopradetto reverendo
 ms pre Stephano
 vn prado nella contra della Muggiela
 vna casa scoperta per andar al muolo senza palmenti, ne cosa alcuna dentro
 vn baredo nella contrà de Buscagna, et uno nella contra de Roia tenuti à decima
 per ser Anton Prolosich habitante sopra esso territorio d'Humago
 et altri stabili, le contra de quali non si sà il nome, riportandosi à quanto uien
 descritto per altre scritte
 Item vna schiera d'oliui in contrà de canal appresso ser Lorenzo Grassetto,
 et altri confini
 vn baredo con oliuari dentro nella contra de Terra fosca

In Buggie

Item terre arratiue tenute ad affitto per ser Martin Iuriouich poste sopra il territorio di
 Buggie, et altre contenute in diuerse scritte

Lendenara

Item vn sachetto de scritte spettanti alli crediti, et beni di Lendenara, nelle qual
 scritte si contien un instrumento de liuellation de ducati cinquecento

Confessione fatta à ms Piero tutor sopradetto, sicome egli disse da d Lucia
 moglie de ser Iseppo Furlan habitante nella casa in Humago di 6 dell'istante,
 de beni mobili, et s'attroua hauer nelle mani

vno cauecchio grande nella caneua
 botte n° 3 grande, et vno caratello
 pierre d'oglio n° 3 ciò è vna granda, et doi piccole
 In cusina doi casse uecchie, doi cauedoni, et il suo ferro da fuoco cantonado,
 vna catena doppia
 In porthegetto doi banche bianche, et vno Christo passo con il cesendello
 In cameretta doi foriceri depenti, vna banca de manzar suso, vno paro de cultrine
 uerde triste, et strazzade, vna Madonna con le sue lante

In camera de riua

casse grande n° 3 et vno foricero, et vna casselletta bianca, vno desco d'albeo depento, et vno legno da metter ueste suso, vno stariolo in ditta (caneua) camera nel studietto coredo il letto con tre cerchietti de legno bollato de San Marco, vno letto de piuma, vn cauazzal, et un cussin, vna coltra de bombaso biaua, et uerde, et vno paro de lenzuoli uecchieti, le sue cultrine indorade, vn quadro uecchio in ditto studietto, le soaze à torno detta camera rosse, et depente —

Ea die

100 [22]

Ea die 20 Decembris 1600

Finito il presente inuentario fù dato solenne giuramento alla presentia di me nodaro, et testimonii soprascritti alli antedetti ms Nicolò, et ms Piero, et madonna Fantina dal spettabile suddetto ser iudice alla presentia anco dell'eccelente d Nicolò Caldana dottor, et vicedomino del comun di questa terra, che ha midesimente dato il giuramento alle sudette parti della uerità della continentia del ditto inuentario, che l'antedette parti habbino dato ad esso inuentario tutti li beni mobili, et stabili, raggioni, et attioni, che hanno à memoria, et che per l'auuenire procuraranno anco, et daranno ad esso inuentario tutto quello, che per obliuione hauessero tralasciato, et che si ricorderanno, et così giurorno, manibus tactis scripturis nelle mani delli presenti spettabili giudice, et vicedomino de comun. Laus Deo.

Ego Nicolaus Caldana I. V. D. et vicedominus comunis Pirani me subscripsi ac (postea) registraui. /

D Antonii de Dardis notarii publici manu factum. /

INDICES

INDEX VERBORUM, PERSONARUM, LOCORUMQUE

A

acanino – ?

ace – predivo

accettare – sprejeti

acqua – voda

adimandar – zahtevati

administratione – upravljanje

administratore – upravnik

adoperare – uporabiti

adunque – torej

affitto – zakup

aggiunto – pridružen

agho – igla

Agnus Dei – Jagnje božje

alabarda – helebarda

albarelo – posodica

albe(d)o – jelovina

albol(l)el – nečke, krušna skrinja?

albuolo – nečke

Albuzan, contrà de

Alessandro Vedorno, ser

Almericus/Almerigo Petronio quondam ms Nicolò, dominus/ms, quondam; uxor domina/
madonna Catharina, filiae Fantina et Maria

alquanti – nekaj

alterare – spremeniti

alto – visok

altro – drug

altre uolte – poprej, nekoč

Amantin Foia, ms

ambro – jantar?

Ambrosi

amontar – povzpeti se

ampolletta – steklenička

ancino – kavelj

ancipresso – cipresovina

anco – tudi

andar – iti

Andrea, ser, v. Zuane Marazza

anello – prstan

Anontiata – Marija

antedetto – prej omenjeni

antica – starinska

antigo – starinski
 Antonio, ms; filius ms Apollonio Vidal
 Antonius de Dardis notarius publicus, d
 Anton Prolosich
 Apollonio, v. Marquardo
 Apollonio Vidal quondam ms Antonio honorabili giudice, ms
 apoza – podpora
 apposito – nasproti
 appresso – poleg
 apprir – odpreti
 aqua – voda
 archetto – lok
 archibugier – puška
 arma – orožje, grb
 arratiuo – oren
 arzentin – srebrn
 arzento basso – preprosto srebro
 asportare – odnesti
 assa – sekira
 asta – toporišče
 atorno – okrog
 attione – uradni zapis?
 atto – dejanje
 attrouarsi – nahajati se, znajti se, biti
 auuenire – bodočnost
 auertadura – razporek?
 auerzarsi – odpirati se
 auttorità – ugled, oblast

B

bacille – umivalnik
 Bagonzi, v. Zuanne
 balestro – samostrel
 balla – krogla
 ballo – ples
 ballotta – kroglica
 ballotta de balestro – kroglica za samostrel
 bancal(l)e – razkošno pregrinjalo za klop
 bancha, banc(h)o – klop, miza
 banchetto – klopca, mizica
 banda, lume de – lučka s stenjem?
 barbier – brivec
 barcha – barka
 baredo – neobdelano zemljišče
 bareta – lesena priprava za pretakanje vina
 basso – nizek

baston – palica
 bataor de porta
 batudo – obtolčen
 bauella – kosmata svila
 bauero, bauore – ovratnik
 beccha cenere – grebljica
 bene – imetje
 bene mobile – premičnina
 bene stabile – nepremičnina
 bianco – bel
 biao – moder
 biao, basso – temno moder
 bisazza – bisaga
 bocal – vrč
 bocaletta – vrček
 boccha – usta, kljun
 bocchet(t)o – ustje/nastavek, dulec
 bolletta – žebliček
 bollare – zapečatiti
 bollato – zapečaten, žigosan
 bollo – pečat
 bombasina – ?
 bombaso, bonbaso – bombaž
 borgo – trg
 borsa – torbica
 borso – skodelica?
 bossoletto – posodica
 bossolo – (lesena) posod(ic)a
 botana – bombažno blago
 botazel – sod(ček)
 botta – sod
 bot(t)one – gumb, žebliček
 braghessa – dokolenske hlače
 brandio – svila
 braccio – mera laketa
 brenta – brenta
 brentazzo – velika brenta
 broc(h)adel – brokat
 broc(c)ha – žebliček
 bronzo – bron
 bronzino – bronast kotel
 brusado – odgoren
 brusar – sežgati?
 brutto – ukrivljen
 buffolo – ?
 Buggie

buon(o) – dober
 busado – preluknjan
 busare – preluknjati
 Buscagna, contrà de

C

cabron – kozja koža
 cadauno – vsak
 cadena – veriga
 cadenella – vežica
 calca – nogavica, glej tudi calza
 calcina – apno
 Caldana, v. Piero, ms; Nicolò, dottor
 calderuola – kotliček
 caldiera – kotel
 calza – nogavica, glej tudi calca
 calzet(t)a – nogavička
 camera – soba
 camera de mezo – vmesna soba
 cameretta – sobica
 camerin – predsoba, sobica
 caminetto – kaminček
 camisa –srajca, bluza
 camis(u)ola – (majhna) srajca
 camozza – irhovina
 Campo, porta de – Poljska četrt
 can – pes
 canal – jarek
 canbran – fino platno iz Cambraia
 cancel – stojalo za spise
 candella – sveča
 candel(l)ier(e) – svečnik
 candelieretto – svečniček
 canela da bote – pipa za sodček
 caneua – (vinska) klet
 caneuazzo – konopneno blago
 canozza – platno
 canpanella – zvonček
 cantero – nočna posoda
 cantonado – vogal ?
 capetina – plašček
 caramale – črnilnik
 caramaletto – majhen črnilnik
 caratel(lo) – sodček
 carcasso – ogrodje?
 caretto – voziček

carico – naloga
 cariegħa d'apozo – naslanjač
 cariola – samokolnica, ležišče na kolesih pod posteljo
 carisea – grobo, raskavo volнено blago
 carolado – črviv
 carpeta – spodnje krilo
 carpetina – majhno spodnje krilo
 carta – listina
 carton – lepenka
 casa – hiša
 casaletto – kočica
 casetta – hišica
 cassa – skrinja
 cassel(l)etta – predal, skrinjica
 casso – oprsник
 casso(n) – skrinja
 castegno – kostanj
 Catharina, domina/madonna, quondam; vir dominus/ms Almericus/Almerigo Petronio,
 filiae Fantina et Maria
 cauazzal(lo) – vzglavnik
 cauecchio – kad
 cauedino – kristalizacijski bazen
 cauedon(e) (de fuoco) – kovinski podstavek za polena
 cauezzo – zavoj, kos, ostanek (blaga)
 cauisel – kad
 cauo – vrv, glava
 cazza – korec
 cazzetta – korec
 cenere – pepel
 cento – pas
 centorino – pasek?
 cintura – pas
 ceppo – spona
 cerchiel – majhen obroč
 cerchietto – majhen obroč
 cerchio – obroč
 ceroico – kirurg, ranar
 cesendel(lo) – lučka, svetilka
 cesta – košara
 cestella – košarica
 cestelletto – košarica
 chebba – kletka za ptice
 Chiara Viezzola
 chiaro – svetel
 chiaue – ključ
 chiesiola – cerkvica

Christo
 cipresso – cipresovina
 clarissimo – presvetli
 Clemente Ottauo, N. S. P.
 coda – rep, kita?
 codognato – kutinovina
 coladora – cedilo?
 colar – cediti
 colarin – ovratnica
 colleghi – sodelavec
 collo – vrat, ogrlica, sveženj
 collo de perle – biserna ogrlica
 colona – stebriček
 colonella – stebriček
 colorado – pobarvan, pisan
 coltra – odeja
 coltrina – zavesa
 coltrine de letto – posteljne zaveses
 come – kot
 commettere – naročiti
 commodo – pripraven
 comune – komuna
 comunità – skupnost
 concha – posoda
 concolo – krušna deska (za polaganje kruha v peč)
 condittionato, mal – v slabem stanju
 conferire – obvestiti
 confessione – izjava
 confine – meja
 comun – komuna
 compreso – vštevši
 consegnare – izročiti
 contar – šteti
 contenere, contenir(e) – vsebovati
 contiguo – ki se dotika
 continentia – vsebina
 continuare – nadaljevati
 conto – (ob)račun
 contrà – predel, četrť
 coperta – odeja, pregrinjalo, pokrovka
 coperta de pilizza – prevleka za blazino
 copertina – plašček, pregrinjalce
 coperto – pokrit
 copertor – velika odeja
 coprire – pokriti
 coral – korala

coralletta – koralica
 corazzina – oklep
 cordella – vrvica, trak
 cordella de naue – vrvica, trak za plovilo
 cordon – vrvica
 coredo – opremljen?
 corno da poluere – rog za smodnik
 corona – venec
 coronetta – kronica, venček
 corte – dvorišče
 cortelletta – nož
 cortel(lo) – nož
 cosa – stvar
 cosi – tako
 couertor – ponjava
 creare – narediti, uvesti
 credenza – kredenca
 credito – kredit, dolg
 cremesin – karmezin, živo rdeč
 crigne – konjska koža
 criuelar – sejati
 criuel(lo) – sito
 crose – križ
 crozzola – ?
 crucifisso – razpelo
 Cucagna, v. Nicolò
 cuchiar – (velika) žlica
 cultrina – zavesa
 cuna – zibka
 cupresso – cipresovina
 curadenti – zobotrebec
 curame – koža, usnje
 cusido – sešit
 cusidura – šivanje
 cusier – ?
 cusina – kuhinja
 cusire – šivati
 cussinello – blazinica
 cussin(o) – blazina

D

damaschina, alla – z uvezenimi rdečimi cvetlicami
 damasco – volneni žamet
 danaro – denar
 Dardis, v. Antonius de
 dar(e) – dati

dare giuramento – priseči
 dauanti – spredaj
 debber – morati
 December, Decembrius – december
 decento – soliden, dostojen
 decima, à – z desetino
 Deglia, v. Iacomo
 dentaio – nazobčan rob?
 dente – zob
 dente, fil per – ?
 dentro – znotraj
 Deo – Bog
 depento – poslikan, pisan, pobarvan
 deputare – poveriti
 deschetto – pručka, mizica
 desco – miza
 scoperto – brez strehe
 descritto – opisan
 desfitto – z izpuljenimi žebli
 destaiado – preluknjan
 destaiare – preluknjati
 destro – desni
 deuer – morati
 dezeal – naprstnik
 di(e) – dan
 dire – povedati, reči
 disoludare – redčiti
 ditto – rečeni
 diuerso – različen, raznolik
 Domenigo, quondam, ms; filius Piero Petronio
 Domenigo Pitacho de ser Zuanne, ser
 Domenigo Torre
 domina – gospa
 donna – gospa
 doppio – dvojen
 dorare – pozlatiti
 dorato – pozlačen
 doret(t)o – zlate barve
 dottor – doktor
 douere – morati
 ducato – dukat

E
 eccellente – odličen
 eligere – izbrati, izvoliti
 elzo – držaj (meča)

entemella – prevleka za blazino
 entian – star
 entiomellette – majhna prevleka
 erbazo – ?
 essecutione – izvedba
 essequire – izvajati
 esser – biti
 essercitare – izvajati
 esistere – obstojati
 estimare – oceniti
 estimator – cenilec
 euangelia – evangelij

F

facere – narediti
 fagher – bukev
 fantilino – otrok?
 Fantina filia domini/ms Almerici/Almerigi Petronii et dominae/madonne Catharinae;
 vir Piero Petronio de ms Marco
 fantolin – fantič
 fantolina – deklica
 farina – moka
 far(e) – delati, opravit
 Farusi
 Fasan, ualle de
 fassa – povoj
 fasso – sveženj, zavoj?
 fattura – izdelava
 fazzolletto – prtiček
 fazzolletto da naso – robček
 fazzoletto de spalle – naramna ruta
 fazzuol – ruta
 fazzuolo de man, da mano – prtiček za roke
 fazzuolo de testa – naglavna ruta
 fedo – umeten
 feltron – klobuk
 ferrale – svetilka
 feramenta – železje
 feraruoletto – majhen plašč
 feraruolo – plašč
 ferro – železo, železje
 ferro de coltrine de letto – železne karnise za posteljne zavese
 ferro de secchiel – železo vedra
 ferro de tenir sotto – podporno železo
 ferro in uida – vijak
 fersora – ponev

fiaschetto – steklenička
 fiasc(h)o – steklenica, steklenička
 ficar – pritrditi
 figlia – hčerka, glej tudi filia
 figura – podoba
 fil(lo) – nit, niz
 filia – hčerka, glej tudi figlia
 finido – končan
 finire – končati, zaključiti
 fioco – pentlja, čop
 fior(e) – cvet(lica)
 Fisine, contra de
 fiuba – zaponka, fibula
 fiume – reka
 fodrà, fodrado – podložen
 fodro – tok, tulec
 Foia, v. Amantin
 foiamе – listje
 fola – meh
 fondamento – (solinski) fond
 fondo – dno, sedalo?
 fontana – izvir
 Fontanigge, saline
 forcola – vilice
 forfe – škarje
 forfette – škarjice
 forfette de barbier – brivske škarje
 foricer(o) – kovček, glej tudi forzier
 foriceret(t)o, foriecreto – majhen kovček, glej tudi forzereto
 forma de ballotte de balestro – kalup za kroglice za samostrel
 forma de scarpe – kopito
 formento – žito, pšenica
 fornasa – peč
 fornimento – oprema
 forno – peč
 forzereto – majhen kovček, glej tudi foriceret(t)o, foriecreto
 forzier – kovček, glej tudi foricer(o)
 fosca, Terra – temna zemlja?
 foza – oblika
 franza – resa
 franzone – resa, čop
 fressora – ponev
 frezza – puščica
 friso – obroba
 frisuruol – ponev
 fuogo – ogenj

fuori – zunaj
 Furegon, v. Marco; Paulo
 furlan – furlanski
 Furlan, v. Iseppo
 fustagno – barhant
 fusura – vreteno, motka

G

Gasò, contrà de
 giocare – igrati
 giudicare – razsoditi
 giudice – sodnik
 giuramento – prisega
 giurare, giuror – priseči
 giurato – zaprisežen
 giustitier(e) – sodni uslužbenec
 giusto – pravično
 golaro – kolar
 gotonado – bombažen
 gotto – vrč
 gotto d'orinar – kahla
 governatore – vodja
 gradella – rešetka
 gramola – mesilnik
 gran(de) – velik
 grandezza – velikost
 gran fiume – osrednji kanal (v Sečovljah)
 granpin – kavelj
 granpineto – majhen kavelj
 granpio – šipka
 Grassetto, v. Lorenzo
 grata casa – strgalnik
 grogran – vrsta tkanine
 grossa, alla – na debelo
 grosso – velik
 guanto – rokavica
 guardiano – gvardijan
 guarnire – opremiti
 guarnito – opremljen
 guasto – pokvarjen
 guazina – tulec?
 gucchia – igla
 guc(c)hia, à/ de – (ročno) pleten
 gusiaro – lupilnik?

H

habitante – prebivalec
 habitare – stanovati
 habitation – bivališče
 hauer – imeti
 hebreo – jud
 herbetta – zelišče
 heredità – dediščina
 heriede – dedič
 homo – moški
 honorabile – spoštovani
 Humago, terra d'
 Hyeronimo Polloncinii de ms Stephano, magistro zustitier(o) et estimator

I

Iacomo de Deglia, ser, quondam
 imagine – podoba
 inarzentado – posrebren
 inchiostro – črnilo
 indice – seznam
 indition – indikcija
 indorado – pozlačen
 infassar – povijanje
 infra – znotraj
 infrascritto – podpisani
 ingheda – ?
 inghistara, inghistera – trebušasta steklenica, mera
 insieme – skupaj
 instante – sedaj
 instrumento – listina
 intaiado – izrezljan
 intaiare – izrezljati
 integer – cel
 intelligente – razumen, razumnik
 interuento – posredvanje
 inuentariare – popisati
 inuentario – popis
 Iseppo Furlan, ser; moglie Lucia
 iudice – sodnik
 iudus – jud
 iugale, iugalis – zakonec
 iui – tam
 iurare – priseči
 iurato – zapriseženi
 Iuriouich, v. Martin
 iusticier, iustitier(e) – sodni uslužbenec

iuxta – poleg, v skladu

L

L – libra

ladro – razbojnik

lama – list (žage)

lambichetto – kotliček

lanciaera – lučalec

lanta – lučka?

lasso – jermen

latado – mlečno bel

latisino – za mleko

laton – med (kovina)

lauar – prati

lauezetto – lonček

lauezo – lonec

lauorado – izdelan

lauorare – obdelati

lauoriero – ?

legger – brati

legitimo – zakonit

legno – les

Lendenara

lenzuolo – rjuha

Lera, saline

lettera – pismo

letto – postelja

libro – knjiga

licentia – dovoljenje

ligado – vezan, pritrjen

ligare – pritrditi

lin –lan, platno

lira – lira (instrument)

lista – trak

litiera – skrinja za posteljnino

liuellation – libel (vrsta zakupa)

liuto – lutnja

longhezza – dolžina

long(h)o – dolg

Lorenzo Grassetto, ser

loro – njihov

Lucia moglie de ser Iseppo Furlan, d

lume – svetilka

luoco – kraj

M

machedo – lisast?
 madonna – gospa
 Madon(n)a
 maestro – mojster
 magazzino – skladišče
 magistro – mojster
 maiolica, de – lončen
 manco – manj
 mandola – mandelj
 manegha – rokav
 maneg(h)o – ročaj, glej tudi manico
 manegho de bolli – ročaj za pečatnike
 manico – ročaj, glej tudi maneg(h)o
 manino – zapestnica
 man(o) – roka, glej tudi manus
 mantil(le) – prt, pregrinjalo
 mantillette – prtiček, pregrinjalce
 manus – roka, glej tudi man(o)
 manzar – jesti
 marangon – tesar
 Marazza, v. Zuane
 Marco, ms; filii ms Nicolò Petronio, ms Piero Petronio
 Marco Furegon, ms
 margine – rob
 Maria filia domini/ms Almerici/Almerigi Petronii et dominae/madonne Catharinae
 marizo – volan
 Marquardo, ms, quondam, v. Pelegrin Petronio
 Marquardo Apollonio, ms
 martelletto – klacivce
 Martin Iuriouich, ser
 Martin Micolich, ser
 massaria – posodje
 mastel – škaf
 mazza – kuhalnica
 mazzetta – štrema, motka, vreteno
 medesimo – isti
 meglio – bolje
 memoria – spomin
 mensa – miza
 menudo – majhen, droben
 merletto – čipka
 merlo – čipka
 mese – mesec
 mestura – mešanica
 metter – postaviti

meza manegha – kratek rokav
 mezan – na pol
 mezena – bakren vrč
 mezo – pol
 mezo, bono in – na pol dober
 mezo, in – na sredi
 mezolera – pladenj (za kozarce)
 Micho Spadich, ser
 Micolich, v. Martin
 midesimemente – prav tako
 miero – medro
 minacciare – groziti
 miniado – drobno poslikan
 miniare – drobno poslikati
 minimo – najmanj
 minudo – majhen
 Misana, porta de – Osrednja četrt
 mischio – pisan
 mittà, alla – spolovina
 mobile – premičen
 mocadore– utrinjač
 moderno – mode(re)n
 modo – način
 moglie – žena
 molette – klešče
 molto – mnogo
 mondo – svet
 more – na način
 mortar – možnar
 moschea – ?
 mozo – modij
 ms – gospod
 Mugesan, v. Zorzi
 Muggia, porta de – Miljska četrt
 Muggiela, contra della
 muolo – ?
 muso – dulec, ustnik

N

nanpha – dišeč
 naranzin(o) – oranžen
 nascondere – skriti
 naso – nos
 natiuità – rojstvo
 naue – plovilo
 neghera – oreh

negro – črn

netta – mreža?

Nicolò, ms, quondam, v. Almericus/Almerigo Petronio

Nicolò Caldana, dottor, et vicedomino del comun di questa terra, d

Nicolò Cucagna, ser

Nicolò Petronio de ms Marco, ms; frater Piero, suocero Piero Petronio quondam ms Domenigo

Nicolò Sola, Guardiano di Pirano, Reuerendo Padre Maestro

nimpha – ?

niocea – ?

niun – noben

nodaro – notar

noghera – oreh

nome – ime

nominare – imenovati

nota – zaznamek

notarius – notar

Nouember – november

nouo – nov

O

obliuio – pozaba

officietto – majhen oficij

officio della Madonna – Marijin oficij

oglio – olje

oliuaro – oljčni nasad

oliuo – olka

onza – unča

opera – delo, izdelava

opera, à – izdelan

ordini, à 7 – 7-tečajen

orinar – urinirati

orna – urna

ormesin – svilena valovita tkanina

oro – zlato

orso – medved

ortisel – vrtniček

orto – vrt

osseruar – upoštevati

osso – kost

ottauo – oktav

ouer – ali

P

padella – ponev

padre – pater, oče

paglia – ?

paia – slama
 pal – drog
 pal(l)a – lopata
 palletta – lopatka
 palmento – tlak, nadstropje?
 pan – kruh
 panaruolo – krušna deska
 panatoria – pekarna?
 pangon – debela plošča
 panisel – krpa
 panisello – plenica
 panno – blago
 paonazzo – vijoličen
 Papa – papež
 parente – starš
 Parezago, contrà de
 paro – par
 parte – del, deloma
 passare – miniti
 passet(t)o – zaponka
 passo – odslužen
 pauion – bandero
 Paulo Furegon quondam ms Piero
 pè – noga
 pè d'orso – medvedja šapa
 Pelegrin Petronio quondam ms Marquardo, ms
 pelizza – krzno, glej tudi pilizza
 pelle - koža
 pello – dlaka
 peltro –predmet iz kositra in srebra
 penaruolo – tulec
 pendone – kovinski obesek
 per – par
 perciò – zato
 perla – biser
 perla ligada – pritrjen biser
 perlette – biserčki
 però – vendar
 persona – oseba
 perusino – ?
 pesante – težek
 pesar(e) – obtežiti, tehtati
 pescaria – ribji trg, ribarnica
 peso – teža
 peso di ori – utež za zlato
 petenar – razčesavati

petenera – škatla/šatulja za glavnike
 pet(t)ino – glavnik
 Petronio, v. Almericus/Almerigo; Marco, ms; Marquardo, ms, quondam; Pelegrin quondam
 ms Marquardo; Piero de ms. Marco; Piero condam ms Zuanne, ms
 pezza, in – v kosih
 pezzetta da stomago – slinček
 pezzo – kos
 piadena – pladenj
 piagna – letev, doga
 piagnolla – oblič
 piato – krožnik, pladenj
 piazza – trg
 picar – pritrđiti, obesiti
 picho – ost
 piccolo – majhen, igra pikolo
 pie(de) – čovelj
 pieno – poln
 piera – kamen, kamnita posoda
 Piero, ms, quondam, v. Paulo Furegon
 Piero Caldana, quondam ms Zuanne, ms
 Piero Petronio quondam ms Domenigo, quondam, ms; gener Nicolò Petronio de ms Marco,
 ms Piero Petronio de ms Marco, ms; uxor Fantina, frater ms Nicolò
 Piero Petronio condam ms Zuanne, ms
 pignata – lonec
 pilizza – krzno, glej tudi pelizza
 pillà – kamnito korito
 piombo, pionbo – svinec
 ponta – konica
 Piran
 piron – vilica
 pistolese – samokres
 Pitacho, v. Domenigo
 pittura – slika
 piuma – perje
 Pizuda, contra de
 poco – malo
 podestà – podestat
 poi – potem
 Polloncinii, v. Hyeronimo
 poluere – smodnik
 poluerin – tulec za smodnik
 pomolo – jabolček
 ponta – konica
 pontizado – preluknjan
 ponto – šiv
 ponto furlan – furlanski šiv/čipka

ponto in stuora – čipka
 porta – četrt, vrata
 porta barete – etui za strelno orožje
 porta de Campo – Poljska četrt
 portar – nositi
 portego – vhodna veža
 porthegetto – majhna vhodna hala?
 portico – vhodna veža
 portione – del
 posta – ?
 postea – potem
 postizo – nadomesten
 posto – postavljen
 poter(e) – moči
 pozo – vodnjak
 pozzo – podzemna jama
 prado – travnik
 Prado, val de
 pratico – izkušen, izvedenec
 pre – pater, oče
 predetto, predicto – omenjeni
 pregiudizio – škoda
 presentar – predstaviti
 presente – prisoten
 presente, al – trenutno
 presentia – prisotnost
 principiare – začeti
 procurare – zagotoviti
 prohibere – prepovedati
 Prolosich, v. Anton
 pronontia – razglas
 prospettiua – videz
 prossimamente – pravkar
 publicus – javni
 pugal – bodalo
 puonto in stuora – čipkasa
 pupilla – deklica
 puta – deklica
 puto – fant

Q

quadreto – majhna slika
 quadri, à – kvadratast
 quadro – slika, štirioglat
 qualsiuoglia – karkoli
 quanto – koliko(r)

quarta, quarto – četrtin(k)a
 quasi – skoraj
 quelli – ti(sti)
 questo – ta
 quondam – pokojni

R

rag(g)ion(e) – pravica, (ob)račun
 rame – baker, bakren del
 raso – blago atlas
 rassa, rasso – raševina
 rassadora – strgalo
 rassar – strgati
 recâma, recamado – izvezen, obšit
 recchieletta – ušesca
 rede, da – mrežast
 registrare – zapisati
 relieuo – relief
 remo – veslo
 render – predati
 restituire – (po)vrniti
 retratto – portret
 reverendo, reuerendo – častitljiv
 Ribilla, contrà de
 richino – uhan
 ricordare – zapomniti si
 ridursi – umakniti se
 riportarsi – nanašati se
 riua – breg
 rizzo – nabran
 robba – stvari
 rodella – okrogla deska
 Roia, contra de
 romana – dolga halja
 rosso – rdeč
 rotto – polomljen, srgan, podrt
 rouan(o) – odslužen, rjast?
 rozzo – ročaj?
 ruginoso – uničen
 ruoda – kolo?
 ruuina – ruševina

S

S – sold
 sachetto – vrečka
 sacro – sveti

saiotto – suknjica
 saline – soline
 sal(l)a – hala, veža
 salliera – solnica
 San Marco
 San Martin, contra
 San Zorzi
 santa – svetnica
 saper – znati, vedeti
 sarza – vrsta volnenega blaga
 scagno – klop, pručka
 scaldaletto – posteljni grelec
 scaldapie, scaldapie – grelec za noge
 scarpello – rezilo, dleto
 scarpetta – čevelj
 scatola – zaboj(ček)
 scatolletta – majhen zabojček
 schena – naslanjač
 schiauonetta – predpasnik
 schiera – nasad
 schietto – preprost
 schizzo – brizgalo
 scolaro – učenec
 scolpido – izrezljan
 scolpire – rezljati
 scolpito – izklesan
 scouet(t)a – metlica
 scrigno – skrinja
 scriminal – lasnica za oblikovanje preče
 scriptura, scrittura – zapis, pisanje
 scu(d)ella – skledica
 scuffia – oglavnica
 scuffiot(t)o – velika oglavnica
 scuoletta – skodelica, glej tudi seuola
 secchiel, secchiel(l)o – vedrica, glej tudi secchio
 secchieletto – vedrce
 secchio – vedro, mera sič, glej tudi secchiel, secchiel(l)o
 sececchi, à – ?
 seda – svila
 segalla – rž
 seghetta – majhna žaga
 segnare – označiti
 seguita – nadaljevanje
 senza – brez
 ser – gospod
 seradura – ključavnica

seruiciale – pranje
 servir – služiti, uporabiti
 seuola – skodelica?, glej tudi scuoletta
 Sezza, contra de
 sguazeron – obesek
 sic – tako
 sicome – tako kot
 siega – žaga
 signor – gospod
 signoria – gosposka
 similmente – podobno
 sinistra leva
 Sizuole, valle de
 Smergo, v. Stephano
 soazado, soazato – uokvirjen, glej tudi so(r)azado
 soaze – okvir, glej tudi suaze
 soazeta – okvirček
 Sola, v. Nicolò
 solenne – slovesen
 solito – običajen
 somma – tovor
 sonar – zvoniti, igrati, brenkati
 sopra – zgoraj, nad
 sopradetto – zgoraj omenjeni
 sopranotato – zgoraj omenjeni
 soprascritto – zgoraj zapisan
 soprascrivere – podpisati
 so(r)azado – uokvirjen, glej tudi soazado, soazato
 sorella – sestra
 sorte – vrsta
 sotterare – zakopati
 sotto – pod
 spada – meč
 spadaro – mečar
 Spadich, v. Micho
 spalla – rama, stojalo
 spal(l)iera – naslonjalo
 spariuer – ?
 spec(c)hio – ogledalo
 specie – dišave
 spedo – raženj
 spetiaria – dišave
 spettabile – častiti, ugledni
 spettante – ki zadeva
 spettare – pripadati
 Spinelli, contrà de

sponza – rob?
 sportella – košara
 sposa – soproga
 sposo – soprog
 stabile – nepremičen
 stadiera – tehtnica
 stalla – hlev
 stantia – bivališče
 stariolo – starič
 staro – star
 stazzonella – mala postaja?
 stelleta – zvezdica
 Stephano, ms, v. Hyeronimo Polloncinii
 Stephano Smergo, reverendo ms pre
 stima – ocena
 stimare – oceniti
 stomago – želodec
 stoppa – tulje, najslabše predivo
 storto – zakrivljen
 stramazzo – ponjava
 strazza – krpa
 strazzado – scefran, strgan
 stricha – proga
 Strugnan, ualle de
 stuco – štuk
 studietto – majhna delovna soba
 stuora – rogoža
 suaze – okvir, glej tudi soaze
 subscriivere – podpisati
 sucella – skodelica
 sud(d)etto – spodaj omenjeni
 suegiaruol – budilka
 suocero – tast
 suriano – pepelnato siv
 suso – zgoraj?

T

tabin – tkanina iz volne in svile, podobna poplinu
 tac(c)hia – odrezek
 tacone – krpa, zaplata
 tactus – dotaknjen
 taiere – deska za rezanje
 taio et mezo – enoinpolročen
 tamiso – sito
 tangere – dotakniti se
 apedo – preproga

tarmà, tarmado – moljiv
 taschin(o) – mošnjiček, žepek
 tauola – deska, miza
 tauoletta – majhna deska
 tauolliereto – mizica
 tazzar – rezanje
 tazzone – skleda, skodela
 tella – platno
 tello – kos blaga
 tempo – čas
 tenaieta – čeber
 tenir – držati, imeti
 tenere alle mittà – imeti v spolovinskem zakupu
 tenuta – posest, prostornina
 terra – glina, območje
 terra di Pirano – piransko območje
 Terra fosca, contra de
 terren – zemljišče
 territorio – ozemlje
 testa – glava
 Testa, v. Zorzi
 testimonio – priča
 tinazzetto – čebriček
 tinazzo – sod
 tirlo – predal
 togliere – vzeti iz
 tolto – vzet iz
 tondino – kroglica
 tondello – okrogla ploščica
 tondo – okrogel
 torchino – turkizen, glej tudi turchin
 torcholetto – majhna stiskalnica
 torno, à – okrog
 tornouia – ?
 Torre, v. Domenigo
 torto – zvit
 touaietta – prtiček
 touaiol(l)o – prt
 tralasciare – prepustiti
 tramizado – pregrajen
 trauersa – predpasnik, prečni drog
 trauro – tram
 tre pié – trinožna ponev
 triste, tristo – v slabem stanju
 trop(p)et(t)o – manjši nasad?
 troppo – nasad?

trouare – najti
 turbezza, turbizza – torbica?
 turchescha, alla – turški
 turchin – turkizen, glej tudi torchino
 Turcho – Turek
 tutela – varuštvo
 tutor(e) – varuh
 tutto – ves, vse
 tutti doi – oba

U, V

ual in tutto – velja skupaj
 valizuna – tkanina iz konoplje in bombaža
 valle, ualle – dolina
 ualor – vrednost
 ualuta – vrednost
 varnazetta – dolga suknjica
 vaseto – posodica
 vaso, uaso – posoda, lonec
 vassel – posoda
 vazina – nožnica
 vazinetta – majhna nožnica
 vcello – ptič
 uecchieto – ?
 uecchio – star
 uedere – videti
 Vedorno, v. Alessandro
 uedro – steklo
 vello, uello – pajčolan
 vello de spalle – naramni pajčolan
 ueludin – žamet
 ueludo – velur
 uenire – priti
 ventolo – pahljača
 uerde, verde – zelen
 ueretta – obroček
 uergado – progast
 uergola – zlat pramen
 veriamme – steklenina
 uerii – steklenina
 uerità – resnica
 uero – steklo, pristen
 uertere – obračati
 vesta, uesta – oblačilo
 uestido – oblečen
 vestina, uestina – jopič

vestura, uestura – žensko oblačilo
 vesturet(t)a – majhno žensko oblačilo
 vicedomino, vicedominus – vicedomin
 uida – vijak
 Vidal, v. Apollonio
 Viezzola, v. Chiara
 vigna – vinograd
 vimene – vrbove šibe
 violin – violina
 ui(t)a, de meza – srednje star
 Viuian hebreo ditto Turcho estimator
 uolte – krat
 usado, vsado – rabljen
 vuodo, uuodo – prazen
 uolta – krat

Z

zallo – rumen
 zambellot(t)o – blago iz kozje ali kamelje dlake, kamelhar
 zancha – ukrivljen
 zanco – levi
 zaneta de terra – glinena košarica?
 Zesso
 zipon – suknja
 ziponetto – suknjič
 zocolo – cokla
 Zorzi, ser, spadaro
 Zorzi Mugesan, ser
 Zorzi Testa, ms
 Zuanne, ser, v. Domenigo Pitacho
 Zuanne, ms, quondam, v. Piero Caldana
 Zuanne, ms, condam, v. Piero Petronio
 Zuanne Bagonzi, ms
 Zuane Marazza quondam ser Andrea
 zu(u)c(c)hetta – bučka
 zustitiere – sodnik

INDEX PERSONARUM EX TITULIS LIBRORUM SUMPTUS

A

- Aboberstain, v. Paulus Aboberstain, Carnus Vianensis
 Acolis de Aretio, Franciscus⁴³⁵ [55]
 Actius Sincerus Sanazarius, v. Sanazarius, Actius Sincerus
 Adrianus Cardinus, v. Cardinus, Adrianus
 Adrianus Imperator⁴³⁶ [67]
 Aeginata, Paulus ~ medicus⁴³⁷ [311]
 Aelius Spartianus⁴³⁸ [67]
 Afer, Publius Terrentius⁴³⁹ [4], [335]
 Agrirophylus, Ioannes ~ Bizantius⁴⁴⁰ [44]
 Alamagi, Dionigi⁴⁴¹ [144]
 Alcuinus Leuita⁴⁴² [20]
 Aldus Pius Manutius, v. Manutius, Aldus Pius
 Alessandro Altana, v. Altana, Alessandro ~ conte da Seruarollo
 Alexander Gramaticus⁴⁴³ [97], [153]
 Alessandro Vel(l)utello, v. Vel(l)utello, Alessandro
 Alfonsus Ferrus medicus, v. Ferrus, Alfonsus medicus
 Altana, Alessandro ~ conte da Seruarollo⁴⁴⁴ [283]
 Altomari, Donatus Antonius ab ~⁴⁴⁵ [300]
 Aluernia, Petrus de⁴⁴⁶ [40]
 Ambianus, Ioannes Fernelius ~, medicus et philosophus⁴⁴⁷ [355]
 Ambrosius⁴⁴⁸ [20]

-
- 435 Franciscus Accoltus Aretinus (ca. 1416, Arezzo (Toskana) – 1488, Siena (Toskana)), humanist, filozof, pravnik, pedagog, prevajalec, profesor pravne filozofije v Bologni, Ferrari, Sieni in Pisi.
 436 Rimski cesar 117–138.
 437 Paulus Aegineta (ca. 625, Aegina – ca. 690), bizantinsko-grški zdravnik, pisal je medicinsko enciklopedijo.
 438 Aelius Spartianus, eden od domnevno šestih avtorjev življenjepisov nekdanjih rimskih vladarjev vključno s Hadrianom (Historia Augusta), zapisanih v 4./5. stoletju.
 439 Publius Terentius Afer (ca. 195/185 – 159 pr. n. št.), rimski dramaturg berberskega porekla. Rimski senator Terentius Lucanus ga je kot sužnja pripeljal v Rim in ga kasneje osvobodil.
 440 Ioannes Argyfopylus Byzantius (1395, Konstantinopel – 1487, Papeška država), sholastik, filozof, humanist poznega srednjega veka in zgodnje renesanse. Učil je v Padovi, Rimu in Firencah.
 441 Dionigi Atanagi (1504, Cagli (Marke) – 1573), literat, izdajatelj.
 442 Alkuin (735 – 19. 5. 804), angleški diakon, teolog in učenjak, učitelj, prijatelj in svetovalec Karla Velikega. Propagiral je antično kulturo in organiziral šolstvo v frankovskem cesarstvu. Pisal je teološka, hagiografska dela, učbenike in pesmi.
 443 Alexander Grammaticus der Villa Dei (ca. 1175, Villedieu-les-Poêles (Normandija) – 1240/50), francoski pisatelj, učitelj in pesnik, v verzih je pisal knjige o latinski slovnici in aritmetiki.
 444 Alessandro Altan(o) (1533 – 1572), literat in pesnik.
 445 Donato Antonio Altomare (1520, Neapelj – 1566, Neapelj), italijanski zdravnik, pomemben v italijanski medicini 16. stoletja, vpeljal je novosti povezane s starimi arabskimi metodami.
 446 Petrus de Alvernia (umrl 1304) je bil francoski filozof in teolog.
 447 Ioannes Fernelius ali Jean Fernel (1497, Clermont-en-Beauvoisis (Pikardija) – 1558, Pariz), francoski zdravnik, matematik in astronom. Vpeljal je pojem fiziologija.
 448 Aurelius Ambrosius (ca. 340 – 397), teolog, milanski škof, ena najvplivnejših cerkvenih oseb 4. stoletja.

Ambrosius Calepinus, v. Calepinus, Ambrosius
 Amianus Marcelilus, v. Marcelilus, Amianus
 Andrea Calmo, v. Calmo, Andrea
 Aneus Lucanus, v. Lucanus, Aneus
 Aneus, Lucius⁴⁴⁹ [146]
 Angelus de Aretino, v. Aretino, Angelus de
 Angelus Fortius, v. Fortius, Angelus
 Anglailara, Gio. Andrea⁴⁵⁰ [181]
 Anitius Manilius Seuerinus Boetius, v. Manilius Seuerinus Boetius, Anitius
 Antonius Guarnenus, v. Guarnerus, Antonius ~ Papiensis medicinae doctor
 Antonio di Gueuara, v. Gueuara, Antonio, vescouo di Mondigneto predicatore
 Antonius à Leutis, v. Leutis, Antonius à
 Antonio Maria Venusti, v. Venusti, Antonio Maria
 Antonius Musa (Brasaulus), v. Musa (Brasaulus), Antonius, medicus ferariensis
 Antonius, Nicolaus, medicus mediolanensis⁴⁵¹ [42]
 Apianus Alexandrinus⁴⁵² [9]
 Apollonius Filaneus, v. Filaneus, Apollonius
 Aquino, Thoma de ~ ordinis predicatorum, Doctor Angelicus de ordine predicatorum,
 Beatus, Sanctus⁴⁵³ [36], [40], [49]
 Aretino, Angelus de⁴⁵⁴ [59]
 Aretinus, Leonardus⁴⁵⁵ [101], [107], [161]
 Ariosto, Ludouico⁴⁵⁶ [145], [221]
 Aristoteles Stagiritas⁴⁵⁷ [40], [163], [281], [298], [306], [319]
 Arnaldus de Villa noua medicus⁴⁵⁸ [70], [289]
 Arnono, Ioannes de⁴⁵⁹ [255]
 Atila Flagellum Dei⁴⁶⁰ [336]

449 Lucius Annaeus Florus (ca. 74, Tunizija (Afrika) – 130, Rim), rimski zgodovinar, ki je živel v času Trajana in Hadrijana.

450 Giouanni Andrea dell'Anguilara (1517, Sutri (Toskana) – 1570), italijanski pesnik.

451 Nicolaus Muttonus ali Niccolò Mutoni (16. stoletje), milanski zdravnik.

452 Apijan iz Aleksandrije (ca. 95, Aleksandrija – ca. 165), rimski zgodovinar grškega porekla.

453 Tomaž Akvinski (1225, Roccasecca (Neapeljsko kraljestvo) – 7. 3. 1274, Fossanuova (Latina, Italija)), redovnik, italijanski filozof, krščanski teolog in cerkveni učitelj, dominikanec. Komentariji k svetopisemskim knjigam, razprave o Aristotelu.

454 Angelus Gambiglionus Aretinus (Arezzo – ca. 1465, Ferrara), pravnik, poučeval je na univerzah v Ferrari in Bologni.

455 Leonardus Aretinus ali Leonardo Bruni (1. 2. 1370, Arezzo (Toskana) – 9. 3. 1444 Firenze), italijanski humanist, politik, pisatelj, zgodovinar, kancler v Firencah.

456 Ludovico Ariosto (8. 9. 1474, Reggio Emilia – 6. 7. 1533, Ferrara), italijanski književnik, pesnik, komediograf, funkcionar in diplomat.

457 Aristoteles (384 pr. n. št., Stagira (Trakija) – 7. 3. 322 pr. n. št., Halkida (Evbeja)), starogrški filozof, Platonov učenec, ki pa je sam utemeljil številne discipline ali bistveno vplival nanje, tako na filozofijo znanja in znanosti, logiko, biologijo, fiziko, etiko, politično teorijo in teorijo poezije. Iz njegovih idej se je razvil aristotelizem.

458 Arnaldus de Villanova/Villa nova (ca. 1240, Aragonija (Španija) – ca. 1311, Genova), zdravnik, alkimist, filozof, verski reformator in astrolog. Bil je profesor v Montpellieru in Barceloni.

459 Ioannes de Arnono ali Giovanni Arnono (okrog 1535), profesor papeškega prava v Salernu, rojen v Sant'Angelo a Fasanella (Salerno).

460 Hunski poglavar Atila šiba božja (ca. 406 Kavkaz – 453, Panonija).

Augustinus,⁴⁶¹ Diuus ~ Episcopus, Sant'Agustino [20], [91], [109]
 Auicena⁴⁶² [342]
 Aulus Flacus Persius, v. Flacus Persius, Aulus
 Aurelius Cornellus Celsus, v. Celsus, Aurelius Cornellus
 Azo⁴⁶³ [33]

B

Baldessara, Baldassar Castiglione, conte⁴⁶⁴ [170], [219]
 Baldus⁴⁶⁵ [31]
 Baldus Nouellus⁴⁶⁶ [56], [58], [64], [72]
 Barletta, Paduanus, frater⁴⁶⁷ [124]
 Bartholomeus Marante medicus, v. Marante, Bartholomeus medicus
 Bartholomeus Montagnana, v. Montagnana, Bartholomeus
 Bartholomaeus Rostimius, v. Rostimius, Bartholomaeus
 Basilus, Magnus ~⁴⁶⁸ [101]
 Beda⁴⁶⁹ [20]
 Bella mano, v. Iusto da Roma intitolato la Bella mano
 Belli, Ottonello di⁴⁷⁰ [324]
 Belonus Tolosatus, Ioannes⁴⁷¹ [230]
 Bembus, Petrus, Bembo, Pietro⁴⁷² [200], [282], [317], [350]
 Bernardinus Scardeonius Patauinus, v. Scardeonius Patauinus, Bernardinus
 Bernardus de Gordona, v. Gordona, Bernardus de
 Beroaltus, Filippus⁴⁷³ [90]
 Bianorum, Ioannes [192]

-
- 461 Augustinus iz Hipona (13. 11. 354, Tagaste, Numidija, Rimsko cesarstvo (danes Souk-Ahraz, Alžirija) – 28. 8. 430, Hippo Regius, Rimsko cesarstvo (danes Annaba, Alžirija)), največji latinski cerkveni oče, cerkveni učitelj, rimski cerkveni pisatelj in filozof.
- 462 Avicena ali Ibn Sīnā (ca. 980, Buhara (Uzbekistan) – 1037, Hamadan (Iran)), perzijski učenjak enciklopedične izobrazbe, filozof, zdravnik in polihistor. Poleg Hipokrata in Galena velja za utemeljitelja klasične medicinske znanosti.
- 463 Azo Portius (pred 1190 – ca. 1230), pravnik in glosator v Bologni.
- 464 Baldassare Castiglione (6. 12. 1478, Casatico (Lombardija) – 8. 2. 1529, Toledo (Španija)), grof Casatica, italijanski dvorjan, diplomat, vojak, renesančni pisatelj.
- 465 Baldus Perusio de Ubaldis (2. 10. 1327, Peruggia – 28. 4. 1400, Pavia), srednjeveški italijanski pravnik, pomemben predstavnik razlagalcev Corpus iuris Civilis.
- 466 Baldus novellus (Bartolinius) (1409, Perugia – 1490, Perugia), pravnik v Perugii, fiskalni in konzistorijalni odvetnik.
- 467 Paduanus Barletta, de Crassis Barletanus, De Grassis Barolita (16. stoletje), frančiškan, teolog in filozof, profesor v Benetkah.
- 468 Sveti Bazilij Veliki (329, Cezareja (Mala Azija) – 379, Cezareja), škof, cerkveni oče, teolog, duhovni pisatelj, ustanovitelj vzhodnega cenobitskega menišтва, retorik.
- 469 Beda Venerabilis (Častitljivi) (ca. 673 – 25. 5. 735, Jarrow (Anglija)), angleški benediktinec, cerkveni učitelj in zgodovinar. Velik učenjak, najbolj znana knjiga je Cerkevna zgodovina ljudstva Anglov.
- 470 Ottonello Belli (1569 – 1625), koprski pravnik in literat.
- 471 Ioannes Bellonus ali Jean Bellon (16. stoletje), rojen v Tolosi (severna Španija).
- 472 Petrus Bembus ali Pietro Bembo (20. 5. 1470, Benetke – 18. 1. 1547, Rim), italijanski učenjak, pesnik, literarni teoretik in kardinal. Vplival je na razvoj toskanskega dialekta kot osnove za moderno italijanščino.
- 473 Philip ali Philippus Beroaldus (7. 11. 1453 – 17. 7. 1505), italijanski humanist, profesor na univerzi v Bologni.

Biesius, Nicolaus⁴⁷⁴ [308]
 Blondus, Michael Angelus⁴⁷⁵ [194]
 Bocatius, Ioannes⁴⁷⁶ [45], [350]
 Boiardo, Matheo Maria⁴⁷⁷ [193]
 Bolzanius Bellunensis, Vrbanius⁴⁷⁸ [105]
 Bonus Acursius Pisanus⁴⁷⁹ [80]
 Borgaruzzi, Prospero⁴⁸⁰ [210], [294]
 Borichen, Nicolaus⁴⁸¹ [19]
 Bortholomeo Cauoleanti florentino, v. Cauoleanti, Bortholomeo ~ florentino
 Bouius, Ioannes Baptista ~ iurisconsultus [207]
 Brasauolus, v. Musa (Brasauolus), Antonius, medicus ferariensis
 Brito, Herueus⁴⁸² [333]
 Bruni, Domenigo da Pistoia⁴⁸³ [252]
 Brunsfelius Otto⁴⁸⁴ [203]
 Bucanellus, Ioannes ~ medicus⁴⁸⁵ [354]

C

Calepinus, Ambrosius⁴⁸⁶ [186], [332]
 Calisto Quinto Melibeo⁴⁸⁷ [92]
 Calmo, Andrea⁴⁸⁸ [224]
 Camenus, Ioannes Franciscus ~ Perusinus⁴⁸⁹ [241]

474 Nicolaus Biesius ali Nicolas Biese (27. 3. 1516, Gent (Flamska, Belgija) – 28. 4. 1572, Dunaj), belgijski zdravnik, filozof in literat, profesor medicine v Leuvenu.

475 Michelangelo Biondo (25. 9. 1500, Benetke – po 1565, Benetke), italijanski zdravnik.

476 Giovanni Boccaccio (16. 6. 1313, Firenze ali Certaldo – 21. 12. 1375, Certaldo), italijanski pisatelj, poet, pomemben renesančni humanist, najbolj znano delo je Dekameron.

477 Matteo Maria Boiardo (1434, Scandiano (Emilia-Romagna) – 20. december 1494), italijanski renesančni pesnik in dramatik.

478 Urbanus Bolzanius Bellunensis ali Urbano Dalle Fosse (1442, Belluno – ? 4. 1524, Benetke), italijanski humanist in grecist.

479 Bonus Acursius Pisanus (1400 – ca. 1478), humanist, latinist, helenist, prevajal je dela in stare grščine v latinščino, izdajal je dela grške in latinske antike.

480 Prospero Borgaruzzi (1540, Cantiano (Marke) – 1578, Gradec (Avstrija), zdravnik, profesor kirurgije in anatomije v Padovi, osebni zdravnik znanih oseb.

481 Oseba ni znana. Borichen je staro ime za Böhringen na Saškem. Blizu je tudi priimek plemiškega rodu Borić.

482 Hervaeus Natalis (ca. 1260 – 1323), francoski dominikanski teolog, avtor številnih filozofskih in teoloških del.

483 Domenico Bruni (prva polovica 16. stoletja), pravnik in pisatelj iz Pistoie.

484 Otto Brunfels (Brunfels or Braunfels) (1488?, Mainz – 23. 11. 1534, Bern), nemški teolog in botanik. Karel Linné ga je uvrstil med očete botanike.

485 Ioannes/Giovanni Battista Bacc(h)anelli (ca. 1508, Emilia-Romagna – 1571), italijanski zdravnik.

486 Ambrosius Calepinus ali Ambrogio Calepio (ca. 1435, Castelli Calepio (Lombardija) – 1511, Bergamo), italijanski humanist in latinist, znan po latinskem slovarju.

487 Drugo ime za delo je: La Celestina, avtor je Fernando de Rojas (ca. 1465/73, La Puebla de Montalbán (Toledo) – ? 4. 1541, Talavera de la Reina (Toledo)), španski pisatelj in dramatik.

488 Andrea Calmo (1510, Benetke – 1571), italijanski igravec in dramatik, avtor Commedia dell'Arte.

489 Ioannes Franciscus Camoenus Perusinus Miradonia ali Giovanni Francesco Cameni (?, Perugia – 1557), literat in pesnik.

Cardanus, Hieronymus ~ medicus⁴⁹⁰ [309]
 Cardinus, Adrianus⁴⁹¹ [177]
 Carello, Gio. Battista ~ Piacentino⁴⁹² [320]
 Carpus⁴⁹³ [357]
 Caruisius, Stephanus, ordinis predicatorum⁴⁹⁴ [321]
 Casa, Giouanni della ~, Giouanni de uecchi⁴⁹⁵ [218], [284]
 Castelanus, Iulius ~ Faentinus⁴⁹⁶ [346]
 Castellus, Petrus⁴⁹⁷ [69]
 Castiglione, v. Baldessara, Baldassar Castiglione, conte
 Castro, Paulus de ~⁴⁹⁸ [60], [62], [63], [65]
 Catulus⁴⁹⁹ [68]
 Caua, Domenico ~ da Vico, fra⁵⁰⁰ [160]
 Cauoleanti, Bortholomeo ~ fiorentino⁵⁰¹ [22]
 Cecilius Ciprianus Episcopus, Diuus ~⁵⁰² [167]
 Celsus, Aurelius Cornellus⁵⁰³ [310]
 Cesare, Caio⁵⁰⁴ [158]
 Cheroneus, v. Plutarco, Plutarchus Cheroneus
 Cherubino, Francesco, frate⁵⁰⁵ [137]

-
- 490 Hieronymus Castellioneus ali Gerolamo Cardano (24. 9. 1501, Pavia – 21. 9. 1576, Rim), italijanski matematik, astronom, zdravnik, filozof, fizik, astrolog in kockar.
- 491 Hadrianus cardinalis Batoniensis ali Adriano Castellesi/di Castello/da Corneto (1461, Corneto – ? 12. 1521), italijanski humanist, kardinal, katoliški škof, filozof, pisatelj in gramatik.
- 492 Giovanni Battista Carello (16. stoletje), astronom in matematik iz Piacenze, živel je v Bologni in Benetkah.
- 493 Jacopo/Giacomo Berengario da Carpi, znan tudi kot Jacobus Berengarius Carpensis ali le kot Carpus (ca. 1460 – ca. 1530), italijanski zdravnik, najpomembnejši anatom pred Andreasom Vesaliusom.
- 494 Stephanus Carvisius (?, Finaro (Ligurija) – po 1572, ?), dominikanec, profesor teologije v Paviji (Lombardija).
- 495 Giovanni della Casa (28. 6. 1503, Firenze ali Borgo San Lorenzo (Toskana) – 14. 11. 1556, Montepulciano (Toskana)), italijanski literat, beneventanski nadškof, znan florentinski pesnik, pisec o bontonu in družbi, diplomat, in inkvizitor.
- 496 Iulius Castel(l)anus ali Giulio Castellani (1528, Faenza (Emilia-Romagna) – 1586, Rim), italijanski literat in filozof.
- 497 Petrus Castellus (16. stoletje), bolonjski literat.
- 498 Paulus de Castro (1360 ali 1362, Castro – 20. 7. 1441, Padova), italijanski pravnik iz šole sholastičnih komentatorjev.
- 499 Gaius Valerius Catullus (ca. 84, Verona – ca. 54 pr. n. št., Rim), latinski pesnik.
- 500 Domenico Cavalca (Vicopisano (ca. 1270, Toskana) – 1342, Pisa), italijanski pisatelj, dominikanski pridigar. Pisal je o verskih in asketskih temah. V Pisi je poučeval teologijo.
- 501 Bartolomeo Cavalcanti (14. 1. 1503, Firenze – 5. 12. 1562, Padova), florentinski plemič, pisatelj, nasprotnik Medičejcev.
- 502 Saint Cyprian ali Thaschus Cæcilius Cyprianus (ca. 200 – 14. 9. 258), kartažanski škof, pomemben zgodnjekrščanski pisatelj, berberskega rodu.
- 503 Aurelius/Aulus Cornelius Celsus (ca 25 pr. n. št. – ca. 50 n. št.), rimski enciklopedist, znan po delu *De Medicina*, ki je vir glede diete, farmacije, zdravstva in zdravniškega znanja v rimskem svetu.
- 504 Gaj Julij Cezar (13. 7. 100 pr. n. št., Rim – 15. 3. 44 pr. n. št., Rim), rimski politik, zgodovinar, govornik in vojskovodja. Odigral je pomembno vlogo pri preureditvi Rimske republike v Rimski imperij.
- 505 Cherubino da Spoleto ali da Negroponte (1414, Isola di Negroponte – 1484), italijanski redovnik.

Chrisostomus⁵⁰⁶ [20]

Christophoro Landino Fiorentino, v. Landino, Christophoro ~ Fiorentino⁵⁰⁷ [24]

Christophoro de Mesisbugo⁵⁰⁸ [287]

Cicero, Marcus Tullius ~⁵⁰⁹ [8], [12], [15], [47], [111], [114], [115], [175], [185], [191], [259], [268], [293], [346], [350]

Cliesthouius, Iodocus⁵¹⁰ [351]

Col(l)u(c)tius (Florentinus)⁵¹¹ [101], [161]

Cordus, Valerius⁵¹² [220]

Cortille, Luca⁵¹³ [112]

Cretensis, v. Dictis Cretensis

Crisolora, Hrisolora, Emanuel ~, Bisantinus⁵¹⁴ [187], [238]

Curio, Ioanes⁵¹⁵ [275]

Curius, Valentinus⁵¹⁶ [25]

D

Dauid [190]

Delphinus, Iulius, medicus⁵¹⁷ [286]

Dictis Cretensis⁵¹⁸ [99]

Dionigi Alamagi, v. Alamagi, Dionigi

Dioscorides, Pedutius ~ Anazarbeus⁵¹⁹ [239]

Domenici, Ludouico⁵²⁰ [213]

Domenigo Bruni da Pistoia, v. Bruni, Domenigo da Pistoia

506 Iohanes Chrysostomus, Janez Zlatousti (347, Antiohija (Sirija) – 14. 9. 407, Komana (Bocvana, Afrika)), carigrajski patriarh, eden treh velikih vzhodnih cerkvenih očetov, cerkveni učitelj, svetnik.

507 Cristoforo Landino (1424, Prato – 24. 9. 1498, Borgo alla Collina (Toskana)), humanist, pesnik, retorik.

508 Christoforo di Messisbugo (15. stoletje – 1548, Ferrara), ekonom, kuhar v hiši družine Este, gastronom.

509 Marcus Tullius Cicero (3. 1. 106 pr. n. št., Arpinum (Italija) – 7. 12. 43 pr. n. št., Formia (Italija)), rimski državnik, pravnik, politični teoretik in filozof.

510 Iudocus Clichtoneus ali Josse Clichtove (1472, Nieuwpoort (Flandrija) – 22. 9. 1543, Chartres (Eure-et-Loir, Francija)), nizozemski humanist, teolog in matematik. Bil je en prvih ki se je zoperstavil Luthrovim idejam.

511 Coluccio Salutati (16. 2. 1331, Stignano – 4. 5. 1406, Firenze), italijanski politik, pisatelj, filozof in zgodovinar.

512 Valerius Cordus (18. 2. 1515, Hesse ali Erfurt – 25. 9. 1544, Rim), nemški zdravnik in botanik, avtor ene največjih farmakopej.

513 Luca Contile (1505, Cetona – 28. 10. 1574, Pavia), italijanski književnik, komediograf, pesnik, zgodovinar, diplomat.

514 Manuel/Emanuel Hrizoloras (1353, verjetno Konstantinopol – 15. 4. 1415, Konstanca), bizantinski diplomat in pionir pri uvajanju grške književnosti v zahodni Evropi v poznem srednjem veku.

515 Iohannes Curio (16. stoletje), izdajatelj, avtor, komentator.

516 Valentin Curio (dejaven od 1520), nemški tiskar (Basel), tiskal Holbeinove lesoreze.

517 Iulius Delphinus (umrl ca. 1564), mantovski zdravnik, primarij ticsinske akademije, profesor v Paviji.

518 Dictys Cretensis legendarni tovariš Idomeneusa med trojansko vojno. Pisal naj bi dnevnik. V 4. stoletju pr. n. št. je Q. Septimius pripravil Dictys Cretensis Ephemeris belli Trojani, latinski prevod grškega besedila.

519 Pedanius Dioscorides (ca. 40–90 pr. n. št.), grški zdravnik, farmakolog, botanik, avtor De materia medica, grške enciklopedije o rastlinski medicini (pharmacopeia).

520 Lodovico/Ludovico Domenichi (1515, Piacenza – 29. 8. 1564, Pisa), italijanski humanist, prevajalec, izdajatelj, bibliograf in erudit.

Domenico Caulca da Vico, fra, v. Caulca, Domenico ~ da Vico, fra
 Dominicus Gentilis de Fulgineo, v. Gentilis, Dominicus ~ de Fulgineo
 Donato⁵²¹ [117], [172], [323]
 Donatus Antonius ab Altomari, v. Altomari, Donatus Antonius ab ~
 Doni Fiorentino⁵²² [237], [276]
 Durante Gualdensi medico⁵²³ [222]
 Durastantis, Ionus Matheus ~ philosophus et medicus Santoiustanus⁵²⁴ [348]

E

Elisabet Virgo [261]
 Emanuel Crisolora, Hrisolora Bisantinus, v. Crisolora, Hrisolora, Emanuel ~, Bisantinus
 Erasmus Rot(h)erodamus, v. Rot(h)erodamus, Erasmus
 Esopo, Esopus Frigius⁵²⁵ [277], [366]

F

Faber, Iacobus ~ Stapulensis⁵²⁶ [351]
 Falopa, Gabriel⁵²⁷ [349]
 Faua grossa, Octauianus⁵²⁸ [272]
 Fausto Longiano, v. Longiano, Fausto
 Federicus de Venetiis, Sacrae Theologiae professor, frater ordinis predicatorum⁵²⁹ [35]
 Fernelius Ambianus, v. Ambianus, Ioannes Fernelius ~, medicus et philosophus
 Ferrus, Alfonsus medicus⁵³⁰ [360]
 Ficinus, Marsilius ~ Florentinus⁵³¹ [39], [166], [248]
 Filaneus, Apollonius⁵³² [71]
 Filelphus, Franciscus⁵³³ [149], [208]

521 Aelius Donatus (sreda 4. stoletja), latinski gramatik, komentator Vergilija.

522 Anton Francesco Doni (16. 5. 1513, Firenze – ? 9. 1574, Monselice (Veneto)), italijanski literat, izdajatelj, prevajalec.

523 Castor(e) Durante da Gualdo (1529, Gualdo Tadino (Umbrija) – 1590, Viterbo (Toskana)), zdravnik, botanik in pesnik italijanske renesanse.

524 Ian Matthaeus/Gian Matteo Durastante (16. stoletje), filozof in slaven zdravnik iz Monte San Giusta (Marke, Italija). Študiral je v Padovi, nato se je vrnil v Marke.

525 Aesopus Frigius ali Ezop (6. stoletje pr. n. št.), starogrški basnopisec, rojen v Frigiji, Mali Aziji ali grški Trakiji.

526 Iacobus Faber Stapulensis ali Jacques Lefèvre d'Étaples (ca. 1455, Étaples (Pas-de-Calais, Francija) – 1536, Nérac (Akvitanijska)), francoski teolog in humanist. Bil je predhodnik protestantskega gibanja v Franciji.

527 Gabriel Falop(p)ia ali Gabriele Falloppio (1523, Modena (Emilia-Romagna) – 9. 10. 1562, Padova), kirurg, univerzitetni profesor, zdravnik, anatom.

528 Ottaviano Favagrossa (druga polovica 16. stoletja), pesnik iz Cremona.

529 Federigo de Rinoldo (de Venetia) (1350, Benetke – po 1401), dominikanec, v Bologni doktoriral iz teologije.

530 Alfonso Ferro (1500, Neapelj – 1595, ?), zdravnik, kirurg, specialist za venerične bolezni. Poučeval je v Rimu in Neaplju. V Rimu je bil osebni zdravnik papeža Pavla III.

531 Marsilius Ficinus ali Marsilio Ficino (19. 10. 1433, Figline Valdarno (Toskana) – 1. 10. 1499, Firenze), italijanski renesančni humanist, filolog, prevajalec, filozof, astrolog, zdravnik in glasbenik.

532 Apollonius iz Tyane (ca 3? pr. n. št., Tyana (Kapadokija, Anatolija) – ca. 93 n. št.), grški neopitagorejski filozof in govornik.

533 Franciscus Filelphus ali Francesco Filelfo (25. 7. 1398, Tolentino (Marke) – 31. 7. 1481, Firenze), italijanski humanist in pisatelj.

Filelphus, Marius⁵³⁴ [356]
 Filippus Beroaltus, v. Beroaltus, Filippus
 Filippo Venuti, v. Venuti, Filippo
 Filomusus⁵³⁵ [133]
 Fiorauanti, Leonardo, Lunardo, medico et chirurgico Bolognese⁵³⁶ [183], [234], [316]
 Firmicus, Iulius ~ Siculus⁵³⁷ [50]
 Flaccus, Oratius⁵³⁸ [13]
 Flacus Persius, Aulus⁵³⁹ [11]
 Flavius, v. Iosephus (Flavius)
 Florius, Franciscus ~ Sabinus⁵⁴⁰ [136]
 Florus, L.⁵⁴¹ [256]
 Fortius, Angelus⁵⁴² [254]
 Francesco Cherubino, frate, v. Cherubino, Francesco, frate
 Francesco Sansouino, v. Sansouino, Francesco
 Francesco Tronba, v. Tronba, Francesco
 Francescus Venerius, v. Venerius, Francescus, illustrissimus Princeps Venetus
 Franciscus de Acolis de Aretio, v. Acolis de Aretio, Franciscus
 Franciscus Filelphus, v. Filelphus, Franciscus
 Franciscus Florius Sabinus, v. Florius, Franciscus ~ Sabinus
 Franciscus Gesius Gramaticus, v. Gesius, Franciscus ~ Gramaticus
 Franciscus Niger, v. Niger, Franciscus
 Franciscus Valeriola medicus, v. Valeriola, Franciscus, medicus
 Frontinus, Iulius⁵⁴³ [87]
 Fuchsius, Fucssius, Fuxius, Leonardus, Leon(h)artus, medicus⁵⁴⁴ [247], [307], [345]
 Fulvio, Litigio⁵⁴⁵ [249]

G

Gabriel Falopa, v. Falopa, Gabriel

534 Giovanni Mario Filelfo (24. 7. 1426, Konstantinopel – ? 6. 1480, Mantova), bizantinski in italijanski humanist in pesnik.

535 Jakob Locher, imenovan Philomusus (ca. 31. / 1471, Ehingen (Baden-Württemberg) – 4. 12. 1528, Ingolstadt (Zgornja Bavarska)), humanistični dramatik, filolog in prevajalec.

536 Leonardo Fioravanti (5. 10. 1517, Bologna – 1588, Bologna), ugleden italijanski zdravnik in alkimist.

537 Julius Firmicus Maternus (334, Sirakuze (Sicilija) – 346), latinski pisatelj, astrolog, krščanski apologet.

538 Quintus Horatius Flaccus (8. 12. 65 pr. n. št. – 27. 11. 8 n. št., Rim), rimski pesnik.

539 Aulus Persius Flaccus (4. 12. 34, Volterra (Toskana) – 24. 11. 62), rimski pesnik in satirik etruščanskega porekla.

540 Franciscus Floridus ali Francesco Florido (1511, Poggio Nativo v Sabini – 1547, Pariz), italijanski humanist.

541 Lucius Annaeus Florus (ca. 74 – 130 pr. n. št.), rimski zgodovinar, rojen v Afriki, živel za časa Trajana in Hadriana.

542 Angelus Fortius ali Angelo Forte (16. stoletje), zdravnik in astrolog.

543 Sextus Julius Frontinus (ca. 40 – 103 n. št.), pomemben rimski civilni inženir, avtor, vojak in senator. Znan je kot avtor tehničnih razprav o akveduktu.

544 Leonardus Fuchsius ali Leonhart Fuchs (17. 1. 1501, Wemding (Bavarska) – 10. 5. 1566, Tübingen (Baden-Württemberg), nemški zdravnik in botanik, avtor velike knjige o rastlinah in njihovi uporabi v medicini.

545 Italijanski novelist 16. stoletja.

Gal(l)enus⁵⁴⁶ [244], [302], [305], [312], [313], [315], [318]
 Garimberti, Hieronymo⁵⁴⁷ [296]
 Gasparinus Pergomensis, v. Pergomensis, Gasparinus
 Gatinaria, Marcus⁵⁴⁸ [205]
 Gentilis, Dominicus ~ de Fulgineo⁵⁴⁹ [41]
 Gesius, Franciscus ~ Gramaticus⁵⁵⁰ [118]
 Gidaciolo, Leuantius da ~, Mantoanus⁵⁵¹ [240]
 Gio. Andrea Anglailara, v. Anglailara, Gio. Andrea
 Gio. Andrea Griffoni, v. Griffoni, Gio. Andrea
 Gio. Battista Carello Piacentino, v. Carello, Gio. Battista ~ Piacentino
 Giouanni della Casa, Giouanni de uecchi, v. Casa, Giouanni della ~, Giouanni de uecchi⁵⁵² [218], [284]
 Giovanni Marinelli, v. Marinelli, Giovanni
 Giovanni Mesue, v. Mesue, Giovanni
 Giouanni de Vigo, v. Vigo, Giouanni de
 Gordona, Bernardus de⁵⁵³ [188]
 Gregorius⁵⁵⁴ [20]
 Griffoni, Gio. Andrea⁵⁵⁵ [89]
 Gualdensi, v. Durante Gualdensi medico
 Guarinus Veronensis⁵⁵⁶ [157]
 Guarnerus, Antonius ~ Papiensis medicinae doctor⁵⁵⁷ [46]
 Guazzo, Marco⁵⁵⁸ [209]
 Guazzo, Stephano⁵⁵⁹ [288]

546 Aelius Galénus ali Claudius Galénus, poznan kot Galén iz Pergamóna (129, Pergamon (Rimsko cesarstvo) – ca. 200/216, Rim), grško govoreč rimski zdravnik in filozof.

547 Hieronimo/Girolamo Garimberto Ecclesiastico (1506, Parma – 1575, Rim), 1563 posvečen za škofa v Galleseju (Viterbo, Italija). Zanimajo ga umetnostni in antikvarni predmeti.

548 Marcus Gatinaria (ca. 1442, Vercelli ali Gatinara – 1496), filozof in zdravnik. Poučeval je v Parizu.

549 Dominicus Gentilis de Fulgineo (umrl 18. 6. 1348 za kugo), italijanski profesor in doktor medicine, je bil med prvimi evropskimi zdravniki, ki se je lotil seciranja.

550 Mogoče je to Franciscus Robortellus ali Francesco Robortello (1516, Udine – 1567, Padova), renesančni humanist, z vzdevkom Canis grammaticus. Bil je izdajatelj, ponovno je odkrival antična dela. Na univerzah v Lucci, Pisi, Benetkah, Padovi in Bologni je poučeval filozofijo, retoriko, etiko, latinščino in grščino.

551 Levantio/Levanzio da Guidicciolo Mantouano, italijanski novelist, dejaven 1580.

552 Giovanni della Casa (28. 6. 1503, Firenze ali Borgo San Lorenzo (Toskana) – 14. 11. 1556, Montepulciano (Toskana)), italijanski literat, beneventanski nadškof, znan florentinski pesnik, pisec o bontonu in družbi, diplomat, in inkvizitor.

553 Bernardus de Gordonio, Bernardus Gordonensis (dejaven 1270 – 1330), francoski zdravnik in profesor medicine na univerzi v Montpellieru.

554 Gregor I. Veliki (ca. 540 – 12. 3. 604), rimski papež (od 3. 9. 590), pobudnik gregorjanskega misijona za spreobrnitev poganskih Aglo-Saxoncev v Angliji v krščanstvo.

555 Gioanandrea Griffoni da Pesaro (dejaven sredi 16. stoletja), profesor govornišstva v Ferrari.

556 Guarinus Veronensis ali Guarino Veronese/da Verona (Verona, 1374 – Ferrara, 4. 12. 1460), italijanski pesnik in humanist.

557 Antonius Guainerius (umrl 1440/1445), zdravnik na univerzi v Chieriju (Piemont), kasneje se je preselil v Pavijo.

558 Marco Guazzo (1480 ali 1490, Padova – 1556, Padova), italijanski zgodovinar, plagiator Marina Sanuda.

559 Stefano Guazzo (1530, Trino/Casale Monferrato (Piemont) – 6. 12. 1593, Pavia), italijanski pisatelj.

Guevara, Antonio, vescouo di Mondigneto predicatore⁵⁶⁰ [184]
 Guiziardini⁵⁶¹ [233]
 Gulielmus Rondeletius medicus, v. Rondeletius, Gulielmus, medicus

H

Haimo⁵⁶² [20]
 Henricus⁵⁶³ [20]
 Hermanus Scotenus, v. Scotenus, Hermanus
 Herolamo Russelli, v. Russelli, Herolamo
 Herueus Brito, v. Brito, Herueus
 Hieronymus⁵⁶⁴ [20]
 Hieronymus Cardanus medicus, v. Cardanus, Hieronymus ~ medicus
 Hieronymo Garimberti, v. Garimberti, Hieronymo
 Hieronymo Sireno, v. Sireno, Hieronymo
 Hipocrates⁵⁶⁵ [244], v. etiam Ipocratus, Ipocretes
 Hrisolora, v. Crisolora, Hrisolora, Emanuel ~, Bisantinus

I

Iacobus Antonius Petronius Pyranensis, v. Petronius, Iacobus Antonius ~ Pyranensis
 Iacobus Faber Stapulensis, v. Faber, Iacobus ~ Stapulensis
 Iacobus Sadollettus Episcopus, v. Sadolettus, Iacobus, Episcopus
 Iacobus Siluius medicus, v. Siluius, Iacobus, medicus
 Iacobus de Voragine, v. Voragine, Iacobus de
 Innocentius Papa tertius⁵⁶⁶ [129]
 Ioannes Agrirophylus Bizantius, v. Agrirophylus, Ioannes ~ Bizantius
 Ioannes Apostolus, Beatus ~ [35]
 Ioannes de Arnono, v. Arnono, Ioannes de ⁵⁶⁷ [255]
 Ioannes Baptista Bouius iurisconsultus, v. Bouius, Ioannes Baptista ~ iurisconsultus
 Ioannes Baptista Pius, v. Pius, Ioannes Baptista
 Ioannes Belonus Tolosatus, v. Belonus Tolosatus, Ioannes
 Ioannes Bianorum, v. Bianorum, Ioannes

560 Antonio de Guevara (1481, Treceño (Španija) – 1545, Mondoñedo (Španija)), španski katoliški škof in pisatelj.

561 Lodovico Guicciardini (19. 8. 1521 – 22. 3. 1589), italijanski pisatelj in trgovec iz Firenc, ki je sprva živel v Antverpnu.

562 Haimo Halberstadensis (umrl 27. 3. 853), nemški benediktinski menih, škof v Halberstadtu, znan pisatelj.

563 Heiricus Autissiodorensis (841 – 876) francoski benediktinec, teolog in pisatelj, opat samostana St. Germainus v Auxerre.

564 Hieronymus (ca. 347, Stridon – 30. 9. 419/420, Betlehem (Palestina)), rimski duhovnik, teolog, apologet, biblicist, prevajalec, svetnik, cerkveni oče in cerkveni učitelj.

565 Hipokrat s Kosa, grški antični zdravnik, (ca. 460 pr. n. št, egejski otok Kos (Grčija) – ca. 380 pr. n. št, Larissa (Tesalija, Grčija)). Hipokrat slovi kot ena najizjemnejših osebnosti v medicini vseh časov. Ima vzdevek oče znanstvene medicine.

566 Inocenc III., rojen kot Lotario dei Conti di Segni (ca. 1160, Gavignano (Italija) – 16. 6. 1216, Perugia) papež Rimokatoliške cerkve (1198–1216).

567 Ioannes de Arnono ali Giovanni Arnono (okrog 1535), profesor papeškega prava v Salernu, rojen v Sant'Angelo a Fasanella (Salerno).

Ioannes Bucanellus, medicus, v. Bucanellus, Ioannes ~ medicus
 Ioanes Curio, v. Curio, Ioanes
 Ioannes Fernelius Ambianus, v. Ambianus, Ioannes Fernelius ~, medicus et philosophus
 Ioannes Franciscus Camenus Perusinus, v. Camenus, Ioannes Franciscus ~ Perusinus
 Ioannes Franciscus Ozerius, v. Ozerius, Ioannes Franciscus
 Ioannes Iouianus Pontanus, v. Pontanus, Ioannes Iouianus
 Ioannes Manardus medicus, v. Manardus, Ioannes, medicus
 Ioannes Paulus Pernumia Patauinus, v. Pernumia, Ioannes Paulus ~ Patauinus
 Ioannes de Platea, v. Platea, Ioannes de
 Ioannes Scotus, v. Scotus, Ioannes
 Ioannes Tagauultius medicus, v. Tagauultius, Ioannes, medicus
 Ioannicius⁵⁶⁸ [341]
 Iodocus Cliesthouius, v. Cliesthouius, Iodocus
 Ionus Matheus Durastantis, v. Durastantis, Ionus Matheus ~ philosophus et medicus Santoiustanus
 Iosephus (Flavius)⁵⁶⁹ [23]
 Iosephus Palauicinus, v. Palauicinus, Iosephus
 Ipocratus, Ipocretes [194], [212], v. etiam Hipocrates
 Iulius Castelanus Fauentinus, v. Castelanus, Iulius ~ Fauentinus
 Iulius Delphinus medicus, v. Delphinus, Iulius, medicus
 Iulius Firmicus Siculus, v. Firmicus, Iulius ~ Siculus
 Iulius Frontinus, v. Frontinus, Iulius
 Iulius Martialis Spoletinus, v. Martialis, Iulius ~ Spoletinus
 Iustinus Historicus⁵⁷⁰ [17], [214]
 Iusto da Roma intitolato la Bella mano⁵⁷¹ [88]

L

Landino, Christophoro ~ Fiorentino⁵⁷² [24]
 Lectinus Lemnius medicus ciricaeus, v. Lemnius, Lectinus, medicus ciricaeus
 Lemnius, Lectinus, medicus ciricaeus⁵⁷³ [353]
 Leonardus Aretinus, v. Aretinus, Leonardus⁵⁷⁴ [101], [107], [161]
 Leonardo, Lunardo Fiorauanti, v. Fiorauanti, Leonardo, medico et chirurgico Bolognese
 Leonardus, Leon(h)artus Fuchsius, Fucssius, Fuxius, medicus, v. Fuchsius, Fucssius,
 Fuxius, Leonardus, Leon(h)artus, medicus

568 Johannitus (808 – 873) iz vzhodne Azije. Študiral je medicino, v Bagdadu je prevajal grška besedila o zdravilstvu v arabščino. Tudi sam je pisal besedila na temo medicine, farmacije, matematike, filozofije in naravoslovja.

569 Iosephus Flavius (37 – ca. 100), zgodovinar judovskega rodu, pisal o judovski zgodovini in kulturi.

570 Justin (Marcus Junianus Justinus Frontinus, ca. 2. stoletje n. št.), latinski pisatelj, zgodovinar, živel pod rimskim imperijem.

571 Justus de Comitibus Romani ali Giusto de' Conti (ca. 1390, Valmontone (Lazio) – 19. 11. 1449, Rimini), italijanski pesnik in humanist.

572 Cristoforo Landino (1424, Prato – 24. 9. 1498, Borgo alla Collina (Toskana)), humanist, pesnik, retorik.

573 Levinus Lemnius (20. 5. 1505, Zierikzee (Nizozemska) – 1. 7. 1568, Zierikzee), nizozemski medicinec in avtor.

574 Leonardus Aretinus ali Leonardo Bruni (1. 2. 1370, Arezzo (Toskana) – 9. 3. 1444 Firenze), italijanski humanist, politik, pisatelj, zgodovinar, kancler v Firencah.

Let(t)us, Pomponius⁵⁷⁵ [18], [225]
 Leuantius da Gidaciolo Mantoanus, v. Gidaciolo, Leuantius da ~, Mantoanus
 Leutis, Antonius à⁵⁷⁶ [32]
 Liburneus, Nicolaus ~ Venetus, Liburnio, Nicolò⁵⁷⁷ [86], [246]
 Litigio Fuluo, v. Fuluo, Litigio
 Liuius, Titus⁵⁷⁸ [146]
 Lombardus, Petrus ~ Parisiensis Episcopus⁵⁷⁹ [19], [333]
 Longiano, Fausto⁵⁸⁰ [206]
 Luca Cortille, v. Cortille, Luca
 Lucanus, Aneus⁵⁸¹ [10], [73]
 Lucius Aneus, v. Aneus, Lucius
 Lucretius, Caius, poeta⁵⁸² [48]
 Ludouico Domenici, v. Domenici, Ludouico
 Ludouico Pitorio da Ferara, v. Pitorio, Ludouico ~ da Ferara
 Ludouico Rosetini, medicus, v. Rosetini, Ludouico, medicus
 Ludouico, Ludouicus Viues, v. Viues, Ludouico, Ludouicus
 Lunardo Fiorauanti Bolognese medico, v. Fiorauanti, Leonardo, Lunardo, medico et chirurgico
 Bolognese
 Luter⁵⁸³ [180]

M

Manardus, Ioannes, medicus⁵⁸⁴ [265]
 Manilius Seuerinus Boetius, Anitius⁵⁸⁵ [38]
 Manutius, Aldus Pius⁵⁸⁶ [95], [119]

-
- 575 Julius Pomponius Laetus (1428, Teggiano – 1498, Rim), italijanski humanist, ustanovitelj rimske akademije.
 576 Antonius a Leutis (deloval 1462 – 1510), italijanski pravnik, profesor kanonskega prava na univerzi v Ferrari, 16. stoletje.
 577 Niccolò Liburnio (1474, Furlanija – 22. 9. 1557, Benetke), italijanski humanist, redovnik, gramatik, literat.
 578 Titus Livius z vzdevkom Patavinus (59 pr. n. št. Padova – 17 n. št., Padova), rimski zgodovinar za časa Avgusta. Napisal je *Ab urbe condita libri CXLII*.
 579 Petrus Lombardus (ca. 1095/1100, Lumellojno pri Novari (Italija) – 20. 7. 1160), sholastični teolog, pariški škof.
 580 Sebastiano Fausto (1502, Longiano – 1565, Padova), italijanski prevajalec, avtor prve razprave o prevajanju v italijanščino.
 581 Marcus Annaeus Lucanus (3. 11. 39 Cordova (Španija) – 30. 4. 65, Rim) rimski pesnik (*De bello civili*), v sorodu s Seneco.
 582 Titus Lucretius Carus (94 pr. n. št., Pompeji – 55 pr. n. št., Rim), rimski filozof in pesnik, zagovornik mehanicističnega epikurejstva.
 583 Martin Luther (pravo ime Luder) (10. 11. 1483 – 18. 2. 1546, Lutherstadt), nemški teolog in bivši avguštinski menih, začetnik reformacije, prevajalec, skladatelj in pesnik.
 584 Ioannes Manardus ali Giovanni Manardo/ Manardi (24. 7. 1462, Ferrara – 8. 5. 1536), italijanski zdravnik, učenec in naslednik Nicolaja Leonicensa, profesor na univerzi v Ferrari, zasebni zdravnik ogrskih vladarjev.
 585 Anicius Manlius Severinus Boethius (ca. 475/7 – 526?), pomemben posrednik med antično filozofijo in latinskim srednjim vekom. Nadarjen pisatelj, prevajalec in komentator Aristotelovih del.
 586 Aldus Pius Manutius (1449/1452 – 6. 2. 1515), italijanski humanist, učenjak, vzgojitelj, ustanovitelj beneške tiskarske družbe Aldine.

Manutius, Paulus⁵⁸⁷ [260]
 Marante, Bartholomeus medicus⁵⁸⁸ [227]
 Marcelilus, Amianus⁵⁸⁹ [69]
 Marco Aurelio, Marc' Aurelio imperatore⁵⁹⁰ [184], [217]
 Marcus Gatinaria, v. Gatinaria, Marcus
 Marco Guazzo, v. Guazzo, Marco
 Margarita Philosophica [85]
 Mariani, Zuanne⁵⁹¹ [113]
 Marinelli, Gioanni⁵⁹² [84]
 Marius Filelphus, v. Filelphus, Marius
 Maro, v. Virgilius, Publius ~ Maro (poeta)
 Marsilius Ficinus Florentinus, v. Ficinus, Marsilius ~ Florentinus
 Martialis, Iulius ~ Spoletinus⁵⁹³ [135]
 Massa, Nicolaus, medicus⁵⁹⁴ [280], [340], [359]
 Matheo Maria Boiardo, v. Boiardo, Matheo Maria
 Maximilianus Imperator⁵⁹⁵ [94]
 Melibeo, v. Calisto Quinto Melibeo
 Melioratus, Remigius⁵⁹⁶ [235]
 Mesue, Gioanni⁵⁹⁷ [198]
 Michael Angelus Blondus, v. Blondus, Michael Angelus
 Michael Verinus poeta christianus, v. Verinus, Michael, poeta christianus
 Montagnana, Bartholomeus⁵⁹⁸ [362]
 Musa (Brasauolus), Antonius, medicus ferariensis⁵⁹⁹ [201], [236], [266], [270], [301]

-
- 587 Paulus Manutius ali Paolo Manuzio (1512–1574), sin Alda Manutia, humanistični učenjak, beneški tiskar.
- 588 Bartholomaeus Marantha ali Bartolomeo Maranta (1500, Venosa (Basilicata) – 24. 3. 1571, Melfi ali Molfetta (Basilicata)), italijanski zdravnik, botanik in literarni teoretik.
- 589 Ammianus Marcellinus (ca. 330 – ca. 391/ 400), rimski vojak, zgodovinar, avtor zgodovine Rima 96–378.
- 590 Marcus Aurelius Antoninus Augustus ali Mark Avrelij (26. 4. 121, Rim – 17. 3. 180, Vindobona (Dunaj)), rimski vojskovodja, cesar in filozof.
- 591 Juan de Mariana (25. 9. 1536 – 17. 2. 1624), razumnik španske renesanse, jezuit, sholastik, zgodovinar, utemeljitelj ekonomske znanosti.
- 592 Giovanni Marinelli (rojen v Modeni, 16. stoletje), zdravnik, živel v Benetkah.
- 593 Iulius Martialis (16. stoletje), humanist, filozof iz Spoleta.
- 594 Nicolaus Massa ali Niccolò Massa (14. 3. 1489, Benetke – 27. 8. 1569, Benetke), italijanski zdravnik in anatom, biograf Avicenne.
- 595 Maksimilijan I. Habsburški (22. 3. 1459, Dunajsko Novo mesto – 12. 1. 1519, Zgornja Avstrija), cesar od 1508.
- 596 Remigius Melioratus ali Remigio Megliorati (? , Borgo S. Sepolcro (Arezzo) – 1554), lektor filozofije in logike v Padovi in Pisi.
- 597 Giovanni Mesue, tudi Giovanni da Damasco, Yuhanna ibn Masawaih (777 – 857), arabsko-sirski zdravnik krščanskega porekla, nato spreobrnjen v islam.
- 598 Bartholom(a)eus Montagnana (umrl ca. 1460 v Padovi), zdravnik in filozof. Poučeval je medicino v Bologni in Padovi.
- 599 Antonius Musa Brassavolus ali Antonio Musa Brassavola (16. 1. 1500, Ferrara – 1555, Ferrara), ugleden italijanski zdravnik, zdravil je slavne osebnosti. Bil je predstojnik filozofije v Ferrari.

N

Naso, v. Ovidius, Publius ~ Naso

Nicolaus Antonius medicus mediolanensis, v. Antonius, Nicolaus, medicus mediolanensis

Nicolaus Biesius, v. Biesius, Nicolaus

Nicolaus Borichen, v. Borichen, Nicolaus

Nicolaus Liburneus Venetus, Nicolò Liburnio, v. Liburneus, Nicolaus ~ Venetus, Liburnio, Nicolò

Nicolaus Massa medicus, v. Massa, Nicolaus, medicus

Nicolaus Perotus, v. Perotus, Nicolaus

Niger, Franciscus⁶⁰⁰ [152]

Nouellus, v. Baldus Nouellus

O

Octavianus Fava grossa, v. Fava grossa, Octavianus

Omerus poeta⁶⁰¹ [162]

Oratius Flaccus, v. Flaccus, Oratius

Oratio Toscanella, v. Toscanella, Oratio

Origenes⁶⁰² [20]

Orlando innamorato [193]

Ottonello di Belli, v. Belli, Ottonello di

Otto Brunsfelius, v. Brunsfelius Otto

Ovidius, Publius ~ Naso⁶⁰³ [6], [7], [43], [181], [271], [334]

Ozerius, Ioannes Franciscus⁶⁰⁴ [61]

P

Paduanus Barletta, v. Barletta, Paduanus, frater⁶⁰⁵ [124]

Palauicinus, Iosephus⁶⁰⁶ [132]

Paleoti Vescoou di Bologna, Cardinal⁶⁰⁷ [299]

Panfilo Sasio mondenese poeta, v. Sasio, Panfilo, mondenese poeta

Panziera, Vgo dell'ordine de Santo Francesco⁶⁰⁸ [98]

600 Franciscus (Pescennius) Niger ali Francesco Negro (17. 4. 1452, Benetke – po 1523), italijanski humanist, študiral je v Benetkah in Padovi Italian theorist and humanist, uporabljal je notne znake.

601 Homer (8. stoletje pr. n. št.), antični grški pesnik, živel je v Mali Aziji. Je avtor Ilijade in Odiseje.

602 Origen Adamantius ali Aleksandrijski (ca. 185, Aleksandrija (Egipt) – 253, Tir (Libanon)), krščanski filozof, teolog, spoznavalec in cerkveni oče.

603 Publius Ovidius Naso (20. 3. 43 pr. n. št., Sulmona (Abruzzo, Italija) – 17/18 n. št., Tomi (danes Constanta ob Črnem morju), rimski pesnik.

604 Io. Fran. Ozerius Tholentinatis (dejaven 1562–1585), pravnik 16. stoletja.

605 Paduanus Barletta, de Crassis Barletanus, De Grassis Barolita (16. stoletje), frančiškan, teolog in filozof, profesor v Benetkah.

606 Iosephus Palauicinus ali Giuseppe Pallavicini (1520 – 1575, Lonato (Lombardija)), zdravnik, pisatelj in literat.

607 Gabriele Paleotti (4. 10. 1522, Bologna – 23. 7. 1597, Rim), italijanski akademik, kardinal, pravnik, nadškof v Bologni. Pomembna osebnost protireformacije. Na tridentinskem koncilu igral pomembno vlogo.

608 Ugo Panziera (ca. 1260, Pomarance (Toskana) – ca. 1330, Tartaria (Azija) 1330), italijanski frančiškan, doktor teologije, misijonar na Vzhodu.

Papias⁶⁰⁹ [57]
 Paulus⁶¹⁰ [173]
 Paulus⁶¹¹ [124]
 Paulo dell'ordine di Giesuati di Santo Hieronymo, reverendo padre fra⁶¹² [329]
 Paulus Aboberstain, Carnus Vianensis⁶¹³ [94]
 Paulus Aegineta medicus, v. Aeginata, Paulus ~ medicus
 Paulus de Castro, v. Castro, Paulus de ~
 Paulus Manutius, v. Manutius, Paulus
 Paulus de Sancta Maria magister in Theologia, Episcopus Burgensis⁶¹⁴ [37]
 Paulus Venetus Ordinis D. Augustini⁶¹⁵ [52], [82]
 Pedutius Dioscorides Anazarbeus, v. Dioscorides, Pedutius ~ Anazarbeus
 Pelegrino Spatario canonico di Capodistria⁶¹⁶ [190]
 Pergomensis, Gasparinus⁶¹⁷ [178]
 Pernumia, Ioannes Paulus ~ Patauinus⁶¹⁸ [291]
 Perotus, Nicolaus⁶¹⁹ [81], [104], [328]
 Petrarcha, M. Francesco⁶²⁰ [139], [216], [226], [258]
 Petronius, Iacobus Antonius ~ Pyranensis [122]
 Petrus de Aluernia, v. Aluernia, Petrus de
 Petrus Bembus, Pietro Bembo, v. Bembus, Petrus, Bembo, Pietro
 Petrus Castellus, v. Castellus, Petrus
 Petrus Lombardus Parisiensis Episcopus, v. Lombardus, Petrus ~ Parisiensis Episcopus
 Petrus, Pietro Rosticio, Rostimius, medicus, v. Rosticio, Rostimius, Petrus, Pietro, medicus
 Philostratus⁶²¹ [71]

609 Papias (ca. 60, Mala Azija – 163, Smirna), eden zgodnih cerkvenih očetov, škof in teolog v Hierapolisu (Frigija), pisal je o avtorstvu .in nastanku krščanskih evangelijev novega testamenta.

610 Apostol Pavel.

611 Papež Pavel III (1534–1549), 1545 sklical tridentinski koncil.

612 Paolo Morig(g)ia (1. 1. 1525, Milano – 1604, Milano), italijanski zgodovinar.

613 Pavel Oberstain (umrl 1544), študiral na Dunaju, v Bologni in Ferrari ter leta 1512 promoviral iz prava in filozofije. Bil je predstojnik in kancler dunajske univerze. Besedilo je iz 1513.

614 Paulus a sancta Maria, rojen Solomon ha-Levi (ca. 1352, Burgos (Španija) – 1435), talmudski učenjak. Ob študiju Tomaža Akvinskega se je spreobrnil v krščanstvo. Teolog v Parizu in na papeškem dvoru v Avignonu, škof Burgosa in kancler kralja Kastilje in Leona.

615 Paulus Venetus, Paulus Nicolettus ali Paolo Nicoletti (1369/72, Udine – 15. 6. 1429, Padova), italijanski teolog in filozof.

616 Pelegrinus Spatarius, koprski kanonik, živel v 16. stoletju.

617 Gasparinus Bergomensis/Pergamensis ali Gasparinus Barzizius oz. Gasparino Barzizza (1360, Milano – 1431), italijanski humanist, pedagog, filolog, leksikograf.

618 Ioannes Paulus Pernumia ali Giovanni Paolo Pernumia (pred 1500 – pred 1564), filozof in zdravnik, študiral v Padovi.

619 Nicolaus Perottus (ca. 1430, Fano (Marke, Italija) –14. 12. 1480, Sassoferrato (Ancona)), italijanski humanist, filolog katoliški nadškof.

620 Francesco Petrarca (20. 7. 1304, Arezzo (Italija) – 19. 7. 1374, Arquà Petrarca (Padova)), italijanski pesnik in pisatelj, filozof in teolog. Bil je eden najpomembnejših italijanskih književnikov 14. stoletja. Njegovo najbolj znano delo je Canzoniere.

621 Lucius Flavius Philostratus (ca. 170 – ca. 247/250 pr. n. št.), eden vodilnih grških sofistov–govornikov svojega časa, nekaj let je preživel na rimskem cesarskem dvoru.

Pitorio, Ludouico ~ da Ferara⁶²² [273]
 Pius, Ioannes Baptista⁶²³ [48]
 Platea, Ioannes de⁶²⁴ [34]
 Plato⁶²⁵ [39]
 Plautus, Marcus Actius⁶²⁶ [51]
 Plinio, Caio ~ 2do (Senior)⁶²⁷ [24], [66], [361]
 Plinius, Caius ~ secundus (Iunior)⁶²⁸ [90]
 Plutarco, Plutarchus Cheroneus⁶²⁹ [159], [285]
 Polibius medicus⁶³⁰ [257]
 Polidorus Virgilius Vrbينات, v. Vrbينات, Polidorus Virgilius
 Pompeius, v. Trogus, Trugus, Pompeius
 Pomponius Let(t)us, v. Let(t)us, Pomponius
 Pontanus, Ioannes Iouianus⁶³¹ [100]
 Priolo, principe ~⁶³² [283]
 Propertius⁶³³ [68]
 Prospero Borgaruzzi, v. Borgaruzzi, Prospero
 Publius Terrentius Afer, v. Afer, Publius Terrentius

R

Remigius Melioratus, v. Melioratus, Remigius
 Ricardus de Media uilla⁶³⁴ [1]
 Rinaldo furioso [148]
 Romano, Saluador⁶³⁵ [344]

-
- 622 Ludovico/Lodovico Pittorio ali Ludovico (Luigi) Bigi (Bigus) (1452/4, Ferrara – 1525?), italijanski humanist, redovnik in pesnik, član Savonarolovega kroga.
 623 Ioannes Baptista Pius (1460, Bologna – 1540, Rim), humanist, pesnik in jezikoslovec iz Bologne.
 624 Joannes de Platea (umrl 1427), pravnik, profesor v Bologni.
 625 Pláton (27. 5. 427 pr. n. št., Atene (Grčija) – 347 pr. n. št., Atene), starogrški filozof, Sokratov učenec, Aristotelov učitelj ter ustanovitelj Akademije v Atenah. Začetnik filozofske smeri platonizem. Njegova dela so temelj današnje filozofije.
 626 Marcus Actius Plautus ali Titus Maccius Plautus (254 pr. n. št, Sarsina (Umbrija) – 184 pr. n. št., Rim), starorimski komediograf.
 627 Gaj Cecilij Sekund Plinij starejši (? . ? . 23, Novum Comum (danes Como, Lombardija) – 24. 8. 79, Stabiae pri Neaplju), rimski pisatelj, učenjak in častnik.
 628 Gaius Plinius Caecilius Secundus, rojen Gaius Caecilius ali Gaius Caecilius Cilo (61, Como – ca. 113 Bithynia), poznan kot Plinij Mlajši, pravnik, politik, sodnik, avtor. Napisal na stotine pisem.
 629 Plutarh (ca. 48, Haironeja (Beocija) – ca. 127, Delfi), starogrški zgodovinar, biograf, filozof in svečenik.
 630 Polibij ali Polibo (4. /3. stoletje pr. n. št.), zdravnik, Hipokratov zet z otoka Kos.
 631 Ioannes Iovianus Pontanus (1429 – 1503), italijanski humanist in pesnik iz Spoleta.
 632 Girolamo Priolo/Priuli (1486, Benetke – 4. 11. 1567, Benetke), italijanski trgovec in politik, beneški dož od 1559.
 633 Sextus Avrelius Propertius (55/ 43, Assisi (Umbrija) – po 16 pr. n. št., Rim), največji pesnik elegij starega Rima (Cintija).
 634 Richardus de Mediavilla (ca.1249 – ca.1308), teolog, frančiškan, sholastični filozof, po poreklu Norman, Francoz ali Anglež iz kraja Menneville/Moyenneville/Middletown. Diplomiral je v Parizu. Bil je varuh Ludvika Toulouškega, sina Karla II. Anžuskega.
 635 Salvador Román Matamoros (druga polovica 16. stoletja), duhovnik iz Sevilje, živel v Benetkah.

Rondeletius, Gulielmus, medicus⁶³⁶ [232]
 Rosetini, Ludouico, medicus⁶³⁷ [297], [297]
 Rosticio, Rostimius, Petrus, Pietro, medicus⁶³⁸ [223], [242], [297]
 Rostimius, Bartholomaeus⁶³⁹ [242]
 Rostimius, v. Rosticio, Rostimius
 Rot(h)erodamus, Erasmus⁶⁴⁰ [95], [103], [164], [167], [175], [176], [179], [180], [327]
 Ruffinelli, Venturin⁶⁴¹ [195]
 Russelli, Herolamo⁶⁴² [322]

S

Sadolettus, Iacobus, Episcopus⁶⁴³ [173]
 Salomon⁶⁴⁴ [204]
 Saluador Romano, v. Romano, Saluador
 Salustius, Caius Crispus⁶⁴⁵ [5]
 Sanazarius, Actius Sincerus⁶⁴⁶ [141]
 San Francesco [326]
 Sansouino, Francesco⁶⁴⁷ [116], [126], [151]
 Sasio, Panfilo, mondenese poeta⁶⁴⁸ [110]
 Scardeonius Patauinus, Bernardinus⁶⁴⁹ [267]
 Scotenus, Hermanus⁶⁵⁰ [245]
 Scotus, Ioannes⁶⁵¹ [85]

636 Guilelmus Rondelet(i)us ali Guillaume Rondelet (27. 9. 1507 – 30. 7. 1566), profesor medicine v Montpelieru in kancler univerze. Bil je ugleden anatom in naravoslovec s posebnim interesom za botaniko in zoologijo.

637 Lodovico Rositini (16. stoletje), zdravnik, rojen v Pratalboinu (Italija), prevaja iz grščine v italijanščino.

638 Pietro Rostini(o)/(Rositini (16. stoletje), zdravnik, prevajalec iz grščine, rojen v Pratalboinu blizu Brescie.

639 Bartholomaeus Rostinius ali Bartolomeo Rositini (de Prat'Alboino) (16. stoletje), zdravnik in prevajalec iz grščine, rojen v Pratalboinu blizu Brescie.

640 Desiderius Erasmus Roterodamus (27. 10. 1466/1469, Rotterdam (Nizozemska) – 12. 7. 1536, Basel (Švica)), nizozemski renesančni humanist, književnik, filolog, filozof in teolog. Že zelo zgodaj mu je uspelo pridobiti slavo izobraženega teologa in humanista. Kritiziral je stanje v Cerkvi.

641 Venturin(o) Ruffinelli (prva polovica 16. stoletja), kot tipograf je deloval v Benetkah in Mantovi.

642 Girolamo Ruscelli (ca. 1518, Viterbo – 1566, Benetke), italijanski polihistor, humanist, izdajatelj in kartograf, deloval je v Benetkah.

643 Iacobus Sadoledus ali Jacopo Sadoletto (12. 7. 1477 – 18. 10. 1547), italijanski rimokatoliški kardinal, protireformator, znan po korespondenci in nasprotovanju Kalvinu.

644 Kralj Salomon je bil tretji kralj Izraela in Judov (970 – 931 pr. n. št.), sin kralja Davida.

645 Gaius Sallustius Crispus (86 pr. n. št., Amiternium (Abruzzo, Italija) – 34 pr. n. št.), rimski zgodovinar, Gaia Julija Cezarja je spremljal na pohodu v Afriko.

646 Actius Sincerus Sannazarius ali Jacopo Sannazaro (28. 7. 1458 – 6. 8. 1530), italijanski pesnik, humanist, pisec epigramov iz Neaplja.

647 Francesco Sansovino (1521, Rim – 1586, Benetke), italijanski humanist, književnik, izdajatelj.

648 Panfilo Sasso ali Sasso de' Sassi, (ca. 1455, Modena – 1527, Longiano (Emilia romagna)), italijanski pesnik, filozof in teolog.

649 Bernardinus Scardeonius Patavinus ali Bernardino Scardeone (1482, Cittadella (Padova) – 29. 5. 1574, Cittadella), beneški humanist, redovnik, literat in gramatik, pisal je o sv. Avguštinu in Erazmu.

650 Schottenius: Hermann S. (16. stoletje), novolatinski pesnik iz Hessna. 1526–27 je živel v Kölnu kot šolski mojster.

651 Johann Schott (1477 – 1548), tiskar, izdajatelj, pisec.

Siculus, v. Firmicus, Iulius ~ Siculus
 Siluius, Iacobus, medicus⁶⁵² [244], [352]
 Sireno, Hieronymo⁶⁵³ [149]
 Spartianus, v. Aelius Spartianus
 Spatario, v. Pelegrino Spatario canonico di Capodistria
 Stephanus Caruisius ordinis predicatorum, v. Caruisius, Stephanus, ordinis predicatorum
 Stephano Guazzo, v. Guazzo, Stephano

T

Tacitus, Cornelius, Historicus⁶⁵⁴ [54]
 Tagauultius, Ioannes, medicus⁶⁵⁵ [290]
 Terrentius, v. Afer, Publius Terrentius
 Tertulianus, Q. Septimus Florens⁶⁵⁶ [274]
 Theocretus Syracusanus poeta⁶⁵⁷ [189]
 Thoma de Aquino, v. Aquino, Thoma de ~ ordinis predicatorum, Doctor Angelicus de ordine predicatorum, Beatus, Sanctus
 Thomas Filologus medicus⁶⁵⁸ [358]
 Tibullus⁶⁵⁹ [68]
 Tortis, de ~⁶⁶⁰ [75], [76], [77], [78]
 Toscanella, Oratio⁶⁶¹ [293], [350]
 Tristano [331]
 Trogus, Trugus, Pompeius⁶⁶² [17], [214]
 Tronba, Francesco⁶⁶³ [148]
 Tulus, v. Cicero, Marcus Tulus ~

652 Iacobus Sylvius ali Jacques Dubois (1478, Amiens (Francija) – 13. 1. 1555, Pariz), anatom, preučeval je Hipokrata in Galena, v Parizu je bil profesor humanistike.

653 Hieronymus Sirinus ali Girolamo/Jeronimo/Sirino (1. polovica 16. stoletja), lateranski kano-nik po rodu iz Trbiža (Tarvisio, Italija).

654 Publius Gaius Cornelius Tacitus (ca. 56, Rim – ca. 117/120), rimski zgodovinar (zgodovina Rima) in politik. Njegova dela so najpomembnejši zgodovinski vir za obdobje zgodnjega principata.

655 Ioannes Tagavultius ali Jean Tagault (ca. 1499 – 25. 4. 1546), francoski zdravnik, anatom.

656 Quintus Septimius Florens Tertullianus ali Tertulijan (ca. 160 Kartagina (Numidija, Rimsko cesarstvo) – ca. 225 Kartagina), krščanski filozof, teolog in cerkveni oče.

657 Theocritus Syracusanus (ca. 270. pr. n. št.), starogrški pesnik iz Sirakuze na Siciliji. Večji del življenja je preživel v Aleksandriji. Pisal je epigrame in idile.

658 Thomas Philologus Ravennas, Tommaso Filologo z drugim imenom Tommaso Giannotti Rangoni (1493, Ravenna – 1577, ?), filozof, zdravnik, slaven astrolog. Modenski grof Guido Rangoni mu je dovolil uporabljati svoj priimek.

659 Albius Tibullus (ca. 55 – 19 pr. n. št.), rimski pesnik, latinski pisec elegij.

660 Battista Torti (dejaven 1481 – 1536), tiskar, izdajatelj.

661 Oratio/Orazio Toscanella (1510 – 1579), latinist, prevajalec, literat.

662 Gnaeus Pompeius Trogus (1. stoletje pr. n. št.), galsko-rimski zgodovinar, živel za časa Avgusta.

663 Francesco Tromba (prva polovica 16. stoletja), umbrijski pisatelj.

V

- Valentinus Curius, v. Curius, Valentinus
 Valeriola, Franciscus, medicus⁶⁶⁴ [304]
 Valerius Cordus, v. Cordus, Valerius
 Valerius Maximus, Massimus⁶⁶⁵ [3], [16]
 Vbertinus clericus Crescentinus⁶⁶⁶ [21]
 Vel(l)utello, Alessandro⁶⁶⁷ [139], [216]
 Venerius, Francescus, illustrissimus Princeps Venetus⁶⁶⁸ [242]
 Venturin Ruffinelli, v. Ruffinelli, Venturin
 Venusti, Antonio Maria⁶⁶⁹ [295]
 Venuti, Filippo⁶⁷⁰ [143]
 Verinus, Michael, poeta christianus⁶⁷¹ [120]
 Vgo Panziera dell'ordine de Santo Francesco, v. Panziera, Vgo dell'ordine de Santo Francesco
 Vigo, Giouanni de⁶⁷² [199]
 Virgilius, Publius ~ Maro (poeta)⁶⁷³ [2], [14], [108], [251], [338], [339]
 Viues, Ludouico, Ludouicus⁶⁷⁴ [140], [150]
 Voragine, Iacobus de⁶⁷⁵ [130], [182]
 Vrbanus Bolzanius Bellunensis, v. Bolzanius Bellunensis, Vrbanus
 Vrbinaus, Polidorus Virgilius⁶⁷⁶ [96]

Z

- Zuane Mariani, v. Mariani, Zuanne

-
- 664 Franciscus Valleriola ali François Valleriole (1504, Montpellier – 1580, Torino), profesor medicine v Torinu.
- 665 Valerius Maximus (ca. 20 pr. n. št. – 50 n. št.), rimski pisatelj, latinist, avtor zbirke zgodovinskih anekdot o življenju Rimljanov v njegovem času. V srednjem veku je bil eden najbolj prepisovanih pripovednih piscev, zaostajal je le za latinskimi gramatikom Priscianom (Priscianus Caesariensis, dejaven ok. 500 n. št.), avtorjem standardne knjige za študij latinščine.
- 666 Ubertinus clericus Crescentinus (1405 – 1500), je poučeval retoriko v Paviji, najbolj znano delo In Epistolas Ciceronis commentum (1480).
- 667 Alessandro Vellutello (rojen 1473), pisatelj, pesnik, literarni kritik iz Luce, dejaven v Benetkah.
- 668 Beneški dož 1554.
- 669 Antonio Maria Venusti (1529, Grosio (Lombardija) – 1585, Trident), italijanski medicinec. Študiral je v Bologni, deloval v Tridentu.
- 670 Filippo Venuti (1531, Cortona (Italija) – 1587, Rim ali Benetke), italijanski gramatik in lingvist, dejaven kot leksikograf.
- 671 Michael Verinus ali Michele di Vieri (17. 11. 1469, Minorca – 30. 5. 1487, Rim), italijanski pesnik.
- 672 Giovanni da Vigo (1450, Rapallo (Ligurija) – 1525, Rim), italijanski zdravnik in kirurg.
- 673 Publius Vergilius Maro, rimski pesnik (15. 10. 70 pr. n. št. Andes pri Mantovi – 21. 9. 19 n. št., Brindisi), glavni pesnik kroga Gaja Avgusta Oktavijana, član literarnega kroga Gaja Kilnija Mecena. Zapustil ep Eneido, zapisano po Homerjevem zgledu.
- 674 Ioannes Lodovicus Vives ali Juan Luis Vives (6. 3. 1492, Valencija, Španija – 6. 5. 1540, Brugge (Flamska, Belgija)), renesančni humanist, filozof in pedagog, nasprotnik sholastične filozofije in predhodnik sodobne empirične psihologije ter pedagogike.
- 675 Jacopo De Fazio, znan kot blaženi Jacobus da Varagine (1229 – 13./16. 7. 1298), italijanski kronist in genovski nadškof. Bil je kompilator dela Legenda Aurea.
- 676 Polydor(us) Vergil(ius) ali Polydoro Virgilio (ca. 1470 – 18. 4. 1555), italijanski humanistični učenjak, zgodovinar, duhovnik in diplomat.

FONTES AC LITTERAE

AC – SI PAK PI (Pokrajinski arhiv Koper. Fond občine Piran) 9. II. kodeksi (1282–1885) / 4/b *Acta consiliarium* / knjiga št. 1 (1561–1562).

Acta Histriae (1999): Prispevki z mednarodne konference Peter Pavel Vergerij ml. Polemični mislec v Evropi 16. stoletja. Ob 500-letnici rojstva. *Acta Histriae* 7, 2 (VIII.), 5–280.

Bernardi, Karin (2013): Petronio Caldana, Marco, grof (1651 ali 1655–1717). Slovenska biografija. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU. <http://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi1023180/#novi-slovenski-biografski-leksikon> (zadnji dostop: 2021-3-12).

Bernardi, Karin (2022): Rodbina Petronio Caldana. Magistrsko delo. Koper.

Bertoša, Miroslav (1979): I catastici di Umago e di Cittanova (1613–614). La modesta realizzazione di un grandioso disegno nell'Istria veneta (XVI–XVII sec.), *Atti del Centro di ricerche storiche Rovigno*, 9, 1, 414–487.

Bertoša, Slaven (2005): Petronio, Prospero. *Istarska enciklopedija*. Zagreb, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 585.

Bibliotheca Valvasoriana (1995): Bibliotheca Valvasoriana. Katalog knjižnice Janeza Vajkarda Valvasorja [v biblioteki Metropolitani v Zagrebu]. Ljubljana, Valvasorjev odbor pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, Zagreb, Nacionalna i sveučilišna knjižnica.

Boerio, Giuseppe (1856): Dizionario del dialetto veneziano aggiuntovi l'indice italiano veneto. Venezia, Tipografia di Giovanni Cecchini.

Bonin, Flavio (2005): Popis nepremičnin v Piranu in Kaštelu leta 1626. *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, 53, 2, 125–140.

Bonin, Flavio (2011): Piranske solne pogodbe (1375–1782). Ljubljana, Arhivsko društvo Slovenije.

Brglez, Alja (2005): Zrno soli za imperij. Piran 1579–1609. Materialna dediščina in kultura mesta. Koper, Založba Annales.

Brown, Horatio Robert Forbes (1907): *Studies in the History of Venice*. London, John Murray.

Budeč, Goran (2013): Svakodnevni život stanovnika Šibenika u drugoj polovici XV. stoljeća u zrcalu inventara i oporuka s posebnim osvrtom na razinu materijalne kulture (doktorski rad), Zagreb: Sveučilište u Zagrebu. Hrvatski studiji.

Budin, Branka (2003): Metropolitana Library. *Bibliotheca cathedralis ecclesiae Zagrabiensis*, Knjižnica, 47, 3, 165–187.

Caprin, Giuseppe (1905): *l'Istria nobilissima I*. Trieste, F.H. Schimpff.

Castiglioni, Arturo (1920): *La vita e l'opera di Santorio Santorio capodistriano MDLXI–MDCXXXVI*. Bologna, Trieste, L. Cappelli.

Cavazza, Silvano (1980–81): Profilo di Giovanni Battista Goineo, umanista Piranese. *Atti del Centro di ricerche storiche Rovigno*, 11, 1, 135–170.

Cigui, Rino (2002): *Corpo araldico piranese*. Pirano, Il Trillo (Lasa pur dir).

CP I – Camillo De Franceschi. Chartularium Piranense. Raccolta dei documenti medievali di Pirano I. (1062–1300). Parenzo, 1924 (*Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria* 36).

CP II – Camillo De Franceschi. Chartularium Piranense. Raccolta dei documenti medievali di Pirano. II (1301–1350). *Atti e memorie della Società istriana di archeologia e storia patria* 43. Pola, Parenzo, 1931, št. 1–39, 19–96.

- Darovec, Darko (1994):** Notarjeva javna vera. Notarji in vicedomini v Kopru, Izoli in Piranu v obdobju Beneške republike. Koper, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko.
- Darovec, Darko (2001):** Solarstvo v severozahodni Istri od 12. do 18. stoletja. *Annales, Series historia et sociologia*, 11, 1, 71–92.
- Darovec, Darko (2006):** Istrski vicedomini in drugi podobni uradi ob Jadranu. V: Jerše, Sašo, Mihelič, Darja & Peter Štih (ur.): Med srednjo Evropo in Sredozemljem. Vojetov zbornik. Ljubljana, Založba ZRC, 139–156.
- Darovec, Darko (2010):** Ruolo dei vicedomini istriani nella redazione degli atti notarili in rapporto ad uffici affini dell'area adriatica. *Acta Histriae*, 18, 4, 789–822.
- Darovec, Darko (2015):** Auscultauerint cum notario. Notai e vicedomini istriani all'epoca della Repubblica di Venezia. Venezia, Cafoscarina.
- Darovec, Darko (ur.) (1999):** Stari krajepisi Istre. Koper, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije, Koper.
- De Franceschi, Camillo (1924):** Origini e sviluppo del comune di Pirano. Atti e memorie della società istriana di archeologia e storia patria, 36, XIII–LXIII.
- Dular, Anja (2002):** Živeti od knjig: zgodovina knjigotrštva na Kranjskem do začetka 19. stoletja. Ljubljana, Zveza zgodovinskih društev Slovenije.
- Fiesoli, Giovanni, Lai, Andrea & Giuseppe Seche (2016):** Libri, lettori e biblioteche nella Sardegna medievale e della prima età moderna (secoli VI–XVI). Firenze, SISMEL–Edizioni del Galluzzo.
- Ganzer, Klaus, Alberigo, Giuseppe & Alberto Melloni (ur.) (2010):** Conciliorum oecumenicorum generaliumque decreta, Editio critica III, The oecumenical councils of the Roman Catholic Church, From Trent to Vatican II (1545–1965). Turnhout, Brepols, 1–178.
- Glavina, Tilen (2013):** »Koprčan« Girolamo Muzio: pisma o renesančnem humanizmu. *Acta Histriae*, 21, 1–2, 15–38.
- Grgin, Borislav (1994):** The Inventories of Zagreb Cathedral. *Medium Aevum Quotidianum*, 31, 59–70.
- Grmek, Mirko Dražen (1952):** Santorio Santorio i njegovi aparati i instrumenti. Zagreb, JAZU.
- Herkov, Zlatko (1971):** Mjere Hrvatskog primorja s osobitim osvrtom na solne mjere i solnu trgovinu. Rijeka, Historijski arhiv u Rijeci i Pazinu.
- Incipiunt statuta, leges, ac iura (1606):** Incipiunt statuta, leges, ac iura Communis Terrae Pirani translata in vernaculam Linguam Sumono studio, ac diligentia D. Nicolai Petronii I. V. Doct. D Petri Filii, Patricii nuper in lucem data. Venetiis. <http://hdl.handle.net/10077/20800> (zadnji dostop: 2023-05-10).
- Index auctorum, et librorum (1557):** Index auctorum, et librorum qui tanquam haeretici, aut suspecti, aut perniciosi, ab officio .S. Ro. Inquisitionis reprobantur, et in uniuersa Christiana republica interdicuntur. Romae apud Antonium Bladum Impressorem Cameralem, M. D. L. VII.
- Index librorum prohibitorum (1596):** Index librorum prohibitorum cum regulis confectis, per Patres à Tridentina Synodo delectos, auctoritate Pii IIII. primum editus, postea vero s Syxto V. auctus, et nunc demum S. D. N. Clementis PP. VIII. iussu, recognitus, & publicatus. Pragae, Typis Wenceslai Marini à Genczic anno M. D. XCVI.
- Ivančič, Damjana (2001):** Knjige iz 16. stoletja. Primer zbirke »Rara« v Osrednji knjižnici Srečka Vilharja v Kopru. Knjižnica. Revija za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti, 45, 83–104.

Janeković Römer, Zdenka (2013): Udobni dom suknara Mihovila. V: Mogorović Crljenko, Marija & Elena Uljančić Vekić (ur.): *Domus, casa, habitatio ...*. Kultura stanovanja na jadranskom prostoru. Poreč, Zavičajni muzej Poreštine, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli – Odjel za humanističke znanosti, Državni arhiv u Pazinu, 9–29.

Janeković Römer, Zdenka (2014): Ser Micouillus Petri, draparius, civis Iadre – život kao znak vremena. Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, 56, 45–68.

Jedin, Hubert (1949–1875): Geschichte des Konzils von Trient 1–4. Freiburg im Breisgau, Herder.

Jireček, Constantin (1899): Beiträge zur ragusanischen Literaturgeschichte. Archiv für Slawische Philologie, 21, 511–515.

Kamin Kajfež, Vesna & Gregor Pobežin (2012): Pyrrhanensis poeta – avtor napisa na sliki Čudež sv. Jurija Angela de Costerja v Piranu. Keria. Studia Latina et Graeca, 14, 2, 75–88.

Kosić, Ivan (ur.) (2005): Plava krv, crna tinta: knjižnice velikaških obitelji od 1500. do 1700. Zagreb, Nacionalna i Sveučilišna knjižnica.

Kovač, Mojca Marjana (2007): Apostolski vizitator Agostino Valier – pobudnik obnove kompleksa cerkve Sv. Jurija v Piranu. Interpretacija historičnih virov kot izhodišče konservatorskih raziskav. Annales, Series historia et sociologia, 17, 1, 47–64.

Kovač, Mojca Marjana (2010): Župnijska cerkev sv. Jurija v Piranu. Nova odkritja o obnovi ali novogradnji med letoma 1580 in 1637. Annales, Series historia et sociologia, 20, 2, 385–408.

La biblioteca Grisoni (2018): Knjižnica Grisoni. Knjige, kultura in pretok znanja v Kopru ter severnem Jadranu med 18. in 19. stoletjem. Mednarodni znanstveni posvet, Koper, Pretorska palača, sejna dvorana, 10.-11. maj 2018 [program, povzetki]. Koper, Italijansko središče Carlo Combi.

Ladić, Zoran (2003): Legati kasnosrednjovjekovnih dalmatinskih oporučitelja kao izvor za proučavanje nekih oblika svakodnevnog života i materijalne kulture. Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti (OPZ), 21, 1–28.

Ladić, Zoran (2012): Last Will: Passport to Heaven. Urban Last Wills from Late Medieval Dalmatia with Special Attention to the Legacies pro remedio animae and ad pias causas. Zagreb, Srednja Europa.

Lavrič, Ana (1986): Vizitacijsko poročilo Agostina Valiera o koprski škofiji iz leta 1579. Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta.

LC 1 – SI PAK PI 9. II. kodeksi (1282–1885) / 4/a Libri consiliarium / knjiga št. 1 (1301–1405).

LC 2 – SI PAK PI 9. II. kodeksi (1282–1885) / 4/a Libri consiliarium / knjiga št. 2 (1416–1448).

Lonza, Nela (1990): Pravna biblioteka Ivana de Scomle, zadarskog kanonika iz XIII. stoljeća. Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, XL, 1, 101–115.

Lonza, Nela (1992): La biblioteca duecentesca del canonico zaratino Johannes de Scomla. Rivista internazionale di diritto comune, 3, 197–219.

Majer, Francesco (1904): Inventario dell'antico archivio municipale di Capodistria. Capodistria.

Manfredi, Antonio (2007): Gli umanisti e le biblioteche tra l'Italia e l'Europa. V: Belloni, Gino & Riccardo Drusi (ur.): Il rinascimento italiano e l'Europa, 2. Umanesimo ed educazione. Treviso, Costabissara, 267–286.

Marković, Savo (2016): Nicolaus de Archiluppis, kotorski i barski građanin grčkog porijekla, notar i kancelar srpskih despota, izaslanik u Veneciji. Kodici, inventar i izvršenje njegove posljednje volje kao poveznice medievalnih svjetova. *Acta Histriae*, 24, 2, 221–272.

Miculian, Antonio (1983–1984): La riforma protestante in Istria. Pier Paolo Vergerio, Giovanni Battista Goineo e le comunità eterodosse di Capodistria nel XVI sec. (V.), *Atti del Centro di ricerche storiche Rovigno*, 14, 171–189.

Mihelič, Darja (1984): Najstarejša piranska notarska knjiga. (1281–1287/89). Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Mihelič, Darja (1986): Piranska notarska knjiga. Drugi zvezek (1284–1288). Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Zgodovinski inštitut Milka Kosa.

Mihelič, Darja (1989): K osvetlitvi nekaterih votlih mer srednjeveškega Pirana. *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, 37, 1/2, 22–26.

Mihelič, Darja (1990a): Primer finančnega načrtovanja letnega proračuna v istrskem mestu. *Acta historico-oeconomica Iugoslaviae. Časopis za ekonomsku povijest Jugoslavije*, 17, 119–126.

Mihelič, Darja (1990b): K podobi nekdanjega Pirana (16/17. stoletje). *Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu*, 32, 11–23.

Mihelič, Darja (1992): Piranska razglednica iz prvih desetletij 17. stoletja. *Annales, Series historia et sociologia*, 2, 257–266.

Mihelič, Darja (1997): K razmerju denarnih enot v Primorju in notranjosti slovenskega prostora. *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, 45, 3, 1–5.

Mihelič, Darja (2002): Piranska notarska knjiga. Tretji zvezek (1289–1292). Ljubljana, Založba ZRC.

Mihelič, Darja (2006): Piranska notarska knjiga. Četrti zvezek (1298–1317). Ljubljana, Založba ZRC.

Mihelič, Darja (2009): Piranske notarske knjige – fragmenti. Peti zvezek (1289–1305). Ljubljana, Založba ZRC.

Mihelič, Darja (2015): Nekdanji dogovori o reji živine na ozemlju istrskih mest. V: Mogorović Crljenko, Marija & Elena Uljančić-Vekić (ur.): *Animalia, bestiae, ferae ...*. O životinjama u povijesti na jadranskom prostoru. Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa. Poreč, Zavičajni muzej Poreštine; Pazin, Državni arhiv; Pula, Sveučilište Jurja Dobrile, 40–57.

Mihelič, Darja (2016): Piranske notarske knjige – fragmenti. Šesti zvezek (1284–1296). Ljubljana, Založba ZRC.

Mihelič, Darja (2017): Podatki o cenah v prvi polovici 16. stoletja: Istra – Kranjska – Evropa. *Ekonomska i ekohistorija*, 13, 13, 96–119.

Mihelič, Darja (2018a): Piranske notarske knjige – fragmenti. Sedmi zvezek (1301–1320/1321). Ljubljana, Založba ZRC.

Mihelič, Darja (2018b): I quaderni dei vicedomini, i libri di conto e i manuali di mercatura come fonti per le ricerche sulla storia dei prezzi (prima metà del XVI secolo). *Annales, Series historia et sociologia*, 28, 1, 91–118.

Mihelič, Darja (2022a): H genealogiji piranskega intelektualca 16. stoletja. Almerigo Petronio in njegova družina. *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, 70, 1, 59–76.

- Mihelič, Darja (2022b):** Korenine piranske družine Petrogna/Petronio (1257–1350). *Acta Histriae*, 30, 4, 757–798.
- MKK 2** – ŠAK Ž PIR, Matična knjiga krščenih, zvezek II (1557–1583).
- MKK 3** – ŠAK Ž PIR, Matična knjiga krščenih, zvezek III (1533–1556, 1586–1610).
- MKU 1** – ŠAK Ž PIR, Matična knjiga umrlih, zvezek I (1509–1513).
- MKU 2a** – ŠAK Ž PIR, Matična knjiga umrlih, mapa IIa (1547–1549, 1549–1551, 1560–1561, 1563, 1564–1566, 1571–1574, 1590–1591, 1591–1592, 1596–1597).
- Mlinarič, Jože (1982):** Odnos kartuzijanov do knjige in naše slovenske kartuzije. V: *Knjižnica*, 26, 1/2, 23–46.
- Mlinarič, Jože (1988):** Samostani starejših redov (benediktinci, kartuzijani in cistercijani) na Slovenskem in knjiga. V: *Modinci / Mogersdorf*, 86. Maribor, Univerza v Mariboru, 73–104.
- Mlinarič, Jože (1995):** Odnos cistercijanov ter menihov stiškega in kostanjeviškega samostana do pisne besede. *Živa antika*, 45, 1–2, 223–235.
- Mlinarič, Jože (1996):** Izobraževanje in izobrazba pri cistercijanih s poudarkom na stiški in kostanjeviški opatiji. V: *Rajšp, Vincenc, Gestrin, Ferdo, Marolt, Janez & Darja Mihelič (ur.): Grafenauerjev zbornik. Ljubljana, Znanstvenoraziskovalni center SAZU*, 257–270.
- Morteani, Luigi (1906):** *Pirano per Venezia*. Trieste, Stabilimento artistico tipografico G. Caprin.
- NK 1** – Mihelič, Darja (1984).
- NK 2** – Mihelič, Darja (1986).
- NK 3** – Mihelič, Darja (2016), 49–102.
- NK 5** – Mihelič, Darja (2009), 47–81.
- NK 6** – Mihelič, Darja (2002).
- NK 7** – Mihelič, Darja (2009), 101–124.
- NK 8** – Mihelič, Darja (2009), 125–150.
- NK 10** – Mihelič, Darja (2016), 111–197.
- NK 11** – Mihelič, Darja (2018), 57–102.
- OP** – SI PAK PI 9.3. Oporoke prebivalcev Pirana.
- OP-S** – SI PAK PI 9. Seznam oporok.
- Oratio ac metra (1625):** D. Hippolyti Boccii Vlmensis Piceni, Artium Liberalium, ac Philosophiae Doctoris, In obitu Perillustris, ac Excellentiss. D. D. Nicolai Petronii Caldanae, Antiquissimi Patritii Pyrrhanensis, I. V. Consultissimi. In Venetia dal Pinnelli, MDC XXV. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-CQL3K9N0> (zadnji dostop: 2023-05-06).
- Pahor, Miroslav & Janez Šumrada (1987):** Statut piranskega komuna od 13. do 17. stoletja. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- Pahor, Miroslav (1958):** Oblastni in upravni organi Pirana v dobi Beneške republike. *Kronika. Časopis za slovensko krajevno zgodovino*, 6, 3, 109–130.
- Pahor, Miroslav (1972):** Socialni boji v občini Piran od XV. do XVIII. stoletja. Ljubljana, Mladinska knjiga; Piran, Pomorski muzej »Sergej Mašera«.
- Pintar, Ivan (2013):** Sanctorius Sanctorius (1561–1636). Slovenska biografija. Ljubljana, Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Znanstvenoraziskovalni center SAZU.
- Pivec-Stele, Melitta (1971):** Srednjeveške knjižnice v Sloveniji. *Knjižnica*, 15, 3/4, 87–97.
- Pobežin, Gregor & Peter Štoka (ur.) (2016):** *Divina: Andreas Divus Iustinopolitanus*. Koper, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja.

- Pobežin, Gregor & Peter Štoka (ur.) (2019):** Clodiados libri XII Marci Petronii co. Caldanae. Koper, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja.
- Presl, Igor (2018):** Ljudje s črnimi prsti. Nebesedilne sestavine tiskane knjige iz 16. stoletja kot zgodovinski vir. Piran, Pomorski muzej »Sergej Mašera«.
- Reisp, Branko (1989):** O nekdanji knjižnici knezov Auerspergov (Turjaških) v Ljubljani. Zgodovinski časopis, 43, 1, 37.
- Reisp, Branko (1993):** Prvi (protestantski) tiskar na Slovenskem Janez Mandelc. Zgodovinski časopis, 47, 4, 509–514.
- Richardson, Brian (1999):** Printing, Writers and Readers in Renaissance Italy. Cambridge, Cambridge University Press.
- Santorio (2023):** Umijeće medicinskih mjerenja Santorija Santorija. Zagreb, FF press.
- Santorio, Santorio (1713):** Ars Sanctorii Sanctorii Olim in Patauino Gymnasio Medicinam Theoricam ordinariam primo loco profitentis. De statica medicina Aphorismorum sectionibus septem comprehensa. Lugduni Batavorum, Apud Viduam Cornelii Boutenstein.
- Seche, Giuseppe (2016):** Le fonti inventariali e gli studi sulla circolazione del libro. Problemi e risultati. In: Fiesoli, Giovanni, Lai, Andrea & Giuseppe Seche: Libri, lettori e biblioteche nella Sardegna medievale e della prima età moderna (secoli VI–XVI). Firenze, SISMEL–Edizioni del Galluzzo, 29–42.
- SI PAK PI** – Pokrajinski arhiv Koper. Fond občine Piran.
- Simoniti, Primož (1979):** Humanizem na Slovenskem in slovenski humanisti do srede XVI. stoletja. Ljubljana, Slovenska matica.
- Simoniti, Primož (1990):** Humanizem. V: Enciklopedija Slovenije, 4. Ljubljana, Mladinska knjiga, 87–89.
- Stipčević, Aleksandar (1984):** Struktura bibliotčnih fondova u Hrvatskoj u 15. i 16. stoljeću. Slovo, 34, 1984, 269–282.
- Stipčević, Aleksandar (2004–2008):** Socijalna povijest knjige u Hrvata. Knjiga I., Srednji vijek (Od prvih početaka do glagoljskog prvotiska iz 1483. godine). Knjiga II., Od glagoljskog prvotiska (1483.) do hrvatskog narodnog preporoda (1835.). Knjiga III., Od početka Hrvatskog narodnog preporoda (1835.) do danas. Zagreb, Školska knjiga.
- Stipišić, Jakov (1977):** Inventar dobara zadarskog patricija Grizogona de Civalelis iz 1384. godine. Zbornik Historijskog zavoda JAZU u Zagrebu, 8, 375–410.
- Stipišić, Jakov (ur.) (2000):** Inventar dobara Mihovila suknara pokojnog Petra iz godine 1385. Zadar, Stalna izložba crkvene umjetnosti u Zadru.
- Stokić Simončić, Gordana (2008):** Privatne biblioteke kod Srba u srednjem veku. Pančevo, Gradska biblioteka.
- ŠAK Ž PIR** – Škofijski arhiv Koper. Župnija Piran.
- Vidmar, Luka (2015):** Knjižnica Žige Zoisa kot žarišče slovenskega kulturnega nacionalizma. Knjižnica, 58, 3, 33–46.
- VK 153** – SI PAK PI 9, vicedominska knjiga 153.
- Weyrauch, Erdmann (1985):** Nachlassverzeichnisse als Quellen der Bibliotheksgeschichte. V: Wittmann, Reinhard (ur.): Bücherkataloge als buchgeschichtliche Quellen in der frühe Neuzeit. Wiesbaden, Harrassowitz, 299–312.
- Zlobec, Barbara (2002):** Tržaški humanist Andreas Rapicius (1533–1573) in njegovo pesniško delo. Doktorska disertacija. Ljubljana, Trst.
- Zudič Antonič, Nives (2014):** Zgodovina in antologija italijanske književnosti Kopra, Izole in Pirana. Koper, Italijanska unija.

Žitko, Salvator & Veselin Mišković (2017): Knjige koprskega plemiča. Knjižnica grofa Francesca Grisonija med razsvetljenstvom in risorgimentom. Ljubljana, Narodna in univerzitetna knjižnica.

Žitko, Salvator & Veselin Mišković (2018): Knjižnica grofa Francesca Grisonija med razsvetljenstvom in risorgimentom. Koper, Skupnost Italijanov Santorio Santorio Koper, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper.

Žitko, Salvator (2023): Problematika odtujevanja premične kulturne dediščine istrskega prostora s poudarkom na Piranu v letih 1940–1954. *Annales, Series Historia et Sociologia*, 33, 2, 215–252.

Žvanut, Maja (1987): Knjižnice na Kranjskem v 16. stoletju. *Zgodovinski časopis*, 41, 2, 277–288.

ILLUSTRATIONES

Slika 1: Lesena naprava za tisk iz 1568	8
Slika 2: Naslovnica indeksa prepovedanih knjig 1557	10
Slika 3: Seznam prepovedanih knjig Papeža Klementa VIII.	14
Slika 4: Naslovnica objave statutov 1606	25
Slika 5: Naslovnica posmrtnega govora Nicolau Petroniju Caldani, napisal ga je Hippolytus Boccius	35
Slika 6: Angelo de Coster, Čudež sv. Jurija, 1706, Piran, župna cerkev sv. Jurija (Žitko, 2023, 224)	36
Slika 7: Grb družine Petronio	51
Slika 8: Vodni znak VK 153	62
Slika 9: List 12a iz VK 153	63
 Tabela 1: Sorodstvo družine Petronio po inventarju	18
Tabela 2: Sorodstvo Dominica Petrogne (starejšega) do 1350	23
Tabela 3: Družinske povezave od 1538	32
Tabela 4: Premoženje najbogatejših piranskih družin 1626	33
Tabela 5: Družina Petronio Caldana	35
 Zemljevid 1: Politična razdelitev Istre	7
Zemljevid 2: Coppov zemljevid Istre	11
Zemljevid 3: Piran s Poljsko četrtjo	38
Zemljevid 4: Piransko ozemlje v 19. stoletju	39
 Posnetek listov 89 ^v –100 VK 153	169–190

Un balzo d'alto a una figura s'è spento.
 Tre meglere d'Hogben boade, et una longa en cadar d'uari.
 Una spada col fido Roud, et pedoni Roudari d'un taio, et negro w'li 'E'ri Catodi'.
 Una spada alta moderna w'li 'E'ri in ardore, et pedoni d'uelho stampadi.
 Una corsetta alla Turchesca pancha col fido Roud.
 Una scuretta d'acai rossa w'li manico guaranto d'eda
 Un Violin w'li Sico Aniloto
 Una Conpina coperta d'rosso rosso usau.
 Un tascin d'Canoya w'li Cordi et fide d'edn.
 Dori quadri d'rebuto d'ona picoli.
 Un quadro d'rebuto d'ona picoli.
 Un quadro picolo w'li l'immagine di fto w'li Croce in quella uocchio.
 Un quadro d'ella w'li mixura d'la adicta selotto senza soage
 Un quadro d'ella padrona donato a fto d'Chiesola d'longeja d'pied. 4. inc. w'li l'urna peto.
 Un quadro d'ella d'pium d'5. Vogli stampado.
 Cinque Caneghe uocchio da poe uerde w'li l'urna petonin.
 Dori Caneghe d'Hogben da poe uerde.
 Una Canega d'apio d'fagler uocchio et roto
 Sei scagni d'Hogben usau.
 Un luto w'li sua piuma et seradum a' 7. ordni.
 Tre Caneghe d'Hogben da dora d'pian.
 Un desio d'Hogben w'li tre Caneghe d'gi. a. uerde d'longeja usau, et cantado w'li pe d'orso.
 Una Credenza uocchio antica w'li l'urna petonin suso.
 Una Turbija d'Runne coperta di uerde.
 Una grilla d'fagler da tenir feruoli suso.
 Dori Bande bianche w'li le coperte, et se appeso in sala uside.
 Candellieri d'lati n. 1. a. a. d'piso d'ide n. 1. a. a. ———— I 27 q
 Brucili d'lati n. 1. a. a. d'piso d'ide n. 1. a. a. ———— I 20 q
 Dori Ucelli d'lati w'li d'Vollieri in bocha ———— I 27 q
 Dori Vasi d'lati coperti ———— I 4 q
 Dori secchielli d'lati un huomo oiet un selotto grada uocchio et roto d'piso d'ide n. 1. a. a. ———— I 6 q
 Dori fernali d'lati canaletti rotti.
 Un faghetto d'ferro d'teruta d'nem inghitham.
 Un torchetto d'Hogben w'li uide d'ferro d'longeja d'un piete negro.
 Un botaj d'lati canaletti d'teruta d'una inghitham.
 Un fisco d'legno d'teruta d'ua inghitham.
 Tre Martelletti d'ferro.
 Dori pium d'tenacoe
 Una scuretta d'grada d'un piede uocchio w'li l'urna petonin d'ua luto d' ———— I 27 q

Una pignoli

Una Sigarella d'legno co il suo scarpello.
tre lame d' siega uecchie.
Un Pargon d'ferro.
Un ferro d'ferir sotto li trau da pesar saso.
Una balla d' uero d' Cesadel.

Beni; et fano trouati nel portego d'la casa, et fu d'li farugij.
Una banda d'Albedo biancha d'longhessa d' piedi: 4.
Una banda d'Albedo co sue coste bianche d'longhessa d' piedi: 8.
Un pezzo d'Agheua uecchio d'longhessa d' piedi: 3. in c.
doi Cancellate d'Opresso d'longhessa d' piede mezo l'ana co le sue sendure.
tre quadreti soapari negri co il suo uero.
Un quadretto picolo saapado, co dorato co un xpo scolpito.
doi tapponi d' uero.
Un Cuscor d'ferro d'ferro.
Un lam briseto d'piombo.
Un schizzo d'lati d'ua semiuecchi.

Beni; et d'itrouati nella cucina et fu d'li farugij.
doi panni d'Cuacori d'ferro co un cordio d'ferro uecchi.
Un per d'gradelle d'ferro d'grana n° 7.
doi scultellati.
Una Padella d'Roma co il suo pie d'ferro.
Un cudo co il suo piede.
Un fisuruel co il suo manego d'auu uclor.
Cape d'legno n° 5.
doi coperte d'pizate picole, et una grande.
doi grata lase una grande, et una picola.
Una coperta d'pizata picola.
Un fensora co il suo manego d'no potersi semir.
quatro tapponi d' macolia biancha.
Tre piti d' macolia coloradi.
Un segno d'Albedo biancho uecchio et rotto.
Una Cassa biancha uecchi.
Un gradini d'ferro tordo co diuersi racini.
Una stadiem picola.
Un per d'fote d'bona uecchie.
Un quadretto picolo co la figura d'ua ffo fusso uecchio.
tre canighe co d'ua ffo uecchie et una canighe d'poco d'Albedo co il suo ffo d'paci rotta.
Peleri papi n° 67. peso d' 86. alligrota, et co i fano petati tutti li lateri et
rami, et si uideri co i chando alligrota et ranti: uero.
Scuchelli d'Rand co il suo manego d'ferro n° 8. doi catiani d'li manigli d'ferro.
pesono 23i alligrota.

In tre corbe d'rame pesono $79\frac{1}{2}$ — 799
 Un laueretto pardo d'terra co' il mango d'ferro.
 Doi pigante rossi et doi bone.
 Doi bronzi in le sue mappe bronzo fesso d'ferro. — 710816
 In corbe di popo d'sopra, un Cuedo d'fuogo uecchio.
 Un Adona d'fuogo uecchio.
 Un tre pie d'ferro pardo co' il suo mango.
 Un corbel d'passar le robe.
 Una moxoa d'cuor le suele.
 Doi Ciuelli.
 Un mastel d'terata d'secchi q.
 Un uolo uecchio.
 Doi calchiere uecchie d'terata d'secchi - l'una.
 Un ferro d'secchi el da colar aqua.
 In nella camasetta appo la curia d'la farugia, un quadro d'la madona donato a' signa d'
 Cieniole uecchio rotto.
 Un fornier rotto, un casa uecchio, doi cassellene s. il Cudo d'leto rosso co'
 l'arna d'osoria duso.
 Un leto d'piuma co' due cuscini, una colona bianca uecchia, un conector d'pelle uecchio
 co' to d'pado a' gaudi uerde, et negro, doi letti d'piuma, un cuscino, doi cuscini
 un conector d'ratna uerde foder d'fella bianca, et una colona bianca uecchia, et un
 canolo sotto il letto, un conector d'pelle bianco. — 7908
 In spalliere bianca rossa a' colona in pessi ang. bozza 35. — 7808
 Barecchi coloradi, verdi, rossi, et altri in pessi a' l'ro. bozza 33. — 7308
 In un quadro d'la imagine d'la madona donato nella camera, et d'la casa d'la farugia.
 In Veniane tra goti, inghistare, et altri uerij q' l'andar d' — 738
 In Una cusculetta co' il suo sedolappia d'no'giera.
 Doi forgenti pardi sopra le sonje d'penti.
 Un cestello d'curidura uerde co' doi sopra con.
 Un bossolo rotto rosso.
 Un bocaleta d' maiolica bianca senza mango.
 Un bossolo d' maiolica rosso bianco.
 Doi cistellieri coperti, et d' l'ro sopra le sonje.
 Un Ciescol d'ueno rotto.
 Un ufficio d'la madona legato in osauo.
 Un scatcha lucomia indorada.
 Una Cuscella d'brongo d'camera, et un d' l'ro.
 Un quadro d'onto co' la figure d'un Xpo fra doi leoni coperto d'uedra.

Doi quindici.

[illegible]

Una squartella, una mossaia, una grande da par, un bardo bardo al di sopra so ardo, tre
lucio, e pien, e bardi buoni, con un majo d'oro, tre catonedi tenuta una d'm seccio,
e di d'm seccio una.

tre Andiere vande peso d' 250 alla grossa, vande d' 87. et l'Albon d' 68.

[illegible]

Un fonzier uero vecchio a l'urna d'oroia, una cassa d'opra di l'oroia d'oroia, e un candel

condo, por que grande uocôe d'pôr, a Trêta, la Cruel d'Enleclan foz? Va caniga d'asoo

perde col'aria Petronia va former uccello di stato.

Se tre fogli di questi piccoli in Canova & meo. Una carta grande Rossa piena di sentenze. Una carta
rossa grande. Un quaderno col suo titolo e il mondo in una lingua, ed una piccola grande.

Sei vaine, ou n'fori d'le klaboré d'vna gotonaiu rossa - Un modesto pecora.

Un forzièr uccello spinto a tre bocche donde, Un uccello uccello bianco fu da cussan.

Sing. Cane grande de febe acido, 1/2 Caletto & Hogleman di fatolini; l'ac. cane bialla, grati & non uidi

Va sano e sacondoni d' tutto co le sue molture; gonfi Pallucci il bocca cenere.

Doi granchetti d'ferro, doi spade, uccochi, va pupal, be setini, va levanar lor, va bono uode

con tener tuerca; va quando de pecto la madre, va a la escuela y a la casa de su madre.

le quali operano essele d'acidurante longie in tida, una piccolle d'acide, una di gesso.

In caso uccello grande ed diventa femmina uccello d'istinto come prima di essere uccello

fn (allo stesso grado) di questa ferita non uccide o diverse sorte stimolando l'organo. 7 19

Un pallo de ferro, doi fuschi, fauro coperta e curame. Un quavro, et un bado. Un ferro d'assedon.

uccelli rossi; Una Affa e mangio uccelli e il suo marego; quattro popi d'Armad' Alta

neccesse di pigliare, in casa di un scolaro; in forza di questo d'ordine neccesario, un fornaio

verde acciaio; Un cagno spesso. Una cancellata verde acciaio; Un canastro da lavar. Prof.

Una Coltrina di Pape uccelli di peso 224.

Dr. J. J. Segalla,

Forst. St-3

Malum brachy Stf 4.

2. Una seconda prova

Una Calcestrada necekinata rotta peso 2 lib.

Vn per d'breata) i uecchi

Una Casella con il Tirolo col suo ferro

the sage some wile source domde; nor cased Colard Hoarben at Varna. Notion

Una casa di color di rosegem e di cristallo d'orzo, et due bianche d'orzo, et due...

Una Cassa d'oro rifinita in cristallo conio, et due braccia d'oro; Un seggio d'Koffen
made in China d'Albido; dei pannelle rossi e verdi d'Albido; d'Albido

grande, bra canola e illeco; per l'allestimento e l'edifico il Corio d'oro, et Maria Pogg.
In fine di mia Inquisita prima questo Ritratto ed i suoi. M. VALLI.

Un Corno di prima, Un Fagotto, Un Tromba, Quattro Corni di cui due Contralti e due Soprani, Tre Violini e prima,
12. Bassi, Due Violoncelli, Due Contrabbassi.

La Garisotto benedetto tutto bacio

in quattro gradi dovendo al voi Colone al natura di magnesia e di altre figure.

La question générale de la loi de la chose humaine est une mine d'or à creuser pour le

Stanza n. 15. Due Crucifissi in legno rovere in stucco con cartelle in l'Anfraso

Compteur de la surface.

Una cassa d'istesso legno pettini. Un per d'occhi in bronzo e spaccati in bronzo e spaccati in bronzo. Un

estrella trunfado. En su interior a la izquierda.

Un specchio

[illegible]

Die 14. Junij 1799.

Hella Casa sopra pedicatore all'indurano d'ist. principato si la indotto 17 sept. opt. m. Apollonio.
Basil. Fr. Antonio boni judice, pater suo li testonij, e testat. sept. 1791. d'ist. d'ist.
Gustavo e Vinio Gebeo d'ist. Terrore climatoz illi ben nobis infest. surato more
judice dal sept. sept. judice.

Mantelli d'atura d'ruerse opere et d'ruerse sorte n' uada stinabi d'ador d'	2 724
Mantelli d'atura d'ruerse opere n' 6. longhi.	2 1204
Mantelli neri n' 6. d'operali damaschina grossi.	2 304
Mantelli uedi n' 3. Stappali.	2 124
Touariete uccchi n' 3. d'ella	2 44
Mantelli n' 3. uccchi.	2 104
Fagudi d' mal parte a opera, et parte schiati n' 14.	2 364
Fagudi d'oi uccchi d'rueria	2 64
Touarioli a' uandese in pella luoradi. alla damaschina d'roppa.	2 114
Touarioli schiati n' in 6.	2 624
Touarioli luoradi n' 12. uccchi, pichi d' pecto in stuaon	2 74
Doi mantelli d'roppa fatti alla damaschina	2 104
Fagudi d' mal uadi d'ella n' 3.	2 3410
Fagudi d' mal uadi d'atura d' bna di o	2 64
Tre touarioli uadi.	2 24
Canise d'puta usade n' 3.	2 94
Canise d'elona n' 39. parte schiote usade, et parte luorade.	2 204
Vna canisa d'elona ad'fina scala manegle	2 64
Canise d'elona d'puta usade n' 6.	2 184
Vna canisa d'elona ad'fina scala	2 54
Canise d'elona usade n' 16.	2 1004
Canise d'elona uccchi n' 8.	2 364
Truorse tonde n' 14. q.	2 364
Truorse talle d'ite schiati n' 4.	2 104
Bombatine tonde d'elona n' 4.	2 184
Vna truorsa tonda d'puta bina	2 24
Truorse d'elona d'puta d'aua, n' 22.	2 104
Fagudi d'elona in pella n' 23.	2 124
Tella d'elona in pelli questo d'lin bagna n' 30.	2 364
Tella d'elona in pelli n' 3. elona q' 3. bagna n' 8.	2 84
Tella d'elona in pelli n' 3. elona q' 3. bagna n' 8.	2 44
Vn per d' manegle d'aman d'elona	2 110

Vn bauer

	94
Un bauer da dona d'ella anigo	2 910
Golen d'ella d'le sue pianghe uccisi n° 5	2 18
Golen a nimphe nodomi et n° 4	2 41
Pera cinque d'ruode d'naagge d'dona bianche	2 28
Pera sei d'naighe da nua	2 18
Pera doi d'bagfeli usadi	2 18
Caucpi d'Canica a 3 lucondi d'le anche d'podo fante	2 28
Un bauer d'cedon uccisio	2 910
Dor peger d'pelle da sede uccisio	2 910
Golen d'Canica da sono uccisi n° 14	2 38
Volli d'pelle da dona n° 1 d'la n° 4	2 28
Un uello d'barbaso d'pelle da dona	2 910
Volli d'pelle d'pelle d'seda a 8 uccisi	2 18
Canicole d'fardura uccisio podo n° 3 tre tranverse logge da podo d'orichin	2 28
uocetta da podo d'ella	2 18
Scuffia da dona d'ella uccisio	2 18
Trappolletti d'riso uccisio et anigo n° 123	2 118
Una Canicula d'barbaso a guancia uccisio	2 28
Scuffia da dona n° 3	2 28
Un per d'Canica d'guancia d'fardura bianche, tre canicula d'barbaso d'fardura	2 910
Caucpi d'Canica da dona n° 4 tre podo a nimphe, et uno a podo fante	2 68
Caucpi d'podo a nimphe d'podo n° 3 d'Canica a nimphe d'podo n° 4 uel in tutto	2 28
Un per d'quati lucondi d'seda raba	2 910
Molte fuma d'ella et d'pelle	2 28
Dor fardura d'dona d'seda raba d'seda bianche d'le anche d'oro usadi	2 308
Un fardura d'dona bianche scibetto et uccisio	2 48
Una podo d'seda fardura uccisio d'barbaso d'barbaso a 4	2 28
Bauer d'dona d'seda n° 8 usadi anigo	2 68
Dor bauer d'dona recanadi d'oro uo a podo, et un altro a nimphe scibetto	2 28
Pepola d'fardura da barbaso n° 14	2 28
Agnes d'ci d'barbaso podo n° 123	2 28
Un podo in un cussin d'barbaso recanadi d'oro d'le podo da d'oro uen	2 28
Un cestellato d'barbaso indorato, et una sala d'oro, una cestellato d'barbaso indorato	2 28
Barbaso et rosso, cinq anpelle d'barbaso d'seda d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso	2 28
Direzione furo d'seda in una scuola uccisio et una sala uccisio d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso	2 28
Pode al cussin in podo indorato in sala et un ufficio nella anpelle	2 28
Un furo d'barbaso d'barbaso n° 14	2 318
Un furo d'ella d'ella uccisio usado	2 38
Un furo d'barbaso et una uccisio d'barbaso usado	2 368
Un furo d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso	2 108
Un furo d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso	2 68
Una uccisio d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso	2 18
Una uccisio d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso d'barbaso	2 128

[illegible]

Vn Couertor d'usa d'vabellotto round ed il panto fonda d'bella verde	2	29
Vn Couertor d'valla fonda d'bella turchina uocchio	2	29
Vn Couertor d'pado meschio uocchio et tarmado fonda d'bella verde	2	16
Vn alio Couertor - - - uocchio et tarmado	2	19
Vn Couertor d'pado rosso recamado a torao a torao, et un fior d'oro d'vasso d'vasso	2	87
Doi Coperte vna d'pado verde, et vna d'pado fognati, et vna uelura d'vona	2	69
Dolceda d'pado negro	-	-
Doi panti d'vix d'valla uocchio vna d'pado giallo, et vna d'pado aaragzin	2	21
Vn coperta d'valla d'valla rossa tarmada	2	19
Vn coperta d'pado d'pado negro tarmada	2	10
Vn coperta d'pado rosso tarmada schietta	2	39
Vn uelura d'valla negro uocchio	2	21
Vn couertor d'valla uocchio fonda d'valla uocchio, et la fonda d'vona	2	49
Vn Colba d'valla round uocchio	2	12
Vn Colba turchina fonda d'bella verde grande	2	24
Vn Colba d'valla d'valla rossa fonda d'valla turchina	2	18
Vn Colba bianca fonda d'valla uocchio	2	12
Vn Colba d'valla rossa et verde ed le bolle d'valla fonda d'valla verde usda	2	24
Vn Colba bianca fonda d'valla d'valla recamada d'valla colori	2	24
Vn Colba bianca uocchio	2	69
Vn Couertor a grandi uocchio	2	49
Un barochi d'valla colori et d'valla uocchio, et tarmadi d'valla 89	2	18
Vn feltro bianco tarmado	2	21
Vn Panto d'valla verde tarmado co uocchio	2	39
Vn panto d'valla uocchio	2	19
Tapedi uocchi a: 4	2	69
Ziponi d'valla edon uocchi a: 10	2	69
Vn feramoleto uocchio tarmado d'pado negro	2	21
Cappi da vna a: 4. d'valla coperta	2	59
Vn caselleto da letto d'valla	2	39
Vn caselleto d'valla da letto	2	39
Vn panto d'valla uocchio	2	59
Vn d'valla uocchio	2	10
Vn uelura alla Romana d'pado coperta d'valla round	2	10
Vn Panto d'valla d'valla fonda d'valla verde	2	30
Vn couertor fonda d'valla coperta d'pado rosso. Vn couertor a scacchi neri et verdi fonda d'bella verde	2	69
Vn alio guanti ed la spola d'valla	2	19
Vn Colba bianca uocchio	2	59
Doi Tapedi uocchi	2	21

W. B. J. J. J.

182

Uno como in poluere per un Anilicauer Butiro anagyo.

Peri fern d'fuer alle sox.

Peri Tucchi uno d'uelido, et l'altro d'ella d'li xxiij. semina uccidi tutti rotti.

Una barineta d'forfete in a pedada.

Una velta d'gogro d'gagria in d'la riuera.

Una velta d'puta d'elaro nouera riuera.

Indice d'tutti libri, d'al pice d'attonaro nelle dita casa.

Recurus d' mediu uita sup quarto pteu.

Virginius ad conuersione d'p'p'p'.

Valerius Maximus ad conuersione.

P. Terentij Affi ad conuersione.

Cai Cnippi salustij ad conuersione.

P. Quirij. Atracis ad conuersione. Atracis p'p'.

P. Quirij. Atracis dante annu et d'fructu riuera.

Tubus d'p'p'p' d'antiqua d'antiqua d'antiqua.

Atracis d'p'p'p' d'antiqua d'antiqua d'antiqua.

Lucanus ad conuersione.

Julius Caesar p'p'p'.

M. T. Cicero ad conuersione.

Oratij Affi ad conuersione.

P. Terentij. Maronis ad conuersione.

M. T. Cicero ad conuersione in libro d'conuersione.

Valerius Maximus d'p'p'p'.

Julius Maximus d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Pomponij. Lati.

Petrus. P'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Stroli. P'p'p'.

Homilia, seu d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Populi d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Origene, d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Alia d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Leuica.

P'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

La Rethorica d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Historia. Josephi d' bello iudico.

Historia. d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Valerius Maximus d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Valerius Maximus.

Voluntaria d'p'p'p' d'p'p'p'.

Degetio veter.

Degetio veter.

Degetio veter.

Degetio veter.

Degetio veter.

Julius Maximus d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Atacis d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Sutra. Atracis.

Jois d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

Expositio d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p' d'p'p'p'.

d. Jois

[illegible][illegible]

[illegible]

M. T. C. Intenz. rice prefazio
Ambrosij (allegria d'eternamente).
L'auaritia di Brindisi (gracia grazia)
salutazione
Bernardo di Gordon (Patrica med. d'ora
Vicoconti girasoli (Poca, lib. in g. ad l'alto
di Pelagino (Matano (Banco di Capod. (Oratori
botta da salmi di (ancu), volume 12 g.
ad l'alto
La orazione xij. di M. T. C. (santa a favore
della legge morale.
Voi (santa) Antonia
Orlando (monarca di (santa) (santa) (santa)
Michael (santa) (santa) (santa) (santa)
Dona, (santa) (santa) (santa) (santa)
Vento (santa) (santa) (santa) (santa)
Flore (santa) (santa) (santa) (santa)
conferenza
Historia (santa) (santa) (santa) (santa)
Vino di (santa) (santa) (santa) (santa)
Patria di (santa) (santa) (santa) (santa)
Dine di (santa) (santa) (santa) (santa)
Flore (santa) (santa) (santa) (santa)
Legge di (santa) (santa) (santa) (santa)
Epione (santa) (santa) (santa) (santa)
Proverbia di (santa) (santa) (santa) (santa)
Maurice (santa) (santa) (santa) (santa)
L'orazione di (santa) (santa) (santa) (santa)
Voi (santa) (santa) (santa) (santa)
Gradiva (santa) (santa) (santa) (santa)
Santo di (santa) (santa) (santa) (santa)
Pietro (santa) (santa) (santa) (santa)
Reverendo a (santa) (santa) (santa) (santa)
Pror (santa) (santa) (santa) (santa)
Iocosa (santa) (santa) (santa) (santa)
L'orazione di (santa) (santa) (santa) (santa)
Santo
Santo (santa) (santa) (santa) (santa)
Libro (santa) (santa) (santa) (santa)
Il (santa) (santa) (santa) (santa)
Vita (santa) (santa) (santa) (santa)
Dine (santa) (santa) (santa) (santa)
Il (santa) (santa) (santa) (santa)
Valery (santa) (santa) (santa) (santa)
La (santa) (santa) (santa) (santa)
Quarta (santa) (santa) (santa) (santa)
allegria

[illegible][illegible]

Un orizel affo la porta d'el borgo, et altri orizelli, et una stalla venuta ad affitto per l'edifico
 Una stalla con terre arature, la quale ha sotto fu venuta alla misura di 8. m. di spacio, et 1. p.
 suo padre posta nella città d'Alghero.
 Una vigna nel detto territorio nella città d'Alghero al prete tenuta per 1. p. di 8. m. di spacio
 a decina.
 Una vigna nella città d'Alghero affo li suoi affini.
 Due casette poste sopra la piazza d'Alghero.
 Un caseo nella città d'Alghero tenuto ad affitto per 1. p. di 8. m. di spacio.
 Un Prato nella città d'Alghero.
 Una casa disopra la casa al muolo sopra palmieri, ne costa alcuna decina.
 Un caseo nella città d'Alghero et uno nella città d'Alghero tenuto a decina per 1. p.
 Provoliti, Sabide, et altro territorio d'Alghero,
 et altri stabili, le città d'Alghero et in la casa in posto di a questo uenire et altre per
 altre scritture.
 In una chiesa d'Alghero in città d'Alghero affo Lorenzo, frate et altri affini.
 Un caseo con chiese dentro nella città d'Alghero.
 In Buggie
 La terra arature tenuta ad affitto per 1. p. di 8. m. di spacio, et il territorio d'Alghero et
 altre scritture di diverse scritture.
 In una città d'Alghero spettante alla città et beni di Londenari, nelle quali scritture si
 vedono un numero d'Alghero d'Alghero d'Alghero.
 Confessione fatta a me Piero Tutor sottoposto, prima agli anni d'Alghero moglie d'
 d'Alghero, Sabide nella casa in Alghero di 8. m. di spacio, et altri
 mobili, et d'Alghero sacro nelle mani.
 Uno caseo grande in Alghero
 forte a 3. grande, et uno caseo.
 Pese d'Alghero a 3. cioè una grande, et due piccole.
 In una casa con case vecchie, con caseo, et il suo ferro da fuoco ad Alghero, una casa con
 coppi.
 In Alghero due case vecchie, et uno caseo fatto con il caseo d'Alghero.
 In Alghero due case vecchie, una casa da mangiar su, uno caseo d'Alghero.
 In Alghero, una casa con le sue case.
 In Alghero.
 Case grande a 3. et uno caseo, et una caseo grande, uno caseo d'Alghero d'Alghero,
 et uno caseo da metter nelle case, uno caseo in Alghero camera nel studio
 con il caseo con caseo d'Alghero d'Alghero, uno caseo d'Alghero,
 In Alghero, et un caseo, una casa d'Alghero, et uno caseo, et uno caseo
 d'Alghero, le sue case in Alghero, un caseo vecchio in Alghero
 studio, le case a torno della camera rose et d'Alghero.

La fine

La die no. xviij. 1680.

- 160.

Intanto il grave inuencario fu dato solene giurando alla patria di me Rod.^o, et testemonij
sop.^{ra} alli santedetti m.^o Nicolo, et m.^o Pierret m.^o d.^o Stefano del sp.^o sudd.^o s.^o Judice
alla patria arco dli ecc.^o m.^o Nicolo Calabrese, et Vicedno d.^o com.^o d.^o Non torn
et ha medesim.^o dato il giuramento alle sudd.^o parti della uerita della collazione del
d.^o inuencario; Che i santedetti parti, habbino dato ad esso inuencario tutti li beni
mobili, et stabili, ragioni, et attioni, et s.^o s.^o a memoria, et d.^o li inuencare pro-
curando arco, et d.^o danno ad esso inuencario tutto quello, et q.^o solliuore hauesse
trascritto, et d.^o si riuendano, et con giurorno, manibus tectis scripturis uerita
mani delli p.^o sp.^o giudice, et Vicedmino d.^o com.^o. Laur. Bev.
G. Hieronimus Calabrese l. v. s. s. Vicedno Cor. Arani ne sub.^o, ac p.^o rep.^o rami
D. Antonij d. d. d. Rod.^o Pub.^o manu factu

OBZORJE DUHA ISTRANOV ZGODNJEGA NOVEGA VEKA

POPIS ZAPUŠČINE PREMOŽNEGA PIRANČANA (1599)

Piranska enota Pokrajinskega arhiva Koper (SI PAK PI) hrani za obdobje 1325–1656/61 zbirko 170 vicedominskih kodeksov, ki vsebujejo povzetke zasebnih poslovnih dogovorov različnih vsebin. V kodeksu 153 (iz let 1538–1626) so zbrani zapuščinski inventarji, popisi premoženja pokojnih posameznikov. Zapuščinski inventarji predstavljajo – ob oporokah in ženitnih dogovorih – podatkovno izjemno bogate zapise, saj slikajo rodbinske povezave, nudijo vpogled v premoženje posameznika, v nekdanji način življenja, v bivanjsko kulturo in miselnost, v gospodarstvo okolja, v nekdanjo toponomastiko itd. V omenjenem kodeksu zbuja pozornost inventarni popis zapuščine premožnega piranskega intelektualca, gospoda Almeriga Petronija iz konca 16. stoletja, ki na enajstih listih v italijanščini in italijanizirani latinščini navaja pokojnikovo impozantno nepremično in premično imetje v Piranu, Umagu in Bujah, v katerem zlasti preseneča edinstveni popis knjižnega fonda preminulega razumnika. Zapustil je bivalne nepremičnine in gospodarska poslopja, kmetijska zemljišča: vinograde, oljne nasade, vrtove, njivske in travnate površine. Posebej dragocena je bila posest solin, h katerim je sodilo tudi plovilo za tovorjenje soli. Kleti so bile polne posodja za pridelavo in hrambo vina in olja. Bivalna poslopja so bila opremljena s pohištvom: klopmi, mizicami, naslonjači, skrinjami, spalnice s posteljami, večkrat z baldahinom in posteljno opremo. V kuhinjskih prostorih je bilo opremljeno ognjišče in kuhinjsko posodje. V vseh prostorih so visele nabožne slike in portreti, ogledalo, v nekaterih so hranili glasbene instrumente, orožje in orodje. Inventar v bivanjskih in drugih objektih je podrobno popisano, v veliki meri pa tudi cenovno ovrednoten, tako nakit, srebrni gospodinjski pribor, izdelki iz blaga kot rjuhe, odeje, prtički, pregrinjala, ženska, otroška in moška oblačila. Večjih premičnin in nepremičnin, a tudi knjig ob tej priložnosti, žal, niso ocenili. Fond tiskanih knjig in rokopisov, ki so jih popisovalci našli v knjižničnem korpusu pokojnikove zapuščine, šteje skupaj 366 enot. Vsebina knjig je pestra: zajemajo teologijo, filozofijo, zgodovino, pravo, jezikoslovje, gramatiko, leposlovje, medicino, naravoslovje, vzgojo itd. Avtorji so bodisi interpretirani antični klasiki ali sodobni eruditi, ki pa si pogosto nadevajo imena antičnih učenjakov. Knjige niso popisane po sodobnih bibliotekarskih pravilih; omenjena sta le njihov avtor ter skrajšan naslov. Pri splošnejših delih tudi avtorja ni, pri knjigah z daljšimi naslovi pa je včasih zapisan le smiselni povzetek naslova. Leto in kraj izida knjige nista navedena, kar onemogoča sledljivost konkretne publikacije. Knjige so namreč tedaj doživljale številne hkratne natise in ponatise v tiskarnah različnih evropskih mest. Med temi so imele vidno mesto Piranu bližnje Benetke, ki so politično, ekonomsko in kulturno obvladovale zahodni in južni del istrskega polotoka in kjer so delovali številni izdajatelji in tiskarji. Raznolikost vsebin kaže, da imamo pri Almerigu opravka z interdisciplinarnim učenjakom (polimatom), kakršnih v sodobnem času ni več. Pri večini knjig gre za zgodnje tiske 16. stoletja. Redke knjižne enote so rokopisi, pri katerih gre za

prepise izvirnikov. Nekatere knjige so omenjene kot že stare, odslužene in poškodovane od uporabe, brez platnic in delov besedila, kar kaže, da so bile nabavljene iz strokovnega zanimanja in ne kot vrednostna naložba. Knjige iz Almerigove knjižnice so bile natisnjene v tiskarskih središčih širom Evrope, največ pa v Benetkah. Odkriti zapuščinski inventar dokazuje, da so bili piranski izobraženci razgledani; imeli so pregled nad knjižnimi novostmi, premožni med njimi pa tudi materialne možnosti za nabavo knjig, ki so jih s pridom izkoristili. Iz knjižnega fonda, ki ga zajema popis, je očitno, kakšno zanimanje je v piranskem in širšem okolju vladalo za antične klasike in njihova dognanja. Imena klasičnih piscev so v naši sodobni zavesti prisotna v mnogo večji meri kot imena humanističnih eruditov, ki so dela zaznali kot izjemno pomembna, jih prevedli, komentirali, izdali in natisnili ter njihovo poznavanje ohranili spominu kasnejših rodov. Za naša primorska mesta je tak seznam (katalog) enot zasebne knjižnice unikaten. Dokument vabi k novim raziskavam piranskega in koprškega arhivskega gradiva v upanju na nova podobna "odkritja", ki bi mogla razkriti svetovljanskega duha obeh mest v vznemirljivem zgodnjenovoveškem razdobju.

Objava najprej predstavlja obdobje, v katerem je zapis nastal, oriše njegove protagoniste in korenine družine Petronio. Podrobno razčleni vsebino rokopisa in skuša simulirati vsakdanjik ene od dedinj popisane imetja. Lažjemu razumevanju besedila je namenjeno poglavje o v besedilu omenjenih merah in denarju. Opisu rokopisa, pristopa k objavi in vsebine seznamov sledi prepis izvirnika. Pomoč pri razumevanju objavljenega besedila in pregled nad popisanim knjižnim fondom nudita dva seznama. Prvi združuje pojmovni italijansko/latinsko-slovenski slovarček besedišča rokopisa in imena oseb in krajev, ki se pojavljajo v osnovnem besedilu izven knjižnega korpusa. Drugi je imenski seznam k popisu knjig; vsebuje avtorje in osebe, omenjene v naslovih knjižnih enot. Delo zaključujeta seznama virov in literature ter slikovnih ponazoril, med katerimi je tudi posnetek 22 strani popisa Almerigove zapuščine.

THE SPIRITUAL HORIZON OF EARLY MODERN AGE ISTRians

INVENTORY OF THE ESTATE OF AN AFFLUENT PIRANESE (1599)

The Piran-based unit of the Koper Regional Archives (SI PAK PI) preserves a collection of 170 *vicedominus* codices for the period from 1325 to 1656/61, comprised of summaries of private business agreements of various nature. Codex 153 (with documents from 1538 to 1626) contains probate inventories, i.e., lists of assets owned by deceased individuals. Next to testaments and marriage agreements, probate inventories are among the richest data sources, illustrating familial relationships and providing insight not only into an individual's estate, but also former lifestyles, living culture and mentality, the economy of an environment, former toponymy, etc. In the mentioned codex, the probate inventory of *ser* Almerigo Petronio, a wealthy Piranese intellectual from the late 16th century, is particularly remarkable. Spanning eleven sheets in Italian and Italianised Latin, it provides a list of the deceased intellectual's impressive movable and immovable assets in Piran, Umag, and Buje, including a singular inventory of a book collection. The decedent left in inheritance residential immovable properties and outbuildings as well as agricultural land, including vineyards, olive groves, vegetable gardens, arable fields, and grassland. Particularly valuable were saltpans, the ownership of which also included a craft for salt transportation. The cellars were filled with vessels used for wine and oil production and storage. The residential buildings were furnished with benches, small tables, armchairs, chests, the bedrooms equipped with beds, often canopied, and bed furnishings. In the kitchen area there was a well-equipped hearth and utensils. All rooms were adorned with religious paintings and portraits and furnished with a mirror, some were used for safekeeping musical instruments, weaponry, or tools. The inventory of residential and other premises was thoroughly documented and much of it was also appraised, specifically, jewellery and silverware, as well as textile products such as sheets, blankets, tablecloths, doilies, spreads, and women's, children's, and men's clothing. Immovable and larger movable assets, however, or even books, were unfortunately not evaluated on this occasion. The fonds consisting of printed books and manuscripts found by the inventory takers in the decedent's library, totals 366 items. The contents of the books are diverse and range from literary works to scientific works on theology, philosophy, history, law, linguistics, grammar, medicine, natural sciences, education and more. Their authors were either interpreted ancient classics or modern savants who often assumed the names of ancient scholars. The books are not recorded according to modern library catalogue standards; only the author and abbreviated title are cited. Moreover, in more generic works the name of the author is omitted altogether, while longer book titles are sometimes registered only in a digested version. The year and place of publication are not provided, which makes the tracking of the concrete publication a tenuous matter. At the time, in fact, it was common for books to be printed and reprinted simultaneously in the printing plants of various European cities. One of the most prominent among these and closest to

Piran was Venice, which exerted political, economic and cultural dominance over the western and southern parts of the Istrian Peninsula and was home to numerous publishers and printers. The diversity of the topics suggests that Almerigo was a polymath, an interdisciplinary scholar as are rarely found these days. The majority of the books are early prints from the 16th century. Only a few library items are manuscripts and they are copies of original works reproduced by hand. Some of the books are noted as already old, worn and damaged by use, missing the covers and/or parts of text, which indicates they had been purchased out of professional interest rather than as an investment. The books in Almerigo's personal library were printed in typographic centres around Europe, if mostly in Venice. The discovered probate inventory is evidence that Piranese intellectuals were highly cultured; they were well-informed of the latest books and publications, and the more affluent among them also had the means to acquire them, an advantage they readily availed themselves of. From the inventoried library fonds it is evident there was a keen interest in ancient classics and their knowledge in the wider Piran community. The names of authors of antiquity are much more present in the conscience of the modern man than the names of the humanistic scholars who recognised the value and significance of their writings, who translated, provided commentary to, published and printed these works, preserving the knowledge and memory of ancient writers for future generations. For the towns of the Primorska region, such a list (catalogue) of items of a private library is a unique finding. The document invites further research into archival materials preserved in Piran and Koper in the hope of new discoveries of this kind that could bring out the cosmopolitan spirit of both these towns in the exciting early modern era.

The present publication opens with an introduction to the period in which the inventory was compiled, outlining its protagonists and the origins of the Petronio family. It proceeds to analyse in detail the manuscript's content and attempts to simulate the quotidian life of an heiress of the inventoried estate. To facilitate understanding, there is a chapter dedicated to the units of measurement and currency mentioned in the text. The descriptions of the manuscript, of the approach to the publication and of the contents of the inventories are followed by a transcription of the original. There are two lists to aid in the understanding of the published text and provide an overview of the catalogued book collection: the first combines an Italian/Latin-Slovene glossary of terms used in the manuscript and the names of people and places mentioned in the basic text, separate from the library corpus; the second is an index of names to the library inventory listing the authors and individuals mentioned in the titles of library items. The work concludes with a list of sources and references and a list of visual aids, which include photocopies of the 22 pages of inventory of Almerigo's estate.

L'ORIZZONTE SPIRITUALE DEGLI ISTRIANI DELLA PRIMA ETÀ MODERNA

L'INVENTARIO DELL'EREDITÀ DI UN PIRANESE BENESTANTE (1599)

L'unità di Pirano dell'Archivio regionale di Capodistria (SI PAK PI) conserva una collezione di 170 codici vicedominali che coprono il periodo tra il 1325 e il 1656/61 e contengono riassunti di accordi commerciali privati di varia natura. Nel codice 153 (degli anni dal 1538 al 1626) sono raccolti inventari dell'eredità, ossia elenchi dei beni di persone defunte. Gli inventari dell'eredità sono – accanto a testamenti e accordi di matrimonio – tra le fonti di dati più ricche, in quanto illustrano le relazioni familiari e forniscono informazioni non solo sul patrimonio di una persona, ma anche sugli stili di vita passati, sulla cultura abitativa e mentalità, sull'economia di un ambiente, persino sulla toponomastica di un periodo. Tra i documenti in questo codice è particolarmente degno di nota l'inventario dell'eredità di un intellettuale piranese facoltoso, *ser* Almerigo Petronio, vissuto nel tardo Cinquecento. Estendendosi su undici fogli, l'inventario fornisce, in italiano e latino italianizzato, un elenco degli ingenti beni mobili e immobili di Almerigo a Pirano, Umago e Buie d'Istria, nell'ambito del quale spicca per la sua singolarità la lista della collezione di libri di questo defunto intellettuale. Egli lasciò in eredità un patrimonio immobiliare comprendente sia unità residenziali che produttive, nonché terreni agricoli, tra cui vigneti, oliveti, orti, campi arabili e pascoli. Particolarmente preziose erano le saline, la cui titolarità comprendeva anche un'imbarcazione per il trasporto del sale. Le cantine erano colme di recipienti per la produzione e conservazione di vino e olio. Gli edifici residenziali erano arredati con panche, tavolini, poltrone, cassapanche, le camere da letto con letti, spesso a baldacchino, nonché corredi da letto. Nell'area della cucina c'erano un focolare attrezzato e utensili. Alle pareti di ogni camera erano appesi dipinti religiosi, ritratti e uno specchio, alcune stanze erano destinate alla custodia di strumenti musicali, armamenti o attrezzi. Gli elementi del patrimonio nelle unità residenziali e non residenziali vennero dettagliatamente registrati e molti anche valutati, specificatamente, i gioielli e l'argenteria, nonché i prodotti tessili come lenzuola, coperte, tovaglie, centrini, drappi, e abiti da donna, uomo e bambino. Sfortunatamente, i beni immobili e mobili di dimensioni più grandi, invece, ma anche i libri, in quell'occasione non vennero stimati. Il fondo di libri stampati e manoscritti registrato nel corpus della biblioteca conta 366 elementi. Il contenuto dei libri è variegato, comprendendo sia opere letterarie sia quelle scientifiche dei campi della teologia, filosofia, storia, diritto, linguistica, grammatica, medicina, scienze naturali, educazione ecc. Gli autori erano o i classici dell'antichità interpretati oppure eruditi dell'epoca che spesso assumevano i nomi degli studiosi antichi. I libri non sono inventariati secondo le regole di catalogazione moderne: sono citati solo l'autore e il titolo abbreviato. Inoltre, nel caso di opere più generiche il nome dell'autore può essere omissso del tutto, mentre i libri che portano titoli più lunghi talvolta vengono registrati solo in una versione riassuntiva. L'anno e il luogo di pubblicazione non sono indicati,

il che rende la tracciabilità dei singoli volumi pressoché impossibile. All'epoca, infatti, i libri venivano stampati e ristampati contemporaneamente nelle tipografie di diverse città europee. Tra queste spiccava Venezia, prossima a Pirano, che aveva l'egemonia politica, economica e culturale sulle parti occidentali e meridionali della penisola istriana ed era sede di numerosi editori e stampatori. La varietà di argomenti indica che Almerigo era uno studioso poliedrico, un uomo eclettico come oggi non se ne trovano più. La maggior parte dei libri sono le prime stampe del Cinquecento. Solo pochi volumi sono manoscritti e si tratta di copie di opere originali riprodotte a mano. Alcuni libri sono menzionati come già vecchi, logori e danneggiati dall'uso, con copertine e/o parti di testo mancanti, il che suggerisce che erano stati acquistati per interesse professionale e non come investimento. I volumi che componevano la biblioteca privata di Almerigo furono stampati nei centri tipografici di tutta Europa, ma prevalentemente a Venezia. Il ritrovamento di questo inventario dell'eredità dimostra che gli intellettuali piranesi erano colti e ben informati sulle novità librarie; quelli facoltosi poi avevano anche i mezzi per acquistarle, un vantaggio del quale spesso e volentieri si avvalevano. Dal fondo bibliotecario inventariato emerge che a Pirano, e non solo, si coltivava un vivo interesse per i classici antichi e il loro scibile. I nomi degli scrittori classici hanno una presenza nella mente dell'uomo moderno molto più forte di quanta ne hanno i nomi degli eruditi umanistici che riconobbero il valore enorme delle loro opere, le tradussero, corredarono di commento, stamparono e pubblicarono, conservando in questo modo il sapere degli autori d'antichità e mantenendoli vivi nella memoria delle generazioni future. Per le città del nostro litorale un catalogo di volumi di una biblioteca personale è una scoperta unica. Il documento invita a ulteriori ricerche sul materiale d'archivio conservato a Pirano e Capodistria nella speranza di nuovi ritrovamenti di questo tipo in grado di dimostrare lo spirito cosmopolita di entrambe le città nell'entusiasmante periodo dell'età moderna.

La pubblicazione apre con un'introduzione del periodo storico nel quale il documento è stato scritto, illustrando i suoi protagonisti e le origini della famiglia Petronio. Analizza in dettaglio il contenuto del manoscritto e prova a simulare la quotidianità di un'erede del patrimonio elencato. Per agevolare la comprensione, vi è un capitolo dedicato alle unità di misura e moneta citate nel testo. Le descrizioni del manoscritto, dell'approccio alla pubblicazione e dei contenuti degli elenchi sono seguite da una trascrizione dell'originale. Per facilitare la lettura del testo pubblicato e offrire una visione del fondo bibliotecario inventariato vi sono aggiunti due elenchi: il primo unisce un glossario italiano/latino-sloveno con il lessico del manoscritto e i nomi di persone e località nominati nel testo di base, separatamente dal catalogo della biblioteca; il secondo è un indice all'elenco dei libri e riporta i nomi degli autori e delle persone citate nei titoli dei volumi. A concludere il lavoro, le liste delle fonti bibliografiche e degli ausili illustrativi, questi ultimi comprendono anche le fotocopie delle 22 pagine dell'inventario dell'eredità di Almerigo.

POKRAJINSKI ARHIV KOPER
ARCHIVIO REGIONALE DI CAPODISTRIA

Monografija prinaša nova spoznanja glede vsakdanjega življenja, premičnin in nepremičnin ter zlasti izobrazbe nekaterih uglednih Pirančanov druge polovice 16. stoletja. Gre predvsem za gospoda Almeriga Petronija (umrlega leta 1599), ki kot lastnik odlične knjižnice v širšem jadranskem prostoru sicer ni bil unikaten, a je po svoji izobrazbi vseeno izstopal. Njegove knjige so bile teološke, filozofske, zgodovinske, pravne, jezikoslovne itd. S pomočjo njegovega zapuščinskega inventarja avtorica prikaže Petronijeve rodbinske povezave, posesti, način življenja ter zlasti ljubezen do znanosti. Čeprav gre pri obravnavani monografiji za mikrostudijo, lahko na njeni podlagi sklepamo na širše stanje izobrazbe ter premoženjske razmere in življenjski stil višjih slojev tedanje Istre ter delov današnje severovzhodne Italije.

S pritegnitvijo obsežnega korpusa literature in virov avtorica inventar najprej umesti v obdobje ter politično, gospodarsko in duhovno okolje njegovega nastanka, nakar poda še zgodovino in genealogijo rodbine Petronio, v Piranu izpričano od 13. stoletja, ter njeno vpetost v žitje mesta. Sledi podrobna analiza vsebine inventarja, ki so ga sestavljali: nepremičnine, oblačila in nakit, posodje, pohištvo, umetniška dela, knjige in rokopisi itd. Če popis knjig in rokopisov prinaša uvid v širše vidike kulturne zgodovine, pa preostanek inventarja nudi vpogled v kar najširšo materialno kulturo istrskih veljakov ter dopolnjuje védenje o podjetnosti, poročnih strategijah in miselnosti rodbine Petronio. Ob koncu vsebinske analize avtorica poda poskus rekonstrukcije vsakdanjika dedinj, ki jima je bil inventar namenjen, v času očetove smrti – zlasti vsakdana starejše hčerke, Fantine. S tem pristopom uspešno nadgradi standardne preglede zapuščinskih inventarjev in jim vdahne za družbeno zgodovino prepotrebnega življenja.

Dr. Martin Bele
Dr. Žiga Oman
(iz recenzij)